

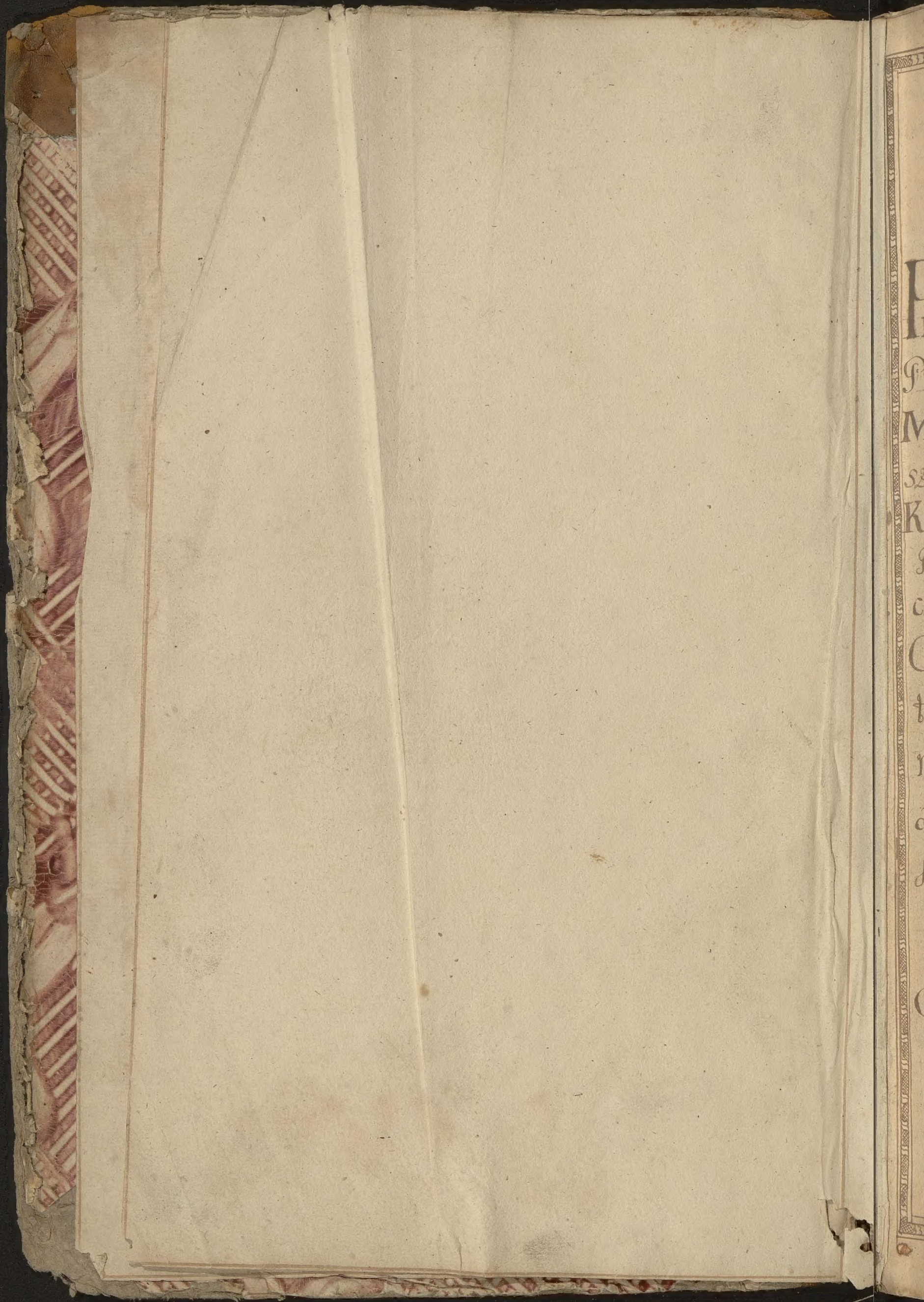
221.

N. June 221.

ÿ
ych

n
e

a
2

Laudetur IESVS Christus.

Summariusz

Krotkiego Opisania

PRAW, PRZYWILEGIOW, WOLNOSCI, SWOBOD, y
Prærogatyw od Najasniejszych y Niezwycieczonych
Monarchow, Krolow Polskich y caley Najasniej-
szej Rzeczypospolitey, Przecslawney Akademiej
Krakowskiej Doktorom, Magistrom, Professorom
Bibliopolom, Drukarzom Szczodroliwej Łaski wie-
cznymi czasami nadanych Statutami Przywilegiami,
Constytucyami, Synodami, Dekretami y Au-
thorow rozných Edyctami z Controversyey mia-
nych, uznanych Approbowanych, Confirmowanych
a Zebranych przez Krzysztofa Rozyckiego S.
K. Msci Bibliopoli Warszawskiego.

Roku Panskiego 1725.

*Fata regunt Orbem, certa stant omnia lege.
Longa q per Certos, Signantur tempora cursus
Manilius.*

Początek Praw Przywilegiów w Królestwie Polskim, Przesławnej
Akademiei Krakowskiej w Roku Pańskim 1401 Zaczynające
się w Imię Boskie.

A Imię
statuta
Laski
Herburt
anuszowski
folio 218.

Władysław Jagiełło król Polski &c: Ornakmu-
iemy, iż gdyśmy z Boskiego z rządu zdo-
bow Pogańskich, y z ciemności do światłości, a
dopoznania iego Imienia z miłosierdzia iego
samego byli przywiedzeni: y gdy potom Nasz Pan
Bóg na królewski stopień wsadzić raczył dotego-
śmy piśnosc swą przyłożyli: Aby którychśmy będąc w zabobonach
bawo chwalskich mianowicie Litwie mieli uczniaki Gemnosc
tych zaś sprawami pobożnemi Chrześcijańskimi: bez których
y ciara niepożyteczna jest, na dobrą drogę przywieść, y z nich
Syny światłości uczynić mogli. Conak nierozumiemy moc byś iedną
za pomocą ludzi takich, których w piśmie biegłych byś rozumie-
my: Bo z nauk wyzwolonych Rzeczpospolita zawżdy pomnożenie
bierze. Albowiem widzimy to na Oko, y doświadczysmy tego
dobrze, iako Paryż za zgromadzeniem, y przyzywaniem ludzi uczonych
y mądrych wszystkę Francją ozdobił: Padwa takżę, y Bononia
wszystkę włoską Ziemię sławną czyni: Praga zaś Cechy Czeskie
a Niemiecką Ziemię Uxenię Oszlachca za prawdę, dlategośmy z Bo-
skiego z rządu Państwo ludzi rozmaitych, y Prowincyi różnych
przyieli, y na królestwo uczonymi ludźmi ozdobił: y aby naukami
ich nieumiętnosc wypędziwszy królestwo to nasze za żywota
Szczęśliwego Panowania Naszego zinnemi krajami mogłismy po-
rownać, nie wątpiąc, iż ta sprawa Poddanym Naszym pożytek
przyniesie, a zwłaszcza w Mieście Naszym w Krakowie, w którym
chcemy Studium we wszelakich naukach, iako mianowicie w The-
ologii in iure Canonico w Phisice, w Prawach y winnych Nau-
kach wszystkich wyzwolonych, y za przystoyną się nam rzecz doła
Collegium mianować, Obrac, postanowić, zażadzić, Ordynować, y
Erygować, y iuz tym listem terazniejszym zasadzamy, postanawiamy
nawieczne czasy, y niechay iuz tam będzie, iako iaka Perla nauk
wszy-

wszystkich, aby wypuszczają z siebie ludzi poradne, cnotami ozdobio-
ne, y w rozmaitych Profesoriach czwiczone, y niech tam będzie studnica
Nauk z której będą mogli wszyscy czerpać chcący co umieć.

Przyzwani z Akademii Praskiej Doktorowie, Magistrowie, Profesorowie
nauki wszelakie rozumiejące dla tego, aby młode Polska, y Cesarstwa
Litewskiego, oraz zroznych Prowincyi do Korony należących Czwicheli dla
nabycia experyencyey w Naukach wyzwozonych, którym to nadane są
takowe Prawa.

Władystaw Jagiełło król Polski i
Ceszytym y każdemu z osobna klerykem,
Laykom, Zakom ktorego szkolunek Stanu kon-
dycey, y zawołania, a mianowicie Rektorom
Universitatis, Doktorom, Magistrom, Baka-
larzom, Studentom, Pisarzom, Drukarzom,
Bibliopolom, Bedelluszom, y ich Towarzyszom
wszystkim, którzy iedno dla nauki do miasta
przerzeczonego Krakowa udadzą się, y tam
mieszkać będą Artykuły spisane, a napo-
tym, y natym Cyragraphie wyrażone niezgwał-
cenie chować Obiecuemy: y Onym taskę swą
Okazać chcemy: y One same, y każdego z
nich Przy swoich Prawach Przywilegiach,
Cwolnościach Swiebodach, Statuciech, Zakładach
y zwyczajach wszystkich, które w Kollegiach
zwykły bydz chowane, chować, trzymać
y bronić chcemy. I Ceszytkie y każdego z oso-
bna kleryki, Zakci, Studenty, Layki do
przerzeczonego miasta Krakowskiego dla
nauki: iako się rzekło przyszłemi czasy
idące naiachaniu do niego, y na odiezdzie.

C. 1mo vide.

Statuta Regni
Poloniae.

Laski. Herbert
Januszewski

Folio 217. 218.

219.

Przyłuski Folio 155. 156. 160.
161.

Metryka koronna Sarnicki
Folio 241. 242. 243.

Zawadzki Folio 14. 15. 16.

Herbert Polski Folio 386. 387.
388.

Zelazewski in Primo Tomo
Folio 581. 582.

240
B

ze wszystkimi ich rzeczami, to jest koni
ksiegami, szatami, poscielmi, pieniadzmi y
zprzetami do wszelkich plac, podatkow, mo-
stowych toien strazy, cla myta dziesiedn-
ciazenia wszelkiego zawiadomienia nasza
wymuismy, y wladza krolewska wolne czynie-
my, chcąc tego i zebym do przerzeczonych Zakow
albo Studentow ktorzy sobie, albo sami, albo
przez Przyjacioly, y przez inne ktorekolwiek
Osoby przesyłają wiedzaniu, wpiściu, żywno-
ściach, we zbożu, w mące, słodzie, w piwie
w winie, y innych trunkach, w drwach y in-
nych potrzebach przez które Siemie Krolestwa
naszego żadnego cla, ani podatku, abo Dzierżi-
ciny nie brano &c.

Ale zebym pod Tytułem Studentskim od kupców
y innych takie Zdrady nie były czynione Skazując
my w tej mierze przysiędże wierzyć: jeżeli by się
iż dało od tych ktorzy takowe rzeczy wiozą
wyciągać: y Niech Świadectwo listowne
od Rektora uniwersitatis ukazują, którym
Listom w tej mierze rozkazujemy dawać zu-
pełną wiarę.

Nad to jeżeli by który student, albo Zak
do Krakowa na naukę iadąc, od Zboycow,
y Złoczyncow był złupian, albo wozym usz-
kodzon w dobrach swych w ktorychkolwiek
takiawnie, iako pokryiom ko: tedy wszelką
pilność do tego przyłożemy, y przyłożyć rozka-
zemy, aby ci Łotrowie, y Zboycy byli przez
Urzedniki Krolestwa naszego szukani:
y te szkody ktore Studentom, y Zakom przy-
nili mogły bydz urocone, a takowe Złoczynce
przez

3
B.
4to
D.
D. 1mo.
Civis Academicus po-
winien mieć Testimeni-
um sub sigillo univer-
sitatis.
Łaski Herbert Januszow-
ski Folio 218.

E. 1mo
Item 218.

Przez urząd Nasz, Niech będą karani.

Azeby porządek dobry, y karność między studenty był zachowan: Chcemy aby wszyscy Łacy y Studenti do Krakowa przyjeżdżający, y tam się ucząc, swego Rektora mieli, który by ie w sprawach Mieyskich uczył, sądził, y Jurisdikcyą miał nad wszystkiemi, któremu oni pod przysięgą, powinni posłuszeństwo czynić, y Jego we Cześć mieć będą winni.

A zaden w tych kauzach Mieyskich Studenty y Łacy Akademicy Krakowski, który któregośkolwiek Stanu, y zawołania będący, gdzie indziej przed Sędziego Oboiego Duchownego, y Świeckiego nie może pozywać.

A od Dekretu Rektorskiego, zaden Appellować nie może: A iezliby appellował, tedy Appellacya niema być dopuszczona: a on appellujący niema być od żadnego Sędziego Duchownego, albo Świeckiego słuchan: Ale Rektorska Sentencya niech we wszystkim ważna będzie, wszakże iednak iezliby Sententia Rektorska niekczemna, albo niesprawiedliwa się być zdawa: Consiliiarze Universitatis, niech to między sobą rozbiorą; a co będzie sprawiedliwego niechay konkluduią.

Mimo to ieszcze przerzeczony Rektor Universitatis Łacy, y Studenty swe in causis Criminalibus, iako o zawłoki, y opiestuki, y skrawawienie, ale nie w wielkiej zwadzie uczynione, ma moc sądzić, ani dla tego Łacy, Studenti, z ich z ich

F. Imo

Item Folio 218.

G. Imo

Item Folio 219

H. Imo

Item Folio 219.

I amo
Item Folio. 219

[Handwritten signature]

[Handwritten signature]

z ich Towarzyszami, y Serwitory do innego
Sądu niemaia, bydz pozywani.
Ale gdzie by: czego Boze uchowaj Student
Łak, albo który zprzerzczonych nadkradzieście
Cudzołóstwie, gwałcie Panienskim mezołóstwie
albo in alio facto Criminali, a nie cudnym był por:
man, iuz to nie Rektorow Sąd będzie, ale taki
Criminaliter poymany będąc klerykiem do Bisku:
piego Sądu, a Łaik to iest swięcenia żadnego nie:
maięcy, do naszego Sądu będzie odestany, y każdy ta:
ki Łak, Łaik, Bedellus, Bibliopola, Drukarz,
albo ich stuga o mezołóstwo, pozogę Cudzoł:
stwo, uciecie człotka, albo orane smiertelne,
albo dla innego Łotrstwa wielkiego Obwiniony,
iuz niwedle zwyczajem Patrycy, albo Krolstwa
naszego, ani wedle Statutow ięgo, ale wedle Praw
od Sędzięgo, przez nas deputowanego Criminali:
ter oskarżony będzie Sądzon: ale iednak ku ex:
purgacyej winy sobie zadany, ma mu bydz
dopuszczono swiadectwo Ludzi Statecznych.

Confirmacya Pracew od Stolicy
Swietcy Apostolskiej.

K. amo
Herburt Folio
381
Laski Januszcowski
Folio. 216

[Handwritten signature]

Urban Biskup Władysławowi Krolowi
Polskiemu. Gdyżes niedawno ku pożytku
Obywatelom Krolstwa Twego Polskiego
y innych postronnych Ludi w Krakowie
Collegium wrzystkich nauk pocziwých
fundował: a zas wrzystkim Rektorom Uni:
versitatis, Doktorom, Mistrzom, Pisanzom,
Bibliopolem, y ich Towarzyszom do Miasta
przerzczonego dla nauki iadącym, y tam
mieszkającym, niektore Przywileie Osobne
z szeregobliwosci swej Krolewskiej pozwo:
lit ktore twoy Synowie mieli Rajce, Ławnicy

Lawnicy, Przysięznicy, przerwierzone-
go Miasta wiecznemi czas y nie zgwał-
cenie chować obiecali; Iako to w swo-
ich y pomienionych Radzie, Lawników,
Przysięzników listach stworzystych
ztąd, y zewąd zebranych, y tak pod twą
iako y ich Ręczeciami zawieszonemi
do statecznie iest opisano. A tak y my
Twoimi prośbami poruszeni z Radą
Bracicy Naszey innym Listem Naszym
zdato się też nam postanowić to, y Ordyna-
nować, aby w Mieście przerwierzonym by-
to Collegium w którymby Nauki na wie-
czne czas y były podawane, tak w Prawie
Duchownym, y Świeńskim, iako y w każdey
inney podściwey nauce: Okrom Theologi-
ey to iest Pisma Świętego: a iżby Naucz-
yciele, Studenci przywzyszkich Przywilegiach
wolnościach, y Świebódach, Doktorom, Le-
ktorom, y studentom, tam dla nauk mie-
kających nadanych zostali, y z nich się we-
selili.

Najasniejszy Zygmunt August
Anno 1550.

Krol August po zysciu Krola Zygmunta
potwierdza Prawa Wolności Koronne.

Obieciemy Prawa y Wolności słowem Na-
szym Krolewskim, y pod tą przysięgą ktorą
my uczynili Obowiązując się, iż te wszystkie
wyżej mianowane Prawa, Statuty, albo Sta-
tuta, Swobody, Wolności, daniny Przywilegie
y Listy przez Przodki nasze sławney pamięci
a mianowicie przez Krola Jmci Ojca Naszego
stuszenie, y sprawiedliwie dane, y wydane mo-
nie, a nieporuszeniem e zierzeć, y w dle nich
pod

L. 1mo

Statuta

Lawnicki

Folio 12.

Vide y in yze

wszystkie

Statuta

M. imo

Anno 1563

in volumine
gum folio 30.

N. imo

Statuta
Lascki Herburt
Januszewski
Folio 19.

O. imo

Statuta Lascki
Herburt
Januszewski
Folio 19

Podane nasze Stanow wszystkich, iako y zo-
sobna każdego zachowywać będziemy, y wpyt-
kim dzierzeć, y zachowywać rozkazemy czasy
wiecznemi.

Szkole Krakowską, Poznańską, y Poltową
Iako Postowie proszą, aby Reformowane były
aczkolwiek to należy na Urząd Ich m. g. o. X. L.
Biskupów: którym tego Prawo Pospolite y Przed-
kowie nasi zwierzyli iako fundatorowie, y na-
dawce tych to Szkół: Cezakzemiy wtey mierze
Cieza, Biskupy, y Rektory napomniemy, y zwor-
chności naszej tego doyrzemy, aby szkoły w dobrej
sprawie były.

Najasnieyszy Henryk Krol Polski.

A ponieważ przy koronacyach swych, Krolowie
Polscy, ^{in. Stawny P. Przedkowie nasi} Confirmacye listowne wszystkie Rzeczy po-
spolitey zwykli dawac: gdy do tego przyszło, ze-
smiy o Confirmacyę byli ządani, tedy smiy iey za-
raz pozwolili takim Obyczaiem, iakim Przedkowie
Nasi Krolowie Polscy Confirmacye dawali: ktore-
smiy wszystkie Koronne Polskie y Litewskie
y wszystkich Panstw y Ziemi Koronnych: dys-
membracyey w Rzeczypospolitey szkodliwej
przestrzegając: Prawa, Statuta, Swobody, wol-
ności Przywileje, tak Pospolite, iako y każdemu
z osobna Stanu Cezelackiego potwierdzili, iakoż
y teraz ieszcze exsuperabundanti, y tym Listem
naszym potwierdzamy, y każdym innym we-
dług potrzeby potwierdzic iescemy gotowi.

Serenissimus Stephanus Rex Poloniae

Iura, Leges, Statuta, Constitutiones, Ordina-
tiones, Libertates, ac immunitates in Conventi-
bus Regni quibuslibet legitime sancitas no-

mina

nominationem autem Libertates et Leges
in Conventu Electionis Henrici Regis La-
tas, ac quæ in Conventu Andreiouiensi vel
Cronationis Nostræ ferentur, et nobis ex-
hibebuntur, ita tamen ut nec specialitas
generalitati, nec generalitas specialitati
deroget: tum etiam Conditiones per Orato-
res nostros cum Ordinibus Pactas et Con-
ventas, et à nobis approbatas, Quorum
Omniū premissorum tenores, tanti esse vo-
lumus, ac si hisce Literis de verbo ad verbum
insertæ sint, in Omnibus eorum articulis,
punctis, Clausulis, Conditionibus approban-
das, roborandas, et Confirmandas esse duai-
mus, approbamusque roboramus, Confirma-
mus per præsentēs Literas nostras.

Najasnieszy Zygmunt III.

Akademia Krakowska, acz iest dobrze Pra-
wem. Obwarowana podług Fundacyi Świe-
tej Pamięci Królów Polskich iednak one
Konstytucyę tak warujemy.
Iz wszystkie Przywilegie nadane tej Akademi-
ey Prærogatywy y Ornamenta Ich w mocy y Ca-
łości dawney zostawimy one in toto approba-
re et in vnu antique zachowuic.

P. Amo
In volumine
Legum Ar. 1613.
Folio 9.

Najasnieszy Wladyslaw IV.

Poniewaz Jus Patronatus Akademiei Kra-
kowskiej wszystkie more Rzeczypospolitey na
lezy a pewne Dekreta Rota Romana uspra-
wie inter aliam Akademiam Cracoviensem
et Patres Societatis o fundowanie Szkol zaszy
Tedy my iakomy sie in Pactis Conventis obli-
gowali, pocurando uspokoienie tej Akade-
miei do Oycy Świetego wlozymy sie aby causa
in integrum restituta do decyzyey naszej y
Rzeczypospolitey te Sprawy odestac raczyt
gdzie y Jus Patronatus Reipublice y Iura

Q. Amo
in volumine
Legum Ar. 1633
Folio 25.

vide Bibliopolom
Drukarzom expresse

R. Imo
In Volumine
Legum A^o 1635.
Folio 45.

Academia wcale zachowae Obiecuemy, iⁿ re im tak iako dd S. Pamięci Jagiella Krola y In-
szych Antecessorow nadane są, y między in^{sz}e tej
Rzeczypospolitey Prawa in Volumen Legum in^{sero}-
wane tam in toto quam in Parte approbujemy.
Stwierdzając Prawa wszystkie Akademiej
Krakowskiej podług Constitucyey Szczęśliwej
Koronacyey Naszey, Za deklaracyą Ojca S^{yn}g
tego Szkoły in genere, wszystkie dd Ojców Socie-
tatis 1851 zprzeszkodą tej ze Akademiej Otwo-
rzone zawieramy, y zeby ani te Otwierane ani
Zadne in^{sz}e quocunq^{ue} pre^{ter}textu er^ugowane w^oz-
ornemi czas^y ab^oq^{ue}. Consensu Omnium Ordⁱⁿu
w Mieście Naszym Stolecznym Krakowie y
Miastach temu przyległych Kazimierzow, Stra-
domiu y Eleparzu niebyły waruemy, Zakonom
iednak w Prywatnych Naukach ich Al^uta-
snych Zakonnikow, secundum consuetudinem
et usum nieprajudikujemy. A przy tym cale Prawo
Xiezy Biskupow wedle Statutu nadzor^u r^uz^u
dow tej ze Akademiej cale zachowujemy. A in^{sz}e
Societatis 1851 Collegia wszystkie tak w Kro-
nie, iako w X. Litewskim, y w Prowincyach do nich
należących fundowane, y ktore by na potym cum
consensu Rzeczypospolitey fundowane były, pa-
trząc na pożytki w kosciele Bozym z ich prac
wynikające, y naterazniejszą przeciwko nam^y
Rzeczypospolitey powinności, nietylko utwierdza-
my, ale y pod Protekcyą Naszą Sukcesorow Naszych
y wszystkiey Rzeczypospolitey nieab^ulizując nic
Prawu Akademiej Krakowskiej przy^umuemy.

S. Imo
In volumine Legu
A^o 1638.
Folio 36

Najasniejszy Jan Kazimierz
Wiedząc dobrze iako wiele nalezy Rzeczypospoli-
tey kazdey na czułym Ludzi młodych czu^oczeniu
z ktorego Szczęście iey wszelakie wynika, y chcąc
Professorow Akademiej Krakowskiej do ży-
czajny Synow Koronnych, tym bardziey zachęcić
informacji, lubo też dosyć gruntownemi przez

Świątobliwych Przodków Naszych iest darowa
na Prerogatywami, one jednak za teraz niey-
szym od Nieprzyjaciela w kosciołach Rezyden-
cyach, Bursach, Studentckich, Czynnach wyder-
kaffowych bardzo zniszczoną do wszelkich
Kontrybucyi Miejskich za zgodnym Stanow
Koronnych Consensem cale uwalniamy: O tym
jednak co concernit Miasta Krakowskiego z
Ciebiebnym X. Biskupem Krakowskim znieśc
się ma Akademia.

A Akademia w Kyowie pozwala go K. Ma. y
Stany Koronne erygowac, ktora takimi Pra-
rogatywami, y wolnościami ma gaudere, iako
Akademia Krakowska, t. j. jednak Condy-
cyj, aby wtey Akademii Żadnych Sekt
Arianskiej, Kalwinskich, Luterskich, Pro-
fessorow, Mistrzow y studentow nie było.
Wiec aby między Studentami, y Zakami,
Żadney Okazyey do Zwady nie było. Wzysk-
tkie inrze Szkoły, ktore przed tym w Kyowie
były, gdzie indziej go K. Ma. przemieszc roskaże.
Drugą takze Akademią pozwala go K. Ma. y
Pan Nasz Miłosciwy, y Stany Koronne, y
Ceo X. Litewskiego tam gdzie iey miejsce
Sposobne upatrza ktora takich, iako y Ky-
owska zazywać będzie Praw y Wolności, Leoz
taka iako y w Kyowie ma być erygowana,
Condycyj, aby wniey Sekty Arianskiej,
Kalwinskich, y Luterskich, Professorow.
Mistrzow, y studentow nie było. A gdzie by
kolwiek ta Akademia stanie, iur tam
Żadne inrze Szkoły wiecznemi czasy ery-
gowane nie będą.

Gymnasia, Collegia Szkoły Drukarnie i se-
ich potrzebować będą, bez trudności stawic
wclno będzie, y libere nauki odprawować,
y Księgi Drukować wszelakie in controver-
sij Religionum sine Satione. tamenella
jest:

T. I. Amo

Commisoria Hadysacka
in Volumine Legum
inserowanact 1659.
Folio 39.

V. I. Amo Jam ze
Folio 39.

W. imo

Porzadek Elekcyey
in pactis Conventis
C 401089. Folio 17.

Ymo

In volumine Legu
c Anc 1676.
Folio 44

Z. Imb

In volumine
Legum^{to} 1697
et-1710

Majestatis Regiae et absq³ scomatibus na
Krola Imei

Najamniejszy Krol Michał.

Wszystkie Prawa Swobody y wolności
Przywilegie, Statuta d'eronne y Cor^{te} Jteu-
skie wżyskim Stanom Duchownym, y
Swieckim, et incorporatis Prowincji Aca-
demie Bracoviensis, tak też y Miascom wży-
skim nalezace y iuste et legitime dane
wżem wobec y kazdemu z osobna y arty-
kuly wżyskie na koronacyach Krolow Ich-
mżoio Henryka, Stephana, Zygmunta III
Wladystawa IV, y Jana Kazimierza Antec-
sora Naszego postanowione na Seymie Glek-
cyey zgodnie namowione, Tak ze y te ktore
naprzyrzley da Pan Bog koronacyey y na
Drugich Seymach za spólna wżzech Stanow
zgoda umowione y postanowione beda trzymac
y wcale chowac in omnibus eorum punctis et
Clausulis, Tak ze et Literas Confirmationis
Iurium et Factorum dac Exemplo duorum Pre-
decessorum Nostrorum y Przykladem Króla Imei
Antecessora Naszego Obiecuemy.

Najasnieyszy Król Jan III.

Akademiję Krakowską znacznie tej Rzeczy
pospolitej od kilku set zastrzonych lat według
statutu Statutu sub Titulo Schola Regni vel
na ab Omnibus Oneribus deklarujemy w
Prawach Przywilegiach Wolnościach Constitu-
cyami Koronnemi utwierdzonych we ornemi
orazy approbujemy.

Najasnieyszy Krol August II.

Wszystkie Prawa, Swobody, Cudności, Przywi-
legie Statuta Koronne, y Czwor^o Zł^o et annexa:
tum Prouinci^{arum} w^o wszystkich Stanom Ducho-
wnym Romani et Ritus Gracii Unitorum, y
Pur^ockim incorporatis eog^o annexis Prouincijs
Academiae Cracoviens, Lamosciens, & Juliae

Jako y c Miastom Cezaryskim nalezace, y iuste
 et legitime nadane Cezrem wobec y Karze:
 mu z osobna, y Arttykuly Cezaryskie na ko:
 ronacyach Krolow Ichmzow Henryka,
 Stephana, Zygmunta III Cestadystawa
 IV. Jana Kazimierza, Michala, Jana
 III. Antecessora naszego postanowione et
 coequationem Iurium, atq; Ordinationem
 Trybunatu, tudziez Repartycyey, y Loda:
 cyi Woyska Cezarskiego na Seymie Elekcyey
 terazniejszy zgodnie namowne takze, y te kto
 re na przyrzecy da Pan Bog Koronacyey, y na
 drugich Seymach, za spólnq wszech Stanow
 zgodq umowione y postanowione beda trzy
 mac wcale chowac, y one in omnibus eorum
 punctis et Clausulis, Conditionibus necibus
 et Ligamentis adimplere, Takze y Literas
 Confirmationis Iurium et Factorum dac Kom:
 pto Pradecessorum Nostorum, y przykladem
 Najasniejszyego Krola Jmci Antecessora nasze
 go Obiecuemy.

Akademicy Krakowskiey przez te mieszczel:
 we czasy prawnie do szczeru zruinowane do:
 bra, aby do swoney Pory przyje mogly, circa de:
 scriptas Legibus immunitates, inuolabili:
 ter one konseruujemy, y iako Druedziorne
 tak wielq Prawami Obwarowane od Cezel:
 lich a Sygnacyi Cielmoznnych Hetmanow
 y Łachacyi Zolnierskich excypujemy y ie:
 zeliby iakie kiedykolwiek wyszly pro nul:
 lis deklarujemy, sub rigore in contravenien:
 tes in Rege descripto o co forum w Trybuna:
 le tak w koronnym, iako y Cezarskim toz Pra:
 wo ma stuzyc y Domkom generaliter w Cez:
 arskim w Krakowie, Kazimierzu, Kleparzu
 leracy m a do Akademicy nalezacym.

Akademie, Collegia, Szkoły, Gymna:
 sia,

A 2do
 in Volumine
 Legum 1710

B. 2do

Potwierdzone.

110

Vide Statuta
Regni.

Statuta Regni

tam ze

Paneg. Petrici

Doct. medic
Gwaguin folio 104.

Gwaguin folio 106.

Gwaguin folio 106.

Starowski folio 100.

Gwaguin folio 107.

Gwaguin folio 108.

Gwaguin folio 107.

Gwaguin folio 106.

Calendaria

vide

Gwaguin fol. 107.

In Volumine Legum.

Gratis Plebanske.

folio 208.

In Volumine
Legum.

teroznych miejscach po miastach Królestwa
Polskiego którego czasu są założone otwarte
Restaurowane, y Ergowane od Najasniejszej
Monarchow Królów Polskich, Arcybiskupow,
Biskupow, y całej Najasniejszej Rzeczypospo-

litej. A Naprzód

1364. Król Kazimierz II postanowił Szkoły
w Krakowie pisze Doring in sua Bibliotheca
ca jure Consultorum folio 108.

1401. Król Władysław Jagiełło Akademiją
Krakowską fundował prawami Pragi le-
giami przyozdobit.

1520. w Poznaniu Academia z Krakowa
Magistrowie, Profesorowie posyłani.

1520. Pułtowska z Akademiej Profesorowie.

1548. w Lwowie Gymnasium z Krakow Prof so

1563. w Brunsberku Collegium Soc. 1581.

1565. w Poznaniu Collegium Soc. 1581.

1574. w Kaliszu Collegium Soc. 1581.

1570. w Wilnie Collegium Academia S. J.

1579. w Polocku Collegium Societatis 1581.

1582. w Lublinie Collegium Soc. 1581.

1582. w Kiewie Collegium Soc. 1581.

1583. w Jarostawiu Collegium Soc. 1581.

1589. w Zamosciu Academia z Krakow

Magistrowie

1589. w Sandomierzu Collegium Soc. 1581.

1607. w Thoronii Collegium Soc. 1581.

1614. w Krakowie Collegium Societatis 1581.

apud S. Petrum o Szkoły otwarte Proce

w Rzymie, z Akademiją

1635. w Krakowie Collegium S. Petri Szkoły

Zawarte wiecznemi czas

1635. w Warszawie Collegium Soc. 1581.

1635. w Warszawie Collegium Schol. Piaru.

1635. w Przemyślu Collegium Soc. 1581.

1635. w Pnisku Collegium Soc. 1581.

1635. w Barsku Collegium Soc. IESU.
 1635. w Rawie Collegium Soc. IESU.
 1635. w Krosnie Collegium Soc. IESU.
 1640. w Witepsku Collegium Soc. IESU.
 1647. w Grodnie Collegium Soc. IESU.
 1652. w Kyjowie Prawo na Akademiją
 erygowane
 1661. w Plocku Collegium Soc. IESU.
 1661. w Drohiczu Collegium Soc. IESU.
 1661. w Międzyrzeczu Collegium Soc. IESU.
 1661. w Bydgoszczu Collegium Soc. IESU.
 1673. w Kownie Collegium Soc. IESU.
 1677. w Piotrkowie Collegium Schol. Piaru
 1683. w Minsku Collegium Soc. IESU.
 1690. w Radomiu Collegium Schol. Piaru
 1691. w Nowym Miescie 10. mil od Krak.
 wa Szkoły w. CC. Jezuitow zawar-
 te. vide Decreta w Trybunale
 w Helmie, Grudziadzu, Krasnstawie
 w Białym i Inne Collegia szkoly
 w roznych miejscach otwarte w.
 CC. Jezuitow.

vide Constitutiones in Volumine Legum.

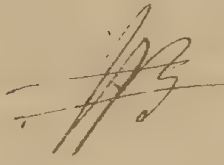
Teraz wyżej wyrażone Akademije, Collegia
 szkoly, Gymnasia po roznych miej-
 scach Krolestwa Polskiego będąc Ery-
 gowane Studentes et Scholares tychże
 miejsc iezeli Praw Przywilegiow wolno-
 sci, Swobod, Prærogatyw, co Academia
 Krakowska ma; zazywają i Tuziereli
 y w Narodach inszych, to jest Krolestwach
 Panstwach przytadkich ze szczytać się
 zostają wolnościach.

C. 220

Vide Bibliothecam Iure Con-
 sultorum Davidis Doringi
 ktory pisal.

De Academiarum Privilegijs Liber:
 titibus, et Immunitatibus. tak

Doring Folio 89.
Puncto 94.

D. 2do vide
statuta
Laski Herburg
Januszowski
Folio 1778.

vide Andream
Lipski in Centuria
Prima Observationum
Practicarum Tit. 8.
ad. 11.

Illustres tamen Scholas et Gymnasia
quae plurima in Germania sunt, quam
vis Academiae non sint, ab his Privile-
gijs excludi durum fuerit: Cum quia Im-
perator generaliter loquitur de Omnibus
Scholaribus, et Locis, in quibus Literarum
exercentur studia: tum quia rationes, quas
propter Imperator hac Privilegia concessit
Omnibus Scholaribus communes sunt.

Drukarze, Bibliopole pod iednym Prawem
Universitatis & Doktorami y Mistrzami
Zostaja, I kazdy taki Zak, Zak to jest Be-
dellus, Bibliopola Drukarz albo ich Sluga
in Criminalibus Causis do Sądow Majestatu
szego Krola Jmci należy.

Privilegium Scholaribus concessum utriusque
ad Omnes Causas, tam Civiles, quam Crimi-
nales extendi possit.

Privilegium Academiae Racoviensis con-
cessum an ad alias Scholas extendi debeat.
¶ Puns 6. 7. 8. 9. Rector praedictus Scholarum
et Studentes suos in Causis Criminalibus Levis
ribus, ut pote pro capillatione offensione cum
palmo vel pugno ad effusionem sanguinis,
ac contentione, qualibet non enormi, habe-
at judicare nec ab hoc ipsi Scholares et Studen-
tes, vel eorum Familiars, atque ad extranea Ju-
dicia evocentur et trahantur: Si autem: Quod
Deus auferat: Studentis, Scholaris vel alius pro-
dictorum in furto, adulterio, stupro, homicidio,
aut aliqua Crimine Capitali et ignominioso
fuerit deprehensus, illorum Cognitio non debet
ad Rectorem pertinere, sed statim Criminali
deprehensus Scholaris si Clericus fuerit ad
Episcopale Iudicium remittatur: Si vero Lai-
cus nostro Iudicio subiacet, unde liquido cons-

constat, quod non solum ex prædicta con-
stitutione Imperatoris Friderici I: quam
in Regno nullius auctoritatis esse, ut
potest quod nostri Statutis et Constitutio-
nibus Regni pro Legibus utantur, forte
quis dixerit: Sed etiam ex Privilegio
Regis Vladislai Jagielonis Academiae
Cracoviensi concessis hoc beneficium fore
Scholaribus competat nec est quod quis
ad amissim omnia revocando ad eos quales-
libet dant operam literis, Privilegium huius-
ce modi Scholaribus Cracoviensibus con-
cessum minime spectare dicat: id enim
stricto iure verum esse nemo negare po-
test. At æquitatis ratio prædet, ut ad
omnes Scholares ea, quæ in favorem ipso-
rum prolata sunt, producantur, idque pro-
pter commodum Reipublicæ, quod ea do-
ctrina et scientia Scholarium proficisci
solet, vulgata enim iuris est, quod ubi Regis
ratio cessat, eo Lex producenda non sit, ita
ex adverso ubi eadem est ratio, idem ius
statuendum esse, atque cum eandem esse
rationem Academiae Cracoviensis quæ et
aliorum locorum est, in quibus bonæ literæ
exercentur nemo dubitare possit, merito
etiam eodem iure omnia huiusce modi
Loca gaudere debent.

Pisze Daniel Hospitalis ad Reges Prin-
cipesque Catholicos, et iure Carolinæ
Regni Boemæ, Omnes Regni Scholastici
tam discipuli, quam Magistri, tum Biblio-
polæ Librarii ac Typographi ad Pragensis
Collegium auctoritate Regia translati etc.
Najsmieyski Krolowé Polscy oddali Bi-
bliopolow Drukarni pod Protekcyą
utaczą y moc Jasmie Osurzeniym, Jasmie

E. 206
Vide Tubam
magnam Folio
555.

Jasnie Wielmożnym, Wielmożnym Ichm
Xiedzom Arcybiskupom, Biskupom, Officyat
abj Bibliopolium w łodnym i przywilegiowa
nym Officyjn Handlu ksiąg Drukowanu z
prowadzaniu, y przedawaniu wierzze swię
tej Katolickiej Rzymskiej nie nie było przeci
wnego mieli attendencyj. Obwieściwszy Przy
wileiem Najasniejszj Zygmunt August na
Synod Generalny Proletwa Polskiego w roku
Parskim 1556. de tenore tali.

Constitutiones
Synodorum Metro:
politaram Ecclesie
Gnesnensis Prouincia:
lium, tum Vetustoru
quam recentiorum usq
ad Annum
1578.
Karnkowski folio 26.

Sigismundus Augustus DEI Gratia
Rex Poloniae &c. Universis et Singulis,
Palatinis, Castellanis, Capitaneis artium
et aliorum Locorum nostrorum Tenentibus, eo
rumq Vicegerentibus et Vice Capitaneis, Burgra
vis, Proconsulibus, et Consulibus et alijs Magi
stratibus Urbium et Oppidorum Regni nostri
ad quos hae Nostrae Litterae presentes pervenerint.
Significamus et Mandamus eorum tenore.
Quod cum antiquitus Bibliopola Omnes et
Impressores, sint et esse debeant sub potestate
et Jurisdictione Reverendissimorum et Reu
erendorum Dominorum Archiepiscoporum et Epi
scoporum eorumq Ordinariorum Officialium
ne et ff. vestra eos a potestate et Jurisdi
ctione Ecclesiastica in ijs quae ad Impressionem,
Inventionem, et venditionem Librorum perti
nent eximere, et vindicare audeant. &c. &c. da
tum Vilnae. Prima die mensis Martij Anno
Domini M.D.LVI. Regni vero nostri
xxvii.

Ad mandatum S. R. M. proprium

Asterum Priuilegium.

Sigismundus DEI Gratia Rex Poloniae
Magnus Dux Lithuaniae, Rusiae Prussiae
&c. Dominus et Haeres.
Manifestum facimus Omnibus et Singulis,
cuiuscunque Status et Ominis Subditis

nostr.

F 280
Edictum Sigismundi
Regis contra Haereticos
Libros in Constitutione
Synodalibus Karn:
Kowski folio 126. 127.

nostris: Nec non etiam advenis, qui buscum
que in Regno et Dominis Nostri ubilibet
existentibus. Quia cum humanis ingenis,
praesertim vulgi, ad res novas ac insolente
propensis, neceffe sit cum alia mala plera-
que tum vero Schismata et Haereses emer-
gere, neceffe item sit illas, per eos qui Di-
vinis, ac humanis institutis praepositi
sunt, tanquam Zizania ex agro putari et
eradicari. Siquidem sola est Religio, quae
gibus, ac institutis sui homines in disciplina,
in virtute ac infide erga Deum et Homines
continet, ac regit, quae in norma, et Obser-
vatione sua veteri turbata, et dissoluta
turbari, ac dissolvi neceffe est universa,
quod post ea, ut in multis exemplis constat
in seditiones vergere, ac in perniciem reru
Publicarum, earumque Rectores redundare
solet. Nos pro officio Christiani Principis,
eam ipsam Religionem a Sanctis Patribus
Ordinatam, ac per Sanctam Romanam Eccl-
siam directam nobisque a Majoribus Nostri
per manus traditam, ac per nos denique, et
Gentes Nostras multo Sanguine, et Clarissi-
mis gratia D D Victorii, hac tenus defen-
sam etiam a labe Haeretica, his temporibus,
in vicinia emergente integram ac immacula-
tam, in Regno et Dominis Nostri conservari
re volentes Publicis edictis mandamus,
ne qui libri Lutheri cuiusdam eiusque Segua-
tium, quorumcunque quos sua insolentia
in reprobum egiſſent sensum quique praeter
ta Libertatis Christianae, praetatu vitiorum
Ordinis Ecclesiastici et scandalorumque ab
Homini bus et ab ijs, qui de Homini bus as-
umpti,

assumpti, ac perinde infirmi sunt, venire
 necesse est tanguam sub melle viros suum
 in vulgus spargunt et scriptis, ac sermonibus
 famosissimis non solum mores salubres ac
 instituta Ecclesiastica, sed ipsos Patres etiam
 sanctos turpissime prosciunt, et sacra
 Prophanis miscent nequaquam ad Regnum
 et dominia Nostra inferant et legerentur,
 neque vis dogma ipsum pestiferum, ac iam pri-
 dem damnatum approbare profiteri, vel tueri aude-
 ret sub pœna Capitis et confiscatione bonorum
 omnium, atq; postea edicta Nostra exequenda,
 modum etiam opportunum statuere volentes
 delegavimus in Prætorium Civitatis Nostræ
 Regiæ Cracoviensis, non nullos primarios No-
 stros, tam Spirituales, quam etiam Seculares
 Consiliarios qui cum Consulibus ac Officialibus
 Civitatis, si edicta ipsa Nostra exequenda
 statuerent, ut imprimis quandocumq; oppor-
 tunum videretur Reverendissimo Episcopo Cra-
 coviensi fieret per inquiritores eius cum decurio-
 nibus in tota Civitate, ad huius negotii, aliorumq;
 excessuum tollendorum custodiam delegat per
 omnes et singulas domos testudines ac Cistas
 diligens scrutatio fiat: et ubi aliqui libri
 hæretici invenirentur, illinc pœna edicti edi-
 gerentur deinde ut impressores Librorum ni-
hil prorsus imprimere et Bibliopola vel alij
quicunq; exponere ac vendere deinceps ex li-
bris undecumq; adductis nisi illos Rector Uni-
versitatis vel aliquis per Ordinarium constitu-
tus prior viderit, et tam imprimi, quam vendi
permiserit sub pœnis prædictis ut autem et
reliquæ Civitates Nostræ hoc exemplo inisi-
stant ac unusquisq; tempori præmonereatq;
 ne ipsa mandata Nostra Regia transgrediatq;
 et

et ignorantiam pretendere possit.

Nos hanc ipsorum Consiliariorum simul
ac Consulatus Cracoviensis Ordinationem
per has Literas nostras omnibus testatum
esse volumus. Mandantes etiam omni-
bus alijs Civitatibus Regni et dominiarum
nostrorum ut cummodum Edicta nostra
exequendi faciant, cum loci Ordinarij, aut
eorum delegatis Ordinationes opportunas
easque diligentissime exequantur pro gratia
nostra aliter non facturi &c. Datum Cracovia
Sabbatho ante Festum Nativitatis Sanctissima
Virginis Mariae Dominae Nostrae Anno
Domini M.D.XXIII. Regni nostri XVII.

Decrevit etiam hoc Sacro Sancta Synodus ut
in singulis Diocesis, ad minus semel in anno
per Dominos loci ordinarios, aut eorum dele-
gatos, Bibliothecae ac Libri venales in eis con-
tenti visitentur et diligentius revideantur.
quod si qui Libri suspecti aut Haeretici in eis
reperientur cremari debent: Et Bibliopola
puniri poena arbitraria per locorum Ordina-
rios imponenda alias iuxta Statuta Regni
et Constitutiones Regiae et alia atque edicta iam
dudum super hac facta quorum exemplum
est in Statutis nostris novis Lascki de Haereti-
cis insertum et simile novissimum hic placu-
it inseri.

Nā Synodzie Zebranyj Generalnyj
Warszawie postanowione

Salvator et Deus noster Christus IHSU.
fundans, et constituens Ecclesiam suam,
cum qua usque ad consumationem saeculi
se futurum promissit, prater sacramenta
Novae Legis et Subnationem Spiritus Sancti
per Principem Apostolorum Petrum: proci-
pius fide ut non deficeret oravit: et illius
Successores sacram quoque Scripturam

C. 2do

Bibliothecae visitentur
& Libri venales revide-
antur.
In constitutionibus Syno-
dalibus Anno 1542.
Karnkowski
Folio 26.

H. 2do

Acta et Constitutio-
nes Synodi Provinci-
alis in Ecclesia Colle-
giata S. Iohannis Ba-
ptistae Varaviae
13.bris Anno Dni
1634. Celebrata.

novi et veteris Testamenti tanquam doctrinae
 celestis fontem et celeste depositum custodi-
 endum servandum quæ in ea reliquit &c. &c.
 Biblia Sacra sine licentia et approbatione
 Sanctæ Sedis Apostolicæ in linguam Poloniã
 versa Sedani Anno 1633. in Officina Andreæ
 Hunefeldi impressa &c. &c. In Dei nomine
 Omnibus et singulis Christi fidelibus velutri-
 usq; Sexus et cuiusvis conditionis Regni Poloni-
 æ et Magni Ducatus Lithuanie incolis et in
 Virtute Sanctæ Obedientiæ ac sub ea commu-
 nicationis pœna ipso facto incurrendâ Sedisq;
 Apostolicæ in catalogo Librorum prohibitorum
 et Bula cœne Domini reservatâ distincte pro-
 hibemus, ne librum hunc Bibliorum Sedani
 in Officina Andreæ Hunefeldi, vel alibi, lin-
 guâ nostrâ impressum, vel alibi recusum, le-
 gere retinere, vendere, seu cuiquam donare
 audeant, sed si quis ea habuerit Parochus, Paro-
 chus vero Episcopo suo quamprimum reddere
 teneatur. Bibliopolas vero et Typographos
Omnibus sub eadem anathematis et pecuniæ
pœnis, arbitrio Illustrissimorum quos ut præ-
sentes Literas nostras per Parochias publicare
sine mora curent fraternè rogamus decer-
nendis. Mandamus ne dicta Biblia vende-
 re siue de novo imprimere quovis modo præ-
 sumant, sciantq; Bibliopolas et Typographi
se quo ad impressionem, venditionem, et in-
vectionem librorum Illustrissimorum D. D.
Loci Ordinariorum Jurisdictioni antiquitus
esse Subjectos secundum Rescriptum Serenissi-
mi olim Sigismundi Augusti Regis Con-
stitutionibus Provincialibus libro primo
 insertum &c. &c.

I. 2do
 Vide in Tabu-
 magna folio 504

Jozz Samo y w Narodach Obcych Znay-
 dujmy iako Illustrissimi et Reverendi si-
 mi

mi Principis Domini Cardinalis et Archiepi:
scopi Pragensi Legati nati &c &c.
Iudicium et Censura Bullæ &c &c. Censura
verò Librorum siue Venalium, siue impri:
mendorum maxime in concernentibus
fidem, est juris Episcopalis et Inquisito:
rum sic habet perpetua consuetudo in
Ecclesia Dei.

Powrąceniu y pokazaniu Trzech Jurisdi: K. 2do

Kcyey nad osobami uprzywilegiowanego
handlu Ksiąg Bibliopolow, Typographow
po roznych Prowincyach, Woiewodztwach
y Miastach gdzie tylko Studia exercentur
w Krolestwie Polskim y w Litewskim zo:
staiących. I Tu uwazyszy dawność
czasu, choć ięzżerę na ow czas Czarzawa
Szczupła będąc w Sobie Książt niegdyma:
zoweckich Sedes miała Księgi y Bibliopo:
low, a dalekiej barościę teraz przy rozprzestrze
nieniu tak wielkiej liczb by świętnie Pan:
skich Kłostorow Zakonnych, y wysmienitych
Pałacow, Budynkow, Najasnieyszy Rezyden
cyi Króla Imci, Panow y Senatorow. Oraz
przy otwarciu dwoi tego Collegium Szkoł
Piarum Scholarum y C. C. Jezuitow od
tegorz samego czasu nie wspominaiąc, ani
wniecając dawniejszych Bibliopolow przy:
tym ze Mieście Warszawie Oradzonych Prawa:
mi, Przywilegiami Epatrzonych, a pod czwar:
tą Jurisdycyją J. C. Imci Pana Marszałka
Cielickiego Koronnego y w Litewskiego
ut Secretarij et Servitores J. K. M. Dworu
Człom sq. Także niżej wyrażać będziemy
dokumentami Przywilegiow.

K. 2do

Privilegium Petri
 Elert Anno 1643.
 22. January. Var:
 Savia

Vladislaus IV. D & G Gratia Rex Polonia
 Magnus Dux Lithuania Russia, Prussia,
 Masovia &c. &c. Significamus presentibus
 Litteris nostris quorum interest Universis et
 Singulis Quod cum Regia nostra providentia
 intersit, ut artes, quæ diuino Cultui propagan-
 do: rerum gestarum gloria ab Oblivione vindi-
 canda magnorumque: in re literaria virorum
 lucubrationibus, et scriptis ad posteritatem
 transmittendis seruiunt favorem benevolen-
 tia nostra amplectamur &c. &c. Ut Typogra-
 phiam erigendi exercendiq; in Civitate nostra
 Varsoviensi per hoc Rescriptum et Privilegi-
 um concederemus. Uti quidem concedimus,
 damus, et eundem in Typographum nostrum
 assumimus Volentes ut Omnibus Iuribus ac
 Libertatibus, Prærogativis quibus de Jure et
 consuetudine cæteri Typographi gaudent:
 nec non Bibliothecam aperiendi, Libros tam hic
 quam in alibi impressos libere ubiq; divendendi
 Omniaq; exercendi, quæ ad usum tam Bibliote-
 cæ, quam Typographiæ spectant: in super eundem
 prænominatum Typographum et Servitorem No-
 strum ab Omnibus Iurisdictionibus Civilibus
 et Castrensibus. eximimus et exemptum esse vo-
 lumus, soli vero Nostræ Regiæ Mareschalcorum
 q; modernorum et pro tempore existentium
 tam Regni quam M. D. Lithuania Iurisdictioni
 eundem subiacere volumus, ab Omnibus
 Oneribus Castrensibus Civilibus tam Pu-
 blicis quam Privatis in Omnibus Regni et M.
 D. Lithuania Civitatibus et Oppidis ubiq;
 cum Curia Nostra feliciter constituti fuerint
 et Residebimus, ibidemque isdem Typogra-
 phus

Typographus noster Curiam nostram
 sequatur liberum et immunem facimus,
 venumq; libros quosvis modo non sint
 prohibiti exponendi facultatem damus
 et benigne concedimus, quod quidem ad
 omnium et singulorum Magistratum
 et officialium Regni et Dominorum nostro-
 rum potissimum vero Officii Consularis Var-
 sauiensis Notitiā deducendo mandamus
 ut prefatum Petrum Elert pro Typographo
 et Bibliopola nostro ea eo tempore habe-
 ant et ab alijs haberi curent, eundemq; omni-
 bus Prærogativis, Juribus, Immunitatibus,
 Libertatibus, ac Obventionibus, uti, frui,
 permittant. jmo et ab alijs quibuscunq; ita
 defendant ac tueantur ne ratione præmis-
 sorum a quoquam, quovis colore aut præte-
 xtu difficultatem habeat: idq; pro Gratia
 nostra secus non facturū. In cuius rei fidem

ponentes manu nostra subscriptas sigillo Regni
 Communitati mandavimus. Datum Varaviae
 die XII. Januarij Anno Domini MDCXLIII.

Regnorum nostrorum X. Sueciae XI. Anno
 Vladislavi Rex. (Locus sigilli)
 Jacobus maximus Fredro Regens Cancellaria
 majoris

Vladislaus IV. DEI Gratia Rex Poloniae
 Magnus Dux Lithuaniae Russiae, Prussiae,
 Masoviae, &c.

Significamus presentibus Literis nostris
 quorum interest Universis et Singulis. Sc
 Quia nos ad intercessionem certorum Consiliani-
 orum nostrorum pro Nobili Petro Elert Typo-
 grapho Bibliopola nostro Varaviaensi apud
 nos factam hanc ipsi facultatem dandam

L 2do

Alterius
 Privilegij tenor
 quo ad Compactio-
 nem Librorum
 12. Januarij
 Ao. 1645. concessum

et concedendam e^{ss}e duximus, damusq^{ue} conce-
dimus presentibus Literis nostris ut ipsi Compacto-
rem Librorum quemcunq^{ue} elegerit alere liceat,
cuius opera, in compingendis quibusvis, tam
in Officina sua Topographica quam a libi impres-
sis uti possit. Quem nos Compactorem Libro-
rum taliter a prænominato Typographe nostro
assutum in Patrocinium nostrum et Protectione
Regiam assumimus atq^{ue} in numerum Servitorum
Nostrorum et Compactorum Librorum coopta-
mus per presentes Literas nostras, dantes eidem
Compactori Librorum plenam et omnimodam
potestatem Omnibus et singulis Privilegiis,
Libertatibus, Prærogativis, quibus ceteri Ser-
vitores nostri gaudent et fruentur gaudentes
et fruendi de^{re}. Socios prædictæ Artis quot
quis voluerit in usum Typographiæ nostræ alen-
di, Tyrones instruendi et more aliorum Magi-
strorum Opificii eiusdem in Con^{tu}bernio existen-
tium manu mittendi, quod Omnibus quorum
interest præsertim vero Regni et Curie nostræ
Marchalis officialibus et Magistratui, tam
Castrensi quam Civili Varsaviensi, alijsq^{ue} qui-
busvis Personis totum facimus ydemque man-
damus ut dictum Petrum Elert Typographum
nostrum circa Superius expressum facultatem
a nobis ipsi benigne concessam integrè conser-
vent, nec aliquo prætextu ipsum in usu Pri-
vilegiij nostri impediant, impediriq^{ue} ab alijs pa-
tiantur, pro gratia nostra in cuius Rei fidem
presentes manu nostra subscriptas Sigillis Re-
gni Communiri iussimus. Datum Varsaviæ
Die XII. Ianuarij A^{no} D^{omi}nⁱ M^{illesimo} D^{ecimo} C^{entesimo} XLV. Regnante
Nostrorum Poloniae XII. Sueciæ vero XIII. Anno
Vladislaus Rex. (Locus sigilli)

Jacobus Maximus Fredro Regens Cancell
majoris.

Joannes Casimirus DEI Gratia Rex
Poloniae, Magni Dux Lithuaniae, Rutheniae
Prussiae Masoviae &c &c.

M. 2do

Significamus presentibus Literis nostris quo-
rum Interest Universis et Singulis. Quia nos
condignam rationem meritorum Nobilis
olim Petri Elert Bibliopola et Typographi
nostri recentem ex hac vita sublati habentes
indemnitate conjugis eiusdem Honorata
Elisabethae Piotrowskownae et Proli dereli-
cto favore nostro Regis prospicere volentes
eandem penes jura a Serenissimo olim fratre
et Praedecessore nostro Charissimo super Offici-
nam Typographicam Varsaviae et ubique lo-
corum ad Latum nostrum exercenda irrecu-
dendis praesentim Constitutionibus Regni, tum
alijs Typo Vulgandis Publicis, Privatisque Scri-
pturis prout Privilegia praememorato mari-
to suo a praetacto Serenissimo Divae Memori-
ae olim Fratris et Antecessore nostro super
dictam Typographiam a nobismet ipsis confir-
mata obloquuntur. Conservandam, et ma-
nu tenendam esse duimus, uti quidem con-
servamus et manutinemus presentibus ad
extrema vitae suae tempora, ita ut a nemi-
ne in praefatis Juribus suis dictae Officinae
Typographicae impediatur sub poena duorum
Millium aureorum per medium fisco nostro
per medium vero parti applicanda, et in
Casu Conventionis Forum Marechal-
cale peremptorium praefigimus ac assigna-
mus vigore Liris Conservationis Nostrae
praefata Honorata Elisabetha Elertowa
saepedictam Officinam Typographicam in
qualibet Urbe Civitatum et Oppidorum

Privilegium
Elertowa Gro:
Dna 22 Januarii
Ao 1653. sine
Confirmatione Privilegii

Nostorum, ubi etiam exerceri et excudi ne-
cessitas fuerit, habere homines artis huius
peritos nec non tales, qui compingendi li-
bros artem quoque noscant penes se fovere
et habere poterit. Quod Omni bus quorum
interept praesertim vero Mareschalis Re-
gni Curiaque Nostra et Ch. A. Lithvaniae tum
Magistratibus quibus vis, tam Terrestribus,
Castrensisibus quam Civilibus ad notitiam de-
ducendo mandamus, ut eadem Honoratam
Elertowa circa praememorata Jura et hasce con-
servationis Nostrae Literas conservent, et manu
teneant ab alijsque Conservari et manuteneri
curent pro gratia Nostra incuius rei fidem Prin-
tes manu nostra subscriptas Sigi. No. Regni Com-
muniri iussimus. Datum Grodno die 11. Januarij
Anno Dni M.D.C.LIII. Regnorum Nostrorum
Poloniae et Sueciae V. Anno.

Joannes Casimirus Rex

(Locus Sigilli)

Nicolaus Pazmowski Regens Cancellarius Major

N. 2do

Michael DEI Gratia Rex Poloniae

Magnus Dux Lithvaniae, Rusiae Prussiae,
Masoviae. &c. &c.

Significamus praesentibus Literis nostris, quo-
rum interest Universis et singulis Clementiae
et Regiae benignitatis non postremum iudicium
prosperae memoriae perennaturae gloriae ingens
et ampla materies industriam et ad Peruitia no-
stra fovere animareque promptitudinem talesque
incensum aulae adulescere famulitij qui fidei pro-
bitatis praecleari eruditae merces Librariamque
supellectilem in Regnum Nostrum distrahendam
important, sane institimus exemplo Serenissimi moris
Praedecessorum Nostrorum Vladislai IV. et Joannis
Casimiri Qui Georgium Forsterum titulo Regij
Bibliopolae eadornandum eumque favorem im-
pertin

Privilegium
Andree Mennich
ad instar Georgij
Forsteri Biblio-
polae a Vladislao
IV. et Joanne
Casimiro Regibus
Poloniae Rege
Michaeli Confir-
mavit Anno 1672. 27. 15
Junij.

Impertiri dignati sunt. Hinc et nos Nobi:
lem Andream Mennich Titulum Servitij No:
stri flagitantem eadem decoramus Prærogati:
vâ Regumq; Constituimus Bibliopolam ac
in numerum realium et actualium Servitorum
Nostrorum adscribimus et Optamus, dantes
et Concedentes eidem plenum et omnimodam
facultatem et potestatem Omnibus Juri bus,
Prærogati vis, Gratiis, Indultis et Immunitati:
bus quibus reliqui Reales et actuales Servi:
tores Nostri de Legum præscripto vel recepto
usu et consuetudine gaudent et fruuntur
libere gaudendi et fruendi exaditas merces
suas in quibusvis Regni Nostri Civitatibus
exponendi et distrahendi sine quarumvis Per:
sonarum et Magistratum impedimento.

Que vero majorem Gratiâ Nostram experiat
ab omnibus exactionibus, ac indebitis Con:
tributionibus eximimus et excipimus quo:
ties vero g. Quod ad noticiam omnibus quo:
rum Interest præsertim vero Supremis Regni
et M. D. Lithuanie Curieq; Nostræ Marchaliis
nec non Officiæ Consulari Varsoviens deducen:
tes ydem mandamus, quatenus prænomina:
tum Nobilem Andream Mennich pro vero et
Legitimo Servitore Nostro habeant et agnos:
cant eundemq; Juri bus, Gratiis, Libertatibus,
et immunitatibus ceteros Servitores Nostros ex
recepto usu et consuetudine concernent, uti
frui permittant, nec ipsi impediant, nec impe:
diri, à quæpiam impediri faciant. Pro Gratiâ
Nostra in cuius rei fidem presentes manu nostra
Subscriptas Sigillo Regni Nostri Communi ri
jussimus Datum Varsoviæ die XV. Junij An:
Domini M. D. C. LXXII. Regni Nostri II An:
Michael Rex. (Locus Sigilli)

O 220

Privilegium
 Caroli Sreiber
 26. gbris Anno
 1685. Confirm
 NB. 15 lat zastuguiq
 sie nizeli Typografem
 zonta Ty Bibliothek
 otworzyt, Czeladz
 Introligators ka cho
 waiqc iezore Cechu
 nie bylo.

Ioannes Tertius DEI Gratia Rex Poloniae
 Magnus Dux Lithuaniae Rusiae Prussiae,
 Masouiae &c. &c.

Significamus presentibus Literis Nostreis quo-
 rum quorum interest Vniuersis et Singulis, qui
 a nos Considerantes fidelia atq; sincera Egregii
 et Eruditi Caroli Sreiber Typographi per Continuum
 um quindecim Annorum Spatium in Typographia
 Elertouiana a. Serenissimis Antecessoribus Nostreis
 Varrauiæ Privilegiata in Publicis negotiis con te-
 stata merito, attendentesq; ipsius promptum et in-
 defessum ad ulteriora Nostra et Reipublicæ Obse-
 quia Studium facile inclinati sumus, & qd Ma-
 terias tam Elertouianis quam Petricouianis &
 sinscianis quæ Privilegijs comprehensas sine
 cuiusvis alterius Typographi seu Typographiæ
 præscriptione imprimendi, excudendi impressosq;
 et eacupos diuendendi, Bibliothecam insti-
 tuendi et aperiendi, et in ea tam suis proprii
 quam alieni et externi præli libros venum expo-
 nendi facultatemq; Typographicam iuata præ-
 fata Jura et Privilegia, atq; vsum antiquum ex-
 ercendi insuper ut in arte Compactorea librorum
 profaciliori expeditione tenere possit volumus
 et declaramus, ut autem prædicti Privilegio Nostro
 ac alijs antiquioribus Nobili olim Petro Elert
 eidem quæ Typographiæ Elertouianæ dictæ ad-
 plens in Possessione sua existenti concessis Ju-
 ribus et Libertatibus in eis descriptis, ac supra
 specificatis idem Egregius Sreiber cum suis
 Successoribus secure gaudere possit. Omnibus
 in Universum Typographis quam alijs quibus-
 cunq; gradus Status et Conditionis existenti-
 bus Personis mandamus et iniungimus &c. qd
 Quod Omnibus quorum interest præsertim vero
 Magnificis Marschalis Regni, et M. D. Lithua-
 niæ eorumq; et Nostris Hospitiorum Distribu-
 tionibus No-

Nostræ Curie et Thesauri Vtriusq[ue] tam
 Regni, quam Magni Ducatus Lithuanie
 Officialibus nec non Officijs quibusvis et Ju-
 dicijs Omnibusq[ue] cuiuscunq[ue] Status et Con-
 ditionis Homini bus notum esse volentes,
 mandamus ut dictum Egregium Carolum
 Sreber pro vero et legitimo Typographo
 nostro Republicæ et Thesauri Regni ac
 M. D. Lithuanie habeant et agnoscant:
 ipsumque circa plene Privilegium nostrum
 Libertatesque in eo, ut et in alys Elertoria-
 nis expressas conseruent et manuteneant,
 neq[ue] ipsum in usu earundem Libertatum libe-
 rumque supra Specificatorum impressione
 impediant, quinimo in Contraventores et pro-
 peditores serio animadvertant penamq[ue] lib-
 scriptam extendant pro Gratia nostra. In
 quorum fidem plenes manu nostra subori-
 ptas sigillo Regni Communi iussimus. Da-
 tum Varaviae 24 Viennensis gbris An[no] Dni
 M.D.C.LXXV. Regni nostri Anno II.

Joannes Rex. (Locus Sigilli)

ACTum in Curia Regia Varaviensi Tertia
 Secunda post Dominicam Cantate proximo
 Anno Domini 1705.

Ad Officium et Acta plentia Castrensia Ca-
 pitanealia Varaviensia personaliter Veniens
 Nobilis Andreas Hebanowski eidem Officio
 presenti Literas infrascriptas Seruatoratus
 et Cancellaria Regni Majori emanatur ad in-
 grossam Acta plentis obtulit de tenore tali.
 Augustus Secundus 1689 Gratia Rex Polo-
 niæ, Magnus Dux Lithuanie, Rusiæ, Prusiæ
 Masoviae, Samogitiæ, Livo[ni]æ, Vothy-
 niæ, Podoliæ, Podlachiæ, Smolensciæ, Severiæ

P. 2do

Privilegium a Serenissi-
 mo Joanne III Datum
 Varaviæ die 12 Martii
 Anno 1695. Andree
 Hebanowski Bibliopo-
 læ Serenissimi Rex
 Augustus II. approbavit
 confirmavit, Ratificavit
 die 25 Julij An[no] 1698.

Czerniechouiaq. Nec non Hæreditarius Dux
Sadenia et Princeps Elector.

Significamus presentibus Literis Nostreis quo-
rum interest vniuersis et singulis. Reproduc-
tas Coram nobis fuisse Literas Papireas authe-
ticas manu Serenissimi olim Diuæ memoriæ
Ioannis Tertii Regis Prædecessoris nostri Chri-
stiani subscriptas sigillo eiusdem Majoris Cancel-
larie Regni Communitas continentes in se Ser-
uitoratum Nobilis Andreæ Hebanowski Cuius
Bibliopola Cracouiens Seruiens Saluas et illæ-
sas omniq. suspicionē carentes Supplicatum
quē nobis est, ut eadem Literas approbare, Con-
firmare, et ratificare dignaremur. Quorum
quidem Literarum Tenor est eiusmodi.

Ioannes Tertius D & I Gratia Rex Poloniæ,
Magnus Dux Lithuanie, Rusiæ, Prussie, Ma-
souiæ, Samogitiæ Kyouriæ, Volhyniæ, Podoliæ
Podlachiæ, Livoniæ, Smolensciæ Severiæ,
Czerniechouiaque.

Significamus presentibus Literis Nostreis quo-
rum interest vniuersis et singulis. Quia nos
habentes recommendatam Virtutem, atq. sin-
gulare nobis bene merendi studium Nobili
Andreæ Hebanowski Cuius et Bibliopola
Civitatis Nostræ Cracouiensis facile inani-
mum Nostrum dudimus, ut eidem Literas
Seruitoratus Nostræ ac Protectionis dare
et conservare dignaremur, prout presentibz
damus et congerimus, et in numerum alio-
rum Seruitorum Nostrorum assumimus,
Volemz eundem ab Omni Jurisdictioni, Nostræ
Regiæ ac Marschal: conz Regiæ subiectum
esse et subiacere debere. Quibus quidem Li-
teris Seruitoratus, ac Protectionis Nostræ fretz
ac munitus ut possit, ac valeat in Omnibus.

et ubiq; Civitatum Nostrarum hic intra Re:
gnum et Magni Ducatus Lithuanie existere
^{in Civitate Varsoviensi tam praesentem}
praesertim vero Nobis quam etiam in abren:

tia Nostra libros suos venum exponere si
vendere eosq; ab alijs Bibliopolis contrahe
re famulosque ad compingendos libros con:
servare fovere, ac alia quavis mercimonia
sici et honesta servitori bus Nostris ac
alijs Bibliopolis, a Nobis et Iuribus Regni
Concessa sine quibusvis difficultatibus, et
impedimentis civilibus exactionibusq; pra:
sertim Magistratus Nostris Varsoviensis
foralibus, Angarisationibus exercere, Iuri:
bus tamen Nostris Regalibus Republica, ac
Romanae Ecclesiae salvis. Quod omnibus
quorum interest praesertim Capitaneis, Ma:
gistratibus Nostris, vel eorum loca tenenti:
bus Notum esse Volens Per hanc manu Nostra
subscriptas Sigillo Regni Communiter man:
davimus Datum Varsoviae die 13. Mensis
Martii Anno Domini 1695. Regni vero No:
stri 21. Anno.

Joannes Rex. (Locus Sigilli)

Majoris Cancellariae Regni
Franciscus Lorki Pocilla
tor Sacrocimensis Iudex
et Vice Capitaneus Ca:
strensis Varsoviensis S. R.
Majestatis Secretarius.

Nos itaque Augustus Secundus Rex
Supra scriptae Supplicationi benigne annuens
per litteras in omnibus earum punctis ap:
probamus Confirmamus et ratificamus
praefatum Nothem Hebanowski in numerum rea:
lium et actualium servitorum Nostrorum ad:
scribimus. In quorum fidem praesens manu No:
stra Subscriptas Sigillo Regni Communiter

Jussimus. Datum Varaviae die Vigesima
Quinta mensis Julij Anno 1698. Regni vero
nostri Primo.

Augustus Rex (Locus sigilli)

Majoris Cancellariae Regni Confirma-
tio. Seruitoratq Nobili Andreae Heban-
ski Pri Bibliopola Civitatis Cracoviens-
M. de Teczyn Eschinski U. D. S. M. C. R.
Secretarius. Post quarum quidem Litera-
rum Superius praesertarum in Acta
Pentia ingratationem Originale eidem
efferenti pravia officij Pentis quietatis
ne ei extraditum.

Correxit Jamilowski.

Legit Kurminski cum Actis.

Q. 220
Privilegium Chri-
stophori Rozyci
Bibliopola 1830 Ja-
nuary 1717.

Augustus II. D. C. I. Gratia Rex Poloniae ma-
gnus Dux Lithuaniae, Rusiae, Prussiae, Masouiae.
Significamus presentibus Literis Nostreis quo-
rum interest Universis et Singulis Quod quem-
admodum ex innata Pectoris Nostri inclinatione
consuevimus viros eminentia alicuius artis, unius
humano congrue conspicuos, semper ad amare
illosq; singularibus Regiae munificentiae fa-
uoribus et praecipuis largiri immunitatibus,
ita et Nobili Pauli Christophori Rozyci Biblio-
pola Cracoviensi Varaviens Commendatam
habentes virtutem et in rebus agendis dexteri-
tatem ac promptum ad obsequia nostra studium
eiusdem Opera et industria in negotijs nostris uten-
dum censuimus illumq; pro eo, quo viros indu-
striosos complectimur favere et Patrocinium
Nostrum Regium Numerumque Curiae Nostrae
Seruitorum et Mercatorum suscipiendum esse
Quaerimus uti quidem presentibus Literis Nostreis
suscipimus Omnibus et Singulis Jurebus, Pri-
vilegijs, Prerogativis et Libertatibus Curiae No-
strae, Seruitores et negotiatores nostros de Lege
vel aliquo consuetudine concernentibus

Donamus

Donamus eidemq; plenariam facultatem, et
 omnimodam potestatem in Regno nostro Polo-
 niæ et Magnæ Ducatu Lithuanicæ, Dominijq;
 nostris hereditarijs Saxonicijs, tum Civitati-
 bus Cracoviens, Leopoliens, Variavien, ^o
 Thorunens, Poznaniens, et alijs Civitatibus
 et oppidis Libros varios uti Bibliopola nostro
 pro nostro et Aula Nostræ commodo adue-
 hendi, eorq; ibidem tam Nobis presentibus, quā
 absentibus, libere venum eaponendi & diven-
 dendi absque quorumvis Magistratuum The-
 loniorum ubicunque Locorum Contuberni-
 orum et Personarum quarumcunq; præpedi-
 mento præterea dictum Nobilem Paulum Chri-
 stophorum Rozyccki Bibliopolam et servitorem
 nostrum liberum ab omnibus Onoribus
 Castrensibus, et Civilibus quocunq; nomine
 dictis, facimus nec non ab jurisdictione
 quorumvis Magistratuum, Palatinatum,
 Terrestrium, Castrensiū, et Civilium Contu-
 berniorumq; Negotiatorum edimimus, ac ipso
 soli Nostræ ac Magnificorum Marschalcorum
 Nostrorum Jurisdictioni incorporamus, ita
 ut in omnibus causis nulli alij iudicio præ-
 terquam Nostræ et prædictorum Marschal-
 corum sub sit et pareat. Quod ad notitiam
 Omnium quorum interest, præsertim vero præ-
 fatorum Officiorum et Magistratuum Craco-
 viens, Leopoliens, Variavien, Thorunens, Po-
 znaniens, et aliorum in Regno Poloniae Domi-
 nysque nostris existentium Contuberniorum
 Negotiatorum deducimus mandantes ut
 prænominatum Nobilem Paulum Christo-
 pherum Rozyccki pro vero ac legitimo Bibli-
 opola Nostræ et Curie Nostræ servient

habeant, agnoscant. Omnibusq; Iuribus
 Prærogatiuis, et Libertatibus superius ex-
 pressis eum frui gaudere permittant, nec in exer-
 cenda arte sua vel diuenditione Librorum vel
 in compactione Compactore aque Artib; exerci-
 tio ac Sociorum ad id præstandum pro suo com-
 modo penes se habitatione, tam per se, quam
 per quas cunq; alias subordinatas Personas
 impediunt, impediri quæ ab alijs non patiuntur
 pro gratia Nostra ac sub penis contra Conuul-
 sores Priuilegiiorum Nostrorum in lege Nostræ
 Regni Sanctis irremissibiliter extendendis. In
 cuius rei fidem presentes manu Nostra subscri-
 ptas sigillo Regni Nostræ Communis manda-
 mus. Datum Varauie die XXX. Mensis Januarii
 Anno Domini. **MDCXCVII.** Regni vero
 Nostræ XX. Anno. Augustus Rex (Loco Sigilli)

Matthæus Illiak Enrifer Bractauiensis S.
 R. Mtes sigillo maioris Regni Secretarius.

R 2do.
 Vide Priuilegia

Są y Inrzych Bibliopolow, Typographow
 Prawa Przywileje od Najasnieyszych Krolow
 Polskich Approbowane, Confirmowane y Ra-
 tyfikowane, iako to od niezwyazzonego Zy-
 gmunta Trzeciogo. Wladyslaw Czarnego.
 Jana Kazimierza, Jana Trzeciogo, y Augusta
 Czwartego Szeresliwie na m teraz panuiącego
 a Wydanego Przywileju Mnieyszy Pieczęć Kra-
 kowie dnia XX. Mienica Parożniaka Roku Pan-
 skiego **MDCXCVII.** Franciszkowi Czaremu
 y Sukcesorom Jego, tam ze Janowi, Pawlowi po-
 tym Franciszkowi Czaremu Approbuąc, Con-
 firmuąc &c. Takze Krzysztofowi Sche-
 dlowi od Najasnieyszych Niezwyazzonych
 Krolow Polskich Wladyslaw IV. w War-
 szawie dnia XXX. Grudnia Roku Panskie-
 go

Janu diego. **MDCXXVI.** Sukcesorom
Jerzemu Romualdowi, y Mikołajowi Ale:
xandrowi Schedlom Enfirmowane od Naja:
śniejszego Pana Trzeciego. w Krakowu dnia
XXVII Marca Roku M.DCLXXVI.

Torzę Ignacemu Hebanowskiemu Naja:
mniejszy August II. Approbował, Confirmo:
wał w Warszawie dnia VII. Lutnia Roku
MDCCXIII y teraz Jakubowi Sukcesoro:
wi Matyaszkiewiczowi w Roku 1730.

Przywielecie Bibliopolow Bertutowicza
 Siekielowicza, Goreckiego, Typographia die
 XX. Februarij Anno MDCLXXII. a Sen:
 firmowane y approbowane Dnia XXIV.

Mensis Junii Anno MDCXCVIII. Na Grobę
Krzysztofa Domanskiego Sukcesorom Jęno:
wi Domanskiemu Wawraui a d 14 July
Anno 1701 Od Najasneyszego Króla Jmci
Augusta wtorego approbowane

Uide Bibliothecam Iuridicam Uniuersa:
Sem Ioan Jacobi Speidelii Sylloge quaestio: In Folio.
num Iuridicarum. Reuisam Correctam
et Auctam.

In volumine Imo

Ubi incipit Littera A. usque ad litem
ram H. inclusive.

Litera B.

Bibliopolas

De Bibliopolarum Privilegijs.
Scripsit Petrus Rebuff.

Caendum maxime ne irrevocabile detur
Bibliopolis Privilegium. Et quando id
revocari queat? Si Privilegium non sit
concessum per modum Contractus, aut per
conventionem data pecunia, sed ex mera
gratia, aut si abusus eius intercedat Car
pzoys in Junisprys Consistor: lib: 2. titul: 25
deff: 415.

13. Ciężyscy wprzod
byli Bibliopolami.

Speidelii
Folio 452.

Innsze rozných czasow Przywileie narozne
 Erobę Bibliopolow Mikolaja Hebanowskie-
 go Jozefa Mosciekiego Cwaurzynca Koritar-
 skiego Tobiasza Kellera &c &c.

S. 220

Cheć wiedzieć y nauzyć się rzetelnie iereli-
 w Innszych Państwach, Krolestwach, Narodach,
 są Akademie, Collegia, Szkoły, Gymnasia, Bi-
 blioteki, Bibliopole, Drukarze Księgi Uprzywile-
 gowanemu od Najasniejszych Monarchow Pa-
 now sworeb y z kąd taki wzięły swoy poczetek.
 Vide Bibliothecam Iure Consultorum Dauidis
 Doringi, y Innszych rozných Authorow Ktorzy
 piszą de Libertate et consuetudine Academicorum.

T. 220

Doring
 Folio 89.
 Puncto 18.

Academia Swida locus est nemoro sup' ubi
 Plato natus docebat magna laude; mille ab
 Athenis Passibus distans aliud quoq; Gymnasi-
 um erat non ita procul ab illo, in quo Aristoteli-
 ci disputabant, Lyceum dictum: inde nunc etiam
 appellamus. Academias, Gymnasia, seu Scho-
 las, insigniores, in quibus majorum disciplinarum
 studia exercentur, Academiam etiam pro Philoso-
 phorum Schola poni scribit Budæus.

V. 220

Doring
 Folio 90.
 Puncto 35.

Academia tunc siue universitas per Germaniam
 Hispaniam, Angliam, Poloniam erat nulla: In
 Italia vero tantum Romæ, nequellum præter-
 rea seculis illis Literarum Gymnasium Publicum
 cum in præmemeratis Europæ Regnis exstabat.

W. 220

Folio 91.
 Page 41.

Tandem Fridericus Imus Imperator Ceno-
 barbus dictus, saggo non minus quam Toga
 clarus, Literas et Literatos sperni cernens, et ex
 tali contento barbariem imminentem quasi præ-
 uidens in Italiam contendens, Roncalie in loco
 campestri ad ripam Padis Comititia inivit ibidem
 quæ convocatis Imperij Proceribus tam Ecclesi-
 asticis quam secularibus præhabita diligen-
 ti et exacta disquisitione pragmaticam san-
 ctionem de Academijs eorumq; Iuribus et
 Privilegijs promulgavit.

ofrequen

Frequentata interea sunt à Germanis
magno cum dispendio Bononia ac Lütetia
Donec Viennensis et Heidelbergensis in Ger-
mania, Pragensis in Boemia &c. fuerunt
erectae.

X. 2do
Doring
Folio 91.
Pung 42.

Hodie non cuius privato propria authorita-
te permittum est Academias instituere sed ad
Regalia et reservata Imperatoris pertinet:

Y. 2do
Doring
Folio 91.
Pung 56.

Dortius.

Academiarum Erectiones esse rem præclaram
et Regiam vel earum patet quod Imperator
Fridericus Constitutionem habita Academi-
cas immunitates concernentem non expleti-
dine potestatis, ut vulgo vocant, vel motu so-
lum proprio, sed convocatis Ecclesiasticis et
Secularibus Imperii Statibus Omnibusq; sacri
Palatii Proceribus habita diligenti examina-
tione promulgavit.

Z. 2do
Doring
Folio 94.
Pung 57.

Ad eog; Academiarum Fundatio et Privilegio
rum concessio ab Imperatore dependet, ut et
confirmatio, si ab alio Scholædotens aut
edificentur, quod vix passim maxime in
Germania abunde testatur.

A. 3tio
Doring
Folio 91.
Pung 68.

Et plerog; Academiæ uti agit Gies cum primis
Germanicæ ab Imperatore Privilegiis sunt mu-
nita et ut Parisiensis quam Carolus Magnus
circa Annum 791. Venerabilisq; Bedæ con-
silio erexisse creditur. Viennensis in Austri-
a erecta Anno 1239 Salmaticensis Anno
1240. Pragensis quam Carolus IV. erexit An-
no 1361. Coloniensis Anno 1392. Sic Græco-
viensis à Vladislao Jagielone Anno 1401.
Lipsiensis Año 1408. Moguntina Anno 1482.

B. 3tio
Doring
Folio 91.
Pung 61

Bratislaviensis Anno 1502. Similiter ab Impe-
ratore Privilegijs sunt Ornata et juri-
bus nec lyta Academiae Francofurtensis, Mar-
burgensis, Argentinen-sis, Altorfien-sis &c.
Privilegiis Academi-
corum etiam langito-
res sunt Reges in suis Regnis Supremi, nam
quod

Fax chronolo-
gica Muzantio
Folio 277. 278.

C. 3tio
Doring

Folio 93
Puncto 73. Quod Imperator potest in Imperio id Rex
non recognoscens Superiorem in suo Regno.
Hinc Galliarum Rex in suo Regno solus di-
citur posse studiorum Scholas erigere et
Omnia alia Collegia ac corpora quae aliquando

D. 3^{tie}
Doring.
Folio 94.
Pun 80. Censentur illi Academiae plurimae ab Impera-
tore fundatae et confirmatae petierunt et obtine-
runt confirmationem etiam a Pontifice ut Aca-
demia Parisiensis, Bonnochorensis, Pragensis, Vi-
ennensis, Colloniensis, Bonnoniensis, Jacovi-
ensis et consimiles.

E. 3^{tie}
Doring
Folio 94.
Pun 84. Sed quae Iure Pontifex hanc Potestatem exer-
cet. Pontifici statuunt Pontificem habere hanc
Potestatem Iure Divino. Nam Academiae pari-
cum Ecclesiis Iure censentur In Ecclesiasticis
autem habet Pontifex primatum et proinde rerum
Ecclesiasticarum praecipuam curam gerere. Et
tanta Privilegia quanta sunt Academica a
Pontificibus esse institutas Privilegiis Commu-
nitas atque Cathedris Episcopatum primitus
incorporatas, nam jus Academiis constituen-
di habitum fuit spirituale. Unde Academiae
interius Imperii fundatae Episcopis Lege Dia-
cesiana et Iurisdictioni sunt subiectae.

F. 3^{tie}
Doring
Folio 95.
Pun 97. Academiae instituta Patrone deinceps incum-
bit prospicere, ut optimis & doctissimis Sele-
ctissimisque in omni Scientiarum et facultate
genere Professoribus instruat eam atque edu-
cet: in Academiae etenim necessarii sunt Pro-
fessores Auditores Librarii hoc est Biblio-
polae et Iudices.

G. 3^{tie}
Doring
Folio 97.
Pun 123 Interim notari potest quod ad inscriptionem
in quibusdam universitatibus pro studio
haberi et defendi, quia studiosorum gratia
ibi vivunt et Magistratum Academicum
agnoscant: Horatius Lucius &c Patavii,
Bononiae, Senis, Aureliae, Praegae, &c. Ger-
manica natio. Imo inter 22 quae ibi numerantur
in

in Omnibus tam Publicis, quam Privatis,
Universitatis Conventibus primum Locum
Obtinet duas voces, seu calculos binos
inferendis Suffragiis habet. 2. Pro debito
Civili vel Delicto pro quo non venit inge-
renda pœna Sanguinis Germanus neq̃ capi,
neq̃ in Carceres conici potest. 3. Si aliquis
Nostræ Nationis cum alio rixam habet
etiam si ad vulnera peruentum sit, iudex
aut Magistratus neq̃ in cognoscendo
neq̃ in iudicando procedere potest. et si
procedat desistere tenetur. 4. Omnes
in numerum nostrum relati ab omnibus
datiis, gabellis et gravaminibus cuiuscunq̃
generis immunes sunt, ita ut possint vel
ipsi vel per famulos suos per quacunque
loca omnia ad victum vestitum et usum
necessaria portare et exportare si vero
aliqua oriatur quæstio, an res aliqua
portetur vel exportetur in usum Scholarum
Nationis Germanicæ eorum juramento
statui, nisi a pertissimis probationibus non
autem presumptionibus et coniecturis con-
trarium probatum fuerit, Publicani vero
statuto huic contravenientes 100. librarum
pœna vel mulcta efficiuntur.

Academicis Privilegiis non fruitur ille
qui per quinquennium ab Academia abfu-
erit ampliatum Conclusio. 1mo Quod etiam
citius amittat si animum revertendi non ha-
buerit. 2do Quod etiam intra quinquennium
amittat Privilegia Academicæ studiosus si
mercaturam exerceat vel aliud officium quod
cum studiis nihil commune habet.

Academicarum Personarum Uxores et
Liberi uxor enim et maritus habentur pro
una eademq̃ Persona et uxor sequitur forum
mariti.

H. 3^{tie}

Doring.
Folio 98.
Pung 137.

I. 3^{tie}

Doring
Folio 99
Pung 150.

Mariti. Et quia vult Imperator ut Academi-
ci secure habitent, etiam velle intelligitur ut
non soli sed cum iis cum quibus est habitan-
dum tuti degant viduae familie etiam uti et
ancillae, hoc accedit Praxis et Observantia om-
nium ferre Academicarum aucth Liebon & c.
Sic Tubigensis Academiae Statutum est ut qui-
cunque membrum vel quem Academicum eiusque
familiam reali vel verberali iniuria affecerit
non solum laeso secundum iuris rationem satis-
faciat ordinariq; iuris Prouincialis multa
plectatur, sed et ulterius poena loco 20. florenos
pendat 100. Linnaeus.

K. 3^{tie}

Doring
Folio 100
Punct 153

Pedelli sunt enim Ministri studiosorum et
Professorum et perpetui quidem alii scribunt
Bedellus junius **Pendellum** vocandum censet.
Et si Privilegia Academica dantur famulis
studiosorum priuatis, quomodo denegari poterunt
ministri Academiae Publicis sicut Bibliopoliis
et Typographis.

L 3^{tie}

Doring
Folio 100.
Punct 154.

Bibliopola seu Librarii Linnaeus disquint
porz de Academia §. 7 **B** Rebuff. in Privilegio
Scholae 150. §. ad unum Privilegiorum punctum
cum Doctoribus Auther refutat Librarios.
ubi tamen requirit ut haec Personae saltem sint
Academiae juramento obligati.

M. 3^{tie}

Bibliopole, Typographowie w Narodach Prawa:
mi Cerknosciami Szcozozq sie iako, y miy w Krole-
stwie Polskim Szcozyciemy sz. Katalogi. Kniag
w Bibliothekach roznych in lucem wydane, Koper-
stychy Oficyn, Edyktu Krolewski, Summy Przy-
wilegiow poroznych Ksiegach Autorow elucy:

Vide **Tubadua**. Widziemy iz niepisza sie bydz pod iuris:
magnam dykcy q Miasta tylko Summi Pontificis Sacrae
Folio 594 et Cesareae Majestatis. Sacrae Regiae Majestatis
Concilium Bibliopola vel Typographus ito cum gratia et
Tridentinum Priuilegio. Widziemy iako Sacra Beuuenica Sy:
ante nodus Tridentina censuram Summis Pontificibz
Indicem Librorum pro Delatam voluit qui Cardinalium Congregatio
hibitorum ni

ni, Magistroj Sacri Palatii ad id muneri in folio et 4to

Constitutis amplissimas facultates et Privi-

legia concessere: præcipue Pius IV. Sixtus V.

Clement VIII. quorum Authoritate voluerunt

præfati Pontifices esse præcipuam, cui Omnes

reliqui siue Ecclesiastici, siue seculares

et nominatim Universitates Omnes subia-

unt ut expresse habet Bulla Clementis

Octavi data 17. Octobris Anno 1595. His

vero suam Operam nauare teneantur Epi-

scopt et Inquirentes, ut habetur in præfatio-

ne ad indicem Librorum prohibitorum fa-

cta à deputatione Tridentina Synodi.

Przetawney Akademiej Krakowskiej N. 3^{tie}

Confirmacye Praw Oycow Swietych Papię

zow Urbana y Clementsa oozym wyszytkie

Statuta Koronne incorporuię y wyraża-

ię tak Rectoribus Universitatis Doctori-

bus Magistri, Graduatis, Baccalaureis,

Studentibus, Scriptoribus, Stacionarij et

Bedellis. Sentiuanni Zacny y godny au-

thor Soc. Jesu. Tyrnawieński Który pisat cu-

roniora et Selectiora Scientiarum ten wyra-

za ze Scriptores sq Typographi bogdzie Tyj ię

pior nie wystaroz, ieden Drukarz za dzien

ieden wyrazi, wypisze y wydrukuię p to wpa-

mięć potomnym wiekom. Potest ut una vox

capi aure plurima: Linunt ita una scripta

mille paginas Stacionarii i zas sq Ktorzy

o Księgi staraię sq zapisuię sprowadzaię

y one w swych Bibliothekach maię w kro-

lestwie Angielskim mianowany ię Stacio-

narius od Księg nomenclature maię

Przetawna Akademia Krakowska y Sta-

tuta Koronne iako to Laske, Herburt, Janu-

szowski tak eapli kuię Scriptor, Drukarz,

Stacionarius Bibliopola. Vide 217. & 6

Bibliopole maię Prawa swoje tym ze Pra-

O. 3^{tie}

Vide Pexel fen-
dera Folio 263.

Prawem y Typographowie rządzają się nie będąc
kupcami, tak i tak mieszczanie w Mięście, bo
Bibliopola mająć Officium in Officiis suis Biblio-
thecę trzymając Correspondencyę a idąc per
communicationem et commutationem w Pan-
stwach obcych z Miastami Bibliopolow zapisu-
jąc i prowadząc z Nauk wyzwołonych Umiejętno-
ści Starając się z naukami swymi zebyć ona
studia et quid Publicum byż może przez Księgi
pożytkali przystępując się całej Najasniejszy
Rzeczypospolitey, a ta nie jest funkcya Compacto-
row tylko samych Bibliopolow.

P. stio

Gdyby Bibliopole jure per se dla Officyn Książ, trzy-
mali Mieyską Sumdykę następowaliby: iż
wchodzić iadąc po Publickich Ziażdach, Sejmach,
Commisaryach Trybunatach przyjmować by ić
musieli, a zatym cła, myta, Podatki płacić by trze-
ba, a tak sturząc Kosciołom w mpałach, Brewia-
rach, Diurnatach, Officiach, Karndzieriach,
Bibliach, Interpretatorach Firma Świętego &c:
płacąc Simonia by była. Są prawdziwi Schola-
res mająć Księgi a sturząc szkołom prokurując
Theologow, Philosophow, Doktorow, Oratorów,
Politykow, Poetow, &c. Sturzą Najasniejszej Rze-
czypospolitey Starając się o Statuta, Kroniki, dzie-
ie, Historie, Constitucyje Praw Królestwa, y o
inrze rozne Miscelanea gdysz to iest iakże się wy-
zey wyraziło Officium Bibliopolow.

Q 3^{tho}

Bibliopole nie pła-
cili, ani płacą celt
y myt bo są exempti
Prawami.

Niedawno pretendowali y usurpowali sobie
Superintendenci Pruskich Celt od Księg płacenia
Saltim od Czudzoziemskich Sexternow ale za
interpozycyę Jasnę Osuniętego Imi Adza
Stanisława na Stupowie Szembeka Xigrecia
Primas a Królestwa Polskiego y Jasnę Cerelmo-
znego Imi Xiędza Bartłomieja na Czelanewi-
cach Tarła Biskupa Poznańskiego oraz zapowa-
gę Praw Przywilegiow go & c. i, także Synodow
Generalnych uwolniono Bibliopolow do tych czas
zostających. J. C. Imz Pgn Ign Jerzy na Przependo-
ure

Przepędowski Podskarbi Wielki Koronny
 Superse dowat, widząc bydl Statutami exem:
 pto więcej iak od 800 Lat y buszem te ktore
 w Roku Pan. kim 1714. Panu Ignacemu He:
 banowskiemu 90 Lm. Bibliopoli Sexterna
 y Księgi pod Thoruniem w Kowalowie zatrzy:
 mane oddac. Serio na kazano, y zaraz co in:
 stanti Oddano, Przerzorne Cerekie w Instru:
 ktarzach Cell nie zostawily ani podatę w Tade:
 Luezkie Subiecta, Studia, rozumy, y dowady
 ktorych to Bibliopole Prokuratorami będąc uoli:
 ni byli y sa ab Omnibus Oneribus et Theloniis.

Dla czego? bo sa membra, sa to Cives siue **R**atio
 ministri Academiae y kazdy z nich Biblio: Bibliopola powi:
 pola y Drukarz powinien y musi bydl in Alma nien bydl Juratus
 Uniuersitate Cracowiens Examinatus czyli bo iest membrum
 Capax iest do Officyny Otwarcia Bibliotheki albo Academiae
 wystawienia Drukarz powinien tedy bydl po
Examinie Juratus, Approbatus Priuilegiatus
 a tak dopiero do Thronu Najasniejszego Krola
 Jmci ma bydl promouwany Confirmowany
 Strzymawszy Przywilyi de more, Iure, et Consuetu:
 dine dopiero iest legitime Bibliopola miano:
 wany.

Informacja

Prawa uczę iezeliby się per quinquennium
 sa m ktore kolwiek byt Priuilegiatus alrenowat
 absentowat, albo tecz byt dla excessow yia:
 lich kolwiek Criminales exclusus ea albo
 Uniuersitatis takiemu Prawa więcej nie sta:
 za y kazdy ktory kolwiek in szę sposob życia bio:
 rag, Miegredie, Kupieckie, lubo iaki kolwiek
 in szę niemaiąc Spolecznosci w Naukach wy:
 zwolonych Academia, Collegiow Szkol, taki
 traci Prawa swoje, a in capax nie moze bydl
 przypuszczony bez lat terminowania, y uzna:
 nia trzech, najmni dwóch Bibliopolow.

S. 346

List Terminowania
Lat Pa. Rozyckiego
Skonczonych 1693

Pan Krzysztof Rozycki terminował lata swo-
ie y experyencyey na był w Efficyne Bibliote-
ki. Testimonium takie.

Ego inferius nominatus Bibliopola S. R. M. t. t.
Cracoviensis; Varsaviensis Notum facio cui
interept. Et quoniam hoc est innatum cuius
Honesto et Virtutis amanti, ut licet dignum
pro Laboribus et fatigationibus suis referat
præmium, hoc tamen minimè contentus in eo
vel maximam collocat curam, ut talem inveni-
at locum in quo famam integram conservare
possit ne subsecuturis temporibus a aliqua lin-
gua jactura infestetur. Igitur bene considerando
nominatus Paulus Christophorus Rozycki hoc
esse proprium virtuti, quæ in Obscuro recondito
loco latere nequit, ut semper cum infensissimo
hoste suo nimirum cum invidia conflictum faciat,
eumque aliquando opprimere curet: igitur ut hanc
Laudem quam sibi in primis Virtute postea ve-
ro fidelitate comparuit totam et inviolatam con-
servare possit ad quam confirmandam et tutius
conservandam, presentes sibi amedari curavit
et non immerito nam biennio satisfaciendo Offi-
cio suo, in primis apud Nobilem et Spectabilem
Georgium Romualdum Schedel Bibliopolam
Cracoviensem Varsaviensem iussu eiusdem ac man-
data fidelissime tam absenti quam presenti exe-
quabatur prout amicabile et recommendatoria
ab antecessore præmemerato Domino eius Nobili
ac Spectabili Georgio Romualdo Schedel testat,
quam moribus, et actionibus suis honestissimis
et non ab similibus Obsequiis apud me existens
Comprobavit illis à me fideliter quæ ei ad manus
ad dispensandum commissa sunt invigilavit,
hac usque donec cum vel ipsis ante tempus dis-
pensationibus bonæ indolis actionibus

Capacitateq; et summa rerum peritia pro
 movente ex seruitiis liberum facerem, qua
 in re considerans proportionem eius, et virtutis
 egregiam indolem ut favente sibi fortuna
 altius pergat, in hoc nolui ipsimet obstare,
 qui nemo secundum posse meum qualibet
 ex parte promovendum curavi, praesertim
 vero, haec quae suis ad mentem meam ob-
 sequiis famulando tempore Triennii com-
 placuit honestissime et modestissime
 vivit et tam in optimis moribus quam
 in Cultu Divino atq; Officina ederecenda
 proficere studuit, iustum igitur et agili
 D.D. Vestrae Spectando mea ex postulationi
 correspondebitis ut spero et consuetudine
 antiquam saluam reliquendo et affectum
 nostrum non infestatum aliqua in humani-
 tate conservando, quarumque indigerit.
 Opera D.D. Vestrorum simili modo re gratifi-
 caturum a me polliceor. In cuius meliorem fide
 Plentes manu mea subscribi et solito mero
 monii mei sigillo communiri curavi. Data
 Varaviae die 15. Iulij Anno Domini 1693

(Locus Sigilli) Andreas Hebanowski
 In Concilio Tridentino et declarationibus
 a Sacra Sede Apostolica praeque Ioannes Sal-
 lemart Augustinus Barbosa et Cardinalis
 de Luca. Ibi positum est ante indicem Librorum
 prohibitorum in Regulis et Observationibus
 Paragrapho sexto. Typographi Bibliopolae
Coram Episcopo aut Inquisitore et Romae
coram Magistro Sacri Palatii: Sicut in Re-
gno Poloniae coram Magnifico Rectore Uni-
versitatis: iure iurando spondeat, se munus
suum Catholicae sincere ac fideliter executu-
ros, huiusq; Iudicis Decretis ac Regulis Episco-
porumq; et Inquisitorum edictis, quatenus

T. 3to

Concilium Tridentinum
 Coloniae Agrippinae edit.
 Anno 1723 Pöwintu Bibli-
 polae Typographi praezysie:
 gac vide ante Iudicem
 Librorum prohibitorum.

eorum artes attingunt. Et temperatos neque
ad suae artis ministerium quamquam scienter
admissuros, qui ne haeretica labe sit congrua-
tus.

Quod si inter illos insignes, ac eruditi non
nulli reperiantur fidem etiam Catholicam
iuxta formam à Pio IV. praescriptam eorundem
Superiorum Arbitrio profiteri teneantur.

Ideo.

V. 3^{tie} Juramentum præsti-
tum à Bibliopolis Ro-
zycki et Hebanowski.

Constituti personaliter coram me Notario
et Cancellario infra scripto in Cancellaria Sacre
Nuntiaturae Apostolicae Regni Poloniae & Nobiles
Christophorus Rozycki & Nicolaus Hebanowski
Bibliopolae S. R. M. G. Cracoviensis et Varsoviensis
Juramentum fecerunt et unusquisque eorum
in meis &c. manibus flexis genibus, et sacro-
sanctis Evangelis, quae praemanibus habe-
bat, tactis &c. iuravit iuxta Ratham sequen-
tem. Ego Christophorus et Nicolaus Iuro Deo
Omnipotenti et Magnifico Universitatis Re-
ctori Cracoviensis, suisque Successoribus Canoni-
ce Intrañtibus reuerentiam et Obedientiam in Om-
nibus honestis et licitis bonum Universitatis
concernentibus. Item quod Iurisdictionem
non agnoscam aliam nisi Rectoralem et quod in-
iuriam propriam armorum strepitu Machi-
natione invitam, nec per me, nec per subordi-
natas personas vindictam propriam, vel reali vni-
dicabo, sed super hoc Officium Rectorale et
assistentiam eius implorabo, in super Here-
ses quasvis signanter, Sectam Hussi Haeretici
damnati non sequar, bonum vero Universita-
tis Cracoviensis iuxta posse meum ubicumque
locorum promovebo, nec libros prohibitos et
ab Ecclesia damnatos venum exponam sic
me Deus adjuvet, et haec Sancta D. & G. Euange-
lia.

Quod Juramentum per supra scriptos Nobiles
Rozycki et Hebanowski sic praescriptum fuisse
se fide publica testor cum subscriptione ma-
nus meae &c. et appositione Sigilli Illu-

Illustrissimi ac Reuerendissimi Domini
Domini Vincentii Santini Archiepiscopi
Trapesuntini et Nuntii Apostolici in Re-
gno Poloniae.

Adalbertus Skwarczynski Publi-
cus S. Aulicæ Applicæ Notarius et
Nunciaturæ Applicæ in Regno Polo-
niæ Cancellarius. mp

Po przysiędze wydany jest Bibliopolom W. 3to
Typographom, Instrument władzey -
Przesławney Akademiei Krakowskiej
ut sequitur.

M. Ioannes Lukini Vtriusq. Juris
Doctor & Professor Ecclesiarum Collegia-
tarum Viaticensis et Sanctorum Omnium
Cracoviae Primicerius Stawkowskiensis Præ-
positus Contubernii Jagielloniæ Prouisor
Studii Almæ Uniuersitatis Cracouiensis
Generalis Rector.

Uniuersis et singulis quorum interest in Instrumento albo
terent, aut in futurum interesse poterit ad Testimonium Prze-
notitiâ indubitata deducimus. Quo. stauney Akademiei
niâ in hâc Statutis ac Priuilegiis a wydane Bibliopolom
Serenissimis ac Potentissimis Poloniarum
Regibus, totaq. Serenissima Republica Po-
lona Uniuersitati Cracouiensi gratiose con-
cessis Omnes Typographi et Bibliopole
tam intra Metropolim Regni Cracouiæ
quam extra in alijs Ciuitatibus commoran-
tes et negotia sua Typographica tractantes
ad iurisdictionem Nostram Rectoralem ple-
ne et Omni modo spectare et pertinere
dignoscantur. Hinc Nobilis Paulus Christo-
phorus Rozyccki Bibliopola S. R. M. Craco-
uiensis Varrauiensis humiliter a nobis
petiit quatenus eidem Super huiusmodi
exemptione siue immunitate qua singuli
in Album Uniuersitatis inscripti semper
gaudere solent, et gaudent præsens publi-
cum subscriberemus, et ex traderemus
instrumentum. Cuius petitioni uti iustæ
et legitimæ benigne annuentes presentibus
fidem facimus Suprascriptum Nobilem
Paulum Christophorum Rozyccki Bibliopola-
polam

Cracouiensem ad iurisdictionem nostram
 Rectoralem spectasse et spectare ac Univer-
 sitatis Cracouiensis Privilegiis, Libertati-
 bus ac Immunitatibus gaudere debere atte-
 stamus. In Quorum fidem presentes manu
 nostra subscriptas et sigillo Universitatis
 Cracouiensis Communiter iussimus. Datum
 Cracouiæ die 24 Mensis Septembris Anno
 Domini 1724.

(Locus Sigilli)

M. Ioannes Lukini V. G. D. et
 Professor Studii Gnalis Universi-
 tatis Cracouiensis Rector mpp

X 3^{tie}

Cechu Introligatorskiego
 w Krolestwie nie bylo studioni
 Pauperes te przy naukach exer-
 cytowali robotę Bibliopolom.

Informacia Cechu Introligatorskiego
 Cechu Introligatorow nie bylo w Krolestwie
 Polskim te przystuge w Oprawianiu Kniąg
 Bibliopolom studioni pauperes przy naukach
 reych exercytowali Pierwsza Brekcyja w Kra-
 kowie za Panowania Najasnieyszego Krola Jmci
 Zygmunta III postarali sie o Przywilej Artyku-
 low y Punktow porzadku dobrego Cechu swego
 y Czladzi pure do Introligowania Kniąg y Zna-
 ku Tablic z Ulic wywieszenia robiąc spokojnie
 zostawali niewdaiąc sie wzadne Interessa
 Bibliopolow Drukarzow. Za Panowania Na-
 jasnieyszych Krolow Polskich Wladystawa
 Czwartego. Jana Kazimierza Michała o Con-
 firmacyę o Approbacyę tego Pierwszego Przywileju
 niestawali sie az w Roku Panskim 1676 Ten-
 ze Cech Introligatorski Krakowski postarat
 sie o potwierdzenie Przywileju nabytego, w którym
 Punkta po kladli niestuszne, przeciune y bardzo
 szkodliwe Bibliopolom Drukarzom, a te są iako
 niżej takie.

Y. 3^{tie}

Ioannes III. Regis Poloniae Confirmationis
 Dopiero Cech zaczął xilicet iurum ac Privilegiorum eidem Contuber-
 sie w Krakowie nis Seruicij sub tempore Comitum felicio Coro-
 za Najasnieyszego Krola nationis die 10. mensis Martii Anno 1076.
 la Jmci Zygmunta III. Pierwszy Punkt taki jest.
 pure do Oprawy tani Jesli by Ktory Introligator z Krolestwa
 dem za Krola Jmci Jana III. Jesli by Ktory Introligator z Krolestwa
 III. Excerpt Przywileju Miasta

Miasta, Miasteczka, albo ze tysi wazy tsię. tado Krakowa Księgi oprawne przywozić one Bibliopolom przedawac uchraniac ię przez to Cechy Poborow potajemnie przez co wielka się szkoda Krakowi i Miastu temu Stolecznemu, tak ze też y Rzemiestwotemu dzieie, dlatego wolno będzie Starszym Cechu tego, takowe Księgi zabierać Których polow: ca Miastu temu, a druga Delatorowi przyna: leżec. będzie, jeżeli by takie Księgi Bibliopola Który potajemnie kupił, powinienie będzie przeswadozony Introligatorom Krakowskim z utraceniem zapłaty wrocic, y winę uchwala: loną Urzędowi Radzieckiemu Krakowskiemu oddac toż się ma rozumiec o Kazimierskich Introligatorach Który to także Księgi Opra: wne Bibliopolom Krakowskim ku szkodzie Cechu tego przynoszą y przedają.

Drugi Punkt taki: Ponieważ widzimy iż Cech Introligatorski Krakowski cale niszczenie Podatki Rzeczypospolitej Woiwodztwa, y Miastu Krakowi znacznie się zmniejsza ię co się dzieie nie przez co innego, tylko iż rozni Ludzie Prawa Mieyskiego Krakowskiego nie mający, nawet y po niższych gruntach y Jurisdikcyach mieszka ięcy Podatkow y Poborow żadnych tak Rzeczypospolitej Woiwodztwa iako też y Miastu nie płacą Księ: gi, y Książki rozne nowo jntroligowane po: roznych mieyscach y ulicach, Tretach y Kra: mach: nigdy się Rzemiestu Introligatorskie: go nie uczę: przedają, pozyskiwanie naszym Introligatorom Krakowskim: Który wpela: kie Podatki, Cezary, także Pobory Rzeczypo: spolitej Woiwodztwa y Miasta Krakowa rowne z innymi Cechami Krakowskimi ponoszą, cale odcymia, y do leniwech Obro: cenia przez to prowadzą. Dlatego zabiega

Cechu Introligatorskiego Krakowskiego.

Pierwszy Punkt Szkodliwy Bibliopolom que Iure nich podlega erygowany.

Z. 3to

Drugi Punkt Szkodliwszy Bibliopolom przyciągając do Podatkowania Onych ze czego nigdy, aż do tego czasu nie bywało.

igc. temu postanawiamy, aby się żaden
tak Drukarzyk, Paciornik, Jakoby wszelaki
in szycowiek Oprocz Ichm. Panow Bibli-
opolow y Drukarzow, Jakze Introliigatorow
krakowskich, którym wolno takowe księgi
y księzki wszelkie Introligowane przeda-
wać, nieważyt takowych ksiąg, y księzek no-
wo oprawnych nigdy w mieście Krakowie,
ani na Przedmiesciach Jego przedawać, podutra-
ceniem takowych ksiąg, y księzek, y winą
dwójga Czternastu grzywien. Czego wsszyst-
kiego połowica Urzędowi Radzieckiemu Kra-
kowskiemu, a druga połowica Cechowi Intro-
liigatorowskiemu należec ma, iednak zabiera-
nie tych ksiąg, y księzek ma być z Urzę-
dem na którego Jurisdikcyey takowe księgi
y księzki do przedawania zastane będą.

A 4to
Trzeci Punkt
o Deszordzi Kupo-
waniu.

Trzeci Punkt taki: Deszord do Oprawy
ksiąg y księzek należących żydzi wykupo-
wać niemają, podlich według potrzeby Intro-
liigatorowie Krakowscy nie nakupią podwi-
nami których także mają Coram Iudicio Pala-
tinali, a sz Introliigatorowie dochodzić.

Franciscus Smolukowski (Locus) Hec proinserta
Urbis Gracis Secretarius. Sigilli Puncta et Ruile:
et Notarius.

gis de promptis
cum suo originali
Collationata cum
eodem concordat.

B 4to
Excerpt Przywile-
ju Cechu Introli-
gatorow. Warszaw-
skich

Excerpt z Przywileju nowo erygowa-
nego Cechu Panow Introliigatorow War-
szawskich Otrzymanego za Panowania
Najasmiejszego Króla Jmci August Wło-
rego. Artykuły o Bibliopolach y kup-
cach obcych, y tutejszych, y o Introliigatorach
na Sejm y insze ziażdzy tu przysiędzających
z księgami.

Amo

Primo. A ponieważ Panowie Bibliopole z księ-
gami tak się zagęscili, że przez nich wielkomy-
me mają w robocie swojej kiedy oprawne
księgi

Przebiegi przywozą przez których wpożywieniu
swoim Magistrowie tuteezni wielką uymę
mają dla których swojej roboty przedawają
niemoga, Optacając Podatki tak Rzezy po-
spolitey, iako Mieyski płacić muszą, Cierzą tedy
zabiegając tej przeszkodzie roboty y pożywie-
nia waruemy temu Cechowi, aby się żaden
z Panow Bibliopolow y Kupcow z kąd inąd
Łożg oprawnych przywozić niewazyli pod prze-
padkiem ich ale tylko w Seaternach które tu
Cechowym Magistrum powinni dawać, Także
aby Czeladź Konsztu tego niewazyli: chować.
A zas Panowie Magistrowie Cechowi wrobo-
wać Panom Bibliopolom wygadzać będą powin-
ni.

Jezeliby zas Panowie Bibliopole y Introligato- **G 4to**
rowie przyie zni -- lub tuteezni nie będą **Drugi Punkt.**
Książ w Seaternach przedawać ale oprowne
tedy powinni będą do Cechu naszego Introliga-
tor Kiego płacić na Suchedni według ugod y
Każdego z Cechem z wiadomością Szlachetne-
go Magistratu.

Te Artykuły, y Punkta w Przywilegiach wy- **D. 4to**
razających dwóch Cechow Introligatorow Miasta **quo iure et fundamento**
Krakowa y Warszawy, te niech każdy uważy, y **postulari się niech pokaza**
zważy, co za essentia wnich zamyka się, co **Compactores Librorum.**
za sequella, y naia kim fundamencie założo-
ne per importunitatem et malam informatio-
nem Kancellaryi KKMA in praesudicium nieu-
ważając na Jura Gentium inde trimentum
Bibliopolow postarali się z kąd w krótożena-
stąpiło zniszczenie, zruinowanie y uniwoz-
obrocenie u przywilegiowanym Oficynom Biblio-
tek. A z tym niepokoię, halasy, & lotnie, usta-
wiczne tumulty, zachodzący Protestacje, Ma-
nifesty z kąd zprowadzenie y przytrzymanie

na Ratuszu jednego, y drugiego Bibliopoli-
zabowanie, odbicie gwałtem do Bibliothek
ialke to mocą czynili niech odpowiedzą z zechu
Introligatora kiego Magistrowie Rescript zas
Jo. m. wyszedł taki.

E 4to Augustus II. DEI. Gratia Rex Poloniae Magnae
Rescript Jo. R. mei Lue Lithaniae Ruffiae, Prussiae, Masoviae, Samogiti-
Andrzeia Hebanowski-
go Bibliopoli ktorego
aggravowane, turbo-
wane, y na Ratuszu przy-
trzymano obliguię go
do przyjęcia Mieyskiego
Nobilibus et spectabilibus Proconsuli, Consu-
libus, Advocato, Scabinis, totique Magistratu
et Officio Civitatis Nostrae Antiquae Varnaviae
fideliter Nobis dilectis Gratiam Nostram Regiam
Nobiles et spectabiles fideliter Nobis dilecti. Ha-
bentes recommendatum Nobilem Andream Heba-
nowski Bibliopolam Varnaviensibus fidelibus Obsequi-
is, quae per plures Annos Serenissimo Joanni
Tertio Regi Praedecessori nostro praestabat et No-
bis hucusque praestare non desinet, accepimus eundem
in Patrocinium, et Protectionem Nostram Regiam.
sub qua in Majoris gratiae Nostrae certificationem,
munivimus eum Personis Literis Nostris Ser-
vitoratus, ut inter Caeteros reales et actuales
Servitores connumeretur, volentes ut ita gau-
deat Libertate et immunitate sua, ut Nostris actu-
ales Servitores. Verum cum expositum Nobis per
certos Consiliarios Nostros fideles Vestras dictum
Nobilem Hebanowski ad Jus Civile suscipiendum
modo insolito per detentionem in Curia adeo ge-
aggravatione per oppressionem stringere et adiger-
re cum summa derogatione et vilipendio Supre-
mae potestatis et Protectionis Nostrae Regiae. Proinde
praecipimus fideles Vris serie mandantur, qua-
tenus eundem circa Privilegium Servitoratus
a Nobis benigne Collatum conservent et manu-
teneant, Omniaque mercedum sine ullo prepe-
dimento tractare permittant neque ad Jus susci-
piendum ullatenus adigant, siquidem eundem
ab eodem Oneribus et Jure Civili, Privilegio No-
stro Personis enarrans immunes esse Liberrimum

volui

Voluimus non obstantibus in contrarium
mandatis, Rescriptis, vel quibuscunque Litteris
Nostris emanatis vel emanandis quoad om-
nes uti voluntati Nostra contrarios, tollimus,
cassamus, et annihi lamus secus ergo fideles
Vestra ne faciendo pro Gratia Nostra et pœnis
contra transgressores Mandatorum Nostrum
Sancitis. Datum Thoruni die XXIV. mensis Ja-
nuarii Anno Domini **MDCCLIII** Regni vero No-

strici **Anno VI.** Augustus Rex
(Locus sigilli) Michael et Augustus
Holuer Sacrae Regiae
Majestatis Secretarius.

W e d u r i e l e c i e p o R e s c r i p c i e J o k M c i n a:
p a s c i, k l o t n i e. C e c h I n t r o l i g a t o r s k i o z y n i -
w a r s z a w s k i u p r z o d z l u d z i w s z y P a n a H e b a n o w
s k i e g o J o k M c i n a B i b l i o p o l e d o M i e y s k i e g o O b i e
t n i c a d o L a w y, m a i a c g o i u z u m o c y.

Na Ratuszu sprawa
Actum Varaviae Feria Secunda pridie Festi
S. Luciae Virginis et Martyris die 14 mensis
Decembris Anno Domini 1705.

F Andreas Hebanowski Bibliopola C. Varaviensis
ad Instauratam Seniorum Contubernii Compac-
torum Varaviensis Actorum ratione sui acto-
rum in arte praepeditiois Privilegijs, et Arti-
culis Contubernialibus contraventionis pa-
narumq. Succubitionis per Honestum Ludowi-
cum Trzinski Citatus contumax primo.

Actum Varaviae Feria quinta post Festum
Sanctae Luciae Virginis et Martyris proxima
die 16. mensis Decembris Anno Domini 1705.

Inter F. Andream Hebanowski Bibliopolam
C. Varaviensem Actorem cum Instigatore agens
ab una atq. Famatos Paulum Repelewicz et Bal-
thasarum Grabowski Compactores Seniores
ad ulteriorem Processus continuationem tu-
ratione innouatarum stante et pendente

Miasto P. Hebanowskiemu
niechciato pozwolic Intromis-
sycy do Kamiénice sukcesyja przy-
padley po smierci Cyca Matzondki
Sworej z Domu Gniwskowskiej ofiedu-
rujac go do Lawy.

E. 4to Ex Prothocollo
Astoru Officij Consulgis
zostawszij Mieszczaninem
Cech porzywa Introligatiz
Pa Hebanowskiego Bibliopole

G. 4to
Na Karane sa Inquizycye
Ratusznym Dekretame.

lite injuriarum citatos parte ex altera,
in termino ex ad citatione Partibus Actores
personaliter citati itidem personaliter compa-
rent Officium Consulare C. St. V. post acclama-
tionem causae ex Actoratu citatorum modernarum
Seniorum Combinatis itaque Actoribus et
realibus dilationem educendarum inquisitionum
Partibus utriusque profuturis iudicij concessis et
terminus reservatur.

H. 4to

Ex Protocollis Actorum
Officii Consularis Cuius Antiqui
Varsaviae traditur.
Protestatio Bibliopoli y
Czeladnicka precursus In-
telligatorum ucryniana
opobiciu.

Actum Varsaviae Feria Tertia in Crastino Festi-
Sancti Thomae Apostoli proxima die 22. Mensis
Decembris Anno 1705.

Dabitur Protestatio ex personali comparitione
F. Andreae Hebanowski Bibliopoli in Colae Varsa-
viensis suo et Honesti Stanislawi Laszkowski Famili-
sui nomine, et in contra Fam. Adalbertum Ger-
winski Librorum Compactorem idque ratione
famuli eiusdem pendente in Officio presenti lite in li-
bero navigatione venus Vistulam ad Oppidum
Praga se conferens sine ulla data occasione pri-
mo verbis contemptuosissimis postmodum ba-
culo converberationis, aliarumque Personarum
ad converberandum se Protestantem converbera-
tionis et demandata eiusdem Concussionis inui-
tam diffidationis prout in verificatione premis-
sorum praefatus Honestus Laszkowski abducat
eisdem Officio signa et concusiones infrascriptas
utpote, Wedle prawego Oka znak niewielki kr-
wawy, Odo lewe podobite krwia zarzto ratione
cuius concussionis et converberationis incul-
pavit praefatum Famulum Adalbertum Ger-
winski offerenda se pmissa Inquisitione deducto
velle.

I 4to

Actum Varsaviae Feria Secunda post Festum
Inquisitiones Sanctorum Trium Regum proxima die 12. Men-
ex parte Compacto-
rum Seniorum sis Januarij Anno Domini 1706.

Ex Protocollis Actorum
Cuius Antiqui
Varsaviae traditur.

Ex instantia Seniorum Compactorum
Contra Hebanowski Bibliopoli.

Primus Testis

Primus Testis Albertus Czerwinski Compactor
deposuit. Wiem dobrze ze Pan Hebanowski
chowa Czeladnika, y robote robi unięgo In:
troligatora tak do niego do Sklepu, iako y
poroznych Dworach, y Klasztorach rozseta
bo y ia onemu z przedtym robił, a on odbiera
Czeladz co niemaż y z kąd pozyczenia, et tam:
tum deposuit quod Iuramento firmavit.

Secundus Testis Thomasz Szyrskiewicz de:
posuit. Mieszka tam w Kamięnicy, gdzie y
Pan pozwany, y wiem ze ten Pan Hebanowski
chowa u siebie dwóch Czeladzi teraz maie:
dnego, y robi robote In troligatora tantum
deposuit quod Iuramentum firmavit.

Tertius Testis Mathias Lemartowicz de:
posuit. ze Pan Hebanowski Czeladz chowa
y robote In troligatora tak do Sklepu
swego, iako y inżym, robi wiem o tym bardzo
dobrze. tantum deposuit quod tacto pectore
firmavit.

Quartus Testis Laurentius Doritarski depo:
suit. Wiem ze Pan Hebanowski chowa Czeladz
y Księgi oprawuie do O. Misyjonarzow S. Rocha
Knapzki prawię wszystkie oprawia, y inż po
roznych Klasztorach roboty robi In troligatora
quod iuramento firmavit.

Quintus Testis Famatus Jacobus Blazkie:
wicz Cbachmagister hujus Civitatis deposuit.
Ze zroskazania Imei Pana Prezydenta na In:
stancya Pana Repelewicza da tem Pacholkom
wziac Portacza u Pana Hebanowskiego tan:
tum deposuit.

Actum Varaviae Sabbatho post Festum
Sanctorum Fabiani, et Sebastiani Martyrum
proxima die 28. Mensis Januarii Anno
Domini 1706.
Ex Instantia F. Andreæ Hebanowski Contra

K. 4to
Inquisitiones
Ex parte Nblis
Hebanowski
Bibliopola

Ex Proth Actorum
Officii Consule Civitatis
Antiquae Varaviae
extradit

Famatos Librorum Compactores.

Primus Testis Ingenius Antonius Durayki
apud Famatum Domanski Typographeus de
gens deposuit. Ad diem nescit. Ad 2um diem
otym ze pewnego czasu gdy poszli w kramie u
Pana Hebanowskiego Czeladnika tego prowadzili
Panowie Introligatorowie Pachtlowi Mieyskich
ktory bez żadney opowiedzi Panu Hebanowskiemu
tegoz Czeladnika gwałtownie brali, lecz ten
Czeladnik iakos im się wy szarpnął, tylko mu
kontusz wzięli, uszedł y schronił się za kregi, a
szlachta ktorzy tam na ten czas byli niedopuścili
czali go brać y musieli odejść, wziąwszy mu kontusz
y otym słyszeniem zetakre na ulicy Karali mu
go wzięć. Czeladnika y uwięził go w więz, a
potym go wzięwszy do siebie dał mu ad rationem
cozym ten Czeladnik przedemną powiadał. Ad
3^{ium} nescit. Ad 4^{tum} To tak ze widziałem
ze Koranski wyszedł był z sklepu od Pana
Hebanowskiego y Cegłę ktorą miał przy so-
bie wyrzucił na ulicę iezeli znamowy kogo
nachodził Pana Hebanowskiego tego nie wiem
ad 5^{tu} nescit. Ad 6^{tum} to słyszałem ze przed Lu-
dzmi Pan Grabowski Introligator szkalował
inducenta ze czyni się Bibliopola, a on nam rzemie-
sto kradnie y przeszkadza nam we wszystkich ju-
ramento firmauit.

Secundus Testis Famatus Laurentius Koz-
tarski Civis Varaviensis deposuit. Słyszałem
kiedy tak Pan Repelowski iako y Grabowski indu-
centa Partaczem nazywali, Takre y to z list Pa-
mych ze starszych Introligatorow ze Czeladnika
za to ze u P. Hebanowskiego robił karac mieli
w Cechu, y tom słyszał iako oni chetpięć się po-
władali ze Koranski nachodził inducenta do skle-
pu z Cegłą, czyli z Kemiennem, tantum deposuit.

quod

quod tacto pectore comprobauit.

Tertius Testis Paulus Pistorowski deposuit
by tem wstazni y Intraligatorow dwoch tam by
to Trzy sda y drugi znim y py tali' mnie o jaku
ba Czela dnika iereli poiechat do Krakowa
powiedziatem ze poiechat y znou mnie pyta:
li iereli Stanislaw Czela dnik robi unięgo Pa:
na teraznię y zego Actora powiedziatem ze robi
y mawili mi iereli miał mato w Krakowskiej
Bramie to będzie miał wiecej nie będzie.
szukać Pacholstwa ani do Burmistrza cho:
dzić wezmie go do gospody da mi mugę
az z meysca niestanie tantum deposuit quod
iuramento firmavit.

Actum Varssauie Feria Sexta ante Domi. L. 4to

nica Reminiscere proarma die 26. Mensis

Februarii Anno 1706.

Pe Inquiręciach
jnductis Sprawy

Inter Seniores Contubernii Compactorum
Librorum cum Instigatore Agentes Actores
ab una atq; Andream Hebanowski Bibliopo:
lam suam Varssauensem ratione sui acto:
rum per Citatum in Arte præpeditiois ac
Privilegij Contubernalibus per ipsum contra:
ventionis penarumq; succubitionis Citatum
Parte ab Altera in Terminis post ductas proba:
tiones conseruato et calimitationibus causam
prouenienti Partibus Actorea per Tamatum
Paulum Repelowiez et Balthasarum Grabow:
ski Citato personaliter controuertens.

Officium Consulare Citatis Antiquæ Var:
ssauie auditis Partium Controuersis tum Anti:
culis Contubernalibus per Sacram Regiam
Mitt. Confirmatis per Actores Iudicialiter ex:
hibitis lectis contra quæ ac quo Citatus Priui:
legio. Seruitoratus sese tutatur. Taliterque
cognitis eorundem Priuilegiorum ubi rem
competit Iudicio suo idcirco procognitione
eorundem Priuilegiorum Partes ad Iudicia S.
Relictis remittit quod concernit Causam

M. 4to

Ex Actis officii Consulis
Citatis Antiquæ Varssauie
ca traditis

Decretum

que remittit causas
ad Iudicia S. R. Mittis
pro Cognitione Priuile:
giorum a Causam facti
Idcirco nie sad zeno.

facti siquidem ea causa iuris prouenit ideo
ad iurisdictionem et decisionem, respectu
Privilegiorum eandem suspendit: interim stu-
dendo Paci et Securitati Publicae ne se aggredi-
uolenter Partes audeant et decisionem litis
expectent: Vadium Sexaginta Marcarum Polo-
nicalium inter eadem Partes interponit Decreti
pientis vigore Appellant Partes post Curiam Se-
d. M. t. s. admissa et Terminus reservatur indu-
abus ab actu pientis Septimanis.

Christophorus Boguszecki
Sed. M. t. s. Secret. Offici. Consul.
Curtas Antiquae Variae Notarius

N 4to
Roku 1716. Komisarzy
Ratusza naznaczeni Biblio-
polom Szkołzycas.

Liboliby by to co notowac i z Aktow Publi-
cznych ekstrakty wyimowac z Aktow z tych nie-
uważnych zawrętych Introligatorow, ktorzy
ed sola summa malitia Bibliopolow zruino-
wali te dla Korze Epuszczonej Suięze przy po-
minaię. Gdy w Roku Pańskim 1716. Uprosił
sobie Ekeh Introligator diuina Pana Korzeia
Zna bego Prezydenta Warszawy diego Komisarzy
na ktorą deputowano dwóch Ich m. c. Panow
Laurentego Honowicza, Sebastjana Ewerta La-
wikow Miasta Stary Warszawy za Pisarz
Bogdętey Komisarycy Imię Pan Jan Gronkowski
ta z konkludowana od Komisarzy podpisaną
cum praedictis dawnych i Suięznych Praw
Przywilegiow, Bibliopolow ktorą bedęc podana
do Akt tak się zaczyna.

O 4to
Extraditum
Excerpto Officii
Marschali Regni

Ad Officium Secretariae pientia Marschal cor Re-
gni. personaliter veniens Nobilis Christophorus
Kozicki Bibliopola Varauienę eidem Officio
pientia complanationem introcontentam manibę
inferius specificatorum subscriptam ad ingros-
sandum in Acta pientia obtulit tenoris sequentis.

Commissio
Contubernii
Introligator
Jeden Original
u Bibliopolow

Dziato się w Warszawie w Rezydencyi Stawetnego
Pana Pawła Repelowicza Starszego Ekeu Intro-
ligatorskiego w Kamienicy Prokuratorowskiej
Dnia 2 miesiąca Sierpnia Roku 1716. Przy

Przy obecności ławników, Stawetnych Ichmiejów
 Pana Sebastiana Gwerta, także Imię Pana
 Pawła Honowicza Ławnika Miasta
 Stary Warszawy jako od Rłache tnego Imię
 Pana Jędrzeja Inabege Prezydenta Miasta
 Stary Warszawy do uspokojenia pretensyi, dyfe-
 rencji y postanowienia dobrego porządku mi-
 dzy Panem Pawłem Repelowiczem Starszym Ce-
 chu Introligatorskiego, y inną Bracią Cechową
 tegoż Cechu Introligatorskiego Deputowanych
 Kommissarzach, którzy to Ichmiej Panowie Kom-
 missarze ante omnia przystąpili do przeczy-
 tania Praw y certyfikatów Cechowych, tak
 że do wysłuchania zobowiązanych pretensyi
 które przeciwko sobie Panowie Bracia Cecho-
 wi mieć allegowali po Combinacji Soluta Sessio-
 nis.

Dnia 16. Miesiąca Sierpnia Roku Pańskiego P. 1710.

Proponowali Panowie Starsi Cechu Introligatorskiego przeciwko Panom Braci Cechu
 pełnego niemającym, to jest przeciwko Panu
 Kazimierzowi Karzynskiemu, Janowi Włocz-
 kiewiczowi, y Kazimierzowi Sateckiemu o to
 iż oni roboty, albo raczej Księgi różne od Panów
 Bibliopolów Warszawskich to jest od Panów
 Gągutowiczów Małzonków Pana Karoga Pa-
 na Domanskiego y Rozyckiego na jego miejscu
 w sklepie zostającego do obrawy przyjmują, y
 one opracują przez co szkoda, y ujemę Przywile-
 giom czynią y Cechowym Dekretom sprze-
 ciwiają się, prosząc aby im to podług nami było
 za kazano mianowicie w Dekrecie Cechowym
 Opisanemi Ichmiejowami tedy Panowie Kom-
 missarze deputowani uważając wszelkie bez
 Prawie w tym Cechu Introligatorskiemu
 y szkoda, kiedy Panowie Bibliopole przyjmują
 opracować robotę Księgi wszelkiey Urzędowey
 do kogośkolwiek albo też napotrębe Kżemu
 swego y sklepu, lubo by tylko w Seaternach
 Księgi mieć powinni, y one tak by im należało

ed ratione otrzy-
 maną od Nagłoma-
 tu inuimodda-
 nych spisanych
 Praw Przywilegiów
 Bibliopolów Drugi
 exemplarz ma Cech
 Introligatorski
 Warszawski.

P. 1710.

Takie Punkta Cechu Introligatorskiego y Kommissarze formowali sobie przeciwne Bibliopolom stosując się do Dekretów Cechowych po-
 stanowionych, żeby Biblio-
 polom nieoprawiali Książ.

przedawac; wiekszy pożytek przez to sobie
 czynią niżeli ten ma, który mu łniegi oprawia
 do tego ze żadnych suchedni do Cechu Introliga-
 torskiego względem społeczności z nimi nie dają
 i nie płacą, ale wszelki pożytek, i profit temu
 Cechowi z ubożactwu odejmują. Leczym stoso-
 wując się do uchwały, i postanowienia Cechowego
 za rzecz słuszną uznali aby wszyscy Panowie
 Bracia a mianowicie młodszy żadnej roboty od
 Panów Bibliopolow warszawskich nie przy-
 mowali. Lecz w wszelkich onym nieoprawowa-
 li. Chyba że Panowie Bibliopole warszawscy będą
 suchedni temu Cechowi płacili, to jest własną robotę
 powinni będą robić, a nie cudzą, a to pod winami
 oddaniem trzech kamieni Tworsku, siedzeniem
 wzięty do upodobania Imci Pana Prezydenta przez
 młodszego z Cwartą Miejską, i pod innemi wina-
 mi napotym urzędzonymi, inquantumby contraven-
 cya niniejszej decyzey i uznania Kommissar-
 skiemu przez którego wspomnianych Braci za-
 szła, gdy mu to dowiedzione będzie, niniejsza
 zas decyzya i postanowienie Kommissarskie
 do Esekucyey przywiedzione być ma po dwóch
 niedzielach, a niedalej od Publikaacyi tego postano-
 wienia. Dlatego aby te przyiete roboty inquantum
 i Bracia młodzi mają, pokonczywszy poddawali,
 i wiecej się takowej roboty nie podejmowali
 i onej nie robili; dla czego powyższemu dwóm nie-
 dziel co tydzień wolno będzie Panom Starszym
 Cechu Introligatorskiego rewizyją czynić przez
 młodszego od Panów Starszych deputowanego
 z urzędomością Imci Pana Prezydenta, i przy-
 danie dwóch Łetniejszych Miejskich do zabiera-
 nia takowej roboty od Panów Bibliopolow da-
 nej, inquantum się Brat młodszy nie wysuadczy,
 że i z kąd inąd, a nie od nich będzie miał.

Q. 4to

Item proponowali i uskarżali się Panowie

stani Cechu Introligatorskiego, naprzód na
 Pana Jana Tłoczkiwicza, o to iż on przyjąwszy
 Miejskie przed dwiema cirotter laty nieśkla-
 nia się do Cechu, na Sępye Cechowe będącobe-
 stany przez młodszego nieprzychodu, wstępne-
 go do Skrzynki Cechowej nieoddaje. Zładnika
 chowa, y kłosea y niebędąc Magistrem Cech-
 owym robote Introligatorską robi y partoli
 nad to Sklep z towarem Introligatorskim
 bez wiadomości Cechu otworzył, y on przeda-
 ie przez co sprzeciwia się Prawom Cechowym
 y Przywilegiom Jego Królewskiej Mści uprasza-
 iąc aby pod winami nałożonemu aby do Cechu
 przystąpił, y onemu według Artykułow
 założyć uczynił, inni tak ze Panowie Bracia
 to jest Pan Kaszynski, y Gatecka, ażeby Rok
 Magistrowski ponieważ go robić niemożę we-
 dług uznania Cechowego zapłacili ciż Panowie
 Starsi upraszali Ichmiejów tedy Panowie uznali
 y decydowali, ażeby pomieniony Pan Tłoczki-
 wicz za Partackie Roczne zapłacił Złotych Trzy
 dziesiąt, tak ze aby dał opowiedne Złotych Trzy
 wstępnego, za aby oddał Złotych Szesćdziesiąt
 naprzysięże Suchedni, albo raczej nadzien S.
 Michała Archanioła blisko następującego
 do Skrzynki Cechowej, tak ze aby dwóch Miesz-
 czanow stawiał, którzy by dali Testimonium
 opocciwym Wrodzeniu onego przy Metryce Zład-
 nika tak ze którego nie nalezycie trzymać,
 aby oddał, y odprawił od siebie w tym tyger-
 dniu nadyspoczyć Panów Starszych, ten ze
 Pan Tłoczkiwicz, iako też y inni Bracia, to jest
 Pan Kaszynski, Gatecka, ażeby Rok Magistr-
 ski zapłacili roboty swojej według uznania Cech-
 owego y Panów Braci Starszych na S. Michała
 ponieważ go robić niemożę, y we wszystkim
 według Artykułow Cechowych sprawiali się

Kramy Introligatorowe
 po otwierali z kąd taśma:
 łosc zawiadkami Prawami
 y Obserwacją dawnych
 Przywilegiów J. K. M. gdzie
 się podziaty.

y Cech w tym należycie uspokoi li. O się tak re-
 tyżce osoby Kazimierza Gatecki który służył
 Cechowi przez pułtora lata do prawu ię y opowie-
 dne Cechowi Złotych trzy oddał, Lirij Wroclaw-
 ne y zalecający Cechowi prezentował według
 zwyczaju one Oblat, ażeby y on także wstepne
 do Cechu Złotych Szesćdziesiąt na przyszły P. Mi-
 chał oddał po którego oddania, ażeby go Panowie
 starsi od służby uwolnili y uwolnić powinni
 a te służby na miejsce ięgo aby Pan Fluorkiewicz
 przyjął, y one na każdy czas gdy potrzeba będzie
 należycie Cechowi odprawował, wprzód iędnak
 ażeby zadość uczynił Cechowi we wszystkich Pun-
 ktach wyżej opisanych, tak względem Partackiego,
 Opowiednego, y ustepnego a to pod zabranie, y z-
 nięśnięciem znakow przez nich wywieszonych ode-
 braniem Czładozi, i orzeli by iaką naten czas mieli,
 albo zabranie Naczynia Introductoru ięgo
 zwiado msci iędnak Imię Pana Prezydenta Ich
 m. Panowie Komisarze P. m. k. robienu Cechowych
 Sztuk między innemi Artykulami opisany upra-
 szając Ich m. k. Panów Komisarzow aby zwiado mo-
 sci y przyobecnosci Ich m. k. mogli ten P. m. k.
 robienu Sztuk za zgodnym Consensem Cechu na-
 to na zapłacenie tych Sztuk odmienić, ponieważ
 temi czas y z koscia by przyszło, a by takowe
 Luegi, każdy m. lody Magister mogł robić, z których
 niektóre y z druku nie wychodzą mianowicie Gra-
 duat, Zaczyn uważając te tradnosc od takowych
 Sztuk robienu, który by ich Magister m. lody robić
 niemogł, Panowie Bracia z aspolnym Consensem
 wszystkich zgodnie uwalniając, a na miejsce ich
 aby każdy Magister nowy, zarobienie takich
 Sztuk, dał do Skrzynki Cechowi Złotych Sto Dwa-
 dziesiąt według zwyczaju y opisaniam ięzych Cech-
 ow, która to Summa naznaczyl; powinięn być dać
 dać każdy m. lody Magister na dwie Rathy w iędnym

Roku według uznania Panów Starszych Kto-
ry by zas Magister takowe Sztuki miał wola-
y chciał robić, tedy mu to od Panów Starszych
pozwolono będzie. Inquantum by zas Który
Magister nowo chciał chłopca wyzwolić,
niezeli tę Sztuki odrobi, albo zapłaci, tedy nie
wolno mu będzie, aż wprzód pominięte Sztuki
odprawi, albo zapłaci, y zadosyć we wszytłim
Cechowi według Artykułowego y Przywilegiów
uczyni, Który to Punkt iako Cechowi temu potrze-
bny do approbacyi Szlachetnemu Magistratowi
podać, y onie upraszać, chcąc potym na niego
mieć y approbacyą J. K. M. Potych wwszystki
postanowionych Punktach, podał także Pan
Balcer Grabowski, niektóre Punkta niżej na-
stępujące przeciwko Panu Pawłowi Repelowi
wziadać po nim aby Magistrów Cechowych
do Sądów nię należących niepozywał, tylko do
Miejskich, warty żadney insey, o krom Miejskich
także na Magistrów, iako y na Zładz Cehow
nieprowadzał, y żeby się z każdym Magistrem
y Towarzyszem, gdy tego iako będzie potrzeba
wprzód w Cehu tym, y przed Szlachetnym Ma-
gistratem Cesarzawskim rozprawił, przytymaby
żadnych praitensyi do Praw Cechowych sobie
teraz, y napotym nierosił, y onych sobie za-
sne nieprzywlaszczał do tego aby bez wiadomo-
ści Panów Braci żadnych Ludzi do Cechu nie
przyrmewał, pieniądze od nich, Ktore do K-
rzymki Cehowy należą prywatnie nie zabie-
rał pod nagrodzeniem onych deproprio nad to
aby się nieważyl od Magistratu Cehowego Zela-
dzi ani Chłopców odmauiąc pod dawanem wotr-
tykutach opisanym upraszać J. K. M. K. pa-
wag a Szlachetnego Magistratu Senio zaleco-
na była, et sub panis na Ktore punkta dopo-
wiedziąc Pan Repelowi z onym we wszytłim

zadosyc uozynic deklarowal sie y submittowal
y ze zadnych pretenzyi do Prawa Cechowich
niema, y miec nie bedzie przyobiecat. Vpra-
szajac Oraz, Ich m. lo. Panow Komissarzy aleby
w zaiemnie Pan Grabowski y inni Panowie Bra-
cia tego w szyskiego de trzymali, w czym sie tak
ze zadosyc uozynic Pan Grabowski, y zinni Bra-
cia submittowali sie pod Vadium piaciu dziesiat
grzywien, y siedzeniem terezy przez sztyry niedzie-
le do ktorych zobopolnych submissyi stawajac
sie Ich m. lo. Panowie Komissarze tak Panow Bra-
ci starszych, iako y mlodszych napomnieliaby
we w szyskim Prawom, y artykulom w nim opisa-
nym zadosyc uozynili pod tennami w nich wyra-
zonemi, ktory to funkcyi swoiey Komissarskiej
takowaz czynia, relacya, y onę rekami własne-
mi podpisuią.

Laurentius Honorius Scabinus
(Locus sigilli) Civitatis Antiquae Varaviae utri-
usque Commissarius ad Contubernium In-
trogatorum deputatus

Sebastianus Gwert Launik M. A.
sta Stary Warszaw, iako Komis-
sarz do Cechu Introgatorskiego
Deputowany.

Post cuius quidem Combinationis in Acta
praesentia ingrossationem Originalem rursus
ad se idem Offerens recepit, et de recepto Offi-
cium suum quietavit, quietatq. Presentibus.

Stanislaus Sobolowski Terrestis

Varaviae et M. A. Notarius

Christophorus Rozyski S. A. M. A. Biblio-

pola quietatur

Rato Naprzoe tedy zagrabiono: dane Ksiegi do op-
rane Ksiegi
z Biblioteki
Pa Hebanowskiego
do oprawy zabrali
Zagrabili o co Pro-
ces.

temu Sagatowiczowi Opiekonowi su Kcesora
Mikelaia Hebanowskiego z Biblio-
pola

trzymającego na Pamiętkę swego Bibliothecar-
 ię. O co ze nie słusznie y bez Prawnie, uczyni-
 li, przypozwani byli do Szlachetnego Urzędu,
 y Sądu Radzieckiego Warszawskiego. Procepu-
 iąc zatęminatami Prawnemi Cechmistrz Star-
 szy Cechu Introligatorskiego iako ostatni
 Dekret w Sądach J. K. M. i. J. W. i. M. i. Pami-
 Kanciera Wielkiego Koronnego Obiasnia.
 Pan Paweł Repelowicz Introligator Skarany
 został. Notandum o samej puré księgi zagra-
 bione niewchodząc w innsze Categorie albo
 Terminy Prawne, ani w żadne intereysa Biblio-
 polow iako niewiadomy. Opiekon Sukcesora
 Hebanowskiego Bibliotheki, co łatwo z De-
 krety każdy wyrozumieć może, który taki
 jest.

Augustus Secundus Dei Gratia Rex
 Poloniae, Magnus Dux Lithuaniae, Russiae,
 Prussiae, Masowiae, Kiewiae & c.

Significamus Genti bus Litoris Nostri quod
 interest Universis et singulis. Ad citatos fuisse
 ad nos et Iudicium Nostrium Litoris ad citatio-
 num Nostrearum. Prosecutorialium Officium
 Consulare Civitatis Antiquae Varaviae de
 Officio nec non famatum Valentini Gaga-
 towicz Viginti Viro Antiquae Varaviae suo
 et consortis ac Ingenui Nicolai Hebanowski
 Priuigni sui nomine agenter uti praedicti Offi-
 cii parte adherente de Persona Causa infrasc-
 ripta; Bonis quae eius generaliter omnibus ad
 Instantiam Pauli Repelowicz Quis Varaviensis
 Prosecutionum Actoris ad proseguendam
 Iureque Continuantem appellationem suam
 a Decreto Officii Consularis Civitatis Antiquae
 Varaviae in Causa et Actione ratione Libroni-
 certorum ad Compactionem Magistro Contaben-
 nali et Qui Varaviensis Compactori datorum

S. 4to

La Duorem w Sądach
 J. K. M. i. Stawa Dekret
 o zabranie księgi da-
 nych do sprawy.

priuata authoritate, interceptionis, iudem
 Libris sui spoliationis, nec eorundem ad manda-
 tum Proconsulis comportationis penarum q̄
 Succubitionis propositione Originali in se latio-
 ne eadē iterum Ceram eodem Officio Consulari Var-
 sauiensi agitata, ad Nos Iudiciumq̄ Nostri in-
 terpositam et non admissam. In qua Causa
 Officium Consulare Civitatis Antiquae Var-
 sauię suspensione condemnatione super citato
 Obtena, quatenus ante omnia Libros Partis Acto-
 ree proprios, Quos à certo Compactore se accepit
 se non obnegat famatus Repelouicz ad Praetorū
 siue Cancellariam Officii Civilis comportaret sub
 pena bis quatuordecim marcarum Polonica-
 lium Decreuerat, postquam comportationem
 id quod iuris erit Decreturum se obtulerat
 et Terminum pro futuris Iudiciis conseruauerat
 nec Appellationem per citatam partem ad Nos
 Iudiciumque nostrum interpositam admisserat.
 Quam tamen ipse ulterius prosequi cupiens
 Litteras ad citationum Nostrorum Prosecuto-
 rium tam officio quam Parti eidem adhaerenti
 ea tradiderat, Processu Causae istius in prae-
 dicto Officio Consulari Civitatis Antiquae Var-
 sauię agitato, et ad citationibus Nostri pre-
 cuto-
 rialibz praemissa latius in se enarrantibus.
 In Terminis itaque Hodiernis ex eisdem adi-
 citationibus Nostri Prosecutorialibus legitime
 ad praesens proueniente et hucusq̄ continuato lar-
 tibus praenominatis. Et Actores prosecutionum
 Famato Paulo Repelouicz Bibliopola Cive Var-
 sauiense per Nobilem Joannem Gronkowskū Ple-
 nipotentem suum ad citationem quoque Famato Va-
 lentino Gagatouicz Viro Varsouiensi ex
 suo et consortis suae, tum Ingenui Nicolai He-
 banowskū Priuigni nomine, agente personali-
 ter cum Nbl. Chrysostomo Boguszeuski defen-
 sore suo coram Nobis Iudicibz Nostro comparent
 eundem Terminū attendens se cum de admissibili-
 tate et prosequibilitate nec ne appellationis disces

Disceptantibus. Nos cum Consiliariis et
 Juris peritis Nostri Appellationem earum
 pro ut pro illo tempore non fuisse admissibilem
 ita nec adptens Coram Nobis Iudicioque Nostro
 prosequibilem esse adinveniendum dudimus,
 pro ut adinvenimus, Partemque Actoream
 circa Sententiam Officij Consularis Conserua-
 mus, Damna in super et expensis litis eidem
 Actoreae Parti nempe Tamato Valentino
 Sagatowicz adjudicamus eodemque in Cancellaria
 Decretorum Nostrorum liquidari infun-
 ximus. Quae quidem damna et expensas litis
 cum sibi actor ad summam duntaxat Du-
 centarum quinguentarum Synfonum liquidas
 et nos eodem ad summam duntaxat Centum
 Synfonum moderamus et reducimus, ut qui
 eadem citatus actori soluat decernimus
 Decreti Nostri sententis vigore Procurus execu-
 tione memoratas Partes ad illud idem Officium
 Consulare Varaviaense remittimus. In cuius
 rei fidem sententibus Sigillum Regni est appres-
 sum Actum Varaviae, Feria Quinta post
 Dominicam Judica Quadragesimalem pro-
 xima die scilicet 10. Mensis Martii Anno
 Domini 1717 Regni vero Nostri XX Anno

Joannes Szembek	Locus	Mathias Solinski
Supr. Regni Cancellari	Sigilli	Decretorum Regni Can-
id mps		cellar. Notarius mps

Krakowski zas Cech Introligatorski, mate T^{4to}

y drobne kniazki w papier y w pulpapierzaore
 li przedawac, nie zapisujac, ani z prowadzajac
 niewdajac sie wadne Interesja Bibliopelom,
 Drukarzom az gdy konsim do kniazg Currens y
 y utun-kow poprzychodzili Bibliopelom wiecey
 oprawiac niechcieli bardziey iuz u siebie dla wygo-
 dy robienia do Bibliotek trzymac Czeladz chlop-
 cow podlug dawnych zwyczajow pozwalali Prtad

Najpierw jntroligatorowre
 Krakowu darli sie drobne
 mate kniazki przedawae
 tandem y wieksze przedaw Bi-
 bliopelom Czeladzi pozwalajac
 o co Proceps.

I ztąd to zapozwany Cech Introligatorów i prze-
 Pana Ignacego Hebanowskiego Bibliopola
 Kłmā do Szlachetnego Magistratu Krakow-
 skiego History Proces de Verbo ad Verbum zaczy-
 nany. tak.

V. 4to
 Cech Krakowski i pozujący Introl-
 ligatorów P. Hebanowski go Kłmā
 Bibliopola o danie gwarantacji
 chowania Czeladzi Introligator-
 ski przy Bibliotece.

Citatio et contenta
 Propositionis

Actum in Prætorio Cracoviensi Feniā Quinta
 pñdie Festi Sancti Egidii Abbatis die scilicet
 2. Mensis Septembris Anno. 1711

Citatio.

Famati Seniores et Juniores Contubernii Introl-
 ligatorum Cracoviensium, Citati, non compa-
 runt, Nobili Ignatio Hebanowski Bibliopola
 Privilegiato Sacra Regiæ Mti Cui Cracoviens
 et Regaliæ Coniugibus, Actoribus, idg ad parata
 Propositionem, seu contenta Citationis loco propo-
 sitionis porrectæ de tenore tali. Proconsules con-
 sules Civitatis Cracoviæ Vobis Famatis Contuber-
 nii Famatorum Introligatorum Cracoviensium Seni-
 oribus et Junioribus innotescitur Presentibus,
 Citari vos ex instantia Nobilium Ignatii Heba-
 nowski Bibliopola Quis Cracoviens et Regaliæ
 Coniugum Actorum. Quatenus die Crastina
 hora Iudiciorum Nostrorum in Prætorio Cra-
 coviens ante meridiem Celebrati Solito perso-
 naliter legitime peremptorię compareatis.
 Qui quidem actores citant vos pro eo quod
 cum actoris ob paucitatem Magistrorum Ar-
 tis Vestræ, commoditatem in compingendis
 Libris ex Vobis non haberent eodemq; Libros
 Iudæis compingendos, dare vellent, vos obui-
 do multiplicationi Iudæorum, Libros compin-
 gentium, ac futuræ Contubernii Vestri rui-
 næ Actor, ad Contubernium Vestrum Vocato,
 pro sua commoditate Socios Artis Vestræ cum
 conditionibus certo in scripto expressis favere
 permisisse et ipsisque manibus stipulatis per
 singulos Vestrum Actoris datis, confirmatis pro
 que

qua quidem permissione, ab Actore non solum
in Contubernio sed etiam in mansionibus
suis, pro posse tractati fuistis, nunc vero in
ducto in damna Actore, eoque colluso, Verbo ei:
dem dato requisiti eo nomine existentes,
stare noluitis, talique collusione, penas deme-
ruistis. Citamini igitur ad videndum et audi-
endum, vos pro non adimplerione verbo da-
to, iniungi, damna et litis expensas resarciri
mandari, Ceteraque pro Iuris et Causae exigen-
tia, statui et Sententiarum. Pro quo Termine
uti peremptorie, si his modo sic prescripto
comparituri ad premissa responsuri, penasque
reportaturi. Datum in Cancellaria officii
Nostri Feni Secunda pridie Festi S. Egidii Ab-
batis Anno Domini. 1711.

Quibus Citatis acclamatis, et non comparen-
tibus iidem superscripti Actores Coniuges
contumaciam, annotari curauerunt perem-
ptoriam saluo Processu die in diem agi-
tando praeiudicito.

Actum Feria Sexta post Festum S. Egidii
Abbatis proclama die scilicet 4. mensis
Septembris Anno. Domini 1711.

In Termine hodierno post annotatam su-
per Citatis infrascriptis Contumaciam pro-
veniente Nobili Ignatio Hebanerus de
Bibliopola Civis Gracoviensis sue et Con-
sortis sue nomine agens, Actor Causae, In
et contra Famatos Seniores et Iuniores Con-
tubernii Introligatorum Gracoviensis institu-
tae personaliter et cum Nobili Matthia Bien-
diewicz Notario Clepardiensi Comparens, reap-
sumendo proposita nom suam in anteriori
termine factam, contenta eiusdem decerni,
nimirum Citatos ad satisfactionem transacto-
rum.

W. 4to
Contumaces In-
troligatores.

X. 4to.
Post Contumaciam

Introligatores wchodzą
w Proceſ.

inita, juris mediis stringi, et compelli petiit.
Porro Citati Tamati Introligatores per Tama-
tor Seniorelem Lenartowicz, et Albertum Go-
meltkeuicz, itidem personaliter suis ac aliorum
Nominibus, una cum Nobili Simone Rger Kewski
defensore suo Comparescentes, ante Omnia trans-
actionem per Nobilem Actorem allegatam pro-
duci petierunt.

In continenti Nobilis Actor satisfaciendo affec-
tationi, Citatorum, transactionem scripto conce-
ptam, quam Citati subscripturi erant producents
eandem in conteatu verborum sub vadio ibidem
expresso confectam praelegit petens ut supra
contenta Propositionis suae statui.

E. Contra Citati exceptionem intulerunt. Iz Pan
Chmielowski prout o z to zenie Sessyey dla Pana
Hebanowskiego roramieli iz miał u po Koric
Cech, ze Uoznia chowal przy sobie put Roka,
zeras Scriptura produci turnon subscriptas,
nie moze giąd quam operari, petentes liberta-
tem a Causa.

In oppositum Nobilis Actor contra exceptio-
nem Citatorum subintulit. Iz pozwani sa
o to zeslowu przez się danemu niechą do ryc
czy nic, iakże pozw walcobie przery opiewa, pe-
tens amputatā exceptione Citatorum, eundē
in causa procedere iniungi.

Officium Partium Controversis et defen-
sis exauditis. Quoniam actor ratione satis-
factionis verborum sibi per Citatos dato, non ad
transactionem uti per eundem non subscriptā
agit: ideo amputatā exceptione Citatorum
eundem in causa hāc procedere mandauit. De-
creti sui presentis Vigore.

A quo Decreto, ydem Citati appellationem
ad Iudicia Sacra Regiae Majestatis interpo-
suerunt petentes eidem deferri impugnante
Nobili Actore eius modi appellationem Citatorum
officiu

Officium p[ro]sens eidem interpositae per Citatos
Appellationi non esse deferendum censuit
nec detulit de qua tamen prosecutione Pro-
testati sunt. Tandem ad Contenta Proposi-
tionis Partis Actores scriptum directae res-
pon[s]ionis perrexerunt de tenore tali.

Famati Seniores et Juniores Contubernii
Introliigatorum Cracouens[is] Citati, premissa
contra Actorem de indebita sui in Ius euoca-
tione, solenni Protestatione, per directum in-
ferunt. Iz żadnego pozwolenia narobiennie Re-
mie[sc]a Introliigatorskiego Actori nie dawali
Citati, ale sam Citatus, z mowiuszy się z Pa-
nem Gmielowskim Introliгатorem y o Cech
adpetitum non expremum i prosiwszy Citatus,
ktory non aliud petitem Actoris rozumeli,
tylko ze miał za przeszkode w Rzemie[sc]ie
Introliigatorskim ktore przez put Roka robił
tudzież za pozwolenie Zydom ksiąg oprowa-
nia uspokoić ile kiedy go iuz przed tym oprowa-
dali, y mieli go pozwać, ale on miasto tego co
inszego w Cechu wnosil, molestując Citatos
aby na takowe robienie Rzemie[sc]a pozwolili,
a ze mu Pan Lenartowicz, Jakko Starszy y inni
contradicebant, opponendo Priuilegia, u
ktorych cautum est, azeby żadnemu oprocz
samych Introliigatorow Rzemie[sc]a takowego
robic niegodziło. Wozym gdy tatwego Pana
Lenartowicza mieć niemogł Pan Hebanowski
y inszych porządk capture ich beneuolentiam,
kazawszy reina z ochoty swojej przynieść, y
iść dac, jednakże y tym niemogł deuinikować
Pana Lenartowicza, circa Iura Contubernio
suo seruientis stawiającego, az na ostattek do
domu swego młodszych zwa biwszy orestować.
Ale Pan Lenartowicz nie chciał tam iść, y na-
to niepozwalał, y nie był tam, a dano zeby

Y. 4to

Cech Introliigatorski
neguie, a by mieli w
chodząc wia kę trans-
akcyę pozwalając Cze-
lady chowania Bibliopos-
Li.

młodzi po podpiawrzy sobie co wyrzekli bez
 starszego, i ednak nie czynic niemoga. Kiedy star-
 szy nie pozwala, ile przeciwko Przywilegiom,
 do tegożeto takowe transakcje nie popuścianemu
 ale potrzebne bywać powinny, & tory Actor nie po-
 daze, ani podpi su żadnego, Gtati tego i ade przed-
 tym, tak y teraz uczynic niemoga, zeby mieli
 quidquam contra Jura czynic, y Echo w swe-
 mu szkodzie, ale jeżeli Actor chce, niechay z re-
 mies ta się uoczy, y Echo odprawi chętnie nato po-
 zwola; Jeżeli zaś Actor takowy nie zechce explere
 Londyccy przy takowej też: ut asperit, niemo-
 ze się utrzymać Transakcyi, y Owszem Gtati
 lubo Actorem niewyciąga li na żaden Trakta-
 ment propter bonum pacis, gotowy co wydat
 dla nich praeuia per Actorem Juratorā compro-
 batione zapłacie, ni hilominus Pana Chmielow-
 skiego, iako Superinductorem atq; Priuilegiorum
 Contubernaliū Convulsorem contra quem
 sollemniter protestatur P. Karac. Officium Jeno-
 upraszajq; se vero ab impetitione eiusdem Actoris
 liberari, quinimo eundem Actorem pro praepedi-
 tione per exercitium Artificii Introligatorii
 per medium annum sine scitu Citatorum factā,
 tum pro compactione Librorum Iudeis per missa
 puniri, in posterum sub grauioribus poenis inhi-
 beri.

In Continēti Supra scriptus Nobilis Heban-
 ski actor Causa, statuit eidem Officio Testes
 nimirum famatum Stanislaum Chmielowski
 Introligatorem quem Cracouiensem et Nobilem
 Iosephum Grodkiewicz ad perhibendum, in eadē
 Causa Testimonium salua plurimum inductio-
 ne, sibi reservatā et praecus toditā petens eorū
 ad iuramentum admitti, depositiones ipsorum
 Actis connotari, et dilationem sibi ad replican-
 dum et adducendos eiusmodi Testes plures dari
 petiit.

Porro Gtati contra personam Famati Chmie-
 lowski

Chmielowski Introductoris, pro perhibendo
Testimonio, per Actorem inducti exceptionem
intulerunt. Iz będąc Introductorem prze-
ciw Prawom Sęchowi Stuzącym następie
y Pana Hebanowskiego do Sęchu Superindu-
ait petentes eundem non admitti.

E. Contra Nobilis Actor exceptionem Citato-
rum impugnando Superintulit. Iz personā
Pana Chmielowskiego iest fide digna y zda-
wna w Sęchu zostaię Starszych, przysiężon
pro depositione Testimonii, y drugi Pan Grod-
kieurcz z nim, ale y wiecy Świadkow, w tej spra-
wie zeznawac będzie petens amputatā ex-
ceptione Citatorum Testem per se inductum
simul cum altero ad depositionem eiusmodi
Testimonii admitti.

Officium Consulare Cracouiense Par-
tium Controuersis et defensis ea auditis, eo
attento quoniam famatus Chmielowski con-
tra quem exceptio opponitur simul cum altero
Teste per Actorem inducti in Contubernio In-
troductorum Senioratum et antiquo tenens
tempore iuramentum super fidei depositio-
ne Testimonii prestabit, ideo eundem, simul
cum altero supra nominato Nobli Grodzie-
urcz ad perhibendum eā in Causa Testimo-
nium, admissibilem esse declarat Decreti sui
presentis vigore.

A quo Decreto, cum citati appellationem
ad Iudicia Sacra Regia cōtulis interpone-
rent impugnante eandem Nobili Actore
Officium Prius Consulare Cracouiense
appellationi eiusmodi per Citatos interposi-
tam non esse deferendum censuit, nec detu-
lit, de qua tamen proseguenda ydem Citati
protestati sunt.

Qui quidem inducti per Actorem predictum
Testes praeiis Corporali Iuramento, super
fidei eiusmodi Testimonii depositione per

Officium Consulis
Cracouiens De Kretem
naznacza Stuchac
Świadkow. Ex parte Pa-
Hebanowskiego Bibliro:
peli.

Z. Ato
Przysięga ię
Świadkowię

y na Interroga:
toria odpowia-
da:
ia.

Primus Testis
Potrzebne Czytania
iako nie chcieli
oprawiać Bibliopoi:
som naco Protestacye

erectionem binorum versus sidera feli ma:
nus dextra digitorum conceptis verbis prae-
ter, seorsim et distinctim ad interrogatorem sibi
porrecta examinati existentes recognoverunt

Et quidem Primus Testis Nobilis Josephus
Grodzieński ad 1m Interrogatorium tali-
ter recognovit. Wiem o tym dobrze bo y Pro-
stacye imieniem tegoż Pana Hebanowskiego pi-
sałem przeciw Panom Introligatorom, tak do akt
Urzędu Tutelnego Grodzieńskiego Krakowskiego
iako y Urzędu Krakowskiego zapisania pociąg. Ter-
działem też w sklepie Pana Hebanowskiego ze-
mu nie pamiętam który Introligator odnosił księ-
gi nieoprawne, y zaraz narzekał, mówiąc do mnie
patrz wazec iako ia to mego cierpie, ze nie chca
dla nas Bibliopelow opravac ksiąg tylko sobie.

Ad 2dum. Wiedziałem y to, ze przyjmnie kilka ra-
zy dawał Pan Hebanowski Zydom pieniądze do
oprawiania, y samem był kupił księżkę od nie-
go Zydomskiej oprawy zdefektom takim ze po-
przedkładane kartki w miejscu nie nalezyte y za-
statem iednego czasu płaćca Pana Hebanow-
ską która mi powiedziała, ze iaz konfundowa-
no, y księżkę złe zrobioną przywrócił Zydom-
skiej roboty, y to mi mówiła nie chca nam robic.

Ad 3tium Wiem o tym bom był proszony od
Pana Hebanowskiego na sejsy do Cechu Introlli-
gatorskiego na to umyślnie złożoną, y pozwolili
wszystcy za umową zeby mu dla wygody Czeladz-
wolno chować było, y Urozniew tylko to wymowi-
li, zeby ta Czeladz, y Urozniew przed Magistrów
Introligatorówkiego zapisani y wyzwoleni byli
y na to mu ręce dali.

Ad 4tium Naprzód zrazu przy sejsy Pan Re-
nartowicz był przeciwny temu, bo tylko Pan
Hebanowski obiecał Cechowi złotych pięć-
dziesiąt, a innym Podatków złotych sześć na
rok, a złotych pięćdziesiąt Kontentacyi rednak
potym

potym dał się namowić na złotych sto, y sto:
tych dwanaście, y tak wszyscy na to zezwoli-
li, y rece mu dali, traktował ich Pan Hebanow-
ski w domu Pana Lenartowicza iako starszego
tego Cechu, Kłacją sprawty u nadawca
ia po ugodzie odrzędem pretko z Cechu.

Ad 5tym. Iako wyżej karte napisał Pan
Chmielowski o tej ugodzie, y czytana była
y pozwolono namie sztyżatem z miasta być
w Skrzynce Cechowej.

Ad 6tym. Pawiadał mi Pan Hebanowski
mowiąc poniosze pieniądze do Cechu y mnie
sobą prosił abym był szedł z nim, potym mi
dał znać że się nie zesli byli na on czas do
Cechu Panowie Introligatorowie, iezeli ich
sam nosił, a niechcieli brać przy tym niebyłem.

Ad 7mym. Od Pana Hebanowskiego to sty-
szatem, y list pewny w tej maternej pisanu
po karował mi, ale do kogo, y do kogo pisanu
po karował mi nieuwazatem.

Ad 8um. Tego nie wiem Ad 9num. Similiter
Iezeli sobie mogą, albo niewystarczyc to ied-
ze Panu Hebanowskiemu robic niechcą
Bozym ożes to ożynił Protestacyę od kilku
lat.

Secundus Testis Famatus Sta:
nislauś Chmielowski Senior Introligato-
rum Gracowiensium. Ad 1mym. Interro-
gatorium taliter recognouit. Prawda że
niemiął wygody Pan Hebanowski wpra-
wanie Księg od Panow Introligatorow po
niewasze Pana Cwoyczech a Litwinowicza
iuz Cztery lata Dzienniki: Które dał do op-
rawy leżą do tych czas nieoddane, y skarżył
się oto po kilka razy przedemną Pan Heba-
nowski, Także Panu Cwoyczechowi Grabni-
wiczowi dał temi czasy Pan Hebanowski do
oprawy Dzienników sto dwadzieścia oddał
mu

A 5to

Secundus Testis
Niechcieli op-
rawić długo trzymali
Księg po kilka
lat.

mu pięćdziesiąt, a siedemdziesiąt zgiętaie umie-
go do tego czasu.

Ad 2dum Niewiaryszatem zeby kupiacy tanieli-
bo tam mierzawze u Pana Hebanowskiego siedze,
to widzialem ze Zydzi przynosili robote oprawa
Panu Hebanowskiemu, z tej okazyi widziawszy
Zyda mowilem Panu Hebanowskiemu te slowa
Moi Panie Hebanowski, ze wazsec czynisz co wa-
szec do Zyda w dajesz oprawiac kniegi, ale ia tak
wazseci radze zeby sie wazsec z tym odezwal
przezemnie do Pansow Starszych, azeby my
mogli potrafic w to zebyś wazsec miał wygo-
de w oprawieniu knieg, potym Pan Hebanowski
pozwolil nato, w tym porzedem do Pana Pryma-
sa opowiedaiac mu to zem Zyda zastal ktory
robote przyniosl Panu Hebanowskiemu, y rze-
ktem zarad Panu Prymasowi: Lepiej by Panu
Hebanowskiemu pozwolile Celadz chowac, y chlop-
cow zapisowac, alereby tak Celadz i a ko y chlop-
cy byli pod nasza dyrekcya: Pan Primas tak mi
rzekl ze puijde do Imi Pana Prezydenta o pozwo-
lenie sepsiej, y porzedl do Imi, y byla pozwolona
sepsya.

Ad 3tium Jakom namienil ze za Consensem
Imi Pana Burmistrza zeslismy sie do Cechu
y tak wystawili Cechowa, Sdrzynke na Stoly
Prawo: i ako to zuryoraj: potozono: potym ia
perswadowal: mowiac o to teraz jest Pan Heba-
nowski o co prosil przyszedl, potym proszonego
na ustep do komnaty, tam miał spisane punkta
swoia reką, y przezytalom im, y mowilem, ze to
zadney przeszkody niebedzie, kiedy Celadz y chlo-
paj pod nasza dyrekcya beda, oni nato pozwolili
y Pan Starszy, ieszcze zrana pozwolil Panu Heba-
nowskiemu bo mairc slowo na kupil Pan Heba-
nowski roznych rzeczy dopocrestowania Braci
y stuge swoje przyslal do Cechu do gotowania
i edc do Pana Starszego.

Ad 4tym Potym uimawialiśmy się z Panem He-
 banowskim co nam za to ofiaruje. On obiecał
 złotych dwanaście co rok potym i mu mówił
 że za to niemoże być trzeba tu zapłacić, iak
 płacimy do Cechu, on tedy obiecał znouu kon-
 tacyey złotych pięćdziesiąt i mu znouu per-
 swadował, że to niemoże być żadnym spo-
 sobem, on tedy obiecał złotych sto, ktorzy wszyscy
 Panowie Introligatorowie iuz się zgodzili, y
 przystali na to, y częstował nas u Pana Pryma-
 sa Pan Hebanowski, Pan starszy tedy Lenar-
 to-
 uicz podpisał y iuz sobie dobrze zawetował.
 Chłopca swego, ktoręgo przyjął przed kilka-
 niędziel, rzekł mi pod sam Macius obta-
 p-
 minie zanogi, a potym dawał ty ktana Pana
 Hebanowskiego, tak to unas chłopcy muszę być
 lotym Pan Hebanowski rozgniewał się, y Pro-
 stował się, mówiąc mi że ianieiegt chłopięcie.
 stem Bibliopola, y poszedł do Domu swego, y nim
 poszedł to iest z Panem Hebanowskim Pan Pod-
 prymasi y najmłodszy Drelin Kowicz mnie po-
 wiedziawsze, że oni posli, iam też poszedł za nimi,
 przyszedłszy do domu Pana Hebanowskiego
 począł się przed nami wżarzać o zniewagę swo-
 ię Pan Hebanowski że dawszy mu potrzeru-
 az potym podpisał sobie dobrze denegował te-
 go Pan Prymas Lenartowicz. Potym Pan Podpry-
 masi będąc u Pana Hebanowskiego w domu
 posłaliśmy po Pana Litwinowicza, y po Pana Ga-
 brisiewiczza przysli tedy narządanie Pana Podpry-
 masiego: y mówił iak przysli Pan Podprymasi
 te słowa: Unus nullus ze my tu iestemy wszyscy
 dajemy ręce Panu Hebanowskiemu, co my
 raz rzekli, to iuz trzymamy, y dajemy mu ręce.

Ad 5tym Iuzem zeznał że dajemy mu ręce, to
 iest Chmielowski, Litwinowicz, Gomol Kowicz,
 Gabrisiewicz, Drelin Kowicz, Larte zas maię

reka pirana. Odebrałem potęj komplancję w
dnie, czyli wetrzy niedzielę, bo my spisawszy przy
ugodzie tę kartę w domu naprzodu u siebie a potem
przepisawszy w Cechu gdyśmy się zgodzili z Pa-
nem Hebanowskim oddaliśmy ją byli da skryn-
ki. Panu Lenartowiczowi Prymasowi, prosiem Pana
Prymasa, aby mi oddał tę kartę i poszedł do Pana
Hebanowskiego, bo mi mówił Pan Prymas, aby
konczył Pan Hebanowski co zaczął z nami, bo i je-
li nie będzie konczył, to i go zapozwem. Ja przyje-
dź do Pana Hebanowskiego opowiedziałem mu
to, Pan Hebanowski prosił mnie, abym poszedł do
niego, że chce zakończyć, było to w sobotę dzień
tydzień Pan Lenartowicz Prymas porwodził, i pro-
sił tego aby poszedł do Gm. Pana Præsidentas
prosiąc o pozwolenie w tym powstornej sejsyey,
która jest pozwolona, y byliśmy w Cechu tylko Litwi-
nowicz nie był. Powiedział tedy Pan Prymas, że
bez jednego niemogę uczynić, myśmy mu mówili,
że ponieważ on słowo dał, to to może zako-
ńczyć bez niego, a on odpowiedział, y i tak tego nie
przyjmuję w tymesmy się rozeli.

Ad Otum Chciał iur dawać Pan Hebanowski
pieniądze te złotych sto y to sam prosił.

Ad 7mum Tak jest że pozwolił nasz Cech tuteczny
w lertnie Bibliopoli Lorensowi Łazarskiemu
Czeladź chować y ztąd wziąć zaraz Czeladnika
jednego Jana Lewyckiewicza który tu wytermino-
wał.

NB Cechu nie było, Introliga-
torskiego w Warszawie.

Ad 8um Ja sam będąc Prymasem gdy był
na Sejmie z Nieborczykiem Bukowskim w War-
szawie upraszał Naps Panowie Introligatorowie
tameczni, a Uczniowie Krakowscy o Communi-
cyę Praw Towarzystw których my im pozwoli-
li, y wydali za Consensem Ich MM. fów wżytých
Magistratu tutecznego, tak że y Chłopców cho-
wać pozwoliliśmy, ale u nas zapisani byli

przez Listy, na wyzwoleńie zas odsyłać; bo
nawet czas w Warszawie ierzore Prawy Zechu
niemieli; za co my u kontentowani byli zło-
tych Stom, a to dla tego my uczynili, że by li
nasi Uczniowie Krakowscy.

Ad gnum Ja sam podiłka raży będogę przed
Kramami pytano się o różne rzeczy, a niemia
no bo sobie niemoga zadosię uczynić, adro-
biargow co kolwiek z robia to zaras przeda:

Dza.

Actum Sabbatho post Festum S. Agniti
Abbatis proxima die scilicet S. Mensis
7bris. Anno Domini 1711.

In termino hodierno Vigore Saluae, eo nomi-
ne sibi re seruabam Nobilis Ignatius Heband
ski Bibliopola Cracouiensis Actor Causae in et
contra Fam. Introligatores Citatos institutum,
statuit, Testes duos infra scriptos pro perhibendo
in eadem Causa Testimonio, petens eodema
juramentum admitti examinari et deponitio-
nes ipsorum Actis connotari.

In Continenti Citati Famali Introligatores
contra Personam Unius Testis Ingenui Da-
chuiowski, ut pote Famuli inducentis, exceptio-
nem intulerunt. i. z sam ze swadek robi tpar-
tanine, y u Pana Hebandowskiego robi, niemore
tedy za Panem swadczyc petentes eodem a per-
hibendo Testimonio amoveri.

Impugnante Nobli Actore eiusmodi exceptione
Citatorum, quodue domestica, domestici pro-
bantur, et quod Testis super fidei deponitione
Testimonii Juramentum praeistiturus subin-
ferente, ac eundem Testem prodeponendo Testi-
monio admitti petente.

Officium Consulare Cracouiense Partium
centrouer siis ex auditis Testem per Actorem
cum altero inductum ex rationibus per eundem
actorem illatis admissibilem esse statuit, et ad Testi-
ficandum admittit, Decreti sui praesentis Vigore.

NB. Sobie niemoga wystarzyć
a iakoz mogą Bibliopola
robić

B. Sto

Vigore Saluae Bibliopola
Statuit Testes duos adju-
ramentum.

A quo Decreto citati ad Iudicia Sacra Re-
giae Majestatis appellarunt.

Officium interposita per citatos Appellationi
non esse deferendum censuit nec detulit.

De qua tamen proseguenda idem citati Proce-
dunt.

Præstiterunt
Juramentum

Tandem supra inducti Testes, præiure Corpo-
rali Juramento super fidei Testimoniis deposi-
tione per erectionem binorum versus Sydera
Cæli manus dextrae digitorum conceptis Verbis
præstitis, ad interrogatoria sibi eo nomine por-
recta et superius inscripta se omnia ac distincte
etim, examinati pro ut infra recognoverunt.

C. Sto

Tertius Testis
Od Bibliopoli
Wziqwy do
Opawy Sobie
przedawali za:
Dney Wygody nie
mogt miec Biblio-
pola.

Tertius Testis famatus Jacobus Sam-
sonowicz Chirurgus Quis Cracoviensis
Ad idum Interrogatorium taliter recognovit.

Przyjechałszy z Niepołomnic po Powietrzu pro-
sił mnie z obła Pana Hebanowskiego do Pana Gabrisie-
wicza Ktoemu był dał dorobienia Dzienniki
też on zrobiłszy nie dał ich Panu Hebanowskiemu
ale je przedał, wadził się o to, y musiał się porzywać
podpity był ten Pan Gabrisiewicz Ktoemu był dał
dorobienia, lecz ja mitygowałem y mierzym takowe
dawał robotę o tych czasach nie od bierny sty-
szatem że y po roku trzymał robotę.

Ad idum Ceterum reteraz Zydom dawał Pan
Hebanowski robotę lecz mu szkoda było po-
robili, bo Sexterna Ktoemu miały być z naprzód
du porządku, to Oni opaki powyuracali, nie chcąc
tedy aby robotę dawał Zydom starał się u Pa-
now Introligatorowi, aby mu pozwolono był do
chowac.

D. Sto

Brali od Bibliopoli Knięzli-
Sexterna nazad ię oprawne
dytali, y cale nie chcieli opra-
wac

Quartus Testis Ingenius Joannes Dachniow:
Kt' artem Introligatoriam apud Instantem
exercens ad Interrogatorium primum taliter
recognovit.

Prawda jest że Pan Drelin Kowicz naprzód z
prozbą 100 par Klawzurek obiecał Panu
robotę wygotować od złota, zato, Pan mu tedy
zastał robotę, przeremnie, i am mu też zaniósł
lecz nie zastał, y go, oddał em chłopcu w go-
dzi-

wgodzine, potym szedł do sklepu Panskiego
go i Pango zawołał, oznajmując mu że za
stat robotę, on się ukloniwszy, rzekł bardzo
dobrze będzie robił. (Następnie potym sama
Drelinzowa odnosiła te roboty na zadanie
i sobie niewystarczyło robić, a miała bym wafre
ci, i tak wafre innym płacił, i tak niechce, Pan
odpowiedział, i taka robota, taka zapłata, zrob
cie, a i obaczysz robotę, to będzie płacił,
y to prawda, że nie oddaie roboty Panu, bo y
Pan Gabrzejewicz wziął robotę do zakon:
czenia, którą jeździł przed powietrzem wziął
Dziennikow od Pana Sto, a nie oddał tylko
30, a resztę przedał, y to wiem że u Pana Litwi:
nowicza od pięciu lat Dzienniki leżą, a jeź
dzi nie skonczono.

Ad Nonum Prawda to jest że niemogą wystarczyc
roboty Panowie Introligatorowie, nie tylko do
Kramików, ale y Urzędowej, bo chociaż kto ce
robie, to po kilka niedziel robota leży. W Okta:
wie, także w Niebowzięcia Panny Maryi pro
sił Pan do siebie do domu Pana Gomolnowicza,
lecz nie chciał przysć po Oktawie potym był
w sklepie u Pana rano, y mówił Panu na co to
wafrec swoich rzeczy nie konczy, co wafrec
poczł, i ednakowo to zakonczy, Pan mu od
powiedział, że jeździ Karta niegotowa, i tak
pretko będzie Karta napisana, zechcemy aby
zaraz był w niedzielę koniec et tantum depo:
sunt.

Circa quorum inductionem Testium, etiam sal
uam sibi Pars inducens plurimum inductione
præcurrit.

Actum Feni Secunda Prædie festi Natiuitatis: **E**sto

hic Beatissimæ Virginis Mariæ die scilicet
7ma Mensis Septembris Anno Dni. 1711.

In Termine hodierno ex vi dilationis ad repli:
candum contra directam responsionem Famato
rum Introligatorum Etatorum Obtentæ, inci
dente Nobilis Ignatius Hebanowski actor
causæ, contra eandem Etator per se institutam,

Ex vi dilationis ad Replendum
contra directam Responsionem
Famæ Introligatorum Etatorum
Obtentæ etc.

personaliter et cum Nobili Matthia Biendie-
wicz Notario Cleparodienſi Comparens ſatisfa-
ciendo eiꝯ immedi dilationi ſibi permiſſa poſt
inducta per ſe ea in Cauſa Teſtimonio, in ſum re-
plicationum in haeret de poſitionibus Teſtium,
per ſe inductorum, petens contenta Propoſitis:
ſuis ſua contra Etatos decerni.

In Continenti Etati contra Replicationes acto-
ri, dilationem ſibi ad duplicandum et inducens
Teſtes ab Officio plenti dari petierunt: quam
annuente eodem Officio obtinuerunt.

E 5to
Vigore Saluce
circa inductionem
plurium Teſtium
Iuramentum fece-
runt.

Actum Fena Quartā poſt die Teſti Nati-
uitatis Beatiffimæ Mariæ Virgini's Die ſcili-
cet 9 Mens 7bris Anno 1711.

Vigore Salus Circa inductionem plurium Teſti-
um in antenon Termino reſeruas Nobilis Igna-
tius Hebanowski Bibliopola Cuius Graculens
Statuit Teſtes tres inſcriptos, pro perhiben-
do Teſtimonio in Cauſa Famatis ſenonibus et
Iunioribus Contubernii Introigatorum perſe
inſtituta ſaluando itidem plurium inductione
Qui præiis Corporali iuramento per erectione
binorum verſus ſydera Cæli manus dextræ
digitorum, ſuper fidelis de poſitione, conceptis
Verbis præſti to, ad interrogatoria porrecta, exa-
minati exiſtentes recognouerunt prout inſra.

Quintus Teſtis
Od Bibliopoli Sex-
terna do Oprawy
przyimowalli nie:
opraune narad Od:
dawali.

Quintus Teſtis Nobilis Chriſtophorus
Kozycha ad Interrogatorium Imum taliter reco-
gnouit. Wiem to ze Sexterna naprzod daigc
Pan Hebanowski do Oprawy przyimowalli ie
Panowie Introigatorowie ktore po kilkuna:
stu niedzie lach ydaley trzymali qe Sexterna
do rytali narad, niewygotowawszy roboty: a co
wiekza klauzury do roboty ſebie dane od mie:
niefzy niewedlug prozby Pana Hebanowskiego
oddawali przyimie to by to, rade Pan Drelinko:
wicz uczynil tak ze y Pan Litwinowicz ktory
Sexterna oddawal, in si zas zaledwie co wygo:
to wawszy wedlug m czanie oddawali, mnie w

mnie w tym było wiadomo z tego bo się orę-
sto uskarżał przedemną Pan Hebanowski.
Ad 2dum I to prawda że dla wygodę musiał
dawać eprawić Żydom Księgi, y często narze-
kał, wolał bym swoim Żyryć, gdy by chcieli
przyjmować, ale nie wiem iak sposobu szukać
ponieważ zawzięci są namnie, chcą mnie
zruinować, y to iawne rzeczy, że robotanie
ochędzna była Żydowska, y nieraz Sexter
na uspak po obrać.

Ad 3tium Byłem na ten czas u Pana Hebanow-
skiego kiedy się wybierał donich do Cechu za-
daniem sobie przez nich znac z Cechu był y Pan
Chmielowski, y sama się turbowata Pani He-
banowska, radząc się mnie, gdzie ma iść go-
tować dla Congregacyi Cechowej, chcąc
ich ukontentować, życzyłem żeby się zatrzy-
mać z temi rzeczami do decyzyi y stworzney
przez Panow Introligatorow, iadonż wkrótce
czasie zaraz tego dnia dał Pan Hebanowski
wiadomość do Domu do Jeymiej Swoiej że się już
umowili, y każe przynosić te preparamenta
które dla traktowania przygotował, udziałem
się tak że z Panem Chmielowskim, zaraz wkrótce
ktory mi dał taką relacyą ze Panowie Introl-
igatorowie konteneri z traktowania, y pozwo-
lili przeladzić chować Panu Hebanowskiemu
y chłopcom, y dali mu już wszystkie rece na to
y karte każe przygotować do podpisu przy
pięrcu Cechowy, prawda że po podaniu reski
uprzedził się Pan Lenartowicz Starszy ich, co
znouu porządkować sobie u surpować, dla czego wi-
dząc to Pan Hebanowski odszedł, y w tym wz-
za nim wszystkie posli do jego rezydencyi, y tam
znouu przychoć Pana Hebanowskiego, toż
wszystko potwierdzali, iako mam wiadomość
od samych ze Panow Introligatorow.

Ad 4tium I to wiem że Pan Hebanowski Obiecał dać
złotychem Sto Contentacyi Panom Starszym

y młodszy, y Celemu Gchowi, a inuim Podat-
kow do Skrzyndzi zlotych dwanaście, a to dlatego
aby tam do żadnych sejsyrich nie należał, ale
tylko swojej kupieckiej prerogatywy przestrze-
gat.

Ad Stum I Oskarcie wiem pisany bom sam ko-
pią miał tej Karty u siebie, y Pan Ghmielouski
powiedział mi, że ją czytał. Panowie Introligato-
wie, yew Consideracyej do brzy mieli, iakoż y Sami
poniego przychodzili to jest do Pana Hebanow-
skiego, aby przyszedł, y Pieniądz wyliczył. &c &c &c

Q: Sto

Sextus Testis
Sexterna przyięte
do roboty od Bibliopoli-
leza Rok y drugi u
Introligatora, a jeśli
zrobi to z piśmem po-
obryną, y kaze do-
brze pisać.

Sextus Testis Famatus Litwinowicz
Introligator Cuius Cracoviensis. Ad Amum
O tym niewiem Zeby który miał co wyprzedac
Pana Hebanowskiego z Księg, tylko umnie-
leza odpuścić roku Dzienniku bo skąpo sta-
ci porachunku też dawniejszego przed pieruszy-
powietrzem niemam z nim.

Ad 2dum Wiem ze dawno Lydom robote, ale
niezpozwoleniem Naszych, ieligan na robo-
ta o tym niewiem ani słyszaniem. &c &c &c

Septimus Testis
Ze znał i zniemiał, y
niema wygod y wpra-
wianiu Księg Biblio-
pela z Introligatorow.

Septimus Testis Famatus Albertus Ga-
bri siewicz Introligator Cuius Cracoviensis
Ad Amum Interrogatorium Jest to tak, y
wiem o tym niemiał wygod, y niema.

Ad 2dum I to prawda ze podoras Powietrze
przynosił mu Lydzi robote, Elementarze y
inne Księgi, ieli gdzie gan na ta robota
tego niewiem. &c &c &c

NB Niemoga wystarczyć
swojej roboty y ci tu tak
mowa bliższa kosztuła Pała

Ad 4tium I to prawda ze niemoga wystarczy-
swojej robocie, ze Gzeladzi, Skąpo.

I. Sto

Testes e medio
sui Contubernales
et Consortem Seniors
statuerunt pro Testi-
monio.

Actum Feria Sexta post Festum Natiuita-
tis Beatissimæ Mariæ Virginis proximæ die
scilicet d. i. mensis Septembris Anno Dni 1711.
In Termino hodierno ex dilatione ad duplican-
dum Obtentâ Famati Introligatores Litani
Causa sibi per Nobilem Ignatium Hebanowski
actorem institutâ incidente Satisfaciendo eidem
Dilationi, Testes infrascriptos e medio sui Contu-
bernales, ac ipsius Seniors Consortem statueru-

Statuerunt prohibendo eadem in causa
Testimonio, petentes eodem, praeiuris Iura-
mento, super fidei depositione Testimoni
ad Testificandum admitti, examinari et depo-
sitiones ipsorum actis connotari.

Porro a Nobili Actore Nobilis Matthias Bien-
kiewicz Notarius Gledardiensis nomine eiusdem
Principalis sui impugnando inductionem Te-
stium per Citatos inductorum intulit. Iz zapo-
zwani sq. Seniores, et Juniores Contubernii
aley Zona Pana Starszego Cechowego stawia,
niepowinni bydz przypuszczeni do takiego
Swiadectwa bo Ich Sprawa affiat: y to zapo-
zwani wszyscy ze słowa niedotrzymuiq akto-
rowi danego, petens eodem ad testificandum
non admitti imo amoueri.

E. Contra Partem Citata, cum suo defensore
Nobili Simone Raczkowski, Comparsens re-
gerendo impugnationem Actoris Testium
per se inductorum subintulit. Iz stawia-
tych ludzi, ktorzy przy tym byli, sam tez Pan
Hebanowski Aktor stawia. Inroligatorow
ktorzy admissi sunt: iako y Pan Gmuelowski
przeciw ktoremu exceptio Opponebatur y est
tak wiele przykladow, ze Contubernales in
Causa Contubernii pro Testibus admitteban-
tur petens ut supra eodem Testes per se in-
ductos, qui super depositione Testimoni
iuramentum praeiuris Iuramento admitti
iuxta Interrogatoria porrigenda examina-
ri et depositiones ipsorum actis connotari.

Officium Consulare Cracouiense
Partium Controversiis et defensis exauditis,
eo akeno; Quoniam Actor pro sua Parte,
itidem eiusmodi Testes, eamedio Contuberna-
lium inducit, idcirco etiam Testes, pro parte
Citatorum statutos ad Testificandum admissi-
biles esse adinuenit, et admisit Decreti

K. 5to

Testes ex parte Contuber-
nalianum sunt admissi prae-
iuris Iuramento.

sui presentis vigore.

A quo Decreto, Actor ad Iudicia Sacra Regia
M^{te} appellationem interposuit.

Curus appellationi officium p^{re}ns non esse de-
ferendum censuit nec detulit.

De qua tamen prosequenda a i^{dem} Actor Proce-
sus est.

Citati quoq^{ue} Saluam sibi plurimum Testium in-
ductionem p^{re}cus^{us} t^{er}erunt.

Tandem suprascripti Testes, p^{re}uio Iuramento
Corporali super fidei depositione Testimoni per
erectionem binorum versus Sydera Celi manus
Dextra digitorum conceptis Verbis p^{re}stito se
orsim vel distincte ad interrogatoria sibi porre-
cta, examinati existentes prout infra recognouer-
unt ex parte Famatorum Introgatorum Graco-

L 5to

uensi^{us} Et quidem Primus Testis Famatus Alber-
tus Gome^{us} Kowoz Cuius Gracuiens Vice Senior
Centubernii Introgatorum, Ad unum interroga-
torium taliter recognouit. Cierem etym ze Pan
Chmielowski na Imie Pana Hebanowskiego
prosit o sepija Pana Lenartowicza opowieda^{nie}
ze miaⁿⁱat wnie^{sc} pewna prozbe do Cechu.

Ad 2um 3^{ium} 4um Niemajscy pisac etc.

M 5to

Secundus Testis Famatus Michael Drelin-
Kiewoz Cuius Gracuiens Introgator.

Ad unum Pana Chmielowskiego prosz^{ac} aby
Cech z tozyc Kz^{as}at powiadac iz ma pewne
wniesc pet^{itum} Pan Hebanowski.

Ad 2um Tak to iest niewiedzac co by zapro-
zba miata bydz wniesiona Obest^{at} Bra^{ci}, iam
sam shodz^{it} po nich, alem niewiedziat wiad^{ac}
Okazyj, bo mi Pan starszy niepowiad^{at}.

Ad 3^{ium} 4um Tak by to ze Pan Lenartowicz
opowiedziat K^{on}dycey Art^uskuty Praw
iako sie ma sprawowac, kto by ch^{ac}at robic
to K^{on}miesto: Pan Hebanowski opowiedzi^{at}
Cw^olat by nie odzecz na to robic g^off.

ostent^{is}

N. 3te

Tertius Testis. Matthias Kucinski Discipulus Famati Lenartowicz taliter recognovit. Wten czas przy pierwszey Sessyey wszedł do Izby, gdy siedzieli u stołu y iedli, potym Pan wstawił się od stołu, wyszedł do komnaty, y z tej wyjął trzy mowiaty do Pana Hebanowskiego, y do Łębsystkich, którzy u stołu siedzieli, teś towa. canihilo ni hil ent. Pan Hebanowski mowił: choć nie nie bę dzie, teraz mi ceme. Pan daij pokoy, y karał siebie dac chłopcui swemu szable, y wziąwszy się z Panem Chmielowskim posłi ze sobą do domu, Chłopiec ię gorz, co by to, ceina zostało, w Flaszę powrociwszy do domu, co zięt roz cerno do domu, y tak się rozelsli byli, ięśli zani m dnu z Bracia poszli, nie widziatem, lubo słyszatem ze byli, w Izbie gdy mu Prawa ory tano, nie bytem, bo tam niędego nie puszero: no, tylko sami Magi trawie byli, y Pan tam nie byto, y Chłopiec Pana Hebanowskiego tam nie był, winożey Izbie był z nami, do pięro po przewyżtanu Praw, wolno byto wchodzić do Izby, gdy ięci miano dawae.

Quartus Testis Honestia Marianna Lenartowiczowa Famati Senioris Consors taliter

O. 5to

recognovit. Comedziele to byto, goym Jaz Kosciele byta z mężem, namiesiono od Pana Hebanowskiego przepiorek nięskubionych zastatem przyrędziy, przyszedł stuga Pana Hebanowskiego, prosząc abym to karałagotowae u siebie, rzekłam nięciem stuga Pana Hebanowskiego, ma Pania, ma stuga, Niech ze kucio bie przydzie gotowae, potym sam naprędziy prosit mnie, alem mu odmowiła, mowiac, posli co afrec stuga swoje, y postat gotowata, y Chłopiec był, ze szli się Panowie Inroligatorowae

y Pan

y Pan Hebanowski z Panem Chmielewskim
 radto tego było gotowe, nim mieli iść, mówili mi
 między sobą y ja byłem przytym, moi mąż mowi
 do Pana Hebanowskiego, jeśli umię chce być In
 ligatorem, trzeba się zapisać za Chłopa, y termin
 ować lata, on nie chciał pozwałać, moi też Pan
 nie chciał podług tego woli y to moi mąż mowi
 to cesar umię karał gotować, pobierz to dobre albo do
 Szpitala daj, a Pan Hebanowski mowi do mnie,
 prozę meia Dobrodzile, daj to umię zaryjemy tego
 z Chwałą Bożą, bo ja przez to ubogim nie będę, ie
 stem ja Pan: wydałem yiedli, potym się rozszli,
 ale moi mąż, nie nieiadł tego, y żadnym sposobem
 nie chciał pozwoić: mować iatam przysięgł
 Prawom tak przynich stać &c &c

P 5to
 Depositio Testium causam
 Decisioni Subicientes.

Actum Feria Quinta post Festum
 Exaltationis S. Crucis proxima die scilicet 17. Mensis 7bris Anno 1711.

In Termine hodierno ex dilatione addu
 pliandum Obtentam proveniente Famasti
 Introligatores Quos Gracovienses Citati in
 Causa, sibi per Nobilem Ignatium Hebanow
 ski Bibliopolam Quem Gracoviensem institu
 ta inuim duplicationum, satisfaciendo prefacta
 dilationi eo nomine Obtentam declararunt, se in
 haerere depositionibus Testium per se inductorum
 Causam Decisioni Subicientes.

Porro Nobilis Hebanowski Actor Causae in ha
 rendo declarationi Partis Citatae, iidem senten
 tiam eam Causa ferri, et promulgari petiit, depo
 sitionem Testium per se inductorum praelegens
 Citatos ad satisfaciendum transactioni, et ver
 bo per Citatos dato eodem adiungi petiit, dispo
 sitionem Iuris Reuerendissimi Lipsici Observa
 tione quartam eo nomine Alloquentem allegans,
 iuxta eadem decerni postulavit.

Citatis quoque prout supra ad haerens depositio
 ni Testium pro sua Parte inductorum

et defensis antea illatis iuxta eadem
Causam decideret petentibus

Actum Officium Consulare Gracouien-
se super ferenda eadem Causa sententia deli-
beravit.

Actum Sabbatho in Vigilia Festi Sancti
Matthaei Apostoli, et Euangelistae die Sci-
licet 19. mensis 7bris Anno Dni 1711.

In Terminis hodiernis ex deliberatione
proveniente Nobili Ignatius Hebanow-
ski Bibliopola Civis Gracouensis Actor
Cause. in et Contra Famatos Seniores et
Iuniores Contubernii Introligatorum Gra-
couensium Citatos, per se instituta perso-
naliter et cum Nobili Matthra Bienlie-
wicz Notario Cleparodiensi, Comparens
sententiam eadem Causa ferri ac promulga-
ri ab officio presenti petuit.

Citatis quoque Famatis Introligatoribus,
eadem personaliter, et cum Nobili Simone
Raczkowski defensore suo comparentibus,
ac in hærendo defensis suis, ac de positionibus
Testium super promulgatione sententiae
consentientibus.

Officium Consulare Gracouense Par-
tium ambarum controuersis et defensionibus
auditis lectis inquisitionibus et de positioni-
bus Testium, ab utrinque inductorum.
Quoniam ex illis constat, quod scilicet
actor in compactione Librorum per operam
Citatorum ut pote in exiguo numero extan-
trium, et propriae commoditati magis atten-
dentium, per diuturniorem detentionem
eorum sufficientem commoditatem habere
non valens, etiam iudicis ad elaborandum
eius modi operas tradere debuerit, per ipso-
rumque erroneam compactionem et igno-
rantiam

Q. Sto

In Terminis eadem delibera-

tione proveniente compa-

ruerunt, personaliter seni-

ores, et Iuniores, Contubernii

Introligatorum itidem compa-

ravit personaliter Nobili Heba-

nowski Bibliopola sententia

ferri ab officio presenti petuit.

Officium Consulare Gracouense
lectis Inquisitionibus ab utrinque
inductorum sententiam de-
creti tulit ut sequitur.

R. Sto

Decretum

rantiam scriptura defectus notabiles, et
 a venditoribus, eo nomine vituperium ac re-
 prehensionem sustinens, tandem suasu et
 Consilio nonnullorum Contubernaliū fra-
 trum ad eodē recursu facto publicā Commo-
 ditati Consulendo facultatem sibi fouendorū
 Sociorum ac Discipulorum Artis Introligatorie,
 a Citatis in Contubernali Sessione authorita-
 te, officii Proconsularis permissa, et eo in ne-
 gotio primario famato Lenarto virz itidem
 Seniori Contubernii denuntiato, factā dari
 postulaverit, pactāq; certā quantitate pecunie
 ut potē in vim gratitudinis Contubernalis gra-
 tiæ, florenos centum Polonicaium, et quod
 Annis singulis quartalibus per florenos
 duodecem in vim Onerum Contubernalium
 pendi a promissis, eiusmodi concessum et li-
 centiam, fouendi Socios ac Discipulos, sub dispo-
 sitione tamen Contubernii Citatorum, ac regimi-
 ne mansuros. Obtinent instrumentum q; eo
 nomine per Contubernalem Confratrem Citato-
 rum conscriptum eiusmodi permissionis et con-
 cordiæ conclusæ ibidem in Sessione Contuberna-
 li, publicā lectum, deinde in istam Contuberna-
 lem repositum fuerit, Ultro vero circa tractamen-
 tum subsequutum Contradictio famati Lenarto:
 virz Senioris Contubernii per prius consentien-
 tis temulenti facti, contra fidem et verbum
 prius Obstitit. Quo nomine, Actio pons eodē
 Citatis, per actorem instituta vertitur, et simi-
 le usus fouendæ per Bibliopolas Familiæ Artis
 Citatorum in aliis locis et Civitatibus allegat.
 Proinde in hæcendis præmissis, standum esse eius-
 modi transactioni, inter Partes, uti pro Commo-
 ni et publicā commoditate, amouendā vero
 Iudæica operā et licentiā elaborandorum
 librorum, factā, ac permissioni, et licentiā
 fouendorum per actorem Sociorum ac Discipu-
 lorum

ac Discipulorum Artis Introligatorie
per citatos data censet. Eundemq; Actorem
circa ipsam conseruat. Instrumentumque
intuitu promissorum confectum per citatos
subscribendum, et eidem Actori Authentice
omnino extradendum statuit. Penam au-
tem per citatum famatum Lenartowicz
Seniorem contubernii pro variatione et
contrauentione verbo proprio promerita
e benignitate sua eidem condonat. Decre-
ti sui presentis vigere.

A quo Decreto citati, ad Iudicia Sacra
Regie Majestatis Appellationem interposu-
erunt petentes eandem sibi admitti.

Porro Nobili Actore, interpositam per eundem
citatos Appellationem impugnante, et ea
quo causam plene ad transactionem, quod
vim rei iudicatae obtinet. Contra fidem bo-
nam, et in euidenti uertitur non admitti
petente.

Officium Consulare Graecuiense
Appellationi eiusmodi citatorum prout
supra interpositam, ex rationibus per No-
bilem Actorem illatis non esse deferendum
censuit, nec detulit. De qua tamen pro-
sequenda ad idem citati protestati sunt.

(Locus sigilli) & Prothocolle Actorum
Officii Consulis Graecuiensis.
Extradicti.

Wiadomo, y Wiadomo, iako po Miastach
Krolestwa Polskiego u Bibliopolow
w Wilnie, Lwowie, Wapnie &c &c &c
Gzela z Introligatora kachowania zastai.
Niezna Cechu Introligatora kiego, Lwowa
Lublin, Piotrkow, Kalisz, Sandomierz Gro-
dno &c &c &c y potych Miastach &c &c &c
Kiegi oprawia tak w Krakowie, w Wil-
nie

S. 5to

Pokazato sie, y Kardemu Wiadomo
iest, iako Bibliopole po Miastach
miedz kacy Gzela z Introligator
kachowania y zydu oprawia.

Żydzi eprawuż w Cerlnie, w Poznaniu &c.

Wydanie Cechu Introligatorskiego Krakowskiego
z Praw Cechu Swego Panu Ignacemu Heba-
nowskiemu Bibliopoli Krakowskemu Instru-
ment taki:

T. ^{5to} **Sto** **My** Starzy i Młodsi Cechu Introligatorskiego,
z Praw y Przywilejów Cechu: ^{go,} Krakowskiego Magistrów.
wych Introligatorów Krakowskich Bibliopoli wydany Instrument. Przykazeceni powołności Naszych Każdemu
Czeladzi y Chłopców chowa: Komu o tym wiedzieć należy. Iz chcąc ukro-
cić licentia Żydowska w szysztwie prawie sporo-
biy pozjuienia Konrztom Odeymużca Nawet
y Konrzt Nasz Introligatorski iż iżoz linie
tak oprawuż, iż do psużąc wdzieć iż
naj bardziej, z tej przyzyny ze Ichmę Pano-
we Bibliopole Osobliwie iż jednaki Szlachetny
Imię Pan Ignacy Hebanowski Bibliopola go
iż niemażąc wygodę w eprawianiu Książ-
z Panow Magistrów Cechu Naszego, musiał
dawać Księgi niemiernym Żydom do epra-
wiania. Iż kżd tylko Confuzya iżiel ka Cechu
iż Naszemu byż miała, albowiem ludzie ro-
zni w szelki pter y Kondycyi Księgi Kupuż
rozumieć, iż tż Księgi przez Naszych Magi-
strow były oprawne, Cerelkami nagane dawali,
iż nqm reputacyą psowali, ale też z czasem
zniszczenie Cechu Naszego nastąpić by musia-
ło, gdy by więcej Żydostwo, y lepiej naszej ro-
boty poprzemawać miało, żebyśmy tym sa-
mym ruine Cechu Naszego zabezpiecz mogli,
umysłiliśmy wzurż pomienionemu Szlache-
tnemu Imię Panu Ignacemu Hebanowskiemu
Bibliopoli go iż Kłm y Rozalię Domani-
skiej małżonkom pozwolcie Czeladz Konrztu
naszego Introligatorskiego, także y Vornia-
chować, także Kcondycjami, iżmo cżby
ta Czeladz lub od nas, lub też przez Szlache-

Szlachetnych Panow Hebanowskich so-
 bie z Kąd inąd zapisana & tora unich ro-
 bić będzie, do Cechu Naszego, y gospody Gre-
 ladney nalezata Prawa, y zuyczaie Cechu,
 we Obserwowata, Tudzież Schadzek nie
 zaniędywata. 2do Zeby Vozniowie przez
 Szlachetnych Panow Hebanowskich cho-
 wani, przez Ktorego Kłurich Pana Magi-
 stra z Srodka Panow Hebanowskich
 przyiaznego do Czwiczenia się Knsztu
 Naszego zapisowani, y wypisowani byli.
3cie Zeby Szlachetni Panowie Hebanowscy
 poniewaz do Schadzek Naszych, y innych
 powinności nalezec, ani Podatkow, iako
 to Poborow, y innych Contrybucyi od Cechu
 należących płacic nie będą tedy innym Po-
 datkow, y Schadzek Cechowych pozto-
 bych dwanascie co Rok Cechowi Nasze-
 mu dawali; & tote to Kondycye ze Pana-
 wie Hebanowscy acceptowali, y zado-
 stycim uczynić deklarowali. Cieręc y my
 z strony Naszey dla wygody Szlachetnych
 Panow Hebanowskich Czelaźci, w tym Knsucie
 biegłych im dodawae, bez żadnych trudności
 y omierzkania, Vozniow zapisowac, y wypiso-
 wae, wypisanych zatakich dobrych y poci-
 nych iako by uktorego z Naszych Magistrów
 lata terminowali, y rebili mieć deklarujemy.
 To po stanowienie zakladem dwoch sels gzy-
 uien na stronie sprzeciwiająca się zatoro-
 nych utwierdzone nienaruszenie dotąd po-
 ki Panowie Hebanowscy żyć będą chowae
 y pośpieciecia Cechowa z podpisami rąk
 Naszych wydać przyrzekamy. Działo
 się w Krakowie Dnia 17. Miesiąca Paździej-
 nika Roku Panskiego 1711
 (Locas sigilli) Simon Lenartowicz
 Jozef Drelinikowicz

V. 5to

Cech Introligatorski Warszaw
Sexterna Zakupione, agdy u Bi-
bliopoli arestowane zniwazos.
O co Procep.

Cech zas Introligatorski Warszawski i te
moze miec sposobow do ruiny Bibliopolow
ruiniuje, kiedy nawet Sexterna, ktore do
Warszawy z Drukarni Polskich y Cechu Libro-
skiego z Collegiow roznych, do Collegiow tute-
znego posylaja; tych z Bibliopolow zadem
kupic niemoze, bo Cech Introligatorski zabie-
gami swemi niedopuszcza. Przyjechał tu
do Warszawy Pan Jozef Romanski Bibliopo-
la Wielenski w Roku 1715. Zaznaczona Pa-
ke Sexternow u Pana Krzysztofa Rozyckiego Bi-
bliopoli Cech Introligatorski nachodząc z
niwazajac arestując &c. Procepować się
musieli w sądach go & Mei Pana Marszałka
Cesarskiego Koronnego iako

W. 5to

Ex Protocollis judiciorum
Officii Mareschalci Regni
Decretum na Inquirycje
extradit.

Actum Warszawa Sub Praesentia Sacrae
Regiae Mitis Ferae Quintae post Festum
Transfigurationis Christi Anno Domini 1715.
Coram Iudicio Mareschalcatu Regni inter
Instigatorem Iudicii Plentis et Famatum
Paulum Repelowicz ab una atq; Nblem Chri-
stophorum Rozycski parte ab Altera, mutuos
Actores, et reos in Terminis ex Arresto Partes per-
sonaliter Iudicium Auditis Partium Contraver-
sis Actoratibus necessariam esse inquisitionem
Partes adinvenit et Terminum Partibus in ter-
minis conservavit peremptorium.

(Locus Sigilli) Stanislaus Sobolewski Ju-
diciorum Mareschalcarum
Regni Notarius.

X. 5to

Cesarski Inquirycji
chali Inquirycji In-
Krolenski y Mei Rybozyn-
ski iako Seguentur

Inquirycji Stuchali Wielmozni Ichme-
Panciere, to jest C. Mei Pan Krolenski Pisarz
Jo & Mei De Kretow, y C. Mei Pan Rybozynski
teraznieyzy Jo & Mei Pisarz De Kretow.

Testimonium Nobilis Josephi Romanski
ex parte Nblis et Spectabilis Christophoro
Rozycski Bibliopoli Warszawensi et Gracienensi
inducti ex mandato Magnifici Surrogati Ma-
reschal

Mareschalcatu Regni per me infrascriptum
Notarium ad futuram rei memoriam
ob immunitatem Testis e loco Varsovie
Dycesum receptum ad Interrogatoria Nblis
Spectabilis Rozyci Examinatus idem No
bilis Romanus Bibliopola Vilnensis se
non esse instructum, nec informatum, nec
appreciatum, imo se fouere Iustitie
Sanctae et post Generale examen.

Primus Testis ut superius Pan Roman
ski. Jestem z Urodzenia Gtwin, y Szlach
cie przywiozłem tu Roku 1715 Dnia 23 Ja
nuarii różnych Ksiąg druku Wilenskiego
tu do Warszawy Pałkę w Sexternach które
umnie, kupił Pan Rozyci inducent.

Ad 2dum Tak mi Pan Rozyci powiada
teraz, że się Pan Repelowicz wpiął w tę
Sextern, iako by mu należały: Ale to nieśtu
sznie pretendował Repelowicz, bo tę Sextern
na moie, a także przedatem libere Panu
Rozyci, iemu, y nie znalazłem Repelowicza jakim
przedawał tych Sexternów: to ty / ko pra
wda, że się z nim chciałem poznać sty
sząc o nim, y pytałem się Chłopca ięgo,
twój Pan jest: potym on sam potkał się
ze mną tu Warszawie y mówił mi co mma
Pan wczymś mnie potrzebował: rzekłem
miałem tu pewne Sexterny chcąc ich
zbyć, ale m rzucił, przedał Panu Rozyci
Kiemu, y tak rozeszliśmy się.

Ad 3tium Nie byłem ia przytym, ale teraz
widziałem, ich Regestra, że Pan Rozyci Pa
nu Repelowiczowi narzyczył tych Sextern
ów, Grob liwie żywotów Pana Jezusa.

Ad 4tium Zechatem tu teraz y znowu in
nych edycji przywiozłem, y mając znaio
mość z Panem Rozycim udatem się do nie
go, y przedatem mu paczkę Ksiąg, które
dostał

Y 5to

trzeba czytać co to
za opresyja bibliopole
cierpi od Cechu i nroliga
tor i kiego Bryginat
ręka Cechu i kiego
go

Dowiedział się o tym P. Repelowicz y od Prączy-
denta tutecznego Miasta złożył areszt
na te przedane księgi, ale Pan Prączydenta
rzecz słuszną uważywszy areszt złożył
bom i Repelowiczowi nie miewi niemi.

Ad 5um R. affirmative bo y Przy Panu Pra-
zydencie, toż Obiecował, mówiąc popłaczcie
cie, y podzielcie się ią ze zwałami, a Pan Repe-
lowicz bardzo szył Pana Rzyckiego, y uszczy-
pliwie gadał: mnie prawu drogo przedaiesz, a
sam tanio nabývász, y Panu swemu to jest
domanskiemu nie czynisz pożytku.

Ad 6um R. affirmative bom był przy tym
y stężalem to uszyt do et tantum de posuit
p verbo nobilitati.

M. Kolinski Pisarz Sekretowy

Testes ex instantia Nobilis Christophori Ro-
zyckiego Bibliopola Graecorum et Varsoviensis
in officio Consulari Civitatis Antiquae Var-
saviae ad futuram rei memoriam citati induc-
ti et educti ut potest.

Z. 5to

Inszych Suadkow nie będący
Introligatorow przyporządkowy
pod Juramentem ze znali swoje
akcje własne.

Primus Testis Balthazar Grabowski Libro-
rum Compactor Citatus deposuit: Był tuż
my przeszły Pan Romanski Bibliopola Wilen-
ski od którego seaterną księż kupił Pan Ro-
zycki powtorne przyjechał ten ze seaterną
mi y do mnie przyszedł y pytał się iezeli one
kupię, iakież zwazywszy, bytem z nim wtar-
gu, y stargowałem niektóre, pod drugim czyli
trzecim dniu poszedłem do iego Gospody z Pa-
nem Repelowiczem, którego nie zastate male
poucać iąc trafiliśmy go w Bramie Krakow-
skiej, y mówiłem iemu, o seaterną, Obiecał
przejsć do mnie, a z tych seaternow uszyt kiich
ingenere razem nie brałem, nie przyszedł ale
poszedł do Pana Rzyckiego, z którym się go-
dził tenże Romanski, y towar mu złożył do
wre

Dowiedziawszy się iux z Panem Repelwiczem posłaliśmy do Imi Pana Præzydenta prosić o areszt, iakoż pozwoilił aresztu, y przy aresztowaliśmy u Pana Rozyckiego, ten towar, poszedł ze ten kupiec do Imi Pana Præzydenta, rozrządził ^{Imi Præzydent} nasze byśmy się natroie podzieliłi a gdyśmy powrocili do Sklepu Pana Rozyckiego, chcąc się dzielić tym Towarem, pytał się Pan Repelwicz Pana Romanckiego po czemu przedawał Sea terną Lijwota Pana Jezusa, gdy tu przysła razą, był powiedział że po dwa złote, a Pan Rozychli przedał Repelwiczowi po 100 groszy, Repelwicz rozgniewawszy się, tak to godzi się Panie Rozychki nie ty, do mnie, ale y Pana Swego oszu kiwać zes mi od ręki, tak drogo przedał iustificując się Pan Rozychli pokazywał Regestra mówiąc: iezelim przedał, tom tak napisał w Regestrze trzeba by ci dać pamiętne, rebys wiedział co zadawać komu po tym sobie ty dać porzeli Pan Repelwicz niegodnieś tu siedzieć ty taki, a taki składowali się nieorekając więcej poszedłem tantum deposuit.

Secundus Testis Prowidus Joannes Drobnicki Ministerialis Regni Generalis deposuit. Chodziłem od Imi Pana Præzydenta do Pana Rozyckiego, aby się księgami które były aresztowane, natroie podzieliłi, tam Pan Repelwicz dał Okazyję Panu Rozychkiemu mówiąc: Ze cęmż pieczenia, a Pan rozeni trzyma, na co Pan Rozychki nic nie odpowiedział, potym mówił Pan Repelwicz bierze po trzy dynfy za księgi, a Panu po dwa złote kładzie w Regestrze, Pan Rozychli wziąłszy księgę, kazał mu przeczytać mówiąc: Zemia tak napisał, iakoż kom przedał, a w cęmż nie pociwem mówisz y potym się co adzieli zelżywemi słowy.

A. Oto

Secundus Testis Ministerialis recognovit o arescie Packi P. Rozyckiego z łozonij, a zatym zniewagę od Cechmistrza otrzymał Repelwicz

B. Oto Tertius Testis zeznał
na co patrzył, i czerzał
i słyszał z niewagi.

Tertius Testis Famatus Ioannes
Tuczkiewicz Librorum Compactor Civis
Varsaviensis Citatus deposuit.

Statem pod Sklepem Pana Repelewicza na
przeciwko Sklepu Pana Rozyckiego, słyszałem
ze Pan Repelewicz mówił Panu Rozyckiemu
Skurwysynu, Szalbierzu, Kurewniku, z tą Kurwa
co na terań z nią mieszkaż, co zaś nato odpowie-
dział Pan Rozycki niestetyżatem bo był w skle-
pie, a Pan Repelewicz na ulicy przed Kosciołem
ś. Jana wywoływał tantum deposuit quod ju-
ramento comprobavit.

C. Oto Repelewicz Starszy Cechu Introli-
gator nie dopuszczał z Inkwizycji
do Dekretu, ale wyprowadził do
Consistorza niecnotliwie udawczy
Pana Rozyckiego, iako niżej będzie
Proces, i Korzec prowadził.

Po wystuchanych Inkwizycjach, starał się
wszelkim sposobem szukać i pomienionemu Repe-
lewicz Introligator Warszawski, aby do De-
kretu nieprzychylnie utrzymując sprawę do od-
rządzenia Najasniejszego Króla Imci do Saxonii,
a z tym limitu Sądów J. C. Imci Pana Mar-
szalka Wielkiego Koronnego nastąpił tan-
dem powtórnie z fałszywego udania wycią-
gnął Pana Rozyckiego do Sądów Consistorialnych
Warszawskich z powodu Pana Grabowskiego
Introligatora cozym niżej in folio.

D. Oto Introligatorowie iuz
wiecej niechcieli Bibliopolom
Książkę oprować kra-
my po otwierali sobie dla
czego Pan Rozycki dwom in-
troligatorom do Miejskie-
go do pomocy i pieniędzy
dla wygodz Bibliothek

A z tym zaden Introligator nie chcąc Biblio-
polom, iuz więcej oprować Książkę po otwierali
sobie Kramy Pan Jan Tuczkiewicz y Karzymier-
Szka Ciesząc Ostatni upadek Pana Rozyckiego
Bibliopola dla wygodz innych, i siebie samego
za Consensem, i zużywaniem dawnych Praw, y
Przywilegiów, y teraz nięczych Najasniejszego
Króla Imci Augusta Czwartego y Jasniewielmo-
znego Imci Pana Marszałka Wielkiego Koronnego
przyjął Pan Rozycki dwóch Introligatorów po-
zycywszy Pięćdziesiąt naprzeciw Prawa Miejskie-
go, aby tym bezpieczni Bibliopolom oprować Książ-
ki mogli, ale Cech Introligatorów Warszawskich
tych zbit, z ^{złota} ~~złota~~ ^{złota} ~~złota~~ iako obiasnia urocznioma
Protestacya de tenore talci.

Actum Varavia Feriali Quartâ post
Dominicam Reminiscere Quadragesimalis
proximâ die 16. Mensis Martii A^o 1718.

Ad Officium et Acta presentia Consularia
Ciuitatis Antiquae Varavia personaliter
Venientes Famati Paulus Repelewicz Se:
nior Sui et Consortis Suae nomine agens,
Iosephus Kryezkouski et Iosephus Bodur:
Kiewicz Ciues Introligatores Solenniter Coram
Eodem Officio quæsti, et protestati sunt, in
et contra Famatos Balthasarum Grabow:
ski Casimirum Galezka, et Ioannem Thuer:
Kiewicz Ciues Introligatores Varaviens
idq^{ue} pro eo. Quia ipsi non metuentes vi:
gorem penarum Legum Regni Publicarum
contra violentes domuum alienarum in:
vasores Securitatis publicæ et domesticæ
violatores Personarum Oppressores nullâ
habitâ legitimâ Causâ, et occasione ad Pro:
testantes modernos nisi ea, quod famati
Iosephus Kryezkouski, et Iosephus Bodur:
Kiewicz Ius Ciuile huius Ciuitatis suscep:
erint, sola malitiâ Odio et rancore, contra
ipsos ducti suasu iussu et assistentia Fama:
ti Balthasari Grabowski ad id præstipiani:
mo præmeditato, primo Curiam Magnifi:
ci Domini Licensis Thesauri Regni Notarii,
quam Famæ Kryezkouski et Bodur Kiewicz
in habitant associatis sibi barulatoribus,
baculis, ac fastibus armatis, temulanti exi:
stentes tumultuarie invaserunt, ibidem
que Famati Bodur Kiewicz, et Kryezkouski
Securitate domestica Curia præfata fre:
tos nihil mali sperantes imò quiete canam:
tes ipsos una cum prædictis bajulatoribus
captiuarunt illosq^{ue} per plateas publicas

E 6to.

Nowo Grewanych
dwoch Mięszczanow
ex summa malitia
sech Introligatores lu:
zbit, o czym Solenna
Protestacya de Anno
1718.

turmatim, et tumultuarie protrudenda
ad Lapideam Pruckiewiczowa dictam addu:
xerunt, ibidemq; adductos cum unus ex Prote:
stantibus nempe famatus Bodurkiewicz, qui
et violentia Protestatorum ulteriori in eadem
Lapidea a se subtraxerit, et usq; sub tecto lapi:
deae latitauerit, eundem protestati in hypo:
causto Honoratorum Stempkowski Coniu:
gum cum Summa violentia in variis locis, in:
quisitione deducendis quæraverunt, et inue:
stigauerunt, tandem inventum, et inuestigato
ad hypocaustum Famę Repeliewiczow Coniugis
adduxerunt ibidemq; primo pugnis ad faciem
multoties concusserunt, et conerberarunt
pedibus protruserunt, et conculcarunt, ac post
modum in terram violenter baiulatoribus arver:
pto capite, et collo protrudere mandauerunt,
taliter humi prostratum et eatonsum, ac mani:
bus pedibusq; baiulatorum compressum et in ses:
sum uestibus et funibus bene contortis ipse:
met Gateczka manibus suis fastigavit, et pla:
gas plusquam quinquaginta ipsi inflavit, alte:
rum vero nempe Iosephum Kryczkowski pugnis
et Contrusionibus, ac Colaphis aliquoties in:
flictis concusserunt et Conerberarunt, Consorte:
tem Famati Repelowicz utrumq; Protestanti
in absentia Mariti sui: qui non consentiendo
super præmissum factum illicitum, et violentum
Domo receptorat, defendentem aliquoties pro:
truserunt et verbis scemmaticis affecerunt
et dishonorarunt, violenter mansiones eius
invaserunt, et Securitatem publicam et dome:
sticam violarunt, penasq; de iure et facto re:
sultantes succubuerunt, nec his contenti cum
de Lapidea prædicta expediti fuissent, iterum
de sera nocte ad eandem reversi fores violenter
pulsando baculis excutiebant, ut iterum eos

eisdem Protestantes apud Famp. Repelowicz
pernoctantes invaderent et ad internecio-
nem concuterent. Qua propter ratione præ-
missarum Violentiarum et Concussionum
isdem Protestantes contra Prædictos Baltha-
sarem Grabowski Casimirum Salecki, et Joan-
nem Tluozkiewicz iterum atq̃ iterum quam
Solemnissime protestati sunt protestantur
presentibus. J. F. Rybczynski S. R. M. M. S.
(Locus sigilli) Secretarius Officii Consular.
Antiquæ Varsaviæ Notarius.

Factum Mięszkanie Miasta Stary War-
szawy od drugich Łechu Introligatorkiego
Magistrow, y uspoł Mięszkanow, tegorż Mia-
sta Kancugami pobili. Cc. 8
Protestacye ut Superius od pobitych zasły.
O Grimał nie przystoynij przypozwany Łech
casy Introligatorski do Sędu Szlacheckiego
Magistratu Warszawskiego Stante lite
w Terminach Inguizycyi będąc, a niemaiąc
Sposobu fortuny do popierania Spraw, y
Życia swego Susten towania Pan Rzycki
Bibliopola dał osobne Jozefowi Rzyckow-
skiemu Introligatorowi pobitemu pomieść:
Kamie nad Kłepem Biblioteki oraz robotę
rozną w externach Książ do Oprawiania
Onych że, a by to co pożyczeli pieniędzy Miejs-
kie przyjmując powoli odrobić mogli do-
dawszy ięszce co kolwiek pieniędzy dla
victualia na expensę roboty y vnkosztow
Prawa zacze tego: Pan Rzycki zasmarając
przed sobą drogę do Radomia na Commissya
Kluze oddawczy od miepkania odiechał
wziąwszy z rąk iędnego dla leprzej pewności
Dokument List wyzwolenia u ożcewego ię-
go Zastaj Jozef Bodurkiewicz zas będąc
bardzo poszarpany, z bity u S. Marcina

F. 6to

Po użymoney Protestacyi
przypozwany Łech Introl-
igatorski do Sędu Mięszkiech
a P. Rzycki trzymając ich dla
wzgody Biblioteki zatorzył
pieniędzmi.

w szpitalu Paniem miłosiernych leżąc za
ciężkim staraniem za ledwo przyszedł dopie-
rszego zdrowia.

List Uczciwego terminowania Zastawny
jest taki.

C. oto

Procuratore Piemiedzy pozyci-
nia zastawili u Pana Kozyckiego
List swego uczciwego Terminowa-
nia Lat z Cechu Introligatorskiego
ktory jest taki.

My Starsi Cechu Introligatorskiego
Miasta Stolecznego Krakowa.

Wszom wobec y kazdemu z osobna komu
atym, czeredziec nalezy osobliwie iednak Prawo
y Przywileje go & Chci Pana Naszego Miłosciwego
tudziez y Szlachetnych Magistratow Obserwu-
iacym Konortu Introligatorskiego Magistrum
y Braci Naszym miłym zdrowia dobrego od Pana
Boga, Pierwszy po Bogu Obowiazek y znatury
miłosci blisko po Adamie krewnienstwo, na m do-
bie wszytkim sprzyiac Kazie. Nato albowiem
Bog nasz Obowiazal, ufundował, Przykazaniem
swoin, gdzie natura do tego chetnie animuje
ludzkość wdziecznością regratifkowac zwoy-
kta. W tym my zadosyc czyniac Obligacyj swoiny
nizey podpisani Starsi Konortu Introligatorskie-
go Krakowskiego zgodnemi Panow Braci Vota-
mi na Rok Tysiacny Siemsetny, Siemnasty,
Obrani a w Szlachetnym Magistracie Kra-
kowskim Confirmowani Odebrawszy od Redzi-
tow Pana Jozefa Krzyckowskiego Towarzysza
Konortu Introligatorskiego intercessyja aby
smymu zwinnym do tozenia Nasze Testimo-
nium dali. Czego my pilno wey zrawszy, iego affe-
ktacyj czyniac dosyc, y wiedzac, ze dobrze y pocza-
wie lata swie wyterminowal, y od Cechu naszego
jest poruczenie wyzwolony, na Ostatek iako Prawa
Jego Królewskiej Mł. Oprawa wyexaminowany,
zwysz pomieniony Jozef Krzyckowski z wszelke-
iego poczwoscia. Co aby mu warno bylo. Onemu
z Cechu Naszego Krakowskiego Testimonium
daliśmy y Pieczęcią Naszą Introligatorską z turem

z burzdami, rekami, wstaniem ię podpi-
sujemy. Działo się w Krakowie Dnia Dru-
giego Mierca Grudnia Roku Pańskiego
1717. (Locus Sigilli)

Simon Lemartowicz

Jozef Drelnkowicz

Cech Introligatorów i tych Protestantów
in lite seba będących utagodziwszy zgo-
dził, iakoż iut aktykowany, a per Extrac-
tum ujęty naucza.

Actum Varsoviae Feria Secunda post Do-
minicam Cantate proxima die 10. Mensis
Maij Anno Domini 1718.

Coram Officio Consulari Civitatis Antiquae
Varsoviae Actus eiusdem Officii presenti bus per-
sonaliter Comparescentes Fama tus Josephus
Kryczkowski & Josephus Bodurkiewicz
Sives Introligatores Varsovienses sanimen-
tibus et Corporibus existentes palam sponte
libere, ac per expremum recognoverunt pen-
tibusq; recognoscunt. Quae ipsi Fama Joan-
nem Grabowsku, Simonem Tloczkiewicz Jo-
annem Gatecha Sives Introligatores Varsovienses
in harendo amica bili compositioni inter se
factae et iurata de causa & Actione Judicia-
ria ratione sui recognoscens Converberatio-
nis, ac aliorum praetensionum instituta et
in quocumq; gradu Juris in Officio presenti de-
pendenti ob praestitam sibi vigore huius ami-
cabilis compositionis in toto satisfactionem
quietant, et absolute mittunt, eundemque
Processum cassant, et annihilant nihilque
sibi Juris et alius praetensionis et pra-
textus ad eundem quietatos tanquam totali-
ter satisfacti reservant, et edepiunt, verum
perpetuum impremissis imponunt silentium.
Hac sua recognitione ad praemissa medi-
ante

H. Oto

Cech Introligatorów
zgodził pobitych, Quae:
taeja et Protocollo, Acto:
rum Officii Consulari Civitatis
Antiquae Varsoviae extra d.

mediante informā alias quietationis de
Jure plenissima, et perfectissima.

Josephus Kzyerkowski

Gozet Bodurkiewicz

Christomus Stanislaus Boguszeu

sluśe R. M. Secrearius Officii

Consulj Civitatis Antiquae Varaviae

Notarius. *mp*

I. Oto
Cech Instigatorów
pobitych w łagodniejszy
z faliżował imiona swo-
ie własne w quietacji
Pa. Rzyckiego pod kło-
dziuszy w drogę z War-
szawy wyprowadził.

Po Quietacji Naradzili się z sobą y usadzi-
li się Compactores Librorum in virm Commisyey
odprawieney de Anno 1716. Brat Dekretów
Cechowych formowanych, aby Bibliopolomnie
miał kto Księg oprowadzać y tych dwóch w drogę
z Warszawy z Rezydencji Pana Rzyckiego
wyprowadzić, dane y zostawione seaterno doró-
boty iedne podefektowali, drugie z sobą pora-
bierali, z długiemi winnymi danymi pieniędzy
naprzyjęcie Prawa Miejskiego y na unkosz-
ta Prawne, niedbając na List Worciwego Swe-
go terminowania zostawioną, nieorekając
powrotu z Radomia Pana Rzyckiego poucie-
kali. Miasto o konfuzji y pobiciu Mięszczanów
Koncugami ad Instantiam Instigatoris powin-
ne było agere, tam rem centre veram in publi-
ce, ex occasione tumultuum etiam Magistraty
Causam dandi inhibere, et interdicare ceptis
non obstante powinnien był sądzić, a z tego uszy-
stkiego nic a toż to takie emolumentum przy-
ięcia Miejskiego. w Protestacji Protestanci rze-
telnie wyrazili osoby aggrawujące, violencye
publiczne czyniące de nomine et cognomine
a w Quietacji podmięniał imiona swoje wła-
sne, którym imię Balcer prrze się Jan Grabowski
tenco imię Jan, to Symon Tłoczewicz co ka-
zimierz, to Jan Gatozka. Cierć niedobra jest
takie Quietacja ile cum detrimento trzeciego
bo do tych czas Pan Rzycki swoich własnych
pozyczanych Pieniędzy seaterno Księg
zostawionych do roboty Pan Rzycki odebrać

memore

L. Oto
Cech Introligatorów Krakowski
zagrabiał Sexterną Bibliopoli
Lwowskiemu, toż y sami
sobie, nie przepuścili o ce Pro-
cesu takato jest Cechu tego au-
datia.

M. Oto
Odebranie Sexternów Dekret
za Duorem ut sequitur
In Prothocelle Iudiciorum
Assessorialium Sa Re Mts

Cechy te dwa. Introligatorów Krakowski
y Warszawski ruinują Bibliopoli, gdy In-
troligatorowie pokupione Sexterną w Drukar-
niach Krakowskich Czeladnikowi Pana Slichty-
na Bibliopoli Lwowskiemu, wkładowe per-
bierali, toż czyniąc zaprawę się na Bibliopoli
Lwowskiemu między sobą grabią się kłóty w Roku
Panskim 1719. Magistrów Cechowemu Introliga-
torów Warszawskiemu Panu Janowi
Tłoczkiemurczowi postane przez Pana Jędrzeja
Januszkiewicza z Warszawy Sexterną do Kra-
kowa Cech Introligatorów Krakowskich po-
zabierał, pograbił; O co sprawa na Ratuszu
Krakowskim agitowana, iż z Appellacyej
stron w sądach go xchli Jasnę Cielmożnego
Imci Pana Kanclerza Cielkiego Koronnego ta-
lewy stanął Dekret.

Actum. Varaviae feriâ Quartâ post Festum
Sancti Matthei Apostoli et Euangelistae
dominici 24. Mensis 7bris Anno Dni 1720.
Ad Relationem Illustrissimi et Excellentissi-
mi Domini Joannis in stupow Szembeli Jus-
tissimi Cancellarii Regni Comseny Graudenbergensis
et Capitanei Inter Famos Joannem Tłoczkie-
wicz quem Librorum Compactorem Varaviensem
Originaliter et Prosecuto Actorem ab una atq; Se-
niiores totumq; Contubernium Librorum Compa-
ctorum Gracowiensium Citatos Parte ab altera Parti-
bus Actores per Nobilem Christophorum Bagu-
reuski Citatos per Nobilem Michaelen Nagro-
dzli Comparentibus Terminus ex Citationibus
Prosecutorialibus. Iudicium Sa R. Mts
Appellatione admissibili et prosequibili ad in-
uenta Partibus de Legalitate Sententiae Officii
Consularis Gracowiensis inter se experiri man-
davit. In experimento auditis Partium Con-
trouersis. Quoniam Citati Libros non aliter
Contuber

sinant, et permittant, idque sub penis arbi-
trio nostro irrogandis. In cuius rei fidem presentes
manu nostra subscriptas, sigillo nostro commu-
niri mandavimus Datum Varaviae die V. Men-
sis Junii Anno Domini **M.D.CC.XVII.**

Christophorus Antonius / Locutus / Andreas Antonius
Szembek Episcopus / Sigilli / Moranti Illustris
Clericus Notarius.

O. 6to
Aspekuracya Gzeladzi
Drukarski, zeniebedq na
Swonej Strone Rubricelli
ad Typum podany przykla-
dac.

Wiec na Rok Pan ski 1718 daic ad Typum
Rubricelle z Kontraktowawszy z W. O. O. X. d. z. m.
Matheuszem Prefektem Typografiej Scholarum
Piaram do iednego Arduza cum Rubro ptaczac
po Stolych Szejnascie bez wszelkich przykladow
na Swom wlasnym Papierze, takaby y na El-
gium, iako y Gzeladzi Drukarski iednego Gdem-
plarza nie bylo na co Gzeladz Drukarski tak
daie na sie submisyja.

M. y nizej podpisani Konrztu Drukarskiego
Gzeladz Stowiac sie do Kontraktu zawartego
z Imi. O. O. Matheuszem Prefektem Typogra-
fiej W. O. O. Scholarum Piaram, z iednej a Imi. O.
Panem Krzysztofem Rozyczkim Jo. K. M. Bibliopola
Warszawskim z drugiej Strony. Aspekuruemy sie
tym niniejszym Skryptem, iz Rubricelli Poznanskie
pro Archidiaconatu Varaviaen ad Typum podany
in Anno 1717. pro Anno Domini 1718. przykladac
niebedziemy ani my przytozyl. Obowiazujac sie
sub bona Conscientia et pena Konrztu tozonego
zapelnego nagrodzenia in quantum by sie u kogo-
kolwiek tak handluiczych księzami, iakeli nie han-
dluiczych pokazata tedy ma y powinno bedzie ieden
za wszystkich, wysyscy za iednego w kazdym Sq dziej
urzedu odpowiedziec. Poniewaz ta Rubricella sa-
memu Imi. Panu Rozyczkiemu conferowana iest
osobliwym Przywilejem nam Gzeladzi Konrztu
Drukarskiego rzetelnie pokazanym y przeczy-
tanym, Wozym powtornie Obligujemy sie iz
nieuiecey dru kuujemy Gdemplarzy tylko trzy-
sta Czterdzieci Osm Kontentacya biorac
przemij sie rekami Wlasnymi. Dzialo sie.

Działo się w Warszawie w Collegium Scholarum
Prarum Roku Pańskiego 1717. Dnia 22 Paździer-
nika.

Nos in frascripti testamur nostris Ho-
norificis Nominibus quod Domino Rzy-
ski tradiderimus Rubricellas Omnes, si plu-
res reperirentur essent confiscatae sub pena
superius.

Jeremias Jeschowitz Actis Typographi
Cultor

Joannes Ostrowski Cultor Typographi
Martinus Tuernslu.

Niedbając na Przywileji na kontrakt, ani na **P**ro

Submissyą uczynioną, y podpiśnaną przykradkiem **Pro**
Drukarzykowi Pana Rzyckiego Autora Rubri-
celli zdradzone, bo koszt tożąc swojej własnej
Spezy wybrać nie mogł, o co zaraz pierwszego Ro-
ku przypozwany był Balcer Grabowski Introli-
gator Warszawski, do Sądu Consistoria War-
szawskiego, ażeby zeznał od kogo, y iak wiele
pomienionych Rubricel od Czeladzi Drukarzki
Kupił, gdzie od Jmci Xiędza Rzyckiego
Suffragana Łuckiego na ow czas Surrogatora Sa-
dow tych ze Consistorialich stanął Dekret aby
Inkwizycyą dowodzić iak wiele Rubricel
sprzedał pomieniony Introligator, ponieważ dzie-
więć od Autora przez Xiędza Skaryszowa Kupił
submiłował się.

Roku 1719 znouu tenże Pan Grabowski Introli-
gator wpseladich Szukałąc sposobow, wymógł
przez daną aplikacyą aby drukował Rubricelle
na Rok 1720. na którą dat, iako niżej taki podpi-
sany Dokument.

Mając od J. C. Jmci Xiędza Krzysztofa Antonie-
go na Stupowie Szembeka Biskupa Poznańskiego
Rubricelle pro Archidiaconatu Warszawens. Diocesis
Poznański na Oboję Krzysztofa Rzyckiego Pro-
blurym Przywilejem Conferowaną, y pozwoloną
w Roku Pańskim 1717. aby ad Typum podawał.
Aże teraz Pan Balcer Grabowski żąda mając spo-
sob mniejszym kosztem wygodną Rubricelle gdzie
indziej wydrukować pro Anno 1720. tedy cum

Ani na kontrakt, ani
na submissyą Czeladz
drukarzka nie była
zdradziła Autora Ru-
bricelli przykradkami do
Introligatora kupującemu
przez co szwankować na umi-
koscach przyróżto. wfonis
toru zaordy Procejs.

Pro
W drugim Roku nie kon-
rzyć zaordy Procejsu
iako machwał stary
Introligator Grabowski
podróżd Pa Rzyckiego
faktorga daną submis-
syą na Rubricelle druko-
wanie wtem sposób sporza-
dzone.

cum consensu Pana Rzyckiego nieczyniąc nic in
 praedictum Przywilejowi, wżysz pomienioną Rubricel-
 celle ma drukować, a wydrukowanych Exemplarzy
 będzie powinien Pan Balcer Grabowski Panu Rzyckie-
 mu eo instanti do rąk jego własnych Małdedykacy-
 ej H^o Imi^o Ojca Biskupa y innych Praelatorów.
 Dac to jest naprzędnym Papierze om Exemplarzowa
 drukowanym zaś dwadzieścia materz bydr wydruko-
 wano infine Rubricelli. Cum gratia et Privilegio Illu-
 strissimi et Reverendissimi Domini Episcopi Poma-
 niensis Christophori Rzyckiego S. R. C. M. et Rubricel-
 larum Archidiaconatus Varsoviensis Privilegium
 Bibliopolam Varsoviensem Co wżysztdo bez żadnych
 tergiwersacyi mają do trzymać. Na co się z kami-
 tami podpisuię. Działo się w Warszawie
 dnia 22. sierpnia Roku Panskiego 1719.

R O Po podpisany Karcie, y odebrany z rąk P. Balcera
 z Falszowana dawa Sub na Rubricelle drukowanie, gdy do trutinam iego
 mynia, kiedy do trutinam miała iść, udał Intrigato podpis ręki miał iść dubium uczynnosy, iezeli pra-
 rone Pana Rzyckiego, o Cui wdzierie z Cyca swiego biorąc cognomen Grabows-
 mon Adulterii chce zurno: czyli terz fraudulentem podchodząc podpisał się:
 wac z conferowanego Przywi: Nigdy się nie spodziewając tego, aby dwaj męzowie
 leiu na Rubricelle, wymogli Intrigatorowie Warszawscy w starosci lat dwu-
 Dekret niestuszny, y szkodli ich będąc podest, ktorzy niedbając na swoj siwy
 wiy, o co sprawa w Nuncia wlos Grabowski, y Lepelawicz mieli szukać zdra-
 turze. dlwego sposobi aby tak Przywilej, iako y Kartę
 spekulowaną mieli, chacie ruinować. gdy nie
 cnotliwie falszownie udać na Pana Rzyckie-
 go Crimen Adulterii przed J. C. Im^o Ojcem Saffra-
 ganem Lukim Surrogatem, Czieli Sędzią Sądow
 Consistorialich Warszawskich ktorzy skwapliwie
 bez dania Pozuru alias aditacyi y Terminu De-
 krete Imieniom, y Honorowi Pana Rzyckiego
 Szkodliwie ferowanym Oszdżil die 26. Mensis
 Februarii Anno 1720.

S. O Ex Remediis Sacrae Nuntiaturae Stawata:
 Ex Remediis Stawa Dekret Kowy Dekret Anno Domini 1720. die uero mer-
 in Sacra Nuntiatura quod curii Ota Mensis Martii Varsoviae.

Pro Nobili Christophoro Rozyccki appellante
contra venerabilem Instigatorem Consistorii
Pomnaniensis et Tamatum Repelewicz Indulga-
torem Varsaviensem appellantes.

quod procedat ex in-
tegro, et servatis de iure
re servandis. g.c.

Coram Perillustri ac Reuerendissimo Domino
Antonio Maria Meronda S. V. Doctore Protho-
notario Apostolico, Curia Illustrissimi et Re-
uerendissimi Domini, Domini, Hieronimi En-
maldi D.D. et Apostolica Sedis Gratia Archie-
piscopi Edfesseni Sanctissimi Domini. Nostri
Domini Clementis Iurata Providentia, Papa
eius nominis XI. Praelati Domestici et assisten-
tis, eiusdemq. et Sanctae Sedis Apostolicae Re-
gno Poloniae et Magni Ducatus Lithuaniae cum
facultatibus legati de Latere Nuntii Generalis
Causarum Auditor et Iudice comparuit per-
sonaliter supra scriptus Nobilis Christophorus
Rozyccki Principalis appellans, in terminis ho-
diernis ex Literis Remediorum Iuris, debite pro-
ut a tergo illarum apparet executis, legitime
prouenienti, accusauit contumaciam supra-
scriptorum Appellatorum, quatenus non com-
parentium. Et in ipserum Contumaciam, appel-
lationem, siue recursum a Decreto quopiam
Illustrissimi Domini Iudicis Vicegerentis, respe-
ctu praetensa Calumnia extra Iudiciali, et non
citato se comparente, nec notificato, de quo debe-
at iudicari, pro lato, admitti iurisdictionem func-
ni, Ulteriore Procepsu decerni, Inhibitionemq.
ex Tribunali genti Apostolico emanatam, in suo
robore conseruari petiit, et debita cum instantia
postulauit saluiss. Omni g.c.

Qui Reuerendissimus Dominus Auditor Ge-
neralis sedens, auditis g.c. prauius admissione
appellationis et fundatione Iurisdictionis, cau-
sam remisit ad iudicium primae instantiae,
quod procedat ex integro et servatis de iure ser-
uandis. Et ita eman. g. Adalbertus Skwarczyn-
ski Cancellarius.

Ex Prothecello Actorum Nuntiatura Apo-
stolica extractum, et sigillo Illustrissimi et Re-
verendissimi Domini Vincentii Santini Archie-
piscopi Trapevuntini Nuntii Apostolici in Regno
Poloniae communitum.

T Oto
W Konsistorzu Warszawskim
Zaczęta Sprawa Actor Echemistr
Introligatora iu; Commissia na-
znaczona, inquirzyce z obudwu
stron wyprawione swiadkow
№ 12. przeorytane, chciat Eche-
mistr uni knę Dekretu a lenie
mogt stawia talu sub litera.

V Oto

S dy z Dekretu Sacra Nuntiatura eaintegro
zapoczeła sprawa in prima instantia w Konsisto-
rze Warszawskim Seruatis de Iure Seruandis,
gdzie przy obserwowaniu terminow naznaczona
Dekretem Commissia inrodukowani Testes ed
utrąg parte po szesciu in № 12. Swiadkow poskone-
czonych Examiniowanych, y po przysięzonych
Swiadkach otwarte przeorytane Communi kowa-
ne sa Inquirzyce, z ktorych taki stawa Dekret.
Anno Domini 1720. die vero Mercurii 4ta Men-
sis Decembris. Foram Perillum et Reverendis-
simo Domino Michaeli Wgzyk Archidiacono
et Sede vacante Episcopatus Pornanensis Vica-
rio in spiritualibus et officiali Varsaviensi, ac
per Ducatus Mazowie Generali Comparuerunt
personaliter Instigator Iudicii presentis, eiusq. dela-
toris Hamati Pauli. Repeleuioz Nomine Nobilis
Paulus Rzechowski in Termine hodierno ex
Actis legitime prouenienti accusato Contuma-
cia Nobilis Christophori Rzychli, quatenus
non comparentis, et in ipsius Contumaciam.
Quando quidem ex repetitis Inquisitionibus lu-
culenter constat, reliqua iuxta Schedam
Cuius tenor non inseritur: quia non reperi-
turus penes Acta, nec est porrecta. Presenti Supra
Scripto Nobili Christophoro Rzychli Etato
Ex Aduerso Principali Saluis q. et prae-
missa quam sollemnissima protestatione,
deinde bita sui vexatione honoris intaminati
circumscriptione. Quoniam ex Inquisitionibus
hinc inde expeditis euidenter constat, ab obiecto
adulteri scilicet et aliorum Criminum se Etato
tum esse immunem, Delatorem vero in assertis

suis Obiectionibus criminosis totaliter
 succubuisse, imò eisdem Inquisitionibus
 eidem Delatori deductum, quod ipse sine
 honore existens, contritus Variis Crues
 et fucillas Cruitatis istius invariis subiectis
 diureat, et semper improbationibus de
 ficit, sitq; continuus Ligator, vexator, et
 calumniator, in ipsum pròinde animaduerti,
 publicum Calumniatorem declarari, ad
 palinodiam obligari, deprecationem in Prae
 torio Cruitatis antiquae Varaviae iniun
 gi, expensas causatas in Litem ad Trecentos
 Tynphones, quorum listam producit, com
 pensari, mandari, et ne in futurum similia
 attentare audeat, sub pœnis inhibere po
 stulavit Salus. Omni ge.

Qui Perillustis et Reuerendissimus Dominus V. 6to

Officialis Varaviensis ac per Ducatum Maso:
 uia Generalis supra memoratus sedens
 ad lectionem Inquisitionum ex utraque Par
 te eductarum condescendit, quibus
 lectis et maturâ deliberatione perpensis,
 siquidem eisdem Inquisitionibus Nobilis
 Rozyci ratione criminum sibi per fama:
 tum Repeleuor Obiectionum non redarguit,
 esse reus ideo eundem a Causa et impet
 tione Actoris liberum facit, et pronunciat.
 Quia vero Famatus Repeleuor talia Crimina
 Obicere suprafato Rozyci eandem eius bonâ
 famam et estimationem traducere et diffama
 re temere ausus est, et praesumpit. Ideo
 punibilem esse adinvenit, et decernit, quatenus
 eluendo hunc illicitum progressum factâ primò
 Nobili Rozyci per amicos viros, auctori
 tatis Maioris, publicâ deprecatione, in praesentia
 Bibliopolarum Varaviensium, poenam Centum
 ut sequitur.

Vnginti Marcarum Polonicarum, et quidem
 Hospitali Sancti Benonis Marcas Triginta,
 Hospitali Sancti Martini Marcas Triginta pro
 Cero et alijs Ornamentis Ecclesiae Collegiatae
 Sancti Ioannis Baptistae Varsaviensis totidem
 Marcas, nec non pro Instigatore Fiscali Officii
 Varsaviensis Marcas Triginta, hinc et ab actu
 presenti in quatuor septimanis soluat, et rea-
 liter enumeret, quos vero spectat Damna Nobili
 Rozychi causata, eundem actorem in litis expen-
 sis, saluo moderamine per officium faciendo, con-
 demnavit, presentis Decreti vigore, atque ad effectum
 praemissorum mandatum, quod ius executivum
 ex Cancellaria extradere mandavit.

Ex Prothesello Actorum Sede vacante Episco-
 patu Poloniarum Varsaviensis extractum et
 sub sigillo Supra nominati Perillustri et Reve-
 rendissimi Domini Officialis Varsaviensis ac per
 Ducatum Masoviae Generalis extractum.

(Locus sigilli) Andreas Antonius Chorani-
 ti Actorum consistorii Varsa-
 viensis Notarius.

NB. Te Dekreta zraci tej w tym niniejszym
 Proceście opirując się iż Compactores Librorum
 nietylko skrycie, a fałszywie udawali przed
 G. C. Imżą Panem Kancelerzem Cielkim Koronnym
 prując y hydząc do Osoby mojej Sprawę ale też
 y przed roznemi Ludźmi głośni y głośzow zdra-
 dliwy estrzymanij Dekret u g. w. m. d. o. z. a. Post.
 Kowskiego. Supragama Łuckiego co dla informacyi
 po karząc do takich undęztow przyprowadza-
 li. Poma Rozyckiego.

W. 6 to Po Dekrecie tenze Pan Paweł Repelewicz
 Tandem Instigatorowie Prawu nie przepuszczając samemu sobie wfechu. Kedy
 iż się gdy Instigator drugiemu zadawał Panu Janowi Toczkiemcowi b. p.
 Instigatorowi Magister Magi- nieprzystoynego Łradla orego ciż Panowie
 strow Mieszczanin Mieszczani- Instigatorowie Mieszczanie Warsawscy
 nowi zadali nieuczciwe urodzenie y Magistrowie Fechowiczyni z Biblisopola
 oco Proceś w środku Warszawy, slum.

z tego Proceſy w Grodzie Warszawskim między
sobą prowadzili, a tam taſi ſtawia Dekret.

Actum in Curia Regia Varſavienſi

In Iudicio Solitis Officij Caſtroniſis Capita:
neali Varſavienſi feria Quartā ante Feſtum
Præſentationis Beatiffimæ Virginis Mariæ
Ec. Anno Domini 1721.

X. 6te

Mieſzkanie Obadwa
do Grodu Warszawskiego
pozwali ſię, wzygniſzy
ſię Bibliopolami, z tego ta:
kowi ſtawia Dekret.

Inter Inſtigatorem Iudicii et Famatum Joannem Thuerkiewicz Bibliopolam Varſavienſem et Nobilem Paulum Repelewicz et idem Bibliopolam Varſavienſem Citatum Parte ab altera in Termino Conſervato poſtea peditam Suppletori:
am Inquiſitionem per partem Actoream et ex
aſto, tum reiectione. Partes Actoreæ persona
liter Citata et idem personaliter iudicem Gene:
rosus Ioannes Gronkowsk Sacra Regia Illuſ
Secretarius, per Generosum Franciscum Modzelew
ski Iudicium Controversiis Partium utrarumq;
ex auditis reiectis. Partes Actoreæ de poſitis,
quibus Citata Iudicialiter inficiabatur Testi:
monio ad lectionem aliorum Testimonio
per actorem Eductorum condeſcendit, quibus
lectis et matura deliberatione diſcuſſis et
examinatis. Quo ad Causam Objectorum
actori Læſig eiſdem honorem perſitatum.
Quoniam Actor in documentum ſuæ hone:
ſtatis, et Ortus reponit atteſtatum Authen:
ticum de Libris Metricis extractum tum et
Testimonia biſa juratoria Officiaria hone:
ſtatem eiſdem actoris derogando eundem
pro uocabiliſter difamavit, bonæ famæ
detraxit punibilem eſſe cenſuit, quate:
nus Citatus bonam famam actoris
injuriſe detractam reuocet et redin:
teget hiſ formalibus in inſtanti in iudicio
ſuo proferendis. Item Panu Actorum et lego

et ego vrodzenia niezadauwat, mam go zarow
 nego sobie, y pocierwego. Postqua prodata in satis
 factionem honori: Lasi per Citatum Verba Sessio-
 nem Turris Castri Varsaviensis Fena Secunda post
 Festum Sanctae Catharinae Virginis et Martyris
 in Anno presenti prodiem venturo subeat eandem
 que per duas septimanas continuat, et expleat,
 tum penam quatuordecem Marcarum Polonica-
 rum Parti in egressu de Turri Iudicio vero medi-
 um in instanti persolvat sub pena Banitionis
 perpetuae Actorum nihilominus instantanee
 deprecetur Vadium Centum Marcarum Polonica-
 rum Sessionis Turricae per dimidium annum
 interponit. Quo ad preteritam summam Acto-
 ris ad Citatum porrigat Actor regestrum fide-
 ter conscriptum in ordine ad comprobationem Ju-
 ratoriam in una septimana coram Iudicio suo
 prestandam, quantum spectat iudictionem Sei-
 nerosi Gronkowsku idem producere Decretum Bur-
 grabiale in unum veris petendi summam Septem-
 decem florenorum Polonicarum, a Citate Nihil
 Repeleat in una septimana consuit, et Terminum
 reservatum appellat Citatus ad iudicia post-
 Curialia Sacra Reclit appellat, et Actor ex ne-
 cesse appellandi non admittit protestatur.

(Locus sigilli)

Ex Decreto Iudiciorum Solitorum
 Officij Castri Capitany Varsaviensis
 rescriptum.

Comedit Petkouski.

Lectus per Mileuski cum Decreto.

Y. Oto Bibliopela do Biblioteki potrzebujac ktoby dzie-
 Potrzebuja Biblioteki gi Oprawia, aby Oficyny Bibliotek nie upadly
 do oprowadzenia Ksiąg Sam y nie zgineły doostatka przy tym Zyca przystoi
 przez sie Chłopiecu Bibli y nie zgineły doostatka przy tym Zyca przystoi
 poli wyczerzyt sie zyta zeapirowania lat, aby zachowac, y utrzymac,
 iac z autorow Nauki tg aniemaia iac inzego sposobu z aplikacyej swo-
 Compaliczej, gdzie rzetel iey Samy, Sam przez sie Chłopiec przy Bibliotece
 nie zupełnie nalezyce.

Zosta

zostając, a lata swoje zapitane terminując
 u Pana Krzysztofa Rzyckiego Bibliopoli wy:
 czużył się sam przez się wzięwszy owe sen:
 tencję: errando discimus, discendo proficimus.
 Nie jest to konort księgi zrobić, y dobrze opra-
 wiec, tak nalezyć iakże który z nich Magister
 Cechowy oprawić może, bo miałyby deszernia
 Księg, zbiwry młotem żelaznym na kamieniu
 gładkim, potem poprzebiecie złożyć równo, y do-
 brze uwarzać kolumny w równości Alphabetu
 numeru liter przy obserwowaniu kursorów, na-
 to uczynionych, y liźby wśedzie Księg zły dyp:
 pozycją umiar dowaury, sznorli na effladzie
 wyciągnać na sztywach żelaznych przybawiać
 równo, wśyła napięć sznorów. g. c. wolny
 bunt, albo raczy fałs dla dobrego otwierania
 Księg zły wiązać. Obie drucianym młotem
 między dwiema deszczkami wprase w-
 ziąwszy: Za kłyc Kłiji nalezyć uważury
 smarować kostką wetrzyć zwolna sznami
 y papierem wciierać. Wolno y na blaszki ze-
 lazne dozawstoczenia parganiń, iako się szyc
 Regestra, może też kilka naiedne wyuagnione
 sznorli Księg zły werznięte szyc, y napociedy
 nek rozwodzić. porablijaury równo wprase
 dwie szruby maieca, punkt podiedne maieca
 we dwie deszczki wzięwszy dycht zasrubować
 heblem szrubą maieca, z okrągłym żelazem
 ostrym napunkt naznaczony miarkując
 oberznąc dwopozyte kładąc deszki. tandem
 margines gdy do złota wprzód wyskrobać
 nożem ostrym brzegi gładko, a zeby się ścięto
 wygładzić, umbrą nazwaną to jest ciemną
 farbą rozprawiwszy sznami namiesć papierem
 obrzynkowym dobrze wytarzyć wypolerować

Introductoria episcopi
 Czeladzi Introductorii
 Pom. Rzycki nie miał, a Nau:
 Kę dobrą wziął.

clarum sporządzonej umoczyć wzyj gębką raz
 y drugą lekko mrać kurząc aby piana nie zawiała
 się nanieść faingult uformować wzyj y cyrlem
 miare wzyj wzyj zglatki polerowny deszczu spu-
 ścić, z cienu papieru zastoniem gdzie potrze-
 ba zachuchaniem wilgotnym miejsce nieuchwy-
 cone faingultem nanieść bawel powoli zurez-
 chu przyciskając papierem białym zglatkim pole-
 rownym przyłożyć wzyj z leluia rouno zębem po-
 lerować odizwzyj papier uważnie poler czynić
 wolno zelażkami wybierać y co chacieć rysować
 może, margines adum brować w marmur pod
 polerować, nakrapiać cynobrem, indychem, lak-
 &c. deszczu w zyli Tektury zaklić pod liną ufor-
 mować, kapitali użyć w dnie igły, wparganin
 zalemuć cy rzemyczki przewozić w Tekturę
 uprząść, czyli też w kordę belowozny w szafian,
 kordyban, aileca, skare gę wysuszyć uyprawić
 zglatko, uprasowaniu naybardziej należy, maieć
 dwie zglatki deszczu, zlen try chować czernidtem
 nakropić, mieć taki od tego pendzel, nanieść cla-
 rum, a tak natoż wzyj faingultem czyli Czwir-
 gultem, albo srebrem stemplować poług słowe
 go upodobania rzniętemi mosiężnymi stem-
 plami ciepło ugrzanymi próbę czyniąc sli namie-
 aby nie przepaść, ani zimno stemplować, po-
 tym polerować, glancować y zdobić ciepłym
 zelazem nato zrobionym, chceli też klauzury
 przybić rzecz kardemu tatua, kto chce capery-
 entia mieć. Piszą rozni Autherowie, niech czyti-
 iako księgi oprawiać nauczyć się będzie u-
 miał zaerz wzyj usus plura te docebit takiah
 y nas Bibliopolow bę t hnie zeladzi Introl-
 gatoru u Pana Rzyckiego zadnych niemał do
 oprowowania ksiąg, na tych dwóch mieszczano
 Introl-

Introligatorowi Magistrów pobitych od Cechu,
 a ci dość Kruciunienki czas, bo tylko kłódkę nie:
 dziel, y to sami swoje mieli, w osobnym miejscu
 pomieszkanie. Cech zaś ten Introligatorski za:
 dnego Towarzysza Bibliopolom shować nie dopuść
 ora bo suo proprio ausu karzą Czeladź wymysł:
 nemi konfuzjami, y plagami nieiednego z Cechu:
 szawę wypędziwszy, nawet Ludziom Starebnym
 Pana Rozyckiego nieprzepuścić a ię confundu:
 ię z nimi poulicach wołając, goniąc, zatrzy:
 wując partacze, g. biciem odgrazając, odwa:
 bając trzymając. &c.

Otrzymaie Pan Rozychi promelioni securitate: **Z** Oto

Oprawiania ksiąg przez swoich ludzi. Przywi:
 luy od J. C. Imi Pana Marzalka Wielkiego
 Koronnego który iest taki.

Propter securitatem otrzy:
 muie Pan Rozychi Bibliopo:
 la Przywilej y Protekcyę J.
 C. Imi Pana Marzalka
 Wielkiego Koronnego i nym
 Przywileju J. C. Ma, a ten iest
 taki.

Josephus Vandalinus de Magna Kon:
 czyce Mniszech Supremus Regni Nares:
 Malcus Sanocens. Iauorouensis Capi:
 tanus. &c.

Significamus presentibus literis nostris
 quorum interest Universis et singulis
 Quia nos Privilegium Sacrae Regiae Maje:
 statis Nobili Paulo Christophoro Rozychi
 Cracoviensi et Varsoviensi Bibliopolo die
 20. Mensis Ianuarii Anno Currenti gra:
 tiose datum et concessum a quo vis suo
 in robore servari, Observari et manute:
 neri volentes quoque liberius et securius
 Immunitatibus, Juribus, Privilegiis ac
 Libertatibus a Serenissimis Poloniae Re:
 gibus Primae Classis in Regno ac Magna
 Ducatu Lithuaniae Civitatum Bibliopo:
 lis Collatis frui gaudereque valeat eundem
 Nobilem Paulum Christophorum Rozychu:

ab omni Jurisdictione curiarum Officii siue Ma-
gistratum eamendandum, et eadepiendum espedi-
amus, uti quidem edimimus, et eadepimus pre-
sentibus Literis Nostreis, Soli tantum modo iudas
tenorem Privilegii à Sacra Regia Majestate gra-
tiosè ipsi concessi Jurisdictioni Nostræ Mareschal-
cali eum subiciendo et incorporando. Quod ad
Notitiàm Omnium et Singulorum præsertim Ve-
rò Officiorum et Magistratum Cracoviensium et Var-
saviensium cæterorumq; in Regno Polonia Civitatu
notum esse volentes requirimus quatenus
eundem Paulum Christophorum Rozychi cir-
ca Privilegia, Jura, Immunitates, Libertatesq;
Omni bus in universum Bibliopolis, illigim
Particulari concessas, conservent, et in eadexer-
tione artis suæ à nemine impediri, faciant, imo
Socios pro præstando hac in arte ipsi adjutorio
fovere permittant. In quorum fidem Præsentem
manu Nostra subscriptas sigillo quoque Nostræ
Communiri iurimus. Datum Varavia die XXI
Martii Anno Dni M.D.CC.XVII.

Mniszech, S.R.P.M. (Locus sigilli)

A 7me Czynniki Compactores Librorum wdrac
Bibliopole zderolwowani, zni-
czeni, zruinowani, niemieli
rej smiałości, y fortunę aby mieli
aczym do Prawa pociągac Cech
Introligatorów li, az zapowodem
tegoż Samego Cechu zarząd-
nemi Jo K. Mei Mandatami
w Prawo weszli vide Punkt
7. Opisując zniszczenie.
Bibliopolow do Introligatorow.
ze Pan Rozych, ile może Okrywa swoje nie-
dola zaciągając u Ludzi Creditu, Cezym
Cech Introligatorów li Imię mu Szarpiać
gubi, chcąc aby go cale wniwecz zniszczeli
y zruinowali pozowali Pana Rozychnego i-
dnego z Bibliopolow do Przywileju swego nowo
erygowanego. Tu iuz Pan Bog Wszechmogący
weytrzymał na usilne prozby Bibliopolow ktorzy
podupadły w Oficynach ksiąg swoich, młotier-
dza Boskiego Dereliwali, bo zderolowani by-
dąc, przez wymyślne sposoby Introligatorow

przeciwko Bibliopolom czyniącej. Nie mia-
 li tak cielekiego zaczynać Proceśsi. Niemo-
 gli się mowie Bibliopole przy tym ze Mieście
 Warszawie utrzymać dla Cechu Introligato-
 rowi zawziętego. Kiedy Pan Wawrzyńiec
 Kosiński, i Pan Jan Thobias Kellier Biblio-
 pole. mając Biblioteki swoje tu otwarte
 zdeglowane niemając chleba z przedacie-
 musieli, a potym Kawałki Chleba pronic-
 im przyrzło, u tych ze samych Introligato-
 rowi, toż i Panu Rozyciemu wstecz wozzy
 Obiecowali, ze się nie będzie mógł utrzymać
 przy Oficynie Biblioteki. Jakoż upadli.
 Bibliopole w Królestwie Polskim po Miastach,
 w Krakowie, Warszawie, w Poznaniu, Lwo-
 wież g. upadł na fortunie nieboszczyk Pan
 Jędrzej Hebanowski nie zostawiwszy żonie
 i Synowi swemu, tylko jedną służbę na Bi-
 bliothecę, upadła Karogowa, upadł Pan Do-
 manski na Substancji, i fortunie tak dale-
 ce ze z Sklepu trzymającego Czynsu zapła-
 cić nie mógł, lubo Schmęlięza Cerkaryowie,
 Księcia Collegiaty S. Jana Otrzymali Dekret
 w Konsistorzu Warszawskim sub pœna Ex-
 communicationis, jednak zwazywszy ruinę
 handlu podarowali ex sola Commiseratio-
 ne, toż to samo we wszystkich dzieciach Pa-
 nu Rozyciemu, gdy by go opatrzyć Bos-
 ka w oprowadzaniu Książki nie spierata, chleba
 by na starość swoje nie miał, i jeżeli nie proce-
 sa Księgi, mają też i usługi S. Kredita wypta-
 cacie potrzeba niemają handlu w Oficynie na-
 dla zageszczenia Introligatorow. Wydać Ma-
 dat od Cechu Introligatorow Panu Rozycie-
 mu

taki.

B. ^{7^{ma}} Augustus Secundus DEI Gratia Rex
Poloniae Magnus Dux Lithuaniae, Rusiae, Prusiae,
Masoviae, Samogitiae, Lituaniae. &c. &c.

Pierwszy Mandat od Cechu
Instigatorów tego wydany Pa-
nu Rozycyemu Jo. K. M. Bibliopo-
li post Festum S. Martini Feria
Quinta Anno 1721.

Tibi Famato Christophoro Rozyci Bibliopo-
lae incolae Varsoviens de persona causa infrascripta
bonisq. tuis generaliter omnibus mandamus.
ut Ceram Nobis Iudicisquē Nostris Apersonalibus
Varsoviae aut ubi tunc cum Curia Nostra feliciter
Constituti fuerimus post datam et positionem presentis
Citationis Nostrae recte in Triduo seu tum dum et
quando Causa pons ex Publico vocandarum Cau-
sarum Registro ad Iudicandum acclamata incede-
rit, personaliter legitime ac peremptorie compareas
Ad Instantiam Generosi Instigatoris Regni eiusq.
Delatq. Famatq. Joannis Tlozkiewicz et Baltha-
sari Grabowski Seniorum totiusq. Contubernii
Librorum Compactorum Civitatis Nostrae Anti-
quae Varsoviae Actorum. Qui te in haerendo Arti-
culis Contubernii sui ysdem per nos benigne Con-
firmatis optime sciendo quod in praedictum
eorundem articulorum Contubernis Actoris ser-
viens nemini Artis eorum socios ac Tyrones
indamnum eorum fouere ac tenere liceat.
Tu nihilominus sub praetextu Literarum Seruito-
ratus ad malam et sinistram Cancellariae No-
strae informationem per Te sub die Trigesima
mensis Ianuarii Anno Domini Millesimo
Septingentesimo Decimo, Septimo. eapertq.
ausus es et praesumpisti audesq. et praesumis
Artis Librorum Compactorum Tyrones Vagos
apud te fouere Actores modernos in Compactione
Librorum quia ipsis solis competit per Te prae-
dire damnaq. non modica ipsorum exinde causa-
re. Quapropter Citatis ad videndum et audiendum
Te ad repositionemq. factorum Literarum Seruito-
ratus Nostrum uti nulliter ac indebite per Te capon

exportatarum stringi et Compelli, alias
Litteras easdem reponibiles adinveniri pro
contraventione articulis Contubernali b9
per nos iam pridem confirmatis Penis Con:
dignis puniri actores circa eodem articulo
p. Nos confirmatos Conseruari et manuteneri
Necq. in damnis et Litis expensis Condemnari
Citatis igitur. Si pro Terminis opponenda res
ponsurus. Datum in Cancellaria Regni Feni
Quinta post Festum Sancti Martini Episcopi
et Confessoris proxima Anno Domini 1721.
(Locus sigilli) A. F. S. R. S. M. S. pp.

Drugi Mandat temuz Panu Rzeczykiemu
Bibliopoli Jo. K. M. Cech Introligatorski Czar:
szawski wydaie alias powtorny Mandat Feni
Tertia ante Festum Presentationis B. M. Vir:
ginis Anno Domini 1721. Taz forma y Es:
sentia iako Superius Mandat opiewa.

Pan Krzysztof Rzeczyki Jo. K. M. Bibliopola
Krakowski, Warszawski, przypozywajac tez
Cech Introligatorow do Praw, Statutow,
Przywilegiow, Constitucyi, Synodow, Dekre:
tow o Bibliopolach, y Drukarzach w Krole:
stwie Polskim zostajacych z pokazaniem
czterech Jurisdycyi nad Oficynami Biblio:
thek, takze do Comisyey de Anno 1716.
y Dekretow Cechowych bez Prawnych nie:
stusznich nienalezitych nigdy w Narodach
niepraktykowanych Orasz dla przeda:
wania Kniag, y po Stwierania Kramow.
nienalezacemu Cechu Introligatorskie:
mu.

Actum Varsavia Sabbatho ante
Dominicam Cantate proxima die secunda
Mensis May Anno Domini 1722.

Actum ad Officium et Acta Gentia Consula
ria

C. 7mo

Drugi Mandat wydab
Cech Introligatorski
Bibliopoli Feni Tertia
ante Festum Presentatio:
nis B. M. V. in Ano 1721.

D. 7mo

Pan Rzeczyki Bibliopola
Jo. K. M. imieniem swoim
y Castego Krolestwa Biblio:
polow wydaie Mandat die
19. Aprilis Anno 1722.
Cechu Introligatorskiemu
przypozwyajac do Praw
Statutow, y Przywilegiow
od Najasniejszych Monar:
chow Krolow Polskich Szoro:
droblnowej Tasli nadanych
przez antecesorow Biblio:
low otrzymanych oraz do Com:
misyey miany y niestusznie
podpisany de Anno 1716. y Dekre:
tow Cechu ferowanych, a by za:
dnemu Bibliopoli Kniag nieopra:
wowali.

Civitatis Antiquae Varaviae personaliter Veniens
 ens Prouidus Joannes Drobnicki Ministerialis
 Regni Generalis Officii presentis Famulus inermis
 suae verae ac fidelis Relationis ubique locorum factae
 erga palam sponte libere, ac per expressum agnouit
 presentibusque recognoscit. Quia ille Citationem
 seu Mandatum ad Iudicia Appresorialia Sacrae
 Regiae Majestatis et Cancellariae Majoris Regni
 ad Instantiam Nobilis Christophori Rozicki
 Bibliopolae Incelae Varaviae emanans die hodi-
 erna in acta contenta exportauit. Cuius Origina-
 le in Residencia Famati Joannis Tloczkiewicz
 presentis familia domestica in mensa posuit Termi-
 numque comparendi in eodem Iudicio Sacrae Regiae
 Appresorialibus prout in eodem Mandato continetur
 officit et assignauit peremptorium de quo presentis
 cuius est Relatio Porro Partim mandato eiusdem
 tenore est talis.

Augustus Secundus Dei Gratia Rex Poloniae
 Magnus Dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Ma-
 souiae, Samogitiae, Kyouiae, Vethyniae, Podoliae,
 Podlachiae, Lituoniae, Smolensciae, Seueriae Czer-
 niechouiaeque nec non Hereditarius Saxoniae
 Dux et Princeps Elector.

Vobis Famatis Joanni Tloczkiewicz et Baltha-
 ro Grabowski, aliisque Librorum Compactori-
 bus Civitatis Nostrae Antiquae Varaviae de personis
 Causa infrascripta Bonis vestris generaliter om-
 nibus mandamus ut coram Nobis Iudiciisque
 nostris Appresorialibus Varaviae aut ubi tunc cum
 Curia Nostra feliciter Constituti fuerimus, a data
 et positione presentis Citationis Nostrae recte in tri-
 due seu tum dum et quando Causa presentis vocanda-
 rum Causarum ex Publico Registro ad iudicandum
 acclamata incidenti personaliter legitime ac pe-
 remptorie compareatis ad instantiam Nobilis Chri-
 stophori Rozicki Bibliopolae et Seruitoris Nostris
 actoris. Qui vos in haerendo suis Priuilegiis et Jun-

Mandat Wydany
 Cechu Introligatorz

et Iuribus Protestationique contra vos fa-
cta citat ad reponenda, et Restituenda cer-
ta Privilegia in prejudicium Actoris et Om-
nium Bibliopolarum in Regno nostro con-
sistentium a nobis nulliter et ad malam
Cancellarie Regni instructionem obtenta
ad videndum nimirum et audiendum Privile-
gia eadem una cum pretenso corruptione et
Ordinatione quadam Deputatorum Honora-
torum Scabinorum Civitatis nostre Antiquae
Varsaviae Iuribus Actoris et Bibliopolarum
prejudicialia de Anno Millesimo, Septingen-
tesimo, Decimo sexto facta et rationibus
futuro in Terminis inferendis repunibilia
esse adinveniri illaque tolli, Cassari, et anni-
hilari Actorem contra Privilegium nostrum
conservari in damnis et litiis expensis vos
Civitates condemnari ceteraque quae de iure
venerint dici, statui, decerni, et sententiarum.
Sitis igitur parituri, Iudicialiter ad prae-
missa omnia responsuri, et eundem Terminum
attemptaturi. Datum Varsaviae in Cancellaria
Regni Majori Feria Tertia ante Festum
Sancti Philippi, et Jacobi Apostolorum pro-
xima die 29. Aprilis Anno Domini 1722.

(Locus sigilli) A. F. C. S. R. M. S. *mp*

Ternyś Cechu Introligatorum *xiemu wydany* **E 7me**

Secundo post obtentam primae Contumaciae pe-
nam Mandat. Feria Tertia ante Festum Sancti
Stanislawi Episcopi et Martyris Anno Domini 1722.

Drugi Mandat wydany od Biblio-
polow Cechu Introligatorum *xiemu*
do jaku go kocha *Feria 3ta ante Fe-*
stum S. Stanislawi Anno 1722.

**Lubo dosc Prawami, Przywilegiami, Statuta-
mi, Konstytucjami, Synodami, w Krolestwie
Polskim iuz przeszo Trzy wieki, iak ufundowa-
ne ugrontowane sa Oficyny Bibliotek;
Bibliopolow, Drukarzow, Iuz dobrze ten
Cech Introligatorow, o Prawach Bibliotek**

Dni

F 7me

Przez Ty Trzy wieki iak Biblio-
pole w Krolestwie Polskim coiel-
xiemi Prawami exercitium w swoich
Officynach Bibliotek trzymajq
Cech Zas Introligatorow *di* pozwal Bi-
blo

Bibliopolow do swoiego Pa Drukarni, ale per saxa et ignes w kontrydą nied-
wa Nowo Cechu zatzonego barię na zadne subrelia, y zuyczarie Bibliopoi.
ktory aby iudicialiter mogli low g dzie mogq, co wyrobic z tego nieopuszeraię
widziec, y przeczytac Fundta przy prowadzaię do Ostatni ruiny, y Korzu.
y Artysty, uprasali atego Cienę porapirany Obudowek Stron Compariję ei
zadnym sposobem nie mogli przy indukowaniu spraw w Sędach Jo K Me
widziec, ani byty Czytane Pana Naszego Mitosciwego przed J. W. Jmę Panem
a te bardzo szkodliwe z Kancelerzem Wielkim Koronnym. Naprzod tedy
wielką ruinę Bibliopolow upraszali Bibliopole, aby to Prawo ten Przywi-
są enigowane. leji Nowego Cechu Intoligatorow do ktorego przy-

G. 7me
Strona Zarzucała w Sędach
Jo K Me iudicialiter ze Pan Koję
ki Prawa Mieyskiego niema, a dru-
dzy Bibliopole przy tym ze mieście
mieli, na uora Prawa Przywilei
Rescripta Jo K Me Sekretariaty
Seruitoraty, y racye fundamen-
talne y rozne Dokumenta dalze
wyrażaię y iezeliby zas ktory
miał tedy był przypuszczony do
Magistratu Rządztwa y tak
zostaięc niemogł naruszac Prawa
Bibliopolom.

H 7me
Bibliopole Typographowie zawze
Szorodrobluwy tas ki Strzymowali
Sekretariaty na Osby Swie, tak y

Zarzucała Strona ze Pan Kojęchi przy mieście
Warszawie maię Publiczną Otwartą Bibliote-
kę nie ma Mieyskiego a Pan Jędrzej Menich,
y Pan Jędrzej Hebanowski Bibliopole mieli Miey-
skie Przywilegie, Sekretariaty, Seruitoraty Jo K
Me Rescripta na uora, vide et lege Folio
I zas iezeli ktory przyiqt tedy assekurowany
będc y wezwany do Rady Magistratu iako z
tych ktorzy wszelkie Prawa y inoze Artes Scientia-
rum wrogach swoich maię: W Narodach miano-
wani, uti Custodes Legum, Sa Lapaces: bo byli
Praczyden tami, Radcami, Woytami, w rownym Pa-
rago nie chodząc z Doktorami medicina niew-
przed przyrnując Mieyskie, az welanym Stempie
na Stopniu Rządztwa y to nie naruszaię Prawa
swego y Prerogatywy od Prödkow swych Strzyma-
nego wedlug swey Sentencyey: Jure Consultoru
Pulchrior aparet qui sua jura tenet. mieli swie
powage y powinna bydz differentia między Bibliopo-
lę a Compactorem Librorum.

Bibliopali Kazdemu za rekomendacją J. C. C.
C. Ich męow Panow Panow Ministrow Koronnych
wydawany ies t od Majestata Najamieyszego.
Krola

Regia Imc. Secretoriatu, iako y Imc. Ponu
Krzysztofowi Rozyczkiemu dany jest ut in feri-

Pon Rozyczki, iako nastepnie
iego Secretoriat.

us.
Augustus Secundus Dei Gratia Rex Poloniae
Magnus Dux Lithuaniae, Rutheniae, Prussiae,
Masouiae, Samogitiae, Liouaniae, Volhyniae, Po-
doliae, Podlachiae, Lituoniae, Smolensciae seu:
riae Czerniechouiae; Nec non Haereditarius
Dux Saxoniae Princeps et Elector.

Significamus praesentibus Litteris nostris
quorum interest Universis, et singulis ad con-
seruandam Regiae dignitatis amplitudinem
augendamque Aulae nostrae Ornamenta nihil eque
pertinere edistimamus, quam eos qui non vul-
garis animi et ingenii dotibus singulari pollen-
tes doctrina peracquisitam speciali applicatio-
ne eruditionem sublimitate scientiarum con-
spicui a lios antecellunt peculiari gratia et fa-
uore nostro Regio prosequi. Eam apud nos me-
ritum ex recommendatione praecipuorum Mini-
strorum et Consiliariorum Nostrorum Nobilis
Christophorus Rozyczki Bibliopola Noster Pro-
tectionis et munificentiae nostrae Regiae testifica-
tionem, ut eum ad obeunda grauiora negotia
et officia nostra Regia admitteremus et in nu-
merum realium et actualium Secretariorum
Nostrorum reciperemus et constitueremus
prout praesentibus Litteris nostris recipimus
et constituiimus dantes et concedentes eidem
plenariam ac omnimodam potestatem omni-
bus, Iuribus Priuilegiis, Praerogatiuis, Immu-
nitatibus, et Libertatibus ceteris veris et
legitimis Secretarius Noster de Legum praesen-
tis et seruato usu seruientibus libere gaudendi
idemque munus et officium Secretarios Nostros
reales et actuales concernens ad extrema Vitae
suae tempora obeundi, et exequendi. Insuper
edimimus illum, a quorumvis iudiciorum et
officiorum subreptis, soli tantum Nostro et Ma-
reschalcorum Nostrorum iudicio, eum incorpora-

mus ita ut foram nulla alia iurisdictione in
 quibuscumq; causis et actionibus: excepto fun-
 di fundi et Contractus: emergentibus stare com-
 parere, et respondere iudicatumq; seu aliquam exe-
 cutionem pati teneatur, nisi foram nostro et Ma-
 reschali nostri iudicis. Quod omnibus quorum
 Interest presertim Regni nostri et Magni Ducatus
 Lithuanie Mareschalis tum etiam Curiae nostrae
 officialibus notum esse volentes mandamus ut pre-
 dictum nobilem Christophorum Rozycki pro vero
 et legitimo Secretario nostro habeant et agnoscan-
 eumque omnibus iuribus, Prærogativis, Liberta-
 tibus, Immunitatibus et Exemptionibus ceteros
 actuales Secretarios nostros concernens ipsi hoc
 Privilegio concessis gaudere et frui permittunt
 pro Gratia nostra officiorumq; suorum debita.
 In quorum fidem presentes manu nostra subscriptas
 sigillo Regni Communiti iussimus. Datum Var-
 siae die XXVIII. Mensis Novembris Anno Domi-
 ni MD.CCXIV. Regni vero nostri XXVIII.
 Anno.

Augustus Rex.

(Locus sigilli)

Secretariatus Nobili Christophoro Rozy-
 cki Biblioplae Varsoviensi conferitur.
 Michael, Mauritius Ruski Venator Ter-
 rae Lomzensis S. R. M. Secretarius.

I. yme

Spomina Herbow Szlachty Kronika Bartorza
 Kronika Paprockiego pisze z Druka-
 rza do Stanu Szlacheckiego przyrzę-
 do to jest ars Liberalis, nie tylko Pleberum
 ale vere nobilem nie szpeci, takij Biblio-
 polij, to jest ars Scientiarum ktory trz-
 maie wrekaach y swich Officynach.

Spomina Herbow Szlachty Kronika Bartorza
 Paprockiego wte slowa Walentego Leczynskiego
 go Drukarza ten ozdoby niepodleyza Stanowi
 swemu miał, gdysz to jest ars między inżemitanie
 tylko Pleberum, ale vere ipsum Nobilem nie szpeci
 w potrzebach będąc na ekspedycyeych Nos kiewski
 przyrzędo do ozdoby z Stanu Rzeczpospolitej, do Her-
 bu przyięty Łamoyckiego Łancelvza y Hetmana
 Cierlkiego Koronnego. Obzernie vide et lege folio 215

K. yme

Tak Stephan Piranski Sa R. M. Secretarius
 Piranski miał Bibliothekę w Poznaniu ten Bibliothekę w Mieście Poznaniu maie otwar-
 a sam był Towarzystwem po Husarska. To sam pod Husarska Choreguia zostawał za Towar-
 zystwem miał Sekretariat vide tego rzyz z g. w. Im. Panem z Tucznia Tucznym kim kł-
 Dedykacye w księgach Obliwie w mow tellanem Gnieznien skim za Panowania Najasnie-
 cy Polakim in 4to

Jędrzej Michał i Jan Trzeci, o czym
 cały Poznań wie, y tu niedorzy Introligato-
 wie Osobliwie Pan Balcer Grabowski pamiętny.
 Także niegdy Szlachetnego Ojca Syn Piotr Kowczy-
 ka Sekretarza, Drukarza y Bibliopolitę Kłmi
 Miasta Krakowa ktorego in volumine Legum
 et Constitut. Anno 1662. Folio 29. Nobilitatio.
 Rycerskie zasługi Szlachetnego Stanisława Piotr-
 Kowczyka Porucznika Raytarskiego przydosto-
 ięństwie naszym w różnych Okazyach Ostwa dero-
 ne iako w Wojsku encomium tak w Ojczyźnie
 godny mieć premium dla ktorych Onego do Kley-
 notu Szlachectwa Polskiego, y Cesarstkich Praw
 wolności, Prerogatyw Stanu tego przypuszczamy
 y iemu Przywilej z Kancellaryi naszej wydać
 rozkazaliśmy.

O Terazniejszych czasach Jerzego, y Romualda,
 Mikłaj Schedlow go Kłmi Sekretarzow Biblio-
 polow ieden Radca, drugi Starszy Ławnik Miasta
 Starostego Krakowa. Z ktorych zasługując się
 Najasnieyszemu Majestatowi y Rzeczypospolitej
 podziw dzień sturą w Wojsku smę Pan Mikłaj
 Schedel Porucznik Gwardyey w Kamieniu Podol-
 skim pro Præsido tego Miasta zostaje.

Franciszek w Cesarzach do go Kłmi mając de-
 torjaty, ci byli naszych czasow Bibliopolami,
 Drukarzami, y oraz Woytami Wyższego Prawa
 Miasta Łamku Krakowa. Tak y Jerzy Forster
 Jaięe Młis Secretarius y Bibliopol do ten w
 Gdansk, w Krakowie, w Warszawie, w Lublinie
 miał swoje za Przywilejem otwarte Oficyny
 z Księgami przysługując się Rzeczypospolitej.
 A ze bym lepiej wyraził, y pokazał uslugi
 Rzeczypospolitej wspomnie o Piśmie y Dru-

Stanisław Piotr Kowczyk
 iako tego Przywilej Drukarz
 Świądory były w Wojsku y
 Wojskowy godny tego en-
 comium przyniosło mu pre-
 mium przez Konstytucję
 1662.

w Gdansk, w Thornii
 w Krakowie, w Warszawie
 Jc. Są y byli Radczami Biblio-
 pol, Ławnikami, Woytami
 Jc. Który pragnął Miejskiego
 honoru zaraz dostał bo są
 y byli Capaces. a teraz co za
 postpozycją przez Introliga-
 torow ruinę Oficyn.

Drukarniach anaprzód vide Chronicam Ger-
manicam editam per Sodefridum Schultz pag. 87.
także Roku 1400. zaczęto drukiem drukować pier-
wszą w Rzymie przez nizej wyrażonego iako Epi-
thaphium. w Heidelbergu w Kasztorzeu wiele.
bnych O. Augustyanow wyryte iest po Niemiecku

Hans von Laudenbach ist mein nahm
die erste Bücher druckt ich zu Rom
bitt für meine Seel Gott giebt dir Lohn
Jan de Laudenbach iest imię moje

Pierwsze drukiem drukował w Rzymie

Proscie za moie dusze daj Boze nad grodzienie

Tu ruz wdzienmy iż Roku 1400 na-
przed pokazato się którego Cereku, od ko-
go y gdzie wynalezienie iest Pismo dru-
karni w Panstwach Europejskich z Autho-
rów rożnych, y przez kogo do Królestwa Pol-
skiego weszły, y iako do Bibliopółow nara-
du obcego, są y były założone w Polszcze
Drukarnie przystugując się Najasniej-
szym Królom y Rzeczypospolitey.

W drugiey Kiedze mamy Subtitulo Natales
Illustrum virorum faminarum, Urbium, Academi-
arum, etc Monasteriorum descriptiones à Autore
M. Andrea Calagio Poeta Cesary Coronato Philo-
logo et Polihistore Anno Dni 1609. Typis Francofurti
cum gratia et Privilegio S. C. M. Friderici Hart-
manni Bibliopole Cuiusmodi vide folio 192 Typo-
graphia ars inventa Moguntiae quae ab antiquis
dicta Moguntina à Joanne Fausto Germano seu
Moguntino et genero eius Petro Scheffer de Gerer-
sheim Anno 1478. W Trzedey Impresum est in
Inclita Civitate Moguntina quae ab antiquis au-
rea Moguntia dicta, à magis id est sapientibus
ut fertur primitus fundata in qua Nobilissima
Civitate ars et scientia haec Subtilissima cata-
cterisandi seu Impriandi fuit prima incepta Go-
tico Character sub titulo. Ortus Sanitatis Scri-
bit in primo Tractatu de Herbis in secundo Tra-
ctatu de Animalibus vitam introducentibus
in tertio Tractatu de Viribus in quarto Tractatu
de Piscibus, in Quinto Tractatus de Lapidebus in
quam sub Archiepiscopatu Reverendissimi et di-
gnissimi Principis et Domini Domini Bertoldi Ar-
chiepiscopi

Archiepiscopi ac Principis Electoris curis
felicissime auspicio graditur, recipitur, et auto-
risatur. Jacobus Impressor Anno 1491. die
23 Junii in folio Opus.

Do Krolestwa Polskiego Sprowadzone są
przez Bibliopolow Drukarnie do Miasta Stole-
cznego Krakowa pierwsze Opus Skonzone die
27. January Anno 1506. Sub titulo Priuile-
gium Constitutionum Indultorum Deere-
torum Regni Poloniae ab Illustrissimo et Reue-
rendissimo Domino Joanne Laske Cancellario
Regni in folio in Typographia Joannis Haller
Typographus s. Rektis cum Gratia.

Anno 1521 Chronica Niechowita finita in
mense Decembris impressa apud Hieronimum
Victor opere atq; industria eiusdem Victor in folio
1529 Tractatus de Sacramentis et Divinis Officiis
ac eorum Administrationibus impensis Marci
Scharffenberge Bibliopole Graecovici in 4to impres-
sum Graecovici per Matthaeum Scharffenberge Ty-
pographum.

1535. Excudebat mense Aprilis Saxon in Re-
gia Polonia Graecovia Hieronimus Victor cum
gratia et Priuilegio Sa Rektis Poloniae est cau-
tis imprimere aduehere aut vendicare ne au-
deant sub penis in Priuilegio expressis.

1539. die 24. May Zoltarz albo Pieśni Dawida
Prozeka z Argumentami in 8uo Graecovici in
Officina Ungleriana.

1539. Impressum Statutum Sigismundi I
Regis Poloniae Typis Graecovici Lazari Andreas
Ungaro in folio

1555. Einharda Gerichiusa ouychowanii
y czuiczenii m todzi w Krakowie Drukar-
ni Typografa a Dziedzicow Marka Schar-
ffenbergera in folio drukowane.

1558. Porządki Prawa Mieyskiego y Artyku-
ły Prawa Maydeburyskiego te Ktore zowią

Pierwsze opus Anno 1506. Skonzone
y tak consequenter różnych lat wychodzi-
ły różne Opera Książ, a to tylko się namienia
nie zupełnie wyprowadzić dla czasu nie
zabierania.

Joannes Haller

Hieronimus Victor

Marcus Scharffenberger
Bibliopola
tandem y Typographus

Ungler Typogr

Lazari Andreas

Matyas Cwierzbyety

Mattheus Siebeneycher

Andreas Petricovius

Georgius Schonfels

Daniel Lanczycki

Zowia Speculum Saxonum w Krakowie Dru-
karni Lazara Andrzeja Typographa Cum Gratia
et Privilegio Regiae Mtis autor Operis Barto-
myi Groicki lege Privilegium Episcopi w tym ze Ro-
szetku gdzie jest cautio d toby ripuzyt &c.

1560. Rozdział 12 Philosophow w Krakowie w dru-
karni u Matyasa Cwierzbyety opus in 4to

1561. Dictionarium Latine Polonicum Joannis
Maczynski Aulico Regio in folio nieknapius Je-
zuita poprawit Typis Regio monti.

1575. Postylla albo Kazanie Niedza Jakuba Cwuy-
ka z Wegrowa Theologa S. I. w Krakowie w dru-
karni Matheusza Siebeneychera cum Gratia
et Privilegio Sae Re Mtis.

1579. Constitutiones Synodorum Metropolita-
nae Ecclesiae Gnesnensis studio et opere Andisimi
Domini Stanislawi Karmkowicki Episcopi Vladisla-
wiensis Cracoviae Typis impressit et Andreas
Petricovius. in 4to

1600. Hierosolimitana Peregrinatio Illustris-
simi Domini Nicolai Christophori Radezi-
wit Ducis in Olyka &c. IV Epistolis Comprehen-
sa a Thoma Tretero custode Varmienensi edita
apud Georgium Schonfels Typographo Bruns-
bergensis Cautum est Privilegio Sae Re Mtis
Poloniae ne quis Typographorum Bibliopolarum
Libros novos in lucem ediderit quocunque mo-
do Characterem aut formam edere aut vendita-
re intra Regni Dominiorum Poloniae fines de-
ne audeat sub pena Confiscationis Librorum
et alius &c. in folio

1600. Antypheiz albo apologia przeciwko
Philaletovi Starozytny Ruri Greckiey Wyda-
ny Listy o Synodzie mianych w Rzymu 1597.
w Wilsni Drukarni Daniela Lanczyckiego
in 4to.

1601. Junis Provincialis quae Speculum Sado-
rum vulgo nuncupatur Typis Zamosci Cum
Gratia et Privilegio Sae Re Mtis Vide et lege
nesit

ne sit alibi impressum et importatum in Re-
gnum nostrum sub vadio Trium Millium
aureorum et exemplarium omnium muleta
sanctimus gc. Sigismundus III Rex Regnorū
nostrorum Poloniae XIV. et Sueciae VIII.

1662. Parentalia Illustrissimi Nicolai Lubomir-
ski unico Nepoti &c. Cracoviae Typis Joannis Joannes Szeli-
gowski in 4to

1666. Dobra Duchowne Stanu Zakonnego
w Kaliszu w Drukarzni Wojciecha Godeli-
uracum Gratia et Privilegio Sa Re Mts Wojciech Godelius
in 4to

1667. Monestesaron Evangelicum ex 4or
Evangelis Cracoviae in Typographia
Basili Skalski in folio Basili Skalski

1669. Technopagnion epithelamum cum
studiosa juventutis Collegii Pornamensis
Soci. Jesu dedicavit Coniugum Rostworow-
ski et Opalenski Typis Pornamiae in Offici-
na Joannis Wolrabi in 4to

1669 Chronica sive Historia Polonica Com-
pendiosa ab Authore Magnifico Virro Joanne Balthasar Andreas
de Fulstin Herburti Regni Poloniae Senatori Bibliopola
Dantisci Balthasaris Andreae Bibliopola
cum Gratia et Privilegio Sa Re Mts. 4to

1673. Opisanie swiata albo zelacza Botera
Benewia w Krakowie Drukarzni Mikotaja Mikotaj Lobo.
Lobacum Gratia et Privilegio Sa Re Mts in 4to

1674. Compendium Prae Statutorum et Constitutioni-
um Koronnych Theodora Zawadzkiego in folio u Simon Kempini
Krakowie Drukarzni Simona Kempini
Jokelki Typographa

1678. Waz międziary rozmyślanie omgce Jan Szeli-
gowski Pana Jesu Christa Authora Gabriela Leopo-
lity w Lwowie Drukarzni Jana Szeligi

1678. Skarbica Kosciola Jasney Gory Cze-
stochowski z Historią opisaną a Obrazie Franciszek Cezary
N. P. M. Cezostochows w Krakowie Drukarzni
Franciszka Cezarego J. K. K. Typographa in 4to

Martinus Horterini

Burchardus Kuidii.
Bibliopola.

Waleryan Pigłowski

Jan Rogowski.

Maciej Andrzejewczyk

Antoni Wosinski

Jan Trepiński

Cerigardus Faneci

Schellboltziana

1620. Epitaphium in Obitum Adm. Gen. Domini Jacobi Sandolouii I. V. D. et Professo-
ri. Canonici Sandecensi Racouice Typis Mar-
tini Horterini de Reuthtis g.

1622 Orationes Fabiani Birconii Graesvia
Typis Martini Lazari sumptibus Burchar-
di Kuidii Bibliopola de Reuthtis cum Gratia
et Privilegio.

1621. Thesaurus seu Promptuarium Polone
Latino, Graeco, Opera Georgii Enapii Typis
Racouice Francisci Cezani cum Gratia et Privi-
legio S. R. M. t. 1.

1628. Akademia pobożności Clajns, albo szko-
ła pobożna w Krakowie drukarni Walerya-
na Pigłowskiego.

1630. Inwentarz Konstytucji Koronnych od
roku 1550 aż do roku 1628. przez Wojcie-
cha Madalinskiego in Ordinem alphabeti
zebrany a w zwowię drukarni Jana Czellegi
Jm. W. A. Arzbis. Ku pa. Lwowskiego Typogra-
pha.

1631. Konstytucje Seymu Warszawskiego w War-
szawie w drukarni Jana Rogowskiego de Re-
uthtis Typographa.

1632 Droga do Cierzońca i z znakow A. Dre-
xelliusza in suo w Krakowie w drukarni
Andrzejewczyka cum Gratia et Privilegio

1633. Zuzieradło Przykładow iako w Prefacy
Trzy razy iuz przed tym drukowana in ope folio
w Krakowie drukarni Antoniego Wosinskie-
go Jo. de Mli. Typografa.

1635 Konstytucja Seymu Warszawskiego w War-
szawie w drukarni Jana Trepińskiego Jo. de Mli.
Typografa.

1635. Leshnenses Musae Lachrimantes Annae
de Radziwim Radziwiniace Panegiricus Funebra-
lis Typis Leshn Polonorum in Officina Typographi-
ca Cerigardi Faneci.

1636 Laudatio Funebnis Illustrissimi Castellani
Culmensis Typis Thoruni in Officina Schel-
boltziana in 4to

1641. David Contritus in suis Racuin
in officina Christophori Smedelii Sc. R. h. t.
Typographe.

Christophorus Schedel

1641 Synodus Provincialis Gnesnensis
sub Illustrissimo Joanne Cezry & Archiepis-
copo Gnesnensi Petricowia Celebrata An-
no 1628. die 22 May Typis Gacowia An-
dree Petricowii Sæ Ræ Nitæ Typographe
ibi data est Licentia Excellenti Andree
Petricowii Typographe Gacowiensi Saluare
cognitione Synodi imprimendi Antiphonari-
um Graduale, Rituale, siue agendorum Con-
stitutionum Libros ad triennium conceptis

Andreas Petricovius.

NB. Vide Schedeliana Privilegium.

1042 Łazanie Cel, albo kres Trzebuchów

skich przy pogrzebie w Krakowie Drukarni Marcina Filipowicz

Marcina Filipowicza in ato

1043 Typus Veræ Religionis seu Tractatus
Speculativus et moralis R. P. Mariani
Costoni Ordinis minorum Observantiæ Po-
snaniæ in officina Alberti Roguli.

Albertus Regula

1644. Poset z bawieria Panien Zakonny ch Opa-
towsza Dwma s. Doktora w Krakowie On-
karni Stanisława Bertutowicza m 46

Stanisław Bartulowicz

1044 Peregrynacya Prozesliwa Dwóch Biskupów
Kra Kouskiego y Warmińskiego na La-
dzie y morzu gloszona w Warszawie w Drukarni
Piotra Elwta Jo KMei Typograf

Petrus Glers.

1602. Observationum Practicarum ex Jure
Civili. et Saxonico collectarum ad usum Judi-
cium Curiae Regalis primo Typis Tigae Quo-
rum 2do reimpresum Anno 1645. Summa
Privilegii Regii.

Vladislaus IV. Dei Gratia Rex Poloniae et
Sueciae magnus Dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae
Moscoviae, Samogitiae, Carniochorum et Livoniae
&c. &c.

Diplomate suo-Sancti nequis Observatio:
nes Practicas ANDREAE Lipsii, a Lipe Episc

Cracouiensis, intra triginta annos à Regno
Poloniæ Magnæq; Ducatu Lithuanicæ, ceteris
que annexis ditionibus excidat, aut alibi
terrarum locorum vè excusas, in hoc Regnum
magnumq; Ducatum Lithuanicæ inferat ve-
nalesq; exponat præter Georgii Forsteri Biblio-
polæ Regi voluntatem. Qui secus facit præter
confiscationem exemplarium viginti marca-
rum puri auri, cuius medietas fixæ Regis, altera
delatori cedere debet, pro libris sic illatis soluen-
dum pena mulcabitur, uti latius patet ex
Litteris datis Varisaviæ 26. Mensis Aprilis. An-
no 1645. Vladislaus Rex

Jan Rhou.

1646. Alty o mitorci Bozey w Lublinie w
Drukarni Jana Rhou wdowcy in 4to

Lukasz Kypis
y Bibliopola.

1647. Hippika Okoniach w Krakowie Dru-
karni Lukassa Kypisa Jo Khe Typographa
y Bibliopoli in folio.

1647. Ustuga codzienna nabozenstwa au-
thore Sawatha w Lwowie Dru karni u Sebesti-
ana Nowogorskiego Smia do za Arcybiskupa
Typografa.

Joannes Voijen.

1648. Nicolai Vernulari Historiographi cum
berch Bibliopola. gratia et Privilegio Joannis Voijenberch.
Juratus et. Bibliopola jurato Constitutionum Militarium
Typographus. 1649. De fatalibus Imperiorum Regnerum
et rerum Publicarum Sedani in Officina

Joannes Waesberge Joannis Waesberge Typographi jurati.

Daniel Vetter 1650. Janua Cameranae seu doctrina Phirica
Præcis Typis Lemæ Danielis Vetteri in 8vo

1652. Paradisus Eucharisticus Lubline prostant
in Officina Georgii Forsteri Sa Reg Mti Bibliop-
la, cum Privilegio Sa Reg Mti.

Mikotay Schedel.

1659. Konstytucje Seymow Wapzawskich w Kra-
kowie w Dru karni Mikotaja Schedla Jo Khe
Typographa.

1663. Novus Proteus Jesus Saluator mundi

Albertus Rekielowicz

Typis Cracovicæ apud Albertum Rekielowicz
Sa Reg Mti Typographo. in 8vo

1663. *Żywot S. Terezy w Krakowie na Kazimie-
rze w Drukarni Balcera Smieszłowskiego* Balcer Smieszkowski
S. R. M. Typographa in folio
1669. *Problema Regia Michaelis Poloniarum
Regis Inuictissimi Typis Vilnae Academiae S. J.* Vilnae S. Jesu in Collegio. *MB*
1670. *Congregatio Sacrorum Rituum Canonici
Eationis Beati Joannis Cantu S. J. D. et Pos-
fessoris in Alma Universitate Graeciae Typis* Graeciae Universitatis.
Universitatis.
1674. *Prælectiones Theologicae Modrianow-
ski Typis Lesnae Michaelis Buch in duo* Michael Buch
1676. *Die 19. Aprilis Florilegium Palladis Ori-
tium et Philosophiae Candidatis in Alma Uni-
versitate Graeciae Typis Graeciae apud
Albertum Gorecki S. R. M. et Alma Univer-* Albertus Gorecki.
Typograf. *W. wojna domowa opisana od Samuelas Iwadowskiego.
na kładem Jerzego Forstera za przywilejem
J. K. M. Biblioteki w Krakowie u wydawcy
Lukasza Ręgis w J. K. M. Typog. L. 1680.*
1681. *Wojna domowa z Kozakami Moskwa,
Tatary &c. autore Iwadowskim in Folio w ka-* In Collegio S. J. Calisii. *MB*
liszu w Drukarni Societatis Jesu. in folio
1680. *Mense Secunda Illustrissimi Krasin-
ski Regni Referendaris Typis Varsaviae
Caroli Ferdinandi Freiber S. R. M. Typog.* Carolus Freiber
1686. *Nauki Chrzescianskie S. Augustina
Doktora Koscila Bozego Warszawskie Drukar-
ni Collegium Scholarum Piarum in 4to.* In Collegio Piarum Scholarum
1687. *Przewodnik grzesznika Adza Ludwika
de Granade w Lublinie w Drukarni Collegio
S. J. in 4to.* In Collegio S. J. Lublinens
1688. *Orbis Gotticus Mathaei Praetorii Typis
monasterii Oliuensis in folio* In Conventu Oliuensis
1693. *Byssus et Purpura S. Stanislai Vita
- et Martyrium Episcopi Graeciae Sotare
uis Ordinis S. Pauli Primi Eremitae Prae-
sbyteri Typis Clarrmontis Cestochowens
y tak co daley to Cerecey w Collegiach w
Klasztorach po za kładano posprowadzane
z rąk Puerickich Drukarnie do Poznania &c.
Oo jezuitow, Sendomierza, Cwarzawy.* In Conventu Clarrmontis.

Supraola.

Nie spominam dawnych Bibliopółow którzy w.
w Bogu niech odpoczywają Mennicha, Kellera,
Kositarz Kiege, iako ieden podrugim Przywilegio-
wane Bibliotheki Otrzymując, a ztandem post Tata
Spominionych następowałi Hebanowscy, Domani-
scy, Rozycy, Matyaszkiewiczowie. Kęsgaci
wszyscy wyrażeni pracując w Oficynach Księg
za Przywilegiami, i Konsensem J. & M. i Prze-
stawney Akademiei Krakowskiej otwarte mieli
i mają Bibliotheki.

Teraz następuje

Examen do Prawa.

M. 7me
Examen z Autho-
row rożnych, co Bi-
bliopola, a co Compa-
ctor Librorum.

Dla Informacyi Sądu Miłostliwego Pana
y rzetelny wiadomości iadochut chorowie, że dwa
Stany opisuia, Co Bibliopola, a co Compactor Librorum
i kto ma oprowiać, a kto oprowne księgi przedawać.
Co jest Bibliopola, a co Bibliopogus i który ze Znak-
u Ulice Tablicz nad drogą wywieszony ut Opifex zostaje.
Co Księga, a co Sexterna i krotko wyrażemy.
a Naprzód.

N. 7me
Pierwszy Autho-
r opisał iure et bona
fide Bibliopółow,
Typographowy Com-
pactorow, co do Kto-
go należy. Vir Re-
uerendus Amos
Comenius.

Vir Reuerendus ac Clarissimus Ioannes
Amos Comenius Latine idiomatice Ianuam
Linguarum reueratam in lucem emisit, opus
magna industria elaboratum et utilissimum
methodum compendiosissimam et tutissimam o-
stendens, quā utentes iter ad eruditionem per-
fectam cito et feliciter inire possit. Huius libri
aurei, a Viris doctis ubicunq; uenalis prostitit
prostantia cognita fuit. hinc eius Uniuersale
desiderium, hinc tot multis in Regionibus editio-
nes non solius Textus Originalis, verum etiam
eiusdem translati in vulgares linguas itera-
te sunt primum Latinam nec non Latino Galli-
co, Italico Germanicam, et Polonicam Ianuam
aureorum linguarum euulgauimus in gratiam
potissimum eorum qui Serenariam penetralia

illustrare

Subtrahere cupiunt curauimus, ne unquam
habeat pretiosam suppellectilem, quam in Catalogo
nostro propriam Nobis iuste et perpetuo
vindicauiamus, merito vituperandi carea-
mus sed ut iure bona fide acquisita, et
diuturno usu firmata frui pergamus de
Repubblica Literaria studiosè mereamur.

Tak ten Author pisze De Schola et Institu-
tione Puncto 724. Quoniam Literati ad
omnia habiles esse, idiotæ Viceversa parum
Societati humana conferre deprehenduntur,
Scholis uti rudes erudiantur, opus est.

In puncto 748. Ancillantur huic Librarii
et Typographus eiusque Operarii: Operarii qui lo-
culamentis Typos depromentes: vel ex promen-
tes: coagmentant praeo subiciunt, et libros ex
audent, editionibusque absolutis Bibliopogo seu
Compactori Librorum compingendos tradunt,
quos Bibliopola postmodum uendunt.

Cy tamj in apparatu eruditionis tam rerum
quam verborum per omnes artes et scientias
instructus opera et studio R. P. Michaelis Pe-
xelfender Soc: Jesu sacerq tak uyrarare ego.
Bibliopola exercet. Bibliopolum vendens li-
bros in Taberna Libraria, quorum alios com-
parat pretio, alios commutat merce simili Bi-
bliothecarius eodem congestat in Bibliothecam
Latino librariam, quae et locum significat
et armarium, ac libros in scribitq Catalogo
secundum Alphabeti ordinem distributo, ac
disponit per repositoria, seu receptacula aut
armaria hoc est altiora pegmata proportionè
intervallores respondenti, ubi velut in ca-
pis certo ordine gradus collocantur.

Bibliopogus thomaorizij Compactor Librorum
y tak pisze ten ze Pexelfender in apparata eru-
ditionis. Nunc Chartacea folio Bibliopogus Compa-
ctor Librorum compingit, compaginatur in codice,

ubi

O 7me

Drugi Author R. P. Pexelfender —
wyrazit co Bibliopola, co Compactor
Librorum, y iaka distinkcyia między
niemi, tendo officynę handlu y dyspo-
zyty, a tendo Compaktory Książ o Bi-
bliopoli Sege.

P. 7me

Compactorze Książ Sege
co za fundeja i ego roboty.

ubi prius ligula Ossea complicaueit, seu con:
 quadauerit in pagellas et paginas, eaq̃ mallea:
 uerit: rariorem chartam firmaturus aqua tingit
 aluminata: / quas deinde, catentis per tabulam et
 intersutis, a tergo presse funiculis ante censuit
 futura aequali, et per quaterniones colligat: prolo:
 interceptas, dorso conglutinat paulo eminentio:
 re, ac circumadit dola bellā tere ti: libraria / cir:
 cum cisuram colorat varie ac inaurat etiam præ
 munitq̃ frontes e filo intortis capitellis. Exinde
 circumunit tegumentis papyraceis, glutinō farinaceo
 densatis aut doletis tabellis, quas deinde obducit
 seu membrana seu corio, rotula striatā plerumq̃ in
 auratō: / Optimum est camelinum / latera fibulat
 aut aereis fibulis seu uncis a heneis, aut connectit
 ligulis: / Ligamentis, / Scortis, lineis, series si:
 bris grandioribus bullas affigit umbicinas,
 denique tota compactio ita est constituta ut
 compacta nec discedant, aut hient, numeriq̃ su:
 tilium philyrarum inter se respondeant.

Q 7ma
 Irzei Author Joannes
 Murrmelius in Nomen:
 Eleatura wyrazaco
 Bibliopolium, co Bibliopola
 a co Compactor Libroru.

Nomenclatura Joannis Murrme:

III Wyrazaco Schola & Re Libraria.

Schola Gymnasium Academia

Folio 144.

Bibliotheca Ksiegarnia

Typographus Drukarz

Officina Typographica vel Libraria

Drukarnia Ksiegarnia.

Scriptor. Pisarz siebie co piszacy

**Taberna Libraria Bibliopolium Kram
 gdzie Ksiegi przedaiq.**

Bibliopola: Bibliopola księgi przedaiacy.

Bibliopegus Librorum Compactor.

Introfigator

R. 7ma
 Czwartu Auther Miller
 Jysse co Bibliopola, y co do

**Indescriptione omnium fundamentalium
 in mundo rerum, et in uita actionum Autore
 Mullerio**

Müllerio ten pisząc po Łacinie, po Francusku,
po Niemiecku, po Polsku po Włosku, po Angiel-
sku wyrażający każdego z Profesji jego.

Tu tylko jeden język Polski wyraża się wyra-
żony. Bibliopolium. Księgarnia.

Bibliopola, Księżnik przedaie książki w
gramnicy Księżnej, których Regestr Spisany
ma, Księgi porządnie rozkładane bywają po-
stawach, po przegrodach, y doużywania nadkucie
albo Pulpicie rozkłada wiele Książek zowią się Książ-
nica, albo Bibliotheka.

Bibliopagus Compactor Librorum tenże Author
Müller pisze o Księgarzach, że przed czas y z Książki
Papier, z Papierem, y zwracali ie wiednę Księgę teraz
wiąże Księgi. Księgarz gdy Arkusze woda Klei-
stą moczone osusza potym składa y zbiera,
nuz wozuwa, prasuje w prasie: Ktorema dnie
srobie w tyle zklia, nozem okragłym obrzyra,
na ostatok parganinem, albo skórą powłó-
czy, wyprawia, y przybicia im Książki.

Tu się pokazuje co jest

Książnik

a co

Książnik

Quae uideat unde derivatur Bibliopola

Authores et quidem Amus Respondit.

Bibliopolas Lugduni esse non putabam ac
tanto libentius ex Literis tuis cogno-
ui uenditori Libellos meos compo-
tur autem ex Biblio

glio quod est

Liberalis et a

polo quod est

vendo, ideo Bibliopola venditor Librorum

Liberalis esse debet. Libertas autem haec

provenit ab omnibus Privilegiis, et ab

ipsa met Sacra Scriptura Biblia, dicitur ergo

teps Rzymianie nazwali Książka Libera Liber-
tate. Nowi Author Triphon non habet, sed habet Bibliopola

Tosy Author Martialis. Sed qui me vendit, Bibliopola putat.

y co domiego należy
a co Compactor Librorum
y co iemu należy, y iako
ma robic.

S. 7mo

Quem est Introlegator opusculum
iako y ten Author Müller.

T 7mo

Plinius junior in Galatine 11. linguarum
Sub Litera B. Fatis

Piąty Author opusculu z Książki bierze
Bibliopola, y iako handel domiego nale-
ży, y samie Authorowie nie przedawali.

V. 7mo
Introductor z kąd
bierze imię.

W. 7mo
Manufactura opisuie się
z kąd maie Victum et amictu
y co zarobotę maie y iak
Bibliopola kosztować musi
y co raz płacić Introductorowi
rom przychodzi; a ta ożywi
ścię rzetelnie y sprawiedliwie
pokazuje się.

Toc ruz euidenter patet, że y authorowie sami
nie przedawali ksiąg, tylko do Bibliopoli oddy-
wali. Introductor z kąd pochodzi.

Componitur ex Intro^{et}ductor nihi la ludo
Significat nisi Compactionem Librorum ideo
ad solam compactionem spectat non autem aduen-
ditionem Librorum.

Szukaliśmy y rewidowali różne księgi, różne
volumina, różnych authorow, abyśmy dosłi co
za funkeya, co za Profesya Introductora nie wie-
cej nie naleziliśmy, tylko ad Compactionem należy
opisywać. Manufacture. Przemieśla Intro-
ductoru pochodząca z Mieyskiego Prawa z řechu-
Artystow z uwyślerzenia znaku nadrgu Tablice
z řeladzi po dół koro trzymania z řh topcowdo na-
uki w exercytowaniu dobrze Nalezycie robote opra-
wienia ksiąg, z kąd z Imienia swego Introductor
maieć done roboty, gdyż řekł wiek: ciek z pod
prasy drukarski podawał y podaje tak w řrole-
stwie Polskim we Dwudziestu řześci Drukarniach
ialko teraz z różnych Państw, řrodestw, y řmiast
prdychozące řeaterna do řerony te uřyżt kie
do řek Introductorow pochodzą maieć przy tym
z dwoięy uřasney Profesyej robote a naprzed řet-
y monumenta Scripta różne ad unum Volumen
sprowadzające, Protokuly różnych řuridykeyej,
Řegestra řrowentow, Řercept y Řapens Oras de-
řle, řy ki, řurędra, řuręderka, řekakuty řakamar-
we, řektorali ki, řtuczoze różne, řuillares, řaslu-
wy řtozozne do reliquiariow, řanegiry ki, řoncluy-
dedy řacyie řanstwu różnych řriąg przypisywać.
řektury, řapiery řyzami řbrzyńanie, wy řtaca-
nie řasnie řuręconym řerelmo znym řerelmo-
znym řchmmzom řestauracyie řibliothek in-
nym řanom y řondycyey řudziom řzerabianu
ksiąg, y de nous robiąc. Řelegium, řonventom

Kłopotom Pannom Za Konnym, na gratek
 Bibliopolom, artę Victum et Amictum maia suffi:
 crenter, ze az iuz roboty przyimowac niechcieli.
 y niechca, y iezeli przyieli tedy Rok drugi dany
 troche kiaz roboty od oprawy u siebie trzymali,
 zadney uygody uczynic niechcieli, a to dla odstę-
 cenia kupujących, y ruinę handlu kiaz od Bibli:
 opolow. Cerdzielismy pokazanym Processem popry-
 szonym przez Suadkow de Anno 1711. y 1716.
 Obiawiając. Bibliopola stara się według swojej
 Profesji, zapisać księgi z prowadzą, y do rąk In-
 troligatorowi podać, toż ksztytaci, kredy-
 tuie y uypłacać musi, leży Summaruizione,
 leż y księgi w Bibliotekach biorąc jmię od
 Dziada, Pradziada, & to iednę kupi zostaje dru-
 giej dalszej familiei, y tak zapłacone trudem
 z prowadzone ni kt nie kupi, ni kt nie spyta
 sama przez się księga woprawie dlugo leżaca
 niszczyć się musi to jest przez myszy, szerny,
 mole, wniwecz Obracając się Compakcyę, &
 tak iednę księge po raz podwa do Oprawie-
 nia Introligatorom podawac się musi, a co
 raz to płacę. Compactor Librorum ma swo-
 ie pewną zapłatę, nie traci bogotowe pie-
 niądze od podających do Introligowania
 Kiaz biorąc Consolacyę y zapłatę. bo kto
 da księge wy kupić, y zapłacić od niego musi.
 Upatrzono to w Narodach od tak wielu Cerzłow
 aby te Oficyny Kiaz Bibliopolow były woso-
 bliwych Protekcjach nad wszystkimi na świecie
 handle. Te Sułeci Oycowie Papiezowie Obwa-
 rowali Władzą swoją jako maia wyrażeni
 Bibliopole, Drukarze zostawac. Niezwy-
 zoni Monarchowie Cesarze Rzymscy, Kro-
 lowie, Kuzeta, Arcybiskupi, Biskupi trzy-
 mają ich w faworach Tas ki, aby jako Priuile-
 grati Jurati sami Oficyny otwarte trzymali
 a inaczej

a inaczey, co by po Prawach Przywilegiach Statutach, Artykulach, Assekuracyach i z tym wielkim przychodzące fundowanie, zakładanie Bibliothek, co by mowić po zapisach Kontraktach, dokumentach, gdy by niemialy być dotrzymywane wzdziemy Bibliopolow poroznych Authorach, iako kosztem fatygami drukowania Gratia et Speciali Privilegio Sacrae Caesaris Majestatis. Sacra Regia Majestatis wygrazeni Szczę-

X. 7me
Drukarni w Polsce
iuz jest 29. a te się
wygrazają gdzie

W Księstwie Polskim znajdujących się Drukarni we Dwadziestu Szesci, rozne Księgi wychodzące Każda Drukarnia powinna mieć swoje Prawa Przywileje od Najasniejszych Królów i od nas drugiey gatunku Księg. w Prawie: iego Opisanym zabierać nie może, ani powinna przez Consensu, approbacyę Censury Loc. i Fornarii drukować nikt niepowinien tych Drukarni tak iest Specificationis.

a naprzod.

w Krakowie Mieście Metropolis.

1. Przewodney Akademiei Krakowskiej.

ad Collegium majus należąco

2. Imię Jana Franciszka Cezarego pro tunc

ad Collegium minus należąco

3. Imię Jana Jana Domanskiego.

4. Imię Jana Matyjasz diuierzo

w Wilnie.

5. ad Collegium C. C. C. Jezuitorow.

6. w Kłajtorze C. C. C. Franciszkanow.

7. Religiei Ruskiej i Pism Ruskich Pols.

w Poznaniu

8. Na Tumie przy Akademiei

9. w Mieście Collegium C. C. C. Jezuitorow.

w Warszawie.

10. Collegium C. C. C. Piarum Scholarum.

11. Collegium C. C. C. Jezuitorow.

w Lwowie

12. Bractwa S. Trójcy przy Farze

13. Collegium C. C. C. Jezuitorow.

14. Uniacka Ruskiej Religiei.

w Zamosciu

15. Przy Akademiei Zamoyjskiej

w Gento

- w Czestochowie
 16. Na Jarney Gorze w Krasztorze
 w Lublinie.
 17. w Collegium w w. OO. Jezuitow.
 w Supraslu
 18. w Monasterze w w. OO. Bazyljanow Unitow
 w Tendamierzu
 19. w Collegium w w. OO. Jezuitow.
 w Kalirzu
 20. w Collegium w w. OO. Jezuitow.
 w Brunsberku.
 21. w Collegium w w. OO. Jezuitow.
 w Oliwie
 22. w Konwencie Oliwskim pod Gdanem
 w Gdanem
 23. Imi Pana Jansona Waszberga y Sukcesorow.
 24. Paulus Patra y Sukcesorow.
 25. Daniela Stolla y Sukcesorow.
 w Thoronui
 26. Imi Pana Jana Hauensteinackiego
 y Laurera Bibliopolew.
 w Elblagu
 27. Imi Pana Preisza Bibliopoli.
 w Lesnie.
 28. Mieyska w tym ze Mieyscie Lesnie.
 w Poczaiu na Cwotynui
 29. w Monasterze w w. OO. Bazyljanow nowo
 Grygowan 30 w Pinski w w. OO. Jezuitow.

Księgi mają Oficyny, iako to Drukarze
 Drukarze, Bibliopole, Bibliotheki, trzymając
 stug do roboty y wygody swoich Oficyn Dru-
 karz ma Gissera, Zycera, y Prejsera; Bibliopo-
 la Scribenta, Introligatora. Z tych każdy swo-
 jej własnej Profesyej pilnować powinien. Aci
 Compactores Librorum żadnego Prawa nato-
 nie mają wdzierać się w Drukowanie Książ-
 k iednej essentyej, iednej ze Materji wydając
 przeciwko temu iednego prawnie, a prawnie czasu
 Roku y miesiąca; atę się prezentować y
 w Sądach go Kłeli przed Jasnie Cesarskim
 Imię Panem Kanclerzem Cesarz. Koronnym.
 Confrontacja tych Książek tak jest.
 Palatium Regince Celi Siue Pandochium 12

Druk.

Y. 7mo

Drukarze, Bibliopole w Oficynach
 co za Ludzi powinni trzymać,
 y tak Compactores Librorum
 wdarli się Drukować Książek
 psując gwałtem, Przywilej uide
 Protestacje y wydanie Introliga-
 torom Mandaty.

Drukowane przez Pana Jana Tłoczkiwicza
 y Balcera Grabowskiego Introligatorow w Warszawie
 w Supraslu, y Czestochowie w Roku Panskim
 1722 w tym ze samym Roku 1722. Drukował tenże
 gatunek y Przywilegiowany Pan Jan Domanski swo-
 jej Drukarni w Krakowie. Violatum Privilegium
 przez Introligatorow nie moze mieć żadnej ra-
 cyi, ani ex kuzi, gdyż to jedno jest samo Grabo-
 rium B. M. V. siue Officium vel Pandochium
 czyli u tytułowane Palatium unum et idem hoc
 est.
 Officium Po L. Kie in opere duodecim przedruk-
 wał Pan Grabowski Introligator z Drukarni
 y Przywilegiowany Jo K M Ci Pana Ignacego
 Hebanowskiego adpressus Jakuba Matyaszkie-
 wicza y Sukcesorow co za tym poszło, że y Colle-
 gia Perzwickie Klastory za Informacya Intro-
 ligatorow po przedrukowali pomienione Officium
 Przedrukował Krotkie Zebranie Nabozenstwa
 in Quo Pan Jan Tłoczkiwicz Introligator Kto-
 re za kontraktem Obwarowanym y podpisanym
 między wielobnym Collegium C. B. Scholarum
 Piarum z jednej a Bibliopolami z drugiej strony
 zawarty był. Niedbajac na to wszystko wazył
 się przedrukować, dawszy tytuł Krynica z tota
 prawdziwą Krynica nazwaną Krynica z tota
 zderzował przytożysz do Krynicy Krot-
 kiego Zebrania Godzin ki wszystkich Świętych
 Koztem iur Drukowane, approbowane, a Koncy-
 powane przez Staranie Pana Jana Domanskiego
 Bibliopoli y Typografa, czyniąc to Introligator
 in prejudicium Drukarni a rumę pierwszym
 Exemplarzom wydany przez Bibliopolow.
 Sławna Korona Niebieska w Nabozenstwie, tak
 wielkim Koztem przez Krzysztofa Domanskiego
 go podięta do Theologow Encypowana, appro-
 bowana, wychodząca ad lucem z Drukarni Jo K M Ci
 Domanskiego: gdy iur potrzebie, raz po raz Kozey
 Presci w Druku zstawała Introligatorowie sta-
 rać się na odjęcie fortuny zapoduszorem
 y Okazy

y Oskarżey daniem: a by w Collegium Sandomir-
skim przedrukowana i a do najprzedzej byta.
Co się y stało z Cerką ruiną Przywilejy
Odięcia kawałka chleba: Znac że mają mija-
wce. CC. Jezuiti Theologia co się niegodzi
czynić, to się im godzi uczynić, a przy karanie
Boskie nieczyn. Krzywdy bliźniemu, niepragniey
schody bliźniego zapominać, y rozumieć nie-
cheć: Kiedy Dzienniki, Kantyki, Ewangelie,
Thymiana Deuotionis, Elementarze, lekar-
stwo domowe, y tak wiele roznych ksiązek po-
odejmowali, y poprzedrukowawali, a to wsty-
stko za staraniem Introligatorow.

*Iure Conceduntur Privilegia Bibliobolus super
certis Authoribus, ac Libris sumptibus ipsorum
impressis ne alius quisque eodem excudere fa-*

vide Spel delii folio 252.

*ciat, et exponat venales in dicta confixatio-
ne, multa quæ pecuniaria in transgressores Lar-
prou. in Iurisprudens. Consisto. lib. 2. tit. 25. de 414.
Quæ sit pena imprinteris Libris absq. licen-
tia Curia Archiepiscopalis? non attentis
presumptionibus pro imprinteris militanti-
bus, arbitraria Rieg. P. 3. Decis. Neap. 72 pag. 105.*

C. Drukarniach znajdui się z roznych Au-
thorow Gudz ziemskich księgi iedne przetło-
maczone, wypolerowane, wykształtowane
językiem Polskim w drugich podmiennie
Tytuły formami, Kolumnami rozniemi a ko to
in folio, in Quarto, in Octavo, in duodecimo,
in decimo sexto, in decimo Octavo in vigeni-
mo quarto, in trigesimo Secundo, Padaię Au-
thor ad Typum Księgi cuiuscunque generis
Censurowaną a Loci Ordinario approbowan-
ą Kontrakcie, y waruw sobie, aby Drukarz
Drukarzka zadnych Exemplarzy, Sexternow
woprykładu niemiata, czynić vadia: aby z Kosz-
tu Łozonego, y wydany fortuny, oraz z pracy swojej
proficował: ale ani Kontrakty, ani vadia, ani
aspekuracye niepomoga, Kiedy na własnej

Z *zme*

Księgi Gudz ziemskie są prze-
tłomaczone na język Polski; Łaci-
ski, a w Polskich drukarniach druk-
wane z Kosztem Authora, przez Edra-
de Gzeladzi Drukarzki od Introliga-
torow za kupującce o co Proceß Typo-
grapha z Introligatorami.

Spiesznie uń korztor przez nie sturzne przykrat
 ki author szwan kowac musi, ktorzy takie nad
 Consens nadlozone Sexterna Introligatorom
 przedaiq. A ktor prosze moze pomiarowacy
 dostatecznie dosc przez Processu przysięgi, gdy In-
 troligator u samego autora oteny lubolidziesię
 Exemplarzy kupi pod tym prateatem kupna od au-
 thora bezpiecznie przykradki kupne przedaię przez co
 Bibliopolow zdrazcaia, a Bibliopole zyraciednym
 Prawem z Possepsorami Drukarzni Cenra ktoro takich
 nieprzyimua bo dobra w terminowanie lat eduka-
 cyq, y experientia maię, wychodzaę K. M. Resori:
 pta, aby takich seater now, ni kt niewazyt się ku-
 powac, o co w Krakowie na katyjsu sprawa byta
 ut sequitur Dekret taki.

Actum in Praetorio Cracoviensi Tena Secunda
 Proces o przykradki in Crastino Dominica Misericordia die scilicet
 kupione od Introligato: Vigesima Octava Mensis Aprilis Anno 1721.
 ra na katyjsu Krakow Nobilis ac Spectabilis Franciscus Czarny Iuris
 za Rescriptem J. K. M. Supremi Magdeburgensis Castri Cracoviensis
 Advocatus Actor causę, per Nobilem Albertu
 Szeligowski Iuris Supremi Magdeburgensis Ca-
 stri Cracoviensis Notarium, feren darium suum,
 Comprens proposuit, In et Contra Famatum Al-
 bertum Citu nowic, Ciuem Introligatore Craco-
 viensem, literaliter Citatum de eo. Iz Citatus wę-
 dzac o Rescriptie J. K. M. Anno Dni 1719. die 7ma
 Novembis Wydanym, ktorym in hibitum, aby się
 zadem niewazyt kupowac Exemplarzow Knięę
 zna ktadek od Szeladzi sub pana in eodem Rescri-
 pto J. K. M. expressa prolegens illud Citatus in-
 vilipendium, na kupil od Szeladzi Actoris Drukarzy-
 Kow tak wiele Exemplarzow, przez co Spectabilis
 Actor, marnaczna Iz kędę petens eundem p. enis
 eodem Rescripto sacra Regia M. M. proscriptis puniri.
 Et aduerso suprafatus Citatus persona liter Com-
 parens per directum dixit: Iz nie kupi tem urcey,

nie tylko Rubricell trzydziści pogrozy dzie-
nie, za które Celadnikowi Drukarzkiemu dalem
Czapkę, y Ostatek złotych ortery dalem, o Re-
scriptie niewiedzialem gotowem na to przyrzec
Petens Libertatem.

Porro Actor intulit: Iz poniewaz przyznaje
Citatus, ze kupil trzydziści Rubricell, Succubu:
it tedy pomas descriptas, adhaerendo Supra son:
pto Rescripto eadem super Citato extendi po-
stulauit.

Officium Consulare Cracouiense eo attento:
Quoniam Citatus, in sua defensione quod scilicet
de Rescripto Sacrae Regiae Majestatis: emptio:
nis exemplarium librorum a famulis Typogra-
phorum in hi bitorio, ad quod spectabilis actor
agit notitiam non habuerit se tuetur, ei usmo:
dig³ allegationem suam iuramento comproba-
tum se offert. ideo eundem ad prens liberum pro:
nuntiat, in futurum autem, ut a simili ausu
sub pena eodem Rescripto Sacrae Regiae Maje-
statis interposita abtineat, eidem interdictu
et in hi bet Decreti sui praesentis vigore. At quo
Decreto Spectabilis actor appellationem ad
Iudicia Sacrae Regiae Majestatis interposuit. Pa-
rens sibi eandem ad mitti. Officium interposito
ei usmodi appellationi non esse deferendum cen-
suit. nec detulit. De qua tamen prosequenda
protestatus est. Franciscus Smolukowski.
(Locus sigilli) Urbis Cracouiensis Secretarius
et Notarius.

B. gus
Decretum officii Consularis
Cracouiensis

Je to nie szczerliwie skryty przy kradki przez
Celadz Drukarzka od Introligatorow za kupu-
racy z nierzety Schedlow, Goreckich, Cedanych,
Domanskich, Hebanowskich, upadly fortuny
zdrobiaty officyny. Albowiem Bibliopola dawe
zrzurowana zupełna kniege w ceternaach
do sprawy, marce w Re kach swoich Introliga-
tor

C. gus
Trudnato sprawa gdy handel
ma Introligator, przez ktory enit:
czone sa Officyny Bibliopolow dla
wielu skazyey Opruznych.

handel otwarty z księgami, ile się w nich trafiało
defekta do swoich znanych dobierali; uderzając
żywe Borty i z takowe zdefektami oddane były,
co tu zatyman następowało by, długi a częsty Proces
przytym ruina i upadek: także Borty wście nie raz
bywało gdy narza księga dana w seaternach w robo-
te oprowiana, tedy która rzetelniejsza, kształtny
wytłoczona, wyprasowana, na Papierze lepszym
odmieniali, na ostatku zle oprowiać drzewo nie
dobrze karty przekładać, kart nalezycie nie
wzrywając iako przynalezć, ale per fas et nefas
robić, kopersztychy, mappę, na szczyry iako na-
lezy nie dawać, szpecząc księge miaso faingultu
szwizgultem z loca, oddać bez wszelaki proporcji
księge oprowiać, iako oprowię Czechowych tych Ma-
gistrow przed mitorciwym Panem judicialiter prezenta-
ciem i nie tylko to nam ale dokumentem mieć będą
Acta Miasta Starzy Warszawscy iako zle spismem
po obczyńali i takie ze manuscripta oddali. inaczej
gdy by z Druku wzamian in rzaby oddali.

D. duo Coto zaracja ze Compactores Librorum po Sudzo:
Compactores Librorum ziemsku w Polsce Polacy księgi oprowiać nie umie-
nięrozu mieć oprowiać, ani ia. Obaczmy oprowię Wileńską, Lipską, Wrocławską,
się znają na urojenia księgi Gdanską, Thorunską, co to będzie w oprowię księgi
na co Testimonia od Dworu iaku lat, odmalować, pięknie, dobrze, nadobnie rouno,
wydane. w Ta de wchodzi iaku lat, odmalować, pięknie, dobrze, nadobnie rouno,
y podejmują się a Introligaz proporeyą; ale nie dziwować się ze tyle umięć, bo ni-
tor nie uie gündeć, przez gdzie za Granicą nie byli, ani uędorowali, u takich się
co Summienie za wodzą mniej umięćnych iakuclami uerzyl i to za ledwo
y Ludzi Bortu księgi, się uzwolili, ali zaraz Magistrem y Mieprozani-
et kucharkę, albo Szyrkarke, nem zong pojmuie, drąm Bortu, a on niewie co
jest dobry księgi i uerzynie plany niewie co illu-
minacya, u i kształtowanie księgi, a przecie do sta-
li w Przywileiu swoim nowo erygowanymaby Bi-
bliopole do Czechu Introligatorom na suchedni pla-
cili poniewaz z Czechem żadney spolecznosci nie
mają iezelichca księgi w oprowię przedawać.

I kgo to maia ten Punkt, que Iure, et funda-
 mento założony niech pokaza, żeby się po kaza-
 to Dokumentami, ze całe Księgi Cudzoziemskich
 oprawiać nieumieia. Podawane im były Księgi
 Francuskie in majori folio na dygastowym Pa-
 pierze z Kopersztynchami, y mappami całego Świa-
 ta 66. Tomach w Roku 1729. od Dworu J. O. K. A.
 Imi Pana Rzeczkura Radey Cwarszawskiego
 do których to Księg wodzone, sprowadzane,
 Magistrów i ntroligatorów Cwarszawskich ci-
 wdząc trudne opus do korygowania, a o sobli-
 wie ułożenia odmawiali i dając, iż żadnego
 Polische takiego nie ma, który by się taki roboty
 podjąć wozym się bardzo pomylili, bo Pan Rzy-
 ki dobrze y nalerzycie ułożywszy, y skorygowa-
 wszy z ukontentowaniem przez ludzi swoich zro-
 bił, y oddał na co Testimonium wydane iest,
 podpisem ręki oddawaiącego y odbieraiącego te
 Księgi Dworu. Drugie Księgi od Jarnie Cierelmy
 Imi Pana Woiewody Lubelskiego podaiące przez
 ręce Imi Aldera Konarskiego P. Balcer Grabowski
 iako Cechmistrz najstarszy, najdawniejszy y naj-
 biegleyszy pokazując się przyjął, y chcąc podane
 y zostawione Księgi Francuskie zrozumi Koper-
 szynchami, mappami, w czterech Tomach całym
 Panstwie Cieskoskim zrobić, y ułożyć, oraz dobrze
 skorygować nie mógł, te trzymając u siebie kilka-
 narsie niedziel składał mając że to Księgi
 per Alphabetum maia być ułożone, niepotrafił
 lubo iuz były zbite, ale Kopersztychow na miejscu
 swoje sprowadzać nie umiał. Ktore z Konfuzji na-
 zad oddał. Te do Pana Rzyckiego dostawszy się spo-
 rządzone nalerzycie były na co Testimonium:
 gdybyśmy chcieli zatrudnić Judicium wieleby
 Testimonium być mogło ze im dawano na zad
 oddawano y odbierano bo całe potrafić nie umieli

ani umięć, y dla tego też za fundament do bry
roboty w Prawie swoim położyli prostą robotę
oprawę Graduale antifonarium Psalterium o
innych nigdy nie słyszając, ani rozumiejąc trudno
słychać Księg. Cudziem się Compactores do Biblio
thek Tadowania niernając się na Księgach, niemo
żumiejąc potać nie Ludzi w Tade zawodzią Grzechu
iż jako po zmarłym Niebożczyku Imię Panu Miła
niewiezu Kędzy Czarzawskim Doktorze Medicina
porozstałe Księgi pod Tade podane Panu Rzyckiemu
Bibliopoli które według sumnienia potać wawo
agdy Imię Pan Matheus Kozłowski Consul et Ph
macepola Varjauensis zażądał z pod Tady Księg
Osobliwie sub titulo Pharmacopea Schrodero
Hoffmeniana illustrata, et aucta opus Selectissi
morum Pharmacologorum et Chymiatronum
Glonia sumptibus Joannis Marlini Bibliopola
Anne 1683 in opere folio majore cum Privilegio
S. C. Młt. tadowana była od Bibliopoli Talei
row in specie dzieśięć, którą Tada nie kontentuiąc
się Imię Pan Kozłowski postać pod powtórna Taxe
do Cechu Magistrów Intelligatorów w Czarzaw
skich taka tedy stawia Taxa wyżej wyrażony Księg

Tada Introl:
gatorów Czar:
szawskich.

Pan Balcer Grabowski tadował --- fl. 9.
Pan Tuor Kiewicz --- fl. 9.
Pan Gąteczka --- fl. 8.

Od Zaręgo z nich Magistra wyrażając cognomen
pisali Taxe z którą aby y Pan Rzycki Bibliopola
rectyfikował się, y ustąpił swojej Taxy udrząc
Trzech daleko mniejszą uozynioną po co Imię Pan
Kozłowski po dwa razy Cieladnika swego po
syłał, ale nad Taxę nic nie skurali pierwszą, bo y
Successores ustąpić nie chcieli Onyż

Druga Tada Introl:
gatorów Krakowskich.

Druga Tada Księg Sexternów z Magistrów
Cechowych Intelligatorów Krakowskich w Krakowie
uozyniona w Interesie Jej Imię Pani Zofii Schedlowej
Starszy Ławnikowi miasta Krakowa a pozostały

wdowi

Wdowi Drukarni meza swęgo, iako a parte posta-
zuie się Dokument z Orzukaniem tejże ceyzury
razony. Iey męi gorzy taxując Księgi Sexterna
iako nayproscieysza bibuła bydz może kupio-
na.

Tak to Lodzi w Tadie zawodza rozumiejąc y mo-
wiąc, że iesteśmy Cechowem i Magistrami, ale
przecie Compactor do Compakcyey, y Tektury bo
ta iest iego samego, a nie insza manufactura ze
Mieyszkiego Prawa znaku Tablice w domu exer-
citiując robote, a ten nie powinien mieć Kramu
Otwartego z gatunku Cuius Kniag, gdyż to
wszystko z ruina zapracowanego z Kofetom
Bibliopelow z dawniejsi lat w Officynach uprzy-
wilegiowanych.

Te pendente postarali się o Przywilyi. In tro-
ligatorowie na to by aby mieli Imię Bibliopo-
la, ale w samey rzeczy iako to bydz może ponie-
waz Narod y rozne genuine ięzykiem swoim
Kiedego wyrazia z Profesji iego iako to iest
z Greckiego Bibliopogus hoc est Librorum
Compactor.

Gallice Rouliieur de Lures.

Italice Ligator de Libri.

Germanice Ein büch binder.

Hispanice Acador de Libros

Belgice Ein Boekbinder

Polonice Wiaziciel Kniag, albo In tro ligator

Bibliopola chego bydz ma potacinie, iako się ur-
wyzey napisało rozumieć, dla experyencyj Ter-
minować lata, na Knięgach się znac zalecenie
mieć, y przyznanie od Bibliopelow wpsak iest
consuetudo Academiarum ut Doctores, a Do-
ctoribus, Theologi, a Theologis, Iuris periti, a Iu-
ris peritis. Medici a Medicis, Magistri a Magi-
stris, Bibliopola, a Bibliopolis, Typographi, a Ty-
pographis, In tro ligatores, a In tro ligatoribus
creentur quolibet a quibus libet promoueri.

E. sude

Postarali się Compactores
o Przywileie aby byli Bibliopo-
lamu. Niech Narod y mowi
iako In tro ligatorowie nazwa-
ni są y wpselki Czlowiek wie-
iz Doktorowie od Doktorow, In-
tro ligator, od In tro ligatorow
y kazde Gzemies to ma swoje
denominacye y Creaty y
przyznanie y Examen y Prawo.

in re nulla est difficultas, nec lege ulla veta:
mur tak Szwecji do Szwecji, Kowall od Kowalowa
i Karolj Fech do Fechu Swego Ziemie ta bierze
swoje Promocyj, albowiem powinien bydz Biblio
pola Examinatus, Juratus, Scriptus in Album
Uniwersitatis Cracoviensis, Księgi ma mieć różne
różnych Authorow ea omni bus Scientiis tak
Theologow, Iuris Utriusq, Doktorow, Philosophow,
Medykow, Historykow, Karmidzieiow, Szlacheckich
Authorow, Miscelanea różne. &c. to dopiero Biblio
theka umiejętności jego czyni go zauważenemi
dokumentami przez Promocyę dwóch Bibliopolow
do Preseatowej Akademiej Krakowskiej a tak do
Thronu Najasniejszego Króla Amu Bibliopolu
w handlu Oficynach drugę uprzywilegiowanym
zostać.

F. 8us Inaczej ktorzy nie byli in album wpisani, nie
Niepotrzebny koszt. są y niemogę bydz capaces consequenter, y
Noczkiewicz uczynił to uznani, starali się wprowadzić Compactores libro
bie podszedłszy do Akademii ad Almam Universitatem Cracoviensem aby
mija, ządania są bydz y oni mogli gaudere Priuilegiis, ale to bydz niemogę
Bibliopola Warszawski repulsam Otrzymał; gdyż to co innego jest Bibliopo
a on Introligator, taki la, a co innego Compactor, to jest ars liberalis, a to
własnieia u Stangret jest zas ars mechanica Compactio Manufactura.
we wstzech kreowany Liedy niemogli Otrzymać Ogłosili że w Królestwie
Doktor żadnego watomu Polskim, niemasz żadnego Bibliopoli; prawda, y
niemogę mieć bo uysmia Szerza prawda że zruinowali Oficyny iakośmy
ny, gdy signata u delika: wyrazili, iednak chudo ba cnoty nie traci; pytamy
tę Promocyi nie znał.

sie komu wydawali Mandaty, a te naucza. Ciesza
Compactores Librorum, seu Introligatores Pozwali
Pana Krzysztofa Korzyckiego Bibliopole, a przed tym
proze, przeciwko komu Communię formowali
w Roku 1710. Z kim się pozrywali w Roku Panskim
1705. ukego Pan Korzycki. Lata terminował, y expe
ryencyą Oficyny trzymania wziął, do kogo Lotre.
Komendacyalny terminowania Otrzymał, gdzie
mowić powtornie nabył experyencyę tylko u
Bibliopolow, z kim zawarł Kontrakty, tylko z Biblio
polami Schedlem, Cezarym, Kellereim iako Same
original

Jako y same Originalne Kontrakty uczę reka:
mi listasnymi podpisane, był y antea Juratus
Akademicy krakowskiej, lubo się od Profesji
pierwszej alienował inrzym sposob życia Kwie:
stwa biorąc przez kilkanaście lat, dla czego
powtornie musiał Prawo zachowując za Or:
dynansem Cerelmosnego Imei Dzieńdra Rektora
Universitatis Jurament wypetnić inelacra
Nuntiatura, iest approbowany od Najasniey
szego Krola Imei Strzymawczy Łaskę Sekretar:
riatu, y Seruitoratu, od Jasnie Cerelmosnego
Imei Adła Rikupa Ponnanskiego, y Jasnie
Cerelmosnego Imei Pana Marszałka Cerelkie:
go Krownego przyznany. Wiec Legitime zastu
gując się został Pan Rozyczki Bibliopola se:
cundum Legem, Ceredza Bibliopole, quod Lex debet
esse iusta, honesta, Possibilis secundum Naturam
et consuetudinem Patrie, Za czym nie nomine,
ale re ipsa iest Bibliopola Obserwując wszystkie
gradus do Strzymania Bibliopolium Compacto:
res dla wielu roznych racyi niemoga być poczy
tani Bibliopolami, tak dla zgorzienia Katholi
kow nieznających się w officynach iako w Roku
Panskim 1718 na Przeciętnym Trybunale Pistr:
kowkim Peyzer, czyli Balcer mianujący się Biblio
pola Warszawskim przedał Księgę Heretycką,
która na Roku Rynku ad Tubam Pospolstwa pa:
lono, ztąd to pochodzi, gdy Introligator nie zraja
cy się w handel wchodzi czyniąc się być Bi:
bliopola vide Dekret drukowany de Anno 1718.
Listy rozne z Gdaniska, z Thoronia, z Gro:
clawia, z Krakowa, od Bibliopolow tych miast
wyrazające, y informujące co do Bibliopoli,
a co do Introligatora należy, tak że y od same
go Cerelmosnego Imei Dzieńdra Rektora Uni:
versitatis Pracouiensis iak się Compacto:
res Librorum Obchodzie mają, y iako zosta
wać powinni, nie wdzierając się w handel offi:

G. gus

Jako przyiety Introligator
ponieważ Listy od C. C. Schmeisow
Rektorow, y a tota Universitate
inaczej sonant przeciwne Introligato
Ceslu.

Officyn. Książ, bo im też nie wolno, ani się godzi
co będzie wiadomo z dalszych dokumentów, y nast
pujących Listów.

Die 24. 7bris Anno 1724.

H. 8us

List z Krakowa
do C. Rektora czynią
cy, distinctę Biblio
teli do Compactora.

Monsieur.

Odebrałem Juramentum authenticum pra
stiti Juramenti in Tribunali Nuntiaturo Apo
stolica przez C. m. f. obodwoch uti et tanquam
Bibliopolas Ktorzy infundamento Privilegiorum
Universitatis Nostrae ad Solam Jurisdictionem
Rectoralem należeć powinni Compactores eas non
gaudent his Privilegiis bo sub sunt względem
Cechu swego Jurisdictioni Guili, Lecz y w Miast
Krakow niemoze insze dacie informacyej w
Sądach Ładownych Jakkol tylko iako C. m. f.
ad praesens opisuję. Mogę i'a w tym Interesie
C. m. f. pomować, z Imię Panem Węgrzynowi
czem byle tylko pouroci z C. m. f. w sprawie
oras C. m. f. Sąd Ładowne dopiero będą a m. f.
oras communicato Consilio do informowania
Jaśnie Wielmożnego Imię Pana Kanclerza Koron
nego C. m. f. wyraziwszy iestem.

Omnia &c. P. P. Zy or liwym

Servitorem C. Jan Lukini

Rector Universitatis Cracovensis.

Gedani die 29. Aprilis Anno 1724.

I. 8us

List z Gdańska
iako differentia
Bibliopoli do Biblio
pegi
wyrażający.

Monsieur.

Differentia hic inter Bibliopolum et Bibliopogum
est magna, ut in praecedentibus judicavi quia Bi
bliopola sunt Mercatores, et Bibliopogi sunt op
ficiarii, nec illis licet per Vectorem vel nautam
sibi quicquam ab exteris aduehi Ad historiolas
et praecationes, et reliquas ad devotionem a Biblio
polis acquirere debent sub pana Calendaria ta
men eorum coetus curat imprimere cum licentia
Magistratus, Bibliopola ad Officia Publica evehi
tur et Dignitates Summi gradus in Magistratu

Magistratu Obtinere potest Vg. Blaurius
fuit Proconsul, Bibliopoli semper inter Opti-
mos manent: inter Sutores, Sartores, figu-
los computantur et gradum dignitatis ad-
sumum Vor. Rottmagister und elergiant ob-
tinent inter fines, Bibliopoli Officiales
sunt ut vealliferi Leitmant et Capitaneime
recomendo et Manes.

Dominationis Vestrae Servus
et amicus Cornelius de Beughem
Junior.

Thoronu die 20. Martii Anno 1724.

Monsieur

Stuzna aby terazniejszy Siat Bibliopolow
raczyt conseruare y w Respektu ich mia t
iz my ksztem wielkim, y fatygami Szukamy,
zeby bona studia et Publicum przez Ksiegi do-
wci pu pozyskali, ale po zal sie Boze ruinuia to-
taliter Bibliopolow co broia Klastory, handlu-
ia Ksiegami, maiq Drukarnie, maiq Introliga-
torow wedlug przedania posylam Commisaru
prawdziwe sub sigillo meo Testimonium
ze ani w Danksu, ani Elbiggu, ani w Thoro-
nu zaden Introligator sub in folio in Quarto
in Octavo Stuzna Ksieg nieprzedaja y to-
im tegz niewolno, tyl ko bagatelle mate Kiz
szlu przy tym do spokorni.

Monsieur votre tres
serviteur

Joan Christian Laurer

Wratislavia die 31 Ibris Anno Dni 1724.

Monsieur

Intelle di ex Literis sua Ibris desiderium
Domini Vestri dudum transmissi librum Davi-
dis Doringi ubi sub Alphabeto A. Describit
Academias totius ferme mundi cum Biblio-
lis et Typographis gaudere Libertatibus, ubi
sola antiquitas transmissa imago Testis erit
Catalogus.

K. suo

List z Theronia
iako Introligatorom
nie jest handel wolny
przedawania
Ksiąg.

L. suo

List z Broctawia
distinctyż czynięcy
Bibliopoli do Empacterow
Ksiąg.

Catalogum vero officina mea transmittō
si vellet aliquos libros libenter procurare vel
lim. De differentia Compactorum, a Bibliopolis
est ista quia Compactor sicut eius officium
denotat integumentum libris, sed si quis Compa-
ctorum vult aliquot habere lucrum, emit a Bi-
bliopolis. Historias, Praeces, Cantionala post mo-
dum quando Publica merces ueniat ad quod lo-
cuter deferre Dominamus Vestrae pro conclusionem
recomendo me manens.

Seruus Obsequentissimus Domi-
natus Vestrae Ferdinandus Gode-
fredus Brachuo legatus

Thornia dñs 22. Octbris 1724.

M oue

List z Thornia
Jako Bibliopole księgi
tak woprawne jako uo
sexternach maia y prze-
daje, ale Introligatorom
niewolno chyba iedne
franku: abc.

Mnie Ciesze Miesi Panie
z Listu Comempana uyrzatem Odebranie
Paczek z Regestrem, y Staranie jako bys Comma-
Pan nayprzedzey zadoryc uczynil wozym tez nie
wastpie, ze na kooperacie Listu mego przytorono
Introligator przyzrzano od ludzi moich, Co upra-
tram wybaczyć Comma Pan nie mię z ty, ze by kto
z Introligatorow warszawskich formęto walt
bo bym nie zaniechall oznaymic Bibliopolom, u
nas y cudzych kraiaach zeladz niewolno trzymac
ale oprawione księgi, y w sexternach nie tylko u
nasz wroclawiu, w cladenie y innych kraiaach
wolno przedawac Co tez Comma Pan z postanego Ca-
talogu uyrzysz Introligatorowie nasi radzi nam
oprawiać, a kiedy by to nieczynili, tedy by y nam
wolno zeladz trzymac, ale im niewolno tu tory
iedno fible kantyczki, y tym rowne przedawac
Catalogus meoy od oprawionych księg, ieżoro nie
gotowy bo bym y teraz go byt zaras postalt z kto-
rego Comma Pan uyrzysz, iak na ditka. Sett oprawionych
księg mam y przedawam zyorem tedy szoselowe
go skutku, y zostaje.

Comma Pana Zyornym

Przyjacielu

J. F. Hauerstein

zlibrales

z Krakowa r. 25. 8 bris Anno 1724.

Dopiero Styrze od Comen Panu o tym za-
minie gatunkow doroboty, y aby mieli pocia-
gac o iaki Suechni na Sureta, nie by do tego
co Lydom, zabierali robote, Sprawną należa-
ca Panu Goreckiemu. To też donosze co wiem
ze w Panstwach Cesarza Imci Introligatoro-
wie tylko Księgi Sprawia, ale niemi nie
handluia, ani po Jarmarkach ierzda, sami tylko
Bibliopole, y Drukarze, y unas to dawnych Czasow
Obseruabatur, za narzycz czasow, na Jarmarku
Jawostawskim Panowie Schedel, Cezary, Piotrko
czyli tylko bywali Forster aliquando, y nie
stysza tem o tym aby mieli iaka wolnosci za-
bierania Księg Bibliopolom: ale to u nas daty
ut petitur iesli maią iaki. Przywily ad repo-
nendum dac im, y dawszy iustas rationes
zniosą go. To też wiem dowodnie, iz maią w
Przywileiu, aby zadnemu Bibliopolu Typogra-
fowi, niewelno sobie chowac Introligatorczy-
ka, a Panu Hebanowskiemu pozwolono co
donioszcy zostare.

Com. m. m. Panu Lyczliwym Przy-
iacielem Franciszek Cezary.

Pracowice die 24. Iuly Anno 1724.

Jadzie Tydzien na Odesii Porzty z Niechowa
pouuciłem, y tylko Przywily w Koperscie Co-
m. m. Panu ingrepiowalem niedopisawszy debi-
te tak rozumiem zedoszęd Com. m. Panu co wz-
gledem Sprawy, ia Imci Panu Nagrodz Księgo to
prosiłem aby uczynił interuenią do tej Sprawy
iz Panowie Introligatorowie Księgi Sprawia
tylko, a handlem się nie bawili, bo tego przed-
tem nie czynili, a teraz sobie Drukuia rozne
gatunki, Dzienniki, Elementarze, Kantytorli,
Verbum ad verbum Pan Grabowski wazyt się
moe przedrukowac, co się niegodzi, aby za-
to

N. sus

Litt z Krakowa
ktory w obaych Kraiach
był, y wiadomy, iako In-
troligatorom niewolno
Księgami handlowac
y tylko Bibliopole ierzdu-
li z Księgami.

O. sus

Litt z Krakowa iako Introl-
gatorowie Drukuia Księgi,
ktorym niegodzi się przedrukow-
ywac sub penis a Privilegio
expressis.

aby zato subealt penas, y napotym tego sy, et
alimieuazyli sub penis arbitrariis in Privilegio
expressis, to takada tem informacya Imci Panu
Wagrodzkiemu ktoremu Ktaniam nisko, y zostaq

Commi Pania Amicus et Ser:

uis Franciscus Serary.

Listy w sprawie naszej Bibliopola o Cielmo
znego Imci Kora Rektora Uniwersitatu y o Caley
Przeswieťnej Akademiej Krakowskiej do g. W.
Imci Kora Kancelera Koronnego, ktore ze ięzce
nie sa oddane, a in lucem miedlady sie.

P. que Prawa Przywilegię Przeswieťnej Akademiej Sorbon
ski w Paryzu

Linnaeus pizze DeCADE
mii's Universitatibus tam
ze et de Scholaribus potramy
w Krolestwie Francuskim

Czytamy in Libro Octavo Iuris Publici Imperii
Romano Germanici de Academiis siue Universi
tatibus Literariis Authore Ioanne Linneo Gene
si Argentorati Typis FridERICI Spoor Anno Do
mini 1645. Capite Nono Puncto 63. in primis Gallia
Voulans Les Magistres Bacheliers, Escoliers Li
soms et Etudiants en Nostre Universitade de Paris
et L'Auxiliers Supposits, Seruiteurs et Officiers de
icelle et sans fraude de quelque estat qu'ils so
ient estre France, guieres et Exempts de toute impo
sition on tree aydes, desuins, et autres biens quel
couques Creusen leur heritage ou de leur bene
fice qui's erant vendus par eux, en gros ou de sta
il, et aussi de teus les vins et autres biens qui se
accepterant pour leur necessites en l'estude
voulene que les Seruiere de deg dite aydes et
cubrez a qui il appartient ayent et adieu sent
pleine foy au signet de le dicte universite et
Scholarite de deg dite supporte.

Q. que In Codice Henrici III. Libro II. Titulo 9. Constitu
tione Ima hoc habetur. Volumus Magistros, Bac

Sunt liberi et Exempti
ab omnibus impositionibus
dati et vectigalibus Ma
stra Universitate Lutetiana uti etiam ei dem
gistri Baccalauri Schola
subiectos, famulos et Officiales et circa fraudem cu
res, Professores et Auditorius fuerint Status esse liberos et exemptos ab om
nibus

Linnaeus Folio.

ab omnibus impositionibus, datis et vectigalibus, quod ad Vinum, et alia bona illi nata ex Patrimonia, aut beneficio quod ab eisdem venduntur, aut totaliter aut per partes, uti præterea quod ad vina et alias merces, quas comparabunt ad necessitatem et studia volumus ut Conductores vectigalium et alii ad quos pertinebit habeant, et attribuant plenam fidem sigillo dictæ Universitatis, et Scholaritatis, prænominatorum subiectorum.

Capite Secundo Puncto Imo Academiæ constant personis et rebus Personæ vel sunt Privariæ vel Secundariæ seu Accessoriæ. 2do Primariæ sunt Cancellarii Magni Conservatores Privilegiorum Rectores, docentes seu Professores et discentes seu Studiosi. 3to Accessoriæ sunt Bibliopola Typographi Bedelli autem Studiosorum Nuntii siue Famuli, et pro diversitate Academiarum Personæ, quod alia.

Puncto 13. Studiosis Universitatis Parisiensis. Pour conservation de leurs Privileges fut baillie pour Juge Le Prevost de Paris, lequel pour ceste cause fut appelle conservateur des Privileges Roy Du ad de L'Universite de Paris. Ad conservationem Privilegiorum datus fuit Iudex Prefectus Parisiensis qui hanc ob causam appellatus fuit conservator Privilegiorum Regiorum Universitatis Parisiensis.

Capite Decimo de Academiæ Membris Academiis et Studiosorum Privilegiis per extensionem et consequentiam fruuntur etiam alii quilibet ipsi quidem studii, discendo et docendo non inherant, attamen Academiis rei literariæ et Studiosis inseruiunt.

Puncto 15. in Gallia per Arentum die 22. 7bris Anno Dni 1587. Le Roy a declare tous et uns chacuns Les Livres reliez et non reliez qui seroient apportez en son Royaume de Pays

estran

R. suo

vide Limnæum folio
tam Nagdzie Ktorzy w
c Akademicki saperski
drudzy y Trzeci w gradosce

S. suo

Limæus pizepo Francusku
o c Akademicki Parisi
conservationem Privilegio-
rum est Iudex Prefectus.

T. suo

De Academiæ membris
licet non student, nec do-
cent attamen frantur
Privilegiis siue Bibliopola
Typographi, Bedelli,

estranges ou transporter d'icelui par les Libraires de la dite université de Paris sans fraude, quittes et excepts, de tous droits d'entrée, sortie, imposition, travers et généralement de tous droits, subsides mis sur toutes autres espèces de marchandises.

V. que

Rex declaravit Omnes libros et singulos Ligatos, & non Ligatos, qui importabuntur in Regnum, et alius Regionibus extraneis aut exportabuntur ex eodem per Bibliopolas dictae Universitatis Lutetianae, absque fraude exemptos ab omnibus datis, ratione ingressus, egressus, impositionibus et generaliter ab omnibus subditis impostis, omnibus aliis speciebus mercium.

W. que

Enay duiemy in Libro Titulo Heures dedices a Mademoiselle de Chartres contenant l'Office della Vierge sans renuoy Les Offices et Prieres a Paris Chez Jean Herissant rue Neuve Notre Dame aux Trois Vertus et a S. Esperance 1708. avec approbation et Privilège.

Il est ordonné par Edit de Sa Majesté de 1686. et Arrest de son Conseil, que Les Livres dont l'impression se permet par chacun des Privilèges ne seront vendus que par un Libraire ou imprimeur.

So Polsku takz Pomaazy sie.
Jest rozkaz przez Dykt J. & Mei w Roku 1686 za Radą Consiharzow, ze Księgi Drukowane bprawywilegiowane niemają byćz przedawane, tylko przez Bibliopolez y Impresorow.

X. que

Teraz niedawno w Krolestwie Francuskim w Paryżu wydana jest Księga 1723. Subtítulo Ines de Castro wtey na Xoncu Arjui leia Księgi jest wyrażona esyentia Dekretu przez Sentencyę Consiharzow J. & Mei y przez rozkaz Krola Jmei w Roku Panskim 1686. ze Księgi bprawywilegiowane nikt komu nie niegodzi przedawac, tylko Bibliopolsom, a Impresorom.

Wrofsz Compactores Librorum ze się w han-
dlu zanędzieli, ze consuetudo altera Lex.

Tu uwaga Portionitas Iuris, Iura Nostra
etiam Posteriora ligant & abrogant Nowego
Cechu Grekcyq Interes Przedstawney Akade-
miej bo dawne Prawa, y zwyczaje w Narodach
At z kąd ze taka emulatio et Oppressio alteriq
Privilegiati in prauiudicium Iurium Iuramen-
torum dzieie od Compactorow Bibliopole m
litigowały się Strony zaraz za Otrzymaniem
ich Priwilejiu iako Dekret informuje nas
Folio F. 4to M. 4to.

Jmy do tych czas z tym Cechem Introligato-
row in lite zostaiemy, a co z tym następowało
upadek Bibliopolew defekt w Księgach w
Kolekturę, niemasz Opus Constitutionum
Ladouskiego, nie masz Kronik, niemasz dzie-
iow Polskich y Historiy Narodow y innych
tak wiele Ksiąg potrzebnych przez Bibliopo-
le przed tym Drukowaneych. Cerdzielismy
y do tych czas wdzienmy, styszymy od pos tron-
nych Bibliopolew, iako się zdoła znowa zię-
dno rozumieć, Księgi spelnym kosztem, y nakła-
dem drukuy. Prawo Sacra Sanctae nienarusze-
ne maię w Efficyjny Ksiąg zaden illegitimie nie
wdzierasie tylko per gradus podług Pradim
y zwyczaju dawnego wstepuy. A my zetak-
rzęke mizeracy z niedźnion w handlu Polscy
Bibliopole, mamy w Prawdziw Bibliotekach
poniekgt Księgi rożnych Starych Autherow,
Co potym kiedy nowych Carrens od spytania
miec dla niedostatku wszystkich niemożemy,
a to jest znaszę Confuzya od rożnych Ich mcew
Panow kupuyacych y pytacych się. Czemu bo
upadli Bibliopole przez zagezrozenie się Intro-
ligatorow za tozeniem Ksiąg przez nich Cur-
rens w Kramach swoich, gdzie dość by było trzy
Officyjny przy mieście Warszawie, a iest ich N. 4
to iest ma Pan Kazimierz Galeczka Introliga-

Dwa Kramy Otwarte z Księgami Pan Balcer
 Grabowski Introligator ieden Kram Pan Jan Tłuc
 Kiewicz Introligator ieden Kram Pani Repelewicz
 wa Introligatorka ieden Kram Pani Pileczyńska
 a przesła Karogowa ieden Kram, ma Pan November
 czyk przychodzi ieden Kram który y roznosi po ka
 mienicach w Marywilu iedna Bibliotheca Bibliopo
 li i Księżce OO. Jezuiti tak Kierowni, Italijcy
 Litewskiego a ci fortach Klasztornych mają w Sektorn
 y woprawie Księgi przez swoich Introligatorów opraw
 iąc przedaić zapisuić, sprowadzają mają y co OO.
 Scholarum Piarum handlują y przedaić. Ma Pan Do
 manski Bibliopola, Pan Hebanowski Bibliopola,
 Pan Łęczycki Bibliopola bierzmy ad Exemplum Dano
 Elbiąg, Thorun, Wrocław, nię najdziemy nad trzech
 a najwiecey cztery Otwarte Oficyny przy Kramach
 przez swoje Zładz Siedzące y in Regno Polonie
 tak bywało bo w Krakowie lubo przy Mieście Metro
 polii całego Królestwa nad trzech nie znajdowało się
 Bibliopolew, w Poznaniu ieden iuz za mego czasu
 we Lwowie ieden diędym ia bywał, w Lublinie ieden
 Pan Schedel, w Piotrkowie ieden y to w tych Miastach
 wyrażonych z Krakowa Bibliopoliūm swoje za kła
 dali. tak y w Rezydencyalnym Mieście w Warszawie
 Jo Książki dwóch trzech nie bywało wiecey, Bożym
 same Przywilegie wyrażają iako żaden nie smiał
 otwierać Oficyn bez Consensu Jo Książki a teraz
 gdzie Suprema Authoritas Obserwowana, kto
 chce, y kiedy chce wystawić Kramy Otwiera w
 dziemy Oczywiście po Miastach Królestwa Poliskie
 go Sklepy Otwarte z Suknem nie znajdujących się na
 czterech, albo pięć Kupców, a od nich Kupując tak ma
 być, iak wielki tak ubogi, iak bogaty, y choć by nayle
 pieć Pzanował, przecie w dziesięciu leciech psuć y ni
 szczyć się musi inoża sobie znowu przysposobić
 potrzeba, ale Księga sto y drugie y trzecia lat może
 być oprać, y w dalsze lata konserwowana
 prze

przeorytawrzy Schowana. Et ad consuetudinem
 niżej o tym wyrażać będziemy, a naprzód wło.
 O. Jezuita stworzone mając Szkoły w Mieście
 Krakowie, y będąc in possessione blisko 30. lat
 zawarte wiecznemi czas y zostały vide Consti-
 tutiones Anni 1633. 1635. Gratis Plebanskie
 y in zetej sprawy Processa Rzymskie ex Typo
 wychodzące. Stworzyli znova wło. O. Jeru-
 iści Szkoły w Nowym Mieście 10. mil do Krakowa
 byli in possessione szkół y uczyli za Dekretem Prze-
 swiętego Trybunału Lubelskiego zawarte zosta-
 ty vide Diskurs Plebana z Ziemiańninem.

Były dwa Cechy przy Mieście Cech rzemieślni-
 cki y Giełski przez Dekret za Panowania
 Najasniejszego Króla Jmci Jana Kazimierza
 zmieszone zostały, y do tego czasu nie mają tych
 Cechów. Cech zaś Introligatorski nie jest potrze-
 bny, ani zastarzany, bo z wielką niewygodą rożnym
 kondycyey Stanom niewiedząc czego się trzymać
 mają, czy oprowadzania ksiąg czyli przedawania
 co wszystko z niewygodą Bibliopolow, y ruiną
 onych ze handlu Pan Starszy Cechmistrz albo
 i aksie nazywa Prymas drugi pod Cechmistrz
 a Trzeci Podskarbi, y tak cały Cech jest: przeze-
 mnie się Cieladz w Sędach Miłosierwego Pana,
 ale ta dorożota należy nie do interesow sprawy
 byle chcieli robić mają od rożnych kondycyey
 ludzi dość roboty, ale nie chcą przyjmować,
 ani robić suplikujemy aby takim była naka-
 zana robota w dobrym e derytowaniu oprowa-
 nia ksiąg.

Prawa Przywileje Król Zygmunt August
 Cechow wszystkich abrogował, alias uniwoz
 obracit oproz obrzędow Koczelnich. Zaski
 Herbert Januszowski Folio 280.

In Statuto Sigismundi Primi Regis Poloniae
 de tollendis et amovendis Centubernis artifi-
 cum, in omnibus Civitatibus et Oppidis

Z. gno

A. gno

Regni nostri quem admodum Nos ea Decreto
nostro in hoc Conventu sustulimus vide Statuta
Primi Sigismundi Folio 98.

Więc niech ze pokarze, ktoremi Konstytucjami
iestic potwierdzoney Cech Introligatoru.

B. gno Czytamy Konstytucyę Anne 1613. y inszych
roznych Consequenter lat.

Iz wszelkie Przywileie in praedictum pierwzych
niemaię mieć żadney mocy ktora tak się zaczyna
Acz wedle Praw, y Sturznosci Samey, Przywileie na
Przywileie z Lancellaryey Naszey bydz niemaię
wydawane, iednak iezeli by się wtey mierze komu
iakię praedictum statuta postanawiamy, iż takowe
Przywileie posledzey in praedictum pierwzych wy
dane wagi żadney mieć niemaię: ktora Konstytucyę
Cielickiemu Xystru Cieszkowskiemu Sturzman.

C. gno Bibliopole pokazali Prawa swoje tu y w Narodach,
dawne, od Najamniejszych Monarchow Krolow
Polskich y Rzeczypospolitey przy Przetawney Ak
demiey Krakowskiej Stwierdzone tam into to quam in
parte uierzę się ze Prawa dawne dobre maię zdruzdzy
stronę smucie się muszą widząc ze ci co Prawa dawnych
niemaię, chleba dośc maię. Bibliopole: Drukarze
do niczego niemoga przynie, ani z Kredytow wynieśc,
bo do Ostatni zguby fortuny zruinowali Biblio
polew, y ruinuię: pytamy się ich, gdzie się tak zacne
Cechy podziaty, Konwiarzow, Moździerikow,
Miechowinikow, Nozownikow, gę a postaremu
sunat, y warszawa stoi, y przez Introligatorow
stac będzie, kiedy tak roba te. Studenti przy
naukach Exercytować będą a Prawa dawne
do kwerey pory przyda.

D. gno Compatores Librorum udatę opiruię ze Cech
Introligatoru zniszczat, za bo za, a za co y Cech
Laminice Kupuię Klepy muruię w blawatach,
whatlasach chodzą nie zardroci to żadney bron
Boze mowię, bo z Bibliopolew nie będzie ich żaden
prosequował, ty lke przypominaię aby uedziel
o Konstytucyach sub titulo Lex Sumptuaria

a naprzód w Constitucyi Anno 1613. Folio 23.
 Cierząc w tym byż wielką Szkodę Rzezy po-
 spolitey, y chcąc Stan Szlachecki, y w tym mie-
 rozny a Plebeis: postanawiamy aby żaden mi-
 szorani ani Plebeis excepto Magistratu
 nie smiał zarywać Szat iedwabnych, y podze-
 wek, także futer korsztownych O krom Linich
 y innych podlejszych, także w Szafianie, aby
 żaden z tych niechodził sub jura 14. Martii
 rum ad cuiusvis instigationem, y tych rzeczy
 Delatorowi przysądzeniem, oco forum ex termino
 tacto w każdym Sądzie Miejskim Confirma-
 cya stawała takimi Constitucyami 1629.
 Folio 26. 1635. Folio 37.

Postaremu Compactores Librorum publicznie **E** gno
 twierdzą, że się im godzi w hatlasach chodzić
 ile iępsze gdy Ich stanie a to: handlowacy
 księgi przedawac wolno im: poniewaz Stan
 Duchowny w fortach Karsztownych księgi
 woprawie roznych esencyi Authorem mając
 przedać.

Bibliopole na to taką Replikę czynią, wesli **F** gno
 byli prawda przed laty wie. 00. Jeruici w han-
 del ksiąg, lecz Roku Pomskiego 1648. ~~by~~
 cląc przypozwani przed Sąd Garmie Wielmo-
 znego Jmci Xęza Andrzeja Szodłrskiego Bis-
 kupa Poznańskiego w Mieście Poznaniu, gdy po-
 przeczytany Dekrecie od Świętej Stolicy Apo-
 stolickiej Congregacjey Nawiedzenia. Przewie-
 lebnij w Chrystu się Bogu Ociec Jan Nowowie-
 ski Vice Rector Collegium Poznańskiego cum
 Socio suo Secretatis IESU Imieniem całego
 Collegium stawał y uorynił submissją: Iz wie-
 cznemi czasij przestana handlu wpselańskiego
 y ksiąg iakimkolwiek tytułem, y Imieniem
 nazwanym. Potwierdząc Roku 1649 Dnia
 9. miesiąca Marca. Vide Urbani VIII. Bullam
 ex debito Pastoralis Officij data Romae apud
 Sanctum Petrum 22. February Anno 1633
 et Decre.

et Decretum Sacrae Congregationis Visitationis Apostolicae S^{mi} Domini VIII. Urbani Divina Providentia Papa Octavi Constitutum Contra Religiosos et Ecclesiasticos quoscunque questuosas artes exercentes pro secularibus cum non deceat ~~et~~ qui Divino Ministerio adscripti sunt in secularibus negotiis minimum esse implicatos questuosas artes exercenda Sacra Congregatio Apostolica Visitationis ad tollendos varios abusos qui in diversas urbes earumque districtus Manasteriis irrepserunt. Dum iidem Religiosi per se vel a Communitatibus aut aliis secularibus requisiti diversas mechanicas seu venales artes exercere student, quod omnino ab Ecclesia disciplinaria alienum esse debet, cum hoc praesertim in graue artium et pauperum artificum eorumque familiarum in urbe eiusque districtu existentium praedictum cadat statuit, decrevit, atque inscribendo mandavit omnibus tam Superioribus quoruncunque Ordinum vel Congregationum, Monasteriorum, Conventuum, Collegiorum, domorum ac locorum Regularium in urbe eiusque districtu existentium quam particularibus Religiosis et Ecclesiasticis quibuscunque ne in posterum siue Religionis nomine siue particulari audeant vel presumant per se vel alios exercere in suis Conventibus aut alibi in quocunque loco modo secularibus aut aliis Religiosis Ecclesiasticis Pharmaca, Panem, Carnes aut alia qualibet officina quomodo cumque elaborata, et ornata vendere etiam praetextu amittitiae, et familiaritatis absque speciali Licentia inscriptis Obtinenda etiam aliis Religiosis quibus ex particulari sua Religionis instituto, id alias liceret. Si quis vero ipsorum contra hoc Decretum quomodo facere vel moliri praesumpserit, ipso facto penam suspensionis a Divinis privationis Omnium Officiorum, quae tunc Obtinebit at perpetuae inhabilitatis ad alia de cetero Obtinebit

Obtinenda, vocis quæ actiua et Passiua absq[ue]
 alia declaratione incurrat. Et nihilominus con:
 tra eos Generalis Thesaurarius procedat tanguam
 contra illicitos negotiatores, confiscando omnia
 Lucra, et Capitalia adq[ue]dictas Artes et Opificia spe:
 ctantia non obstantibus, quo ad supra scripta om:
 nia et singula in presenti Decreto contenta Con:
 stitutionibus et Ordinationibus Apostolicis
 infauorem quarumcunq[ue] Personarum atq[ue] Ordi:
 num. Sive Congregationis Conuentus S. F. Præ:
 dicatorum Societatis Iesu Minorum alitalio:
 rum quorumcunq[ue] tam Medicantium quam non
 emendantium Congregationum Societatum
 ac cuiuslibet alterius instituti, etiam necessa:
 riis ac indiuiduis exprimendi Ecclesiarum, Mona:
 steriorum Conuentuum, Collegiorum et aliorum
 quorumcunq[ue] Regularium Locorum nec non
 illorum etiam Juramento Confirmatione
 Apostolica vel quavis alia potestate, firmita:
 te roboratis Statutis et Consuetudinibus etia
 immemorabilibus Prius legibus quoq[ue] indultis, et Lite:
 ris Apostolicis quibus quo ad ea, quibus presen:
 tibus aduersantur illis alias in suo robore per:
 mansuris. Sacra Congregatio Sancti tati sua
 auctoritate specialiter et expresse derogat,
 cæterisque contrariis quibuscunq[ue]. Et ne præ:
 missorum ignorantia, a quo piam prætendi pos:
 sit, voluit eadem Sacra Congregatio, ut presen:
 tes Ordinationes inualuis S. Ioannis Latera:
 nensis ex Principiis Apostolorum de Urbe et
 agro Campi flore ut moris est affixa et ad om:
 nes ad quos pertinet, ita arcent, et afficiant
 ac si unicuiq[ue] personaliter intimata fuissent ve:
 lunt earundem presentium transumptis etiam
 impressis manu alicuius Notarii Publici in sor:
 phis, et sigillo personæ indignitate Ecclesiastica
 constituta munitis eadem prorsus fides adhibe:
 atur

adhibeatur, quæ presentibus adhibetur, si fa-
rent ea hibita vel Offensa Datum Romæ Vigenti-
ma Nonæ Augusti Millesimo, Sexcentesimo, Trige-
simo Septimo. Subscripto L. B. Episcopus Cam-
brigesque et Scipio Adcordus Fribaldensis eiusdem
Visitationis Apostolicæ Notarius die et Anno su-
pra dictis officium et Publicatum fuit Supradicta
Decretum ad valuas Camere Apostolicæ et qui
Campi floræ et aliis locis solitis et consuetis ut
mos est, per Petrum Paulum Desiderium Ap-
stolorum Curatorem pro Domino Magistro Curato-
rum Andrea Scalmonum Primum Romæ ex
Typographia Reuerendæ Camere Apostolicæ Nul-
lino, Sexcentesimo, Trigesimo, Septimo. Deinde
Pomaniæ dec Mandato Illustrissimi Reuerendissi-
mi Domini Episcopi Anno Domini 1644.

AB

Ex aduerso sua in persona Constitutus Reueren-
dus in Christo Pater Ioannes Nowowiejski vice-
rector associato sibi Officiario Collegii sui Apotheca-
rio suo et totius Collegii Pomaniensis cuius ad Presen-
tia titulus Superior nomine, viso prefato Decreto
Congregationis non excedendo ad quorundam Iuniorum
anfractus et Procepsus ulterius formandi strepitum
ime eidem pro bono pacis sponte et libere renuncian-
do ceteram prefato Illustrissima et Reuerendissima
Episcopo Pomaniensis tanquam loci Ordinario
quem et conseruationem Collegii sui legitime ele-
ctum palam Publice et Verbis expressis esse recogno-
uit se totum Collegium suum ac Personas in eadem
nunc et in futurum existentes submisit quibus ab
quauius Inhibitione sua Illustrissima et Celsitudi-
nis per partem expeditam ipse et Rector et Successores
cum toto suo Collegio Decretum prefate
Congregationis ad unguem obseruabit et obserua-
bunt. Ac ab hinc nunc et in posterum futuris tempo-
ribus artes quas cumque quas tuarias non exercebunt
neque Pharmaca et Candelas Libros quos cumque prætextu
et colore quibuscumque Personis venaliter caponent
et venditione supercedebunt et illorum usum

172
nisi pro suis habebunt necessitatibus, neque
a quoquam a suis in Collegio existentibus
exerceri, exponi, vendi, sub nece pœnarum in
dicto Decreto capressarum, hac sua submissio-
ne ad præmissa omnia mediante, ac si Decre-
tum aliquod intercesserit prohibitorum Illu-
strissimus vero et Reverendissimus Dominus
Episcopus Pisanensis attenta propositione
Actorum usque sacre Congregationis Decre-
to Submissione per præfatum Reverendum Pa-
trem Vicerectorem nomine totius Collegii facta
Considerata a Strepitu Iudicario Superse-
dendum esse censuit præuiq. Paterna et Pastoralis
dictorum PP. Societatis Iesu de non atten-
dis amplius artibus quaestuariis statum Ecclē-
sasticum decedentibus monitione dictam

spontaneam admissionem per præfatum Re-
v. Patrem Vicerectorem in satisfactionem. Omnimo-
dam tam Obédientia superiorum quam Partis
factam admisit, eamque ratificavit dictosq.
Apothecarios ac ceteros suprascriptos et spe-
cialiter ut in officiis suis diligentes sint ad-
monuit, Super quibus Omnibus et singulis
pmissis Apothecarii et Bibliopola prædicti
petierunt a bi, a me Matthæo à Eggenz sacra
authoritate Apostolica in Diocesi Pisanen-
si Publico Notario Instrumentum et Instrumen-
ta fieri et confici. Actum et Datum Mense
de Indictione Pontificatus quibus supra præ-
sistentibus Admodum Reverendis Dominis Jo-
anne Francisco Ewals li. I. V. Doctore Præposito
Ecclesiæ Collegiatae sanctæ Mariæ Virginis
Pisanensis Joanne Vladislao Borac li. I.
V. D. et Nobili Christophoro Bernacchi testibus
vocatis et rogatis alijsq. plurimis circa præ-
missa existentibus. (Locus sigilli)

Et quia ego Matthæus à Eggenz sacra autho-
ritate Apostolica Publicus et Venerabilis
Capituli.

Pornaniensis Actorum Notarius omnes omnes
et singulis ut pote partium abutring personalis
Comparationis propositioni et ultimarum submissio-
nis, unacum prænominatis Testibus plene interfieri
easq; sic et non aliter fieri, vidi et audiui ideo hoc
Publicum Instrumentum manu propria (licet alte-
rius scriptum) confeci summiq; legali et subscriptio-
ne infidem præmissorum communi rogatus et re-
quisitus.

Andreas de Szodry Szodorski D.E. et Apostoli-
cæ Sedis Gratia Episcopus Pornaniensis. Univer-
sis et singulis quorum Interest tenore præsen-
tis Significamus, et testamur Supra scriptum Quidam
Dominum Mattheum in Zgierz esse vere realiter No-
tarium sacra Authoritate Apostolica Publica et per-
petuam Authenticam eiusq; scripturis et Publicis in-
strumentis in iudiciis et extra semper adhibitis fuisse
et de presenti debere adhiberi fidem. In cuius rei
evidentius testimonium præsentis manu nostra
subscriptas sigillo nostro Communiri mandavimus.
Datum Pornaniæ die ultimæ Mensis Decembris An-
no Domini. 1648.

(Locus sigilli.) Andreas Szodorski Episcopus
Pornaniensis.

Ego vero Albertus Kosmowski Majorum Ordi-
num Clericus sacra Authoritate Apostolica Pu-
blius in Diocesi Pornaniensi Notarius in præsentia
Testium infra scriptorum ad requisitionem Spectabi-
lis Magistratq; totiusq; Communitatis Civitatis Po-
rnaniensis et aliorum in hoc Instrumento Con-
torum hanc liberam, et spontaneam Submissionem
Coram Illustrissimo, et Reverendissimo Domine
Andrea de Szodry Szodorski Episcopo Pornaniensi
per Quidam Vice Rectorem protunc existentem facta
accedendo Personam Quidam Andrea Stupis Vice
Rectoris totumque Collegium in persona ipsius ean-
dem admissionem sic factam in timore Publicavi
et legi, et de supersedendo in præmissis monui et
requisivi Anno Quidam 1649. die græ Martii

Presentibus Reverendis Joanne Gregorij et
 Alberto Białogorj Canonici Ecclesie Colle-
 giate Sanctorum Omnium Posnaniensium ac Spe-
 ctabilibus Dominis, Bartholomeo Proszkowiez
 et Stanisław Schwartz Civibus Posnaniensibus
 Ex Actis Actorum Perillustris et Admodum
 Reverendi Domini Joannis Braniecki Archidi-
 aconi Poznański Scholastici Varsaviens-
 Gnesnensis, Płocensis Canonici Vicarii in spiri-
 tualibus et Officialis Posnaniens Generalis
 sub sigillo Illustrissimi et Reverendissimi Domi-
 ni Hieronimi Cierzbowski D.D. et Apostoli-
 cae Sedis Gratia Episcopi Fessensis Suffraganei
 Praepositi Cathedralis Posnaniensis Custodis
 Varsaviensis, et ab eadem sancta Sede specia-
 liter totius Diocesis Posnani Generalis depu-
 tati Administratoris.

Joannes Ligoski m.p.
 Vide Pauli III. Summi Papae Prima Primi Institu-
 ti Societatis Jesu approbationem Anno 1540.
 Datum Romae apud Sanctum Marcum Anno
 Incarnationis Dominicae Quinto Calendas
 Octobris.

Wyraza Joannes Markiewicz J.V. Doctor Cano-
 nicus Praesoviensis Varmiensis in eadem
 Institutionis Societatis Jesu Anno Domi-
 ni 1654. cum permisso Superiorum et appro-
 batus folio 63. Puncto 75. de Abstinencia a Mercan-
 tura et omni prorsus Negotiatione.
 Omnia quae speciem habent saecularis Negotia-
 tionis, intelligantur esse prohibita nostris. Con-
 greg. 2. Decret. 6. Qualia sunt conducere agros
 alienos, ut ex illis lucrum et questum faciant
 emere aliqua, ut nostra postea industria
 carius vendantur. Typographiam in Collegiis
 habere, in qua libri excuspi externis divendun-
 tur. Typographis sumptus pro edendis nostris
 libris suppeditare exempla, damno lucroque
 nostro divendenda accipere Congreg. 7. Decret.

G. gno

Decretis 84.

H 9^{ne} Puncto 76. Interdictum etiam est societati ne quis per se vel per alios in Collegiis ac dominiis vel aliis in quacumq; loco exerceat ullam venalem autem siue Aromariam pictoriam, Panificum texturum, aut aliam quam libet praterquam pro suorum Religiosorum, nec ullo modo secularibus aut aliis Religiosis et Ecclesiasticis, Pharmacia, Panem Cereviniam, Carnes aut alia quaelibet Opificia, quando cumq; elaborata et coacta vendat, etiam prae textu amicitiae, et familiaritatis.

Congregas Apostolica Visitationis 29. Augusti Anno: 1637.

I 9^{ne} Kiedy się już zastarzał Święto bliwy Dekret Rzymski, y submissia uozyniona w zapomnienie poszła w Mięscie Poznaniu odnowili znnowu han: deletr consequenter w Krolestwie ierzdrą po miastach z Oprawne mi Księgami, y Sexternami niedo ze fortach Kłasztornych przedają. Vide le. Od Jerzuitow Catalogi drukowane w nich wytaowane Księgi a to wżystko przez Introligatorow, kiedy nie tyl: ko sami Magistrowie Celhowi naprzeda wanie Księgi onym ze Oprawui grobia do Collegium Societatis 1637 y Czelażdzictora w Collegiach swacich trzymają, przez nich samych dodawani bywarą vice versa użyczą im za to Sexternow currens po kull: kaset Exemplarzy, Których Bibliopola partycipowac niemoze dla zabiegow, y takich Konzachtow Introligatorskich.

K 9^{ne} Postanowiona iest Constitucija do Najarniejszego Krola Imei Jana III. y Catey Rzeczypospolitey w Warszawie na Sejmie Walnym w Roku Panskim 1633. Lege folio 18. Szyndkow Cyslażdzkich w Kłasztorach, y poswiećtnych Domach takze handlow cuius cumq; generis Towarow y Officyn Rzemieslniczych cum praeiudicio ubogich Ludzi zageszozonych lege presenti zakazuemy. Czego w Zakonach y Kłasztorach, takze Domach pomienionych poswa: tnych

poswiątnych, brachium Spirituale, a zas w ka-
miénicach Domach, tak w Mięsie, iako y na
Przedmiesciach będących Urząd Grodzki Kra-
kowski przestzegac, y aby to Prawo in Exce-
ptione było dopomagac powinnu będa.

To tylko się namienia względem zarzutu
Introligatorowi, iż y Przewielebni w Chrystu-
sie Bogu toż. Jezuiści y Zakonnicy, niepowin-
ni żadnych handlow prowadzić, ani drukarni
mieć. Cielkie Państwa Suiata, Cielkie y
Obzerne Imperium Romanum, Cielkie
Krolestwo Francuskie, Hiszpańskie, Państwa
Włoskie, g. c. niemają, ani się w Interesach
Bibliopolium wdają iako Obaczemy, y pokaze-
my Privilegia Najasnieyszego Cesarza Imiei
y wydawane Submissye naznaczać sobie
Typographow, y Bibliopolow.

L gno

Ordinarium. Privilegium Casareum

Cum Olim à sacris Caesaris Magistratibus
Gloriosissima memoria, et nuper à Sacra Cesa-
rea et Catholica Majestate Carolo VI. Glori-
osissime regnante, diplomate edito Anno 1712.
die 13. Octobris Omnibus Typographis, Biblio-
polis, et aliis Librariam negotiationem exer-
centibus inhibitus sit, ne quis libros, scripta,
et Icones à Patribus Societatis Jesu edita sine
Superiorum eiusdem Societatis Licentia
intra S. R. Imperii ac Regnorum et Domini-
orum suorum fines siue in toto, siue in parte
imprimere, reducere in aliam linguam conver-
tere, vel recudendos alio mittere, aut alibi impres-
sos adducere, ac distrahere audeat aut prasu-
mat, sub multa viginti marcarum auri pu-
ni fisco Imperiali pendenda a liquo in diplomate
expressa. Ego Nicolaus Mocking per Prouin-
ciam Societatis I. S. V. ad Rhenum inferorem

Vide Theologiam Moralem
à R. P. Claudio La Croix So-
cietatis in Universitate Colo-
niensi Doctore et Professore
Publico Tomos 9. in 8vo vel
in folio Tomos 2. Typis Clonica
Agrippinae Anno 1716.
in Primo Tomo cum Olim.

Provincialis. Ius hujus Privilegii Cesarea conce-
do D. Servatio Noother Bibliopola Glonien-
recudendi Theologiam Moralem à Patre Claudio
La Croix conscriptam et indicem in illam à P. Leo-
nardo Glondal concinnatum utroque Societatis No-
strae sacerdote. In cuius rei fidem has literas ma-
nu propria subscriptas, et Officii sigillo munitas
dedi Coloniae 23 Augusti 1717. (Locus sigilli)

Nicolaus Mocking S. J.

Facultas

R. P. Provincialis Societatis I. E. S. V. Flandro
Belgica, et summa Privilegii Cesarei. Summe dictio
Philipi II. Hispaniarum Regis, deinde Serenissimo:
rum Archiducum Alberti et Isabellae, Belgii Prin-
cipum, et Philippo III. ac novissime Carolo II. de
Regnum Confirmatis die 11. Decembris 1692. et 19.
Junii Anno 1694. Provincialibus Societatis I. E. S. V.
per Flandro Belgicam pro tempore futuri potestas fa-
cta sit eligendi Typographos et Bibliopolas, qui
ad quoruncunque aliorum exclusionem soli im-
primere, ac reprimere possint libros, et opera qua-
libet, rite approbata, curantibusque eiusdem Societa-
tis Patribus edita, aut porro edenda sub consueto
suae Majestatis Privilegio, non aliter impetrandum,
quam in scriptis Obtentâ et praehibita licentia
Praedicti Provincialis idque sub gravius poenis
incontravenientes, aut aliter impressa importantes
statutis, ut latius in ipsis Patentibus litteris appa-
ret. Cum etiam sacra Cesarea Majestas idem Va-
lere voluerit. In dictionibus S. B. Imperio subje-
ctis. Ego infrascriptus Societatis I. E. S. V. per Flam-
dro Belgicam Provincialis, iuxta potestatem sui
praedictam, ac Privilegium concedo Servatio Noe-
ther Bibliopola Glonien- si Facultatem recudendi
et per se, aliosque vendendi Theologiam Moralem
à Patre Claudio La Croix conscriptam et indicem
in illam à P. Leonardo Glondal concinnatum,
utroque Societatis nostrae sacerdote. In quorum

fidem

fidem hasce manu propria subscriptas, consue-
toq; nostri officii sigillo munitas, dedi Antuerpie
die 25. Maij Anno 1718.

(Locus sigilli) Joannes Baptistac Arents,

W Krolestwie Polskim zas co Collegium to Dru-
karnia, co forta to handel cum permisso Superi-
orum po Autorach Wladq; agdzie powaga Maje-
statu, g dzie powaga Praw Koronnych niech-
uwa zaiq; nate nastepuqce Fun kto.

1. Quia Religiosum est secundum suum institu-
tum Religiosam vivere vitam, neque mundanis
- cum mundo abdicauerint / se se immisceri,
nec Typographias exercere, mercaturasq; tra-
ctare, nam hac ex natura sua Seculares Per-
sonas de Jure concernunt.

2. Quia talia ne a spiritualibus et Religiosis
tractentur serio sacris Canonibus prohiben-
tur.

3. Quia per talia a spiritualibus et Religiosis
tractata Leges Regni, Decreta Synodorum,
Decreta tam nostra, quam Republice Generalia
Tribunalitia, Capturalia, Castrensia, atq; Gubi-
lia Violantur.

4. Quia sub colore immunitatis Ecclesiasticae
per varios spirituales et Religiosas Personas
tractantes illicitas mercaturas, variag; mer-
cimonias aduehentes et euehentes non modica
Publici aerarii sit defraudatio, iako to goy winami,
Luknami, Piwami & handluia,

Warsaure S. Stolicy Apostolskiej Nuntyatury
stanq; Surobliwy Dekret w Roku 1725. Między
Kupcami Warszawskimi, a Cielebnymi O.
Dominikanami, aby Ciinem nie handlowali
z Appellacyej C. C. O. Dominikanow poturien.
Dzony taki Dekret Rgma in Sacra Camera Apo-
stolica, y Litisexpensa nakazano Odlać, Lege
Decretum Romanum. Prosperi Columna
Prothonotarius Apostolicus, et Causarum Ca-
m. Camera Apostolica Generalis Auditor
a Sanctissime Domino Nostro Papa Benedicti.

Benedictus XIII. Specialiter Electus et Deputatus.
 Nouerint Universi et Singuli hoc p[re]sens Publicum
 Sententiæ Instrumentum visuri, secturi, legique
 parituri, exaudieturi qualiter introducta Causa
 nobis in gradu Appellationis lite et Causa inter
 Venerabiles Conuentus et R. R. P. P. Ordinis Prædi-
 catorum appellantes ex una atq[ue] Dominos Vinopo-
 las Mercatores Civitatis Varsoviæ appellantes
 Partibus ex altera de et super Confirmatione vel
 informatione Decreti facti per Dominos Auditores
 Generalem Tribunalis S. Nuntiature Poloniæ rebus
 alijs. gc. Nos viso Processu alijsq[ue] Juribus hinc inde
 in actis deductis servatisq[ue] alijs de Jure et
 Stylo servandis ac q[ui]tato hinc in Curia prociusdem
 Sanctissimi, Domini Josepho Marcello Procurato-
 re dicti Conventus tandem die infrascripta favore
 Dominorum Vinopolarum modo infra nostra tuli-
 mus et promulgavimus definitivam Sententiam
 tenoris sequentis videlicet Christi nomine in-
 vocato pro Tribunali sedentes et solum Deum
 præ oculis habentes per hanc nostram defini-
 tivam Sententiam: quam de Juris peritorum
 Consilio in his scriptis ferimus in Causa et Causis
 quæ primo et in prima Causa Reverendissimo
 Domino Nuntio Apostolice in Regno Poloniæ
 Secundo et in Secunda, seu alia veniori Causa
 nobis missæ fuerunt et mittuntur in instantia
 inter R. R. P. P. Ordinis Prædicatorum eorumq[ue]
 Conventum S. Dominici Civitatis Varsoviæ
 appellantis ex una ac Magnificum Collegium
 denominatum Vinti virorum, ac Vinopolarum
 Civium Mercatorum eiusdem Civitatis appel-
 latum et appellator ex altera Partibus de et
 super Confirmatione vel informatione Decreti
 facti per Dominum Auditorem Generalem Nun-
 tiature sub die 17. Iulij Anno Domini 1724
 per quod inhibuit dictis R[ati]o[n]is Patribus ne
 in posterum audeant, seu presumant vendere

aut emere ad affectum vinum Gallicum, aut
 Ungaricum, rebusq; alijs q̄c dicimus pronun-
 tiamus, decernimus declaramus, male fuisse
 appellatum per dictos R. R. P. P. Ordinis Prædica-
 torum, et bene fuisse iudicatum per dictum
 nostrum Poloniæ Dominum Pluntrum Aposto-
 licum, siue illius Dominum Auditorem Genera-
 lem, ac proinde illius Decretum et esse confirman-
 dum pro ut illud confirmamus et approbamus
 iuxta Declarationem in alia Nostra cum tem-
 poranea sententia lata favore dicti Conventus
 que ad exemptionem pro usu propriorum Con-
 ventuum duntaxat et non alijs q̄c. et pro con-
 firmato haberi volumus et mandamus. Vitijs
 Victoribus in expensis Condemnamus, quarum
 taxationem nobis, vel cui de Jure in posterum
 reservamus, et ita dicimus, pronuntiamus.
 decernimus, declaramus, ac definitivè senten-
 tiamus, non solum præmissa, sed in omni alia
 meliori modo q̄c. Ita pronuntiavi. Ego P. Colum-
 na A. S. Quæ omnia et singula vobis omnibq;
 et singulis notificamus intimamus, et ad ve-
 stram Notitiam deducimus ne de præmissis ulla
 unquam tempore ignorantiam aliquam
 allegare possitis et valeatis volumus tamen
 quod per instrumentum sententiæ valeat
 ad effectum ostendendi, alias omnis illius vigo-
 re facta ac nulla irrita inanis nulliusque
 valoris et momenti q̄c. Proinde nos nullam et
 invalidam declaramus præterea In quorum
 fidem q̄c. Datum Romæ ea Curia Innocentiana
 ac die 15. Maij Anno 1725.

(Locus sigilli) Approbo idem Pater Columna
 A. S.
 Cesar Valentinus etc Notarius.

Niech Compactores Librorum weyrrza wŹchy
 wŹs el kiego RzemieŹta, a Obaczajac iem a iŹch
 ty kuty w Prawach Kwoich Opramych, lub o
 ziedney Materney Kilk RzemioŹt z nayduieŹy

M. 9ne

przeciwko Rzemieslu, Rzemieslu nie zabiera sposobu
 y kawałka chleba: inższy Tokarz, inższy Stolarz,
 inższy Rzeźla, inższy Stalmach, inższy Kłodziej, inższy
 Inższy Bednarz, każdy z nich swoje artificium po-
 karuje, y Prawa trzyma. Tak też Papiernik, Papier-
 robi, Drukarz drukuje, Bibliopola w Bibliotheca
 przedaje. Compactor księgi do Bibliotheki opra-
 wa. Niech Compactores Autorami, Dokumenta-
 mi popra y pokaza, jeśli się im godzi w Interes
 Bibliopolium w dawac, pokaza. Bibliopole don-
 teżnie co Typographus, co Bibliopola, co Rze-
 mnik, albo raczej Compactor Librorum wiec za-
 rz po Miastach w Narodach, lubo robi Rzemienik
 swoje Profesye Rzemiesla postaremu nie przedaje
 tylko ma kupca do sklepu, robi y chocby trafita
 mu się z lepszym Awantazem przedawac nie moze
 ani musie godzi, Cukiernik, Nozownik, Kart-
 unik &c. Imię Jan Gaster Kupiec Starszy Gmin-
 ny Miasta Warszawy wdał się w tę sprawę, sio-
 promowując Cech Panow Introligatorow przed
 Sądem Jasnem Cerkleskiego Miłostiwego Pana
 Pana Kancelrza Cerkleskiego Koronnego, opaka bio-
 rąc: rzeczy, bez racji y Terminow Interpretując
 Prawa Bibliopolow podług swego zdania, albo
 nie wie co in Statuto Sigismundi Primi Folio 92
 y po tak wiele razy in volumine Legum znajduje
 de interpretatione Privilegiorum. Iz wszelkie
 Privilegia Publica, et Privata non debent inter pre-
 tatione aliqua naliū quam sonant sensum ver-
 ti: sed ita ut in suis tenoribus scripta sunt, et
 non aliter intelligi debent. Cóżak to wyrażnie
 Statuta Koronne wszystkie, przez Sejm, y Pacta
 Conuenta approbowane do Najasniejszych Mo-
 narchow Królów Polskich in suo robore wyrażone
 zostawac maia Prawa, wolności, nadane le-
 gitime każdemu z osobna tak Klerikom, Lai-

zakom, Księgę Księgi Stanu Kondycyey y
zawołania, a mianowicie Rektorem Univer:
sytatis, Doktorom, Magistrum, Bakałarzem,
Studentom, Pisarzom, Drukarzem, Bibliopo:
lium, Bedelluszom, y Ich Towarzyszom wszy:
stkim. Towarzyszom do robot in szych nie
maga tylko Drukarzycz, a Introligatorowie
natym fundamencie Posessia iestich robic,
Drukarzyk o Kto Drukowania Drukarzem,
Introligator o Kto oprowadzania Księg Bibliop:
olom.

Sejreze nazarzut na m Bibliopolom przez Pana
Starszego Gmnego udaiac zemie iestesmy z Kup:
cami, a handel publiczny w miastach trzymajac
piszemy Przywilej Congregacyey Kupieckiej Sto:
tecznego miasta Krakowa, ma teraz miasta
Cesarszawa, Lwow, Piotrkow, podobne Congre:
gacye z ktorych to dla Informacyi ieden Funlet,
albo raczy artykuł wypisujemy dwunasty.

N. gno

N. XII. Panowie Rzemiesnicy, niekontentujac
sie Rzemiesciem swoim, w ktorym im Kupcy nie
przez kadzaiac chwytaia sie. Rzemiesciomaiac
Kupiectwo y osobliwie winnych szynkow in sta:
bunt Ich m. Panowie starci apud Nobilem et
spectabilem Magistratum, a by wedlug Dekre:
tow Krolow Ich m. zakazano im bylo, ktorzy
zas będzie wolał sobie obrac. sposobem zycia przez
handel ma. Rezygnowac Rzemiestu, y z Cechu atte:
stacya pokazac, ze tam rezygnowal, y dopiero w
Bractwo wpisac sie, y do Skrzynki iako drudzy
Panowie Braei comportowac, salus podupa:
stych, y wdow ktorych Zony iesli osobne mair
pozywienie, aby sie pokloniwszy Ich m. Panom
Starszym od nich pozwolenia z adali comportu
iac co do Skrzynki similiter ma sie rozumiec
o Pomach Kupcach, aby zaden niewazył sie Cze:
ladnika iakiego Księgi Rzemiestu albo Kon:
sztu u siebie trzymac, ktorzy by na przeszkodę

O. gno

Panom Ziemiesnikom, iakie roboty miał robić
 Maia kupcy w Congregatyej Swóney dwadzieścia
 artykułów dobrego porządku i którym się rzędzić
 i sprawować.

P. 9no

Kiedy w opisanym Artykułach, albo Punktach,
 w żadnym Artykule, albo Punkcie nie ma wspomni-
 enia, ani żadney esencyejo Drukarzów, Biblio-
 polach, ani który z pomienionych Drukarzów, Biblio-
 polów był, i jest do kupieckiey Congregacyey wpisany.
 Maia Bibliopole Drukarze swoje Prawa i to-
 remu się rzędzić niepotrzebnie Im ian Jasterczak,
 Subohtarzy Gminny Miasta Czarzawu usurpuie
 bo iezoro przed wynalezieniem Piśma Drukowane-
 go i toremu dopiero iest Lat 331. A Akademie
 Szkoły, Gimnasia, Collegia Bibliopole, albo nazwa-
 ni Stacionarii vel Librarii są od dawnosci Grekow
 z Grac kiego Słowa Bibliophis, a ci scriptorow try-
 mali Piśma dyktowali manuscripta zgromadzali
 wychodzące przedawali. Naj pierwszy iuventor
 Palamedes bo ten Ordinem Literarum wynalazł.
 Vide Plinium et Quirium Teatorem Tandem Annio
 Pallio Bibliothecam apud Romanos etiam et Calli-
 pe Literas inveniit. Sed de Literarum iuventoribus
 reperti sunt vetustiquos Grinitus ait de legibe:
 ut Moyses primus Hebraicas edaravit, Sagani
 conderunt Atticas quas Latini scripti tamus
 vocant. edidit hoc strata, Abraham Syras et
 idem reperit Chaldaicas et consequenter alii etc.
 Et post modum nominati Librarii qui Libros ven-
 dunt aliter Bibliopole Catullus vide Joannis Pe-
 urii Teatoris in officina folio 913.

Chocbyśmy się chcieli Inroligatorow spytać,
 przez kogo Piśma Doktorów Świętych są zachowa-
 ne, y ad Lucem curatu podane porządku do le-
 ku pierwszego Narodzenia Chrystusa Pomajich Apo-
 stoloru Świętych. iako to Acta Apostolorum
 męch oryginał de sancto Lino. de sancto Clemen-
 te

Clemente Romano. ca za księgi wydawane
były de sancto Dionysio Areopagita d. Pauli
Apostoli discipulo towarzyszym cerkwi pira-
ne były Acta et Epistola d. Petri et Pauli d.
Joanne Apostolo d. Mattheo d. Iacobo d. Iuda
d. Marco. Ewangelista, d. Luca &c. Canones
Apostolorum Itinerarium d. Petri, Disputatio
d. Petri cum Apione et Zituriam te były.
Opera de Coelesti Hierarchia de Ecclesiastica
Hierarchia de divinis nominibus de mystica
Theologia &c.

In Secundo Seculo 250. lat. Post Apostolica
tempera primus eorum quorum Scripta ad nos
pervenerunt fuit d. Justinus Philosophus et
Martyr opera eius Dialogus cum Tryphone Ju-
das Ephesi habitus. Apologia ad Senatum
Romanum. Oratio Perenetica ad gentes, de
Monarchia, Expositio fidei siue de recta Confes-
sione, Interrogationes, quaestiones positae gen-
tibus et gentium ad eas responsiones earumque
refutationes &c. &c.

In Tercio Seculo scripsit
Tertullianus multos libros de Patientia, de
Carne Christi, de Resurrectione Carnis, de Pa-
nitentia, de Anima de Baptismo, de Jejunio
&c. Tertym ze cerkwi pisal Origines in Genesim
homiliae, in Exodus in Leviticum, innumeros,
in Librum Iosue, Iudicum, Regum, Job, Psal-
mos, in Cantica Cantorum in Isaiam, Hiere-
miam, Ezechielem &c. &c.

Sancti Cypriani opera multa Epistolarum
Libri quatuor sunt in numero 85. scripsit
de Monte Sinai et Sion. expositio symboli.
de singularitate. Clericorum, de disciplina et
bona Pudicitia, de Iudaica Incredulitate, de Ju-
daeis qui secuti sunt Christum Carmen Genesis,
Carmen Sodoma, Hymnus de Pascha &c. &c.

In Quarto Seculo

Constantinus Magnus Imperator sanctae Fe-
lice Filius Imperator Maximus et felicissi-

mg

Scripsit Orationes proprio labore et studio.
 Eusebius Pamphili Episcopus Caesariensis
 Scripsit Historiam Ecclesiasticam de vita Con-
 stantini de Philosophorum dissensione &c.
 Sanctus Anastasius Episcopus Aledandring
 Scripsit Orationes contra Idola, de incarnatione
 ne verbi eiusque ad nos aduentu, de aeterna sub-
 stantia Filii et Spiritus Sancti cum de alio.
 S. Basilius Magnus Archiepiscopus Caesariensis
 in Cappadocia Scripsit in Opusculum 6. dierum
 homiliae, de Paradiso, de Spiritu Sancto de Iudic-
 io Dei, de Confessione fidei deinde quaestiones,
 Orationes, Epistolae &c. g.
 S. Ambrosius Episcopus Mediolanensis scripsit
 de Officiis, de bona mortis, de vocatione gentium,
 de mysterio Paschae, de Cain et Abel, de Noe et Ar-
 ca de Salomone, Hymni sacra &c.

In Quinto Saeculo

Sanctus Augustinus Episcopus Hipponen-
 sis multa Opera Scripsit de Confessione fidei
 de Grammatica, Dialectica, Principia, Rethorices,
 musica de vita Beata, soli loquia de immortali-
 tate de Regulae Monasticae, de vera Religione,
 de moribus Ecclesiae &c. y rozne, rozni pisali
 uiele. Pism duiatu zostawuac

In Sexto Saeculo

Boetius Severinus vir clarissimus Senator
 et Consiliarius Theodorici Regis Italiae Scripsit
 multa de Re Philosophica et Theologica item Li-
 brum de Unitate Trinitatis. &c. g.

Sanctus Gregorius Episcopus Turonensis floruit
 et Imperante Mauritio, Scripsit de Historia Fran-
 corum, de Gloria Martyrum, de Gloria Confessorum,
 &c. y uiele Inzycz rozne pisma pisze hoc saeculo

In Septimo Saeculo

S. Gregorius Papa Scripsit moralem expositionem
 in Job, de Cura Pastoralis Homiliae in Euangelia,
 Decreta non nulla et Responsiones Antiphonarum
 &c. y insi rozni, rozne Scripta zostawuac.

In Octavo Saeculo

Venerabilis Beda Presbyter Anglicus scripsit multa, Historiam Anglicaniam, Grammaticam, Arithmeticam, Geometriam, Astronomiam, Musicam, et similes, de substantiis Elementorum, de Proverbiis &c.

S. Joannes Damascenus Vir Magnae Doctrinae et Sanctitatis scripsit de Logica, Physica, de introductione dignitatum, Historiam, Barlaam et Josaphat. De Nativitate B. Mariæ & Virginis y eiele roznych pisalo.

In Nono Saeculo

Cardinalis Baronius scripsit novem Tomos Annalium.

Anastasius Bibliothecarius et Abbas Romanus scripsit vitas Pontificum Romanorum scripsit Concilium Irmum et suum &c.

Ado Episcopus Vrennensis scripsit de sex aetatibus mundi Chronica ab Orbe Condito et postmodum continuavit usque ad Annum 879. &c. y eiele rozni, rozne pisali.

In Decimo Saeculo

Simeon Gregorius Papa VII. scripsit Epistolarum ad varios ingente numerum &c.

Luitprandus Ticinensis Diaconus postea Genovens Episcopus scripsit Legationes ad Constantinum Imperatorem Graecum scripsit Historiam de rebus gestis in Europa. Suo tempore &c. eiele Insichtu horuie pisali in hoc saeculo

In Undecimo Saeculo

Heruianus Contractus Monachus Augiensis scripsit Antiphonam Salve Regina, et Alma Redemptoris. Veni Sancte Spiritus. scripsit ad musicam et Astrolabium continuavit Chronica auctum ad Annum 1065.

Theophylactus Archiepiscopus Bulgarorum scripsit commentaria in Prophetas minores, Oream Ionam Abacuc &c. in 4or Evangelis. Sanctus Anselmus Archiepiscopus Cantuariensis scripsit de veritate, de voluntate

DE 9. de miseria hominis, de Imagne mundi.
Ecce y insi rozni pisali.

In Duodecimo Seculo.

Ioannes Zonarus Monachus Græcus scripsit
Libros Annalium Universalem usq. ad eadum
Alcedi Comeni Imperatoris Græcorum Ecce.

Algenus Scholasticus Leodiensis postea Monachus
Cludiacensis scripsit Varia Opuscula de Gratia
et libero arbitrio, de Misericordia, et Justitia Ecce.
Sanctus Bernardus Secundi Ordinis scripsit pe-
ra de Adventu Domini, de Natali Domini, de Ciran-
censione, de Epiphania, de Conversione sancti Pau-
li Ecce y insi rozni rozne knegi pisali Ecce.

In Decimo Tertio Seculo.

Innocentius III. Pontifex scripsit sermones de
tempore, de Sanctis, de Consecratione Pontificis,
de Laude Charitatis, de Misteriis Myste, de con-
temptu mundi, de Sanctorum Veneratione, Acta,
atq. Decreta Concilii Lateranensis Ecce.

Sanctus Antonius de Padua scripsit Conuersiones
de tempore, et de Sanctis Ecce.

Gulielmus Episcopus Parisiensis scripsit de Pri-
mo principio, de fide, et Legibus, de Professione No-
uitiorum, de Dono scientie, de operibus Virtutū,
de remediis tentationum, Ecce.

Albertus Sapientiam singularem cognomento
Magni Natione Suecus - Religiosus Ordinis
sancti Dominici scripsit opera Philosophi-
ca tum Theologica Commentaria sententiarum Ecce.

Sanctus Thomas Aquinas Natione Italianus Pa-
tria Neopolitanus scripsit Sacram Theologiam Com-
mentaria in Libros Physicorum de Celo et mundo,
de Meteoris, Metaphysicorum, Ethicorum, Poli-
ticorum questiones disputatas Ecce y insi tego-
ceri ku rozni rozne knegi pisali Ecce.

In Decimo Quarto Seculo.

Joannes Duns Scotus Ordinis Minorum vir
fuit acutissimo ingenio praeditus primo docuit
et Oxonii deinde Parisiis scripsit in 4or Libris
Sententiarum scripsit multa in Philosophicis quae-
stiones in Porphyrium item in Aristotelis &c.
Sermones de tempore et sanctis &c.

At uia w tym 1400. Roku Druk nastal, -
w Europie naprzod w Niemiec 1400 potym w -
Moguncyey 1478. a do Królestwa Polskiego -
1500 w Prowadzone drukarnie przez Biblio-
polewna ew. oras natione Niemcow, iakto
rozumieamy ex cognominibus Jan Haller,
Hieronym Victor, Mathias Scharfenberger,
Bartłomiej Ungler, Andrzej Łazarz, Mathi-
as Czerzbiety, Jakub Siebeneycher, Jerzy Schol-
fels, Ioan Szeliga, Alexyus Godelius, Miko-
łaj Łob, Simon Kempni, Marcin Głondenni,
Franciszek Łazarz, Krzysztof Schedel, Łukasz
Kupitz, Turzas de Warszawy Piotr Elert Ca-
rol Preiber. az do Polaków rósł przyszło w tych
czas ugrazonych wiele książek roznych Autorow,
drukowali y manuscripta przysposobiali.
y ad lucem clariatu podawali.

Zbierali. zprowadzali Bibliopole, iak Przet
ki do Ułow miod słodkości dewcipow y rozu-
mow Ludzkich Authorow roznych manuscri-
pta docho wuię ^{po} przystonnym Czasom poezyszy
ab etate aurea przycych iakto Cicero Plau-
tus, Terentius, Lucretius, Cornelius Nepos,
Catullus Tibullus, Propertius, Varro, Virgilius,
Horatius, Salustius, Livius, Vitruvius &c &c
In etate aurea następowali iakto Cuius
Velleius, Valerius Maximus. Curtius, Celsus
Medicus, Seneca uterque, Persius, Lucanus,
Lato, Palladius, Manilius &c &c.

In etate aurea: Quintilianus Oratoria, Plinius
major et minor, Suetonius, Florus, Statius,
Silius, Martialis, Tacitus, Frontinus, Valerius

Flaccus, Solinus, Juvenalis &c. &c.
 In etate ferrea nastawali Aulus, Gellius, Apuleius, Aurelius, Victor, Spartianus, Panegrius, Apicius, Claudianus, Justinus, Vegetius, &c. &c.
 tores antiqui, Lampadius, Ausonius, Ammianus &c. &c.
 abyrmij się nieuprzążzeli. Długa legenda opuszczaamy dawnych, y godnych spomnienia Autho-
 row, cielskich Philosophow, Scripta ich przez Bi-
 bliopolow dochowując. O takich to pracy faty-
 nie zwyciężeni Monarchowie Cesarze, Królowie,
 uznając, y przyznając incorporowali to do innych
 y wyzwozonych Nauk Praw, y Przywilegiow,
 Bibliopolow, y Impresorow.

Bierzemy similitudinem allegując z Dokumen-
 tow. Ksiądz kiedy ułara święta Rzymska Kat-
 licza zaczęła się drzewic, y osurecac. Królestwo
 Polskie: Ktoś najpierwej z Boskiego rząd zom-
 y świętej Stolicy Apostelskiej Rzymskiej orzad-
 honory, y Praeminencye Arcybiskupie, y Biskupie
 pisze Długosus y Herburtus et alii. Iz Villibellus
 I. Natione Gallus, Religionē Lateranensis Canon-
 cus Regularis Archiepiscopus Gnesnensis et
 Cracoviensis. Zaprowadzania Monarchy Nieci-
 sława I. Roku Pańskiego 963. ułożony rest
 Arcybiskupem.

II. Hatto, sive Harno, Natione Italus Patria
 Romanus Archiepiscopus Gnesnensis.

III. Robertus natione Italus Patria Mantua-
 nus Archiepiscopus Gnesnensis.

IV. Adalbertus Martyr Natione Boemia Ar-
 chiepiscopus Gnesnensis.

V. Gaudentius sive Radzius Germanus
 Frater Dni Adalberti Archiepiscopus
 Gnesnensis.

VI. Hippelitus Patria Romanus Archiepisco-
 pus Gnesnensis.

VII. Bosuta Patria Polonus Archiepiscopus
 Gnesnensis Anno 1027. et sic consequen-
 ter

consequenter iam Poloni Beati sunt, siue fuerunt.

Castmirus Magnus Filius Vladislai Loetici Rex Polonia sedem Metropolitanam in Russia

Anno Domini 1362. eredit. Imo Christianus

Polonum Ordinis S. Francisci Hallicia primum

II. Antonius Archiepiscopus Haliciensis.

III. Matthias Archiepiscopus Haliciensis

IV. Bernardus Archiepiscopus Haliciensis

V. Iacobus Ordinis S. Francisci Archiepiscopus

Leopoliensis et consequenter Poloni natione

fuerunt, et sunt usq. ad nostra tempora.

Anno 966. Prochorus Italus I. Archiepiscopus

Cracouiensis.

II. Proculus Italus Romanus Episcopus Cracouiensis

III. Poppo Italus Episcopus Cracouiensis

IV. Campo Italus Episcopus Cracouiensis

V. Rechelinus Italus Episcopus Cracouiensis

VI. Aaron Gallus natione Episcopus Cracouiensis

VII. Lambertus II. Polonus Episcopus Cracouiensis

Anno 1061. consecratus et consequenter Celsi-

simi ac Excellentissimi Poloni succedebant.

Anno Domini 965. I. Lucius natione Italus

Crusuidiae, et Vladislaviae, Episcopus.

II. Mauritius natione Italus, Episcopus Cracoui-

ensis et Vladislaviensis.

III. Marcellus Episcopus Cracouiensis et Vladislav

IV. Venantius natione Italus Episcopus Cracoui-

et Vladislaviensis.

V. Andreas Romanus Episcopus Crusuidiae et Vladislav

VI. Baptista Romanus Episcopus Crusuidiensis

et Vladislaviensis.

VII. Paulinus Episcopus Crusuidiensis et Vladislav

VIII. Baldvinus Gallus Episcopus Crusuidiensis et Vladislav

IX. Suidgerus natione Germanus Episcopus Crusui-

ciensis et Vladislaviensis

X. Onodorus Italus Cathedrali annuente Capitulo

Vladislaviam trans tulit Anno 1160.

XI. Suidgerus Theutonice nationis Episcopus

Vladislaviensis.

- XII. Vernerus Frater Rudgeri Episcopus Vladislau
 XIII. Cunelphus ex Decano Episcopus Vladislau
 XIV. Stephanus Almanus Episcopus Vladislau
 XV. Egerius Italus Episcopus Vladislauensis
 XVI. Bartha vltimus eadem Nationis Episcopus
 Vladislauensis. g.

Episcoporum Posnaniensium Primus
 Jordanus de Rosinorum Stirpe Episcopus Po-
 snaniensis capit Anno 963.

II. Timotheus Nobilis Romanus Episcopus
 Posnaniensis.

III. Paulinus Italus Episcopus Posnaniensis.

IV. Benedictus Siculus Episcopus Posnaniensis.

V. Marcellus Romanus Episcopus Posnaniensis.

VI. Theoderus Italus Episcopus Posnaniensis.

VII. Dionysius Italus Episcopus Posnaniensis.

VIII. Laurentius I. Polonus Anno 1166. Episcopus
 Posnaniensis. et consequenter ingressi sunt
 Poloni &c. g.

Episcoporum Plocensium I. Ange-
 lertus Nobilis Romanus Anno 963. factus
 Episcopus Plocensis.

II. Martialis Romanus Episcopus Plocensis.

III. Martinus Nobilis Gallus Romæ educatus
 Episcopus Plocensis.

IV. Albrianus Romanus Decretorum Doctor Ecce-
 siæ S. Petri de Urbe Canonicus. post modum
 Episcopus Plocensis.

V. Paschalis Italus Nobilis Hetruseus natione
 Episcopus Plocensis.

VI. Marcus ex Latia natus in Lucanis Episcopus
 Plocensis. post mortem eius Anno 1087. VII.

Stephanus Polonus. Præpositus Plocensis
 factus Episcopus et consequenter Poloni in-
 gressi.

Episcopi Varmienses. Rozni, z Roznych
 Narodow byli na stolice Xięstwa Warmin-
 skięgo promouwani, az tandem do Polskie-
 go Narodu przyszl.

Episcoporum Luceoriensium Zaczęta się deo
 Anno

Anno 1375. na który byli ex Ordine S. Dominici
& consequenter Poloni.

Episcoporum Premisliensium zaczetase
des Anno 1375. na który Polskiego Narodu
byli ingreśli.

Episcoporum Mednicensium seu Samo-
gitiæ a Vladislao Jagellone Rege Polonę et Ale-
xandro Vitoldo magno Duce Lithuaniæ na
który Czescią z Litwy, Czescią z Polskiego Naro-
du byli. Roku 1417. Zaczynając Sedes Biskup-
stwa Smolenskiego.

Episcoporum Culmensium Zaczynalosię
w Roku Panskim 1222. Primus Episcopus fu-
it Christianus Religione Cisterciensis. &c.

II. Joannes de Ordine S. Dominici factus Epi-
scopus Culmensis. &c.

III. Heidenricus seu Heidnerus Episcopus
Culmensis.

IV. Fridericus Religione Cruciger Natione ca-
tholica Marburgensis Episcopus Culmensis
At tandem Stanislaus Hosius catholico
natus Badensi Nobili post S. R. E. Cardinalis
et XXIII. Episcopus Culmensis etiam cuncti
sunt Natione Poloni &c.

Episcoporum Helmensium fundatio a
Rege Vladislao Jagelloni fuit Anno 1417.
in qua sedebat Stephanus ex Ordine S. Do-
minici.

II. Joannes Zaborowski ex Ordine S. Dominici
Sucepsit in Episcopatum Chelmensem et con-
sequenter Poloni.

Episcoporum Kiouiensium Primus fuit
Petrus Vipsus Anno 1400. Antistes Kyuient
et consequenter Poloni.

Episcopi Camenecenses I. fuit Alexander
II. Secundus Andreas, Tertius Paulus, et con-
sequenter Poloni. Stempowali na Biskupstwa
Smolenskie, y Inflantskie &c. &c.

Pokazalismy iade Infuty Krolestwa Polskie-
go dane byly osobom z obcych Narodow y
niezaras z Narodu Polskiego przyrzeto do otrzy-
mania

do utrzymania wyrażonych Inful: tak też nau-
di wywołane przyzły z wezwanych y sprowadzo-
nych z Narodow z nimi Bibliopoloow ktorzy za sta-
raniem Wiel krm wystawowali Drukarnie trzyma-
jące się blisko dwóch cerkiew, a teraz gdy by stali
z martwych Anteceptorow Nasz zadziwić by się
musieli, co się dzieie, temi czas y z naszymi Officyna-
mi pod taką to podpadli ruinę y derlati, y na o-
statku od Cechu Nowego Introligatorzkiego zostali
zniszereni Oczym niniejsza sprawa.

Q. gne **J**ezozie Compactores Bibliopoloow Zarzucara
Commisyja, ktora była między Szlachetnym mha-
gistratem Ichm m kami Panami Kupcami a Cecha-
mi Gzemiont Miasta Warszawy.

Actum in Prætorio Civitatis Antiquæ Varso-
viæ, Feria Quarta ipso die festi Sanctæ Cecilie
Virginis et Martyris die videlicet Vigesima
Secunda mensis Novembris Anno Dni 1685.

Coram Perillustribus et Reverendissimis Nicolao
Poplauski Plocensi et Varsoviensi Decano Nominato
Episcopo Livonia, Casimiro Szozuka Abbate
Paradiensis Præposito Varsoviensi, Tum Magni-
fico et Generoso Felice Morstyn Stabuli Ma-
gni Ducatus Lithuania Vicepræfecto et Matthia
Martiano Ładowski, et Nicelao Szulc Metrico
Regni Notariis ac S. B. M. Secretariis. Decreto in-
ten Generosum Instigatorem Regni ead elatione
Famatorum Civitatis Antiquæ Varsoviæ Con-
tuberniorum Seniorum ac Magistrorum agen-
tem ab una et Nobilem, et Speetabilem eiusdem
Civitatis Magistratum ratione infrascriptarum
Iniuriarum lato, designatus et Deputatus Commis-
sarius Comparentes personaliter Jam prædictom
Contuberniorum, Seniores et Magistri, nempe
Jacobus, Ignatius Staniszeus de Pappamentariis,
Joannes Łazickiewicz Pennifex, Stanislaus Krauc
et Georgius Pachowicz Aurifices, Albertus Jo-
nuszewicz et Stephanus Rumerous de Chirurgi,
Jacobus

Jacobus Brukarzewicz, et Carimirus Berka-
ski Pelliones, Joannes Izampant, et Georgius Co-
roza Sartores Michael Gmiewkowski Monsu-
piarius, Joannes Piarzynski, et Stanislaus Cur-
kiewicz Trenifices, Joannes Dudowicz, Mathias
Tyll et Jacobus Markowicz Sutores, Albertus
Nowakowski Gladiator Suis et Contubernio-
rum suorum nomine agentes, obtulerunt
Decretum Post curiale S. R. M. T. i. e. u. d. m. o. s. t.

Joannes III. Dei Gratia Rex Poloniae Ma-
gnus Dux Lithuaniae, Russiae, Prussiae, Mazo-
viae Samogitiae &c. &c. Significamus presen-
tibus Literis nostris &c. &c. Deu

Czytaliśmy te Komisyy i Dekreta Stowow
Stowo nieznayduemy Bibliopolow, ani Intro-
ligatorow iako oni glosza, y udaia, ze Cezel kie-
mu Rzemiesnikowi Mieyskiemaiacemu wolno
jest Publiczny handel miec, z tych rzeczy co kiel-
wiek sie tyldo w Krolestwie Polskim rodzi y robi
jest im przyqdzone, ale iako to Piune dzynul, mie-
dy, wodki, Cwaglu, Cwiece, tak i arzece iako y Smo-
lane pochodnie, klyi, dredg, Krochmal, mydlo,
futro, Stotne, Sukna Polskie, Szkto, Tabak, Ty-
tun, Stonine, Masto, Syr, Kasze, Makg, Chleb,
Sale tre, Siarke, Proch, Stow, Zelazo, Bibute,
Papier, biaty, Drwa, Oxtawlu, Skrzypce, Topaty,
rydle, motyki, Kadla, Powrozy, nici, &c, to lysz-
stko nalezy do kwarty Wagi, to kcia, miary, ale
nie do ksigg. Wtary, bo te iako sie tak wiele razy
obrasni to, Prawami ze wszqd Cezelkiem obwa-
rowane sa Oficyny zostaiqc pod czterema Turis-
dykcyami dla Promocyi Bibliothek, a by w nich
Cezelze Cwigtay nie znaydowato sie nic, przeciwnego
zroznym Subiectow in arte Liberali wydawaj-
cych, Zaczyn natey Komisyyi zakonczony, nie
pokaza Compactores Librorum aby iaka kiel-
wielk zmiianka o Bibliopolium uprzywilegiowa-
ne Offi

ne officyn handlu ksiąg, miało co przeciernego
stanąć, ponieważ dawne Edykta Królewskie, Dekre-
ta finalne, Synody Generalne do stu kilkunastu
lat co raz renowowane zachodziły, aby żaden nie
będąc Praktyk miał się wazyć, wchodzićy przye-
żdżać, otwierac Kramy z księgami: a to sub pena
multa centum aureorum in auro et libera con-
fiscatione Librorum et destructione ad Carceres.
Tubysmy się cheieli nauczyć, między dwiema
Stronami: Kupcami y Cechami. U G. gdy by kto-
ry Rzemieśnik w handel wszedł którego my cale
nie widziemy, aby Żelazem, Suknem, Surćcami, pny-
dtem, futrem, et id genus rozu miemy, y o tym trzyma-
my, ze Żelaznicy broniliby Żelaza Sukniennicy Su-
kna, Mydlarze mydła, Kuniarze futra, Korzennicy
Surćce, a to wszystko w Polszcze się rodzi, y robi. Naco
Congregacye Kupaćkie są erygowane y Imię Ku-
piec, na to tylko aby Rzemieśnicy, swoim się Re-
miestem kontentowali. Kupcy swego handlu y
sposobu pilnowali. Pamiętam, przed kilką lat, ze
pewny Mieszczanin, y Rzemieśnik, chcąc w War-
szawie zostac Kupcem, musiał rezygnowac w
Cechu Piękarskim, y attestacya pokazać, dla ie-
dnych farfurk, y szluta, flasz, sposob pierwszy
opuszczając, tak to serie Kupcy trzymali swo-
ie Przywileje, y Prawa, a dalekoż bardziej Bibliopo-
le, Drukarze camunere officii sui trzymac powinni.

R. 9^{ne} Opisawszy ad p^{re}sens Statum Cause Jo^h Mei Bi-
bliopolow Warszawskich w Affersorach Ultima
Instantie śq^{ad}ach N^{as}asmeyszego Pana N^{as}se-
go miłosierdowego przed Jasnie Wielmożnym Im^{pa}-
Panem Kanclerzem Cielkim K^{or}onnym ex p^{er}so-
nali Comparitione post Partium solennissimas
Controversias, in Anno Domini 1724. mense
Februarii.

Auditorium

Judicium Sa. R. M. t. deliberat.

In Judicio Sa. R. M. t. Jasmie Cielmerney
Imei adza Podkanderzgo Koronnego postoritur:
nam deliberationem Strzymuq Bibliopola
De kret de tenore tali die 16. Januarii An.
no 1725.

Augustus Secundus DEI. Gratia Rex
Polonia Magnus Dux, Lithuania, Russia,
Prussia, Masouia, Samogitia &c. &c. Nec non
Hæreditarius Princeps Sadovia et Elector.

Significamus presentibus Literis nostris
querum interest universis et singulis &c.
Citatos fuisse ad nos Judiciumq nostrum Lite-
ris Citationis nostræ secundariæ Famatos
Joannem Tuczkieuicz et Balthasarum Gra-
bowski aliisque Librorum Compactores Cives
Civitatis nostræ Antiquæ Varsaviæ &c. &c.
Nos cum Consiliariis et Jurisperitis nostris
auditis Partium Controuersis hac in causa
deliberauimus Terminumque Partibus con-
seruaueramus peremptorium. In Termine
itag hodierno, et præfata deliberatione legiti-
me ad plenum proueniens et hucusq continuato
Partibus prænominatis Actores Nobili Chri-
stophero Rgajcki et Niclas Hebano usui
personaliter suis, et aliorum Bibliopolarum
intervenientium Nominibus cum Nobili Mi-
chaele Nagrodzki Citata vero Parte simul et
actores Famatis Compactonibus Librorum
totoque eorum Contubernio Voce Ministeri-
alis Terrarum Regni Generalis Nobilis Can-
onicus Cybulski ter et ultra solitam Juris for-
mam quater ad nos Judiciaq nostra accla-
matis non tamen perse, nec per suum quem-
vis legitimum Plenipotentem comparens
immo se contumaces præbentibus. Nos cum
Consiliariis et Jurisperitis nostris attenta

prefati Ministerialis Regni Generalis Relatio-
 ne de acclamatione eiusdem Citatis Partis ad
 nos iudiciumque nostrum facta, ad legitimam eam
 Juridicam, Actorem Partis Instantiam et affecta-
 tionem eadem Citatam Partem simul et Actorem
 scilicet Tamaro Tuczkieuicz Grabowski, aliosque
 Compactores non Compares in ludo Cause huius
 Condemnari permittimus. Et in omni Luce Superui-
 tatis totaque pretenso Contubernio Introligato-
 rum Civitatis Nostrae Varaviae taliter Obstanti
 expediendo deliberationem hac in causa preha-
 bitam ac eo potissimum attento. Quoniam tam
 in externis Nationibus, quam in Regno nostro
 de Antiquissimo usu, et vigore Privilegiorum
 Almae Academiae Cracoviensis Seruientium
 Bibliopola artem liberalem seu potius Officium
 in Officiis cum divenditione libera Librorum
 exercentes et in Statuto Regni Scriptores et
 Stationarii noncupati Licet si in Civitatibus
 nostris liberam habeant Librorum divenditio-
 nem, a Jurisdictione tamen Civilis et Criminalis
 quilibet sunt exempti, immo etiam a solutione
 Theloneorum Nostrorum, et Reipublicae sunt
 liberi, ac per Privilegia Serenissimorum Antecess-
 sorum Nostrorum in Constitutionibus Synodali-
 bus Provincialibus incerta Protectioni, et Juris-
 dictioni spirituali. Quorum Dominorum loci
 Ordinariorum quoad impressionem invectionem
 et divenditionem Librorum in Regno vero in
 quibus Academiae in quilibet in Gimnasiis
 autem Nostrae Regiae sunt subiecti, adiungunt
 Immunitates Almae Academiae Cracoviensis in-
 corporati Civitati vero, Compactores Librorum In-
 troligatores dicti Contubernales sunt a Biblio-
 polis distincti et Mechanici ac pro ut ipsi ita
 pariter Nobilis Magistrus Varaviensis, Cuius

Delegati a Nobili et Spectabili Proconsule
 Honorati Scabini Articulis Bibliopolarum praeju-
 diciosos statuere, et Ordinare nullo modo potu-
 erant. Ides ex praemissis et aliis motivis animum
 Iudicii Nostri promouentibus admissa interven-
 tione Bibliopolarum intervenientium Honora-
 ti vero Iaster Senioris Vigniti Virorum Ani-
 tigua Varaviae indictione remota, Competen-
 tibus actoratu et actione Nobili Rozychi, ac
 aliorum intervenientium Bibliopolarum, ac Ty-
 pographorum adinventis articulis praesudici-
 sos Bibliopolarum per Compactores seu Introliga-
 tores, a Nobili et Spectabili Magistratu
 Varaviensi obtentos assertamque Ordinationem
 Honoratorum Scabinorum Anno 1716. factam
 cum nostra Confirmatione in praedictum
 Libertatum Bibliopolarum exportata passas-
 mus, et anni hiisamus eundemque Nobili-
 lem Rozychi et intervenientes Bibliopolas
 circa Jura sua et Privilegia Conservandos
 et Mantinendos esse duimus pro ut cen-
 servamus et mantineamus, Et licet spe-
 ciali Privilegio, a Serenissimo Antecessore No-
 stro Vladislao Quarto Bibliopolarum dato a nobis
 q. Confirmato concessum est ipsis prorsu et
 commodo Tyrones Introligatorum conserva-
 re, tamen cum secundum Jus aliarum Gentium
 Bibliopolarum iidem eisdem Tyrones fouere non
 pretendunt, quatenus ipsis Introligatores
 Scaterviones Librorum Comparatos, et coem-
 ptores ubi viri Socerum praeuia justa et adaequa-
 ta laboris eorum solutione, sine ullis diffugiis
 debite et accurate compactent demandamus.
 Et quia Introligatores mercaturam Librorum
 exercere non debent verum suo officio labore
 et Manufactura contenti esse tenentur, idcir-
 co providendo in indemnitate Bibliopolarum No-
 strorum ne dicti Introligatores citati Mercatura

amplius exercere audeant, sub libera sequestra-
 tione, et confiscatione eorundem Librorum cum
 adminiculo Officii Castrensis, Capitanealis, Vari-
 saurionis etiam sine ulla ad citationem faciendam in-
 hibemus, et interdiciamus damna insuper Litigij
 expensas Nobili Rerijchi causatas eidem adju-
 dicamus, quæ quidem damna et expensas litis
 licet ad summam mille Ducenorum florenorum
 Polonice liquidavit. Nos tamen eadem dum-
 taxat ad summam mille florenorum Polonica-
 lium reducimus, et moderamus. Et quatenus
 eadem summam per iudicium nostrum modera-
 tam suprafati Introligatores Varisaurionis in-
 stanti circa Acta Cancellariæ Decretorum nostro-
 rum eidem exsoluant, et enumerent iniungimus
 et demandamus facturi sunt præmissa omnia
 citati Introligatores sub pena Bannitionis per-
 petuæ quam ex nunc super ipsius decernimus
 ministerialem quemvis Regni Generalem ad Publi-
 candum addimus. Qui Ministerialis Terrarum
 Regni Generalis Nobilis Casimirus Cybulski ad
 præmissa additus et quidem loco Publicationis
 suæ rediens, eorum Actis Decretorum nostrorum
 recognovit. de præfatam penam Bannitionis
 perpetuæ ex instantia actoris super citatis
 Introligatoribus obtentam ante Stubam iudicio-
 rum nostrorum adstante plurima Nobilitate
 varique Status et Conditionis hominibus ad
 iudicia nostra congregatis publicasse, et pro-
 clamasse. Ideo post publicatam Partes pro Exe-
 cutione ad Officium Castrense Capitaneale
 Varisaurionis et quodvis aliud quod facilius
 Partis iurevincens conducere poterit remittimus
 eidem Officio quatenus ad primam Partis iure-
 vincens requisitionem Decreti quæ præsentis
 nostri exhibitionem illud tanquam ex persona

ex personali comparitione, et post Partium
solenissimas controuersias Obtentum, per de
siue Iuratos Burgrabios, et Vicesgerentes ac
Subdelegatos non Obstantibus, nec attentis
Citationibus ad Reponendum Literis Salui
conductus Rescriptis, et aliis Literis Nostris
ditis uel edendis, quos presenti Decreto nostro
cassamus, et pro inattendibilibus declara-
mus in omnibus ex rebus et Bonis Iure uicta
Partis eaequatur committimus, et deman-
damus. Quod concernit Actoratum Compactor-
um seu Introligatorum ipsos incompetenter age-
re ad inuenimus, et ab impetitione eorum iuerin-
centem Partem liberamus Decreti presentis vigore.
In cuius rei fidem Presentibus Sigillum Regni est
apposuitum. Actum Varauiae Feria Tertia ante
festum Sanctae Priscae Virginis & Martyni proximi
ma die 16. Mensis Ianuarii Anno Domini 1725.
Regni vero nostri XXVIII. Anno.

Ioannes Lipski
Procancellarius
Regni.
Locus
Sigilli
Relatio Illustrissimi Ex-
cellentissimi Domini Joannis
a Sze Lipski Procancellarii Regni
Primarii Snesneni Praepositi
in Choro Canonico Louiciensi

F. Sebastianus Rybzyński Decretorum
Curiae Regni Notarius. mppr.

Facta executio vigore Decreti Sae Reclutis
Asseporialis & Grodu Miasta Warszawy die 5ta
mensis Februarii Anno Domini 1725. Ordyno-
uait Cielmożny Impana Mokranowski Sędzia Gro-
dzki Warszawski Imier Pana Ryehalskiego Insty-
gatora Grodzkiego cum assistentia Woznego y Jani-
czarow: Piereztowane Kramy & Kniegami Panu
Janowi Tluczkieuiczowi Stawozemu Cechmistro-
ui P. Balcerowi Grabowskiemu Podstarzemui,
P. Kazimierzowi Galecce Podskarbiemu Cechowe-
mu miezczaninom y Magistrom Cechu Introl-
igatora Kiego Warszawskiego.

Wydał Cech Introligatoru Mandat ad repo-
nendu

S. gno

ad reponendum Decretum Czecuswanego taki.

Augustus Secundus D89. Gratia Rex Polonia
Magnus Dux Lithuania, Rysie, Prusie, &c. &c.
Nec non Hereditarius Princeps Saxonia et Elector

T. 9mo Tibi H. Christophoro Rezycki Incolae Varsaviae
aliisq. ad causam preterea interuenientibus de personis
Bonisq. vestris generaliter omnibus, ac causa infra-
scripta mandamus, ut Coram Nobis Iudiciisq. No-
stris Assessoraliibus Varsaviae, aut ubi tunc cum
Curia Nostra feliciter constituti fuerimus, a data
et positione presentis Mandati Nostrum in duabus septi-
manis seu tum dum et quando Causa preterea
Regestro Causarum Publice aduocandum acclama-
ta incidit personaliter legitime, ac peremptorie
compareant ad Instantiam Generosi Instigatoris
Regni eiusq. delatorum Feneratorum Seniorum to-
tusq. Contubernii Instigatorum Antiquae Varsa-
viae. Quia de presenti Mandato. Et tunc ad reponen-
dum Decretum Nostrum Assessoriale idque in causa
et actione Iudiciaria ratione Librorum Compactio-
nis Privilegiorum Contubernalium conuulsione
alias prout in proportionem Originali continetur vo-
bis ab Actoribus instituta, et intentata in delibera-
tione superferenda sententia, a multo tempore de-
pendenti sub die 16. Ianuarii Anno Currentis 1725.
praeipectanter Obtentum aduocandum et audrendum
illud eam rationibus interminis, termini inferendis
reponibile aduocari vos pro Obligillatione forni-
ces ultra mentem Decreti conuenisse tum et pro-
male Obtenso puniri in damnis litisque expensis
condemnari. Praeterea Obligillationem uti inde-
bite factam cassandam esse duimus, et per Minis-
terialem quemvis Generalem Actorum fornices
in iustate resigillandas esse volumus, et resigilla-
ri mandamus, eidem Citato, ut a positione presentis
Mandati stante, et pendente lite quidquam in pra-
judicium

Judicium actorum attentare ne audeant sub
 poenis Legum in contravenientes in hibernus.
 Si lio igitur paritur, et Judicialiter responduri.
 Datum in Cancellaria Regni die 6ta Mensis Febru-
 arii Anno Domini 1725.

(Locus sigilli) M. J. G. B. S. R. M. Sigilli Majoris
 Regni Secretarius

V. gno.

Więzyc PP. Bibliopole uporiedon, yzutoke
 Grasu Introligatorow Czarzawskich Ceydala
 Mandat Cechu temu Introligatorskiemu.
 ut sequitur.

Actum Varaviae Feria Quinta ante Domi-
 nicam Quinquagesimam proxima die sua
 Mensis Februarii Anno 1725.

Ad Officium et Acta presentia Consularia
 Civitatis Antiquae Varaviae veniens personali-
 ter Prouidus Ioannes Drobnicki Ministerialis
 Regni Generalis Officij presentis famulus in iudicio
 vere ac fidelis Relationis ubi locorum facienda
 recognoscit. Quia ille mandatum ad iudicia
 S^{ae} R^{ae} M^{aj}estatis ex Cancellaria Majoris Regni ad
 Instantiam Generosi Instigatoris Regni eiusq;
 Delatorum Nobilium Christophori Rezycki ser-
 uitoris Sacrae Regiae Majestatis Ioannis Domani-
 ski et Nicolai Hebanowski aliorumque Biblio-
 polarum Regni, Contra Famosos Joannem Tucz-
 kieuicz, Balthasaram Grabowski totumq; Con-
 tubernium Librorum Compactorum Curum
 Civitatis Antiquae Varaviae emancipavit
 cuius Originale die hodiernam actu cententa
 Famoso Joanni Tuczkieuicz in residentia illi-
 us ad manus tradidit. Terminumq; comparendi
 in ysdem iudiciis S^{ae} R^{ae} M^{aj}estatis Affessorialibus
 pro ut in eodem Mandato continetur praefixit
 et assignavit peremptorium de quo optens est
 eius. Relatio porro mandati eiusdem tenore est
 sequens.

Augustus Secundus DEI Gratia Rex Poloniae
 magnus

Magnus Dux Lithuania, Russia, Prussia, Mas-
soria, &c. g. Nec non Hereditarius Dux Saxonia
et Princeps Elector.

Vobis Famatis Joanni Fluorkiewicz, Balthasari
Grabowski Senioribus Compactoribus Librorum Curie
tatis antiquae Varaviae quibus totique Contubernis
Introligatorum de personis causa in frascripta bo-
norum vestris generaliter omnibus mandamus, ut Co-
ram nobis iudiciorum nostro Appellatori Varavia,
aut ubi tunc cum Curia nostra feliciter constitui-
ti fuerimus, a data et positione presentis Citationis
nostrae recte in Indue seu tum dum, et quando cau-
sa ptes ex Publico vocandarum Causarum Reges-
tra ad iudicandum acclamata inciderit personali-
ter legitime ac peremptorie compareatis, ad Instan-
tiam Generoni Instigatoris Regni eiusque Delatoris
Nobilium Christophori Rozyci, Seruitoris nostri
Joannis Domanski, Nicolai Hebamerski aliorumque
Bibliopolarum in Regno nostro consistentium mo-
dernerum Actorum qui vos in harendo iuris
et Privilegiis sibi seruientibus Citant. Ideo
quia vos hic Varavia presentes editeres contra
Antiquam Curiae praedictam in meram protelationem
Causae et Iustitiae procedens terminum in manda-
to, seu in Citatione ad reponendum Decretum
Contumaciae in termino expediendae deliberationis
legitime Obtentum edictis in opatio duarum de-
ptimandarum: Licet de spatio in Indue poni
debueratis, posuistis per idem mera diffugia qua-
rendo in damna et expensas Litis actores moder-
nos inducistis pro inde Citamini ad videndum
et audiendum, vos ratione praemissorum puniri,
Decretum Contumaciae feria Tertia ante Fe-
stum Sanctae Priscae Virginis et Martyni pro-
xima die 16. Mensis Januarii Anno Currenti
Obtentum tanquam iuri et Iustitiae conforme
irreponibile adinueniri actores Modernos circa

Circa haec Decretum Iura et Privilegia con-
servari Vos quoque indamnari, et liti expensis
condemnari, Ceteraque quae de Jure venerint
dici, statui et Sententiarum, liti igitur paritur
Judicialiter responduri secundum Terminum
allentatur. Datum Varaviae Feria Tertia
post Dominicam Sexagesimae proxima die
Quinta Februarii Anno Domini 1725.

(Locus sigilli) Ex Protocollo aponum Officii
Consulis Curiae antiquae Varaviae
Imperatoris Stanislaus Boguszevski
S. R. M. Secretarius Actorum Officii
Consulis Curiae antiquae Varaviae Notarius

Przypadaćca z Regestru sprawa zuydanych
sobie z obudwoch stron Mandatow do sądu
Jo. K. M. i z ktorych to Compactores Librorum daie
sig. edac. Tandem ea aresto przypadaćca y zapisa-
na in contumaciam, tesz sprawę Bibliopolow
Panowie Compactores Librorum arestura. Itanum
ea aresto w sądach Jo. K. M. przed Jasnoscierelnym
Imier Panem Kancelerzem Cierelkim Koronnym
przypadaćca na ktora personaliter Stanqusty
strony Obiedure Compactores Librorum uprasz-
ia ze Imier Pana Cypzkiewieza Patrona sprawy
ex parte ich niemaj, o stetowanie prosza iuc
stetowana. A z gdy na samym odierdzie J.
C. Imier Pana Kancelerza C. Koronnego przypu-
scie sprawę Introliigatorowie chca, ale iz to spra-
wa magni momenti, bo wie kopomnym czasem
stuzęca, na Ostatni Termin ediaedu zmiescic
sie niemogla, zaczy stetowana zostale.

Fundowanie sie Introliigatorow war-
szawskich, z tad biorąc sobie sprawy swej doby
Cmen. Albowiem Introliigatorowie Cechu Kpa-
Kouskiego po otrzymanym Przywileiu w Kolu
Pawlim 1676. w kilka lat pozyskale duoch
Tandyciarzow chca ufundowac swoje stry-
mane

W. gno

X. gno

Strzymane Prawo sine scitu Bibliopolow: & dy
takowj za Dworem Stanq Dekret.

Augustus Secundus DEI Gratia Rex Polonia
Magnus Dux Lithuania, Russia, Prussia, Majo
rae &c. Nec non Hereditarius Dux Saxonie
Princeps et Elector

Significamus presentibus Literis Nostri, que
rum interest Universis et singulis reperiri in ac
tis chetrices Regni Decretum infrascriptum
tenoris sequentis. **Joannes III.** &c. Significa
mus &c. deuenisse ad Nos et Iudicium Nostrium
per viam appellationis ordinaria et admissa cau
sam et actionem inter Famatos seniores Contu
bernii Introligatorum Graecouens et Actores ab
una atque Famatos Balthasarum Fialdouslu
et Bartholomeum Ceslki quos Graecouenses
alioz Propeditores Librorum nouiter compac
torum diuenditores incolae Graecouenses id gra
tione contrauentionis Privilegii et Ordinationi
bus Contubernio Actorum per Nos collato in diuen
dione pretactorum Librorum nouiter compacto
rum citatos parte ab altera in Qua causa cum
citati Balthasar Fialdowicz Bartholomeus
Ceslki pro sui interese directe respondendo in
ferent per se nullam contrauentionem fieri Acto
rum Privilegiis actoribus seruient ea quoscunt
quos Graecouens onera Publica et Priuata persol
uunt Jure Civitatis et Libertatibus utuntur
inquantando victu Officium illud Consulare
Graecouens expediendo prehabitam deliberatio
nem quandoquidem manifeste constat citatos
esse quos Graecouens et dubium iudicium Civile
victum quaritantes omnia onera Republice
et Civitatis perferentes qui vigore Jurium Cui
tati seruientium liberam sibi esse diuenditio
nem Librorum alio modo diuendi carento infere
bant in cuius pacifica possessione ab im memorabi
li tempore existerunt, et ea ea victum sibi met

procurarunt patet quoque ea ordinatione per
 Magistratum facta, et Nos approbata eandem
 diuenditionem Librorum nouiter Compacto-
 rum tanquam Personis Iure Civitatis Carens
 ac in diuersis Iurisdictionibus degenere vetitam
 et interdictam esse. Proinde expressis in
 Competenti Actione contra eodem Fialkowicz
 et Welislu adiuuantes liberam eidem tanquam
 Civibus diuenditionem Librorum cum ea
 tamen cautela ne Iudais Libros ad Compactio-
 nem dare presumant declarauit. Quantum
 vero attinet reliquos Librorum nouiter Com-
 pactorum reuenditores Iure Civitatis non
 gaudentes quatenus uidem contra Privilegio
 actorum Libros sub vigore ibidem expresso diuen-
 dere non audeant interdixit et approbationem
 per actores ad Iudicia Nostra interpositam
 admisit. Processu cause de præmissis latere.
 In Terminis itaque Hodiernis ex eadem appel-
 latione Ordinaria legitime adgressus prouenerunt
 et hucusque Continuato Partibus prænomena-
 tis, et quidem Actores Contubernio Intropoliga-
 torum Gracouien per Nobilem Franciscum
 Wloszkiewicz Citato autem Famatos Bal-
 thasaro Fialkowicz et Bartholomæo Wol-
 ski Civibus Gracouiensibus Per Nobilem
 Stanislaum Dordowski Plenipotentes duos
 Coram Nobis, et Iudicio nostro Comparantes
 eundem Terminum attentè et Iudicialiter
 de Sententia Officii Consularis Gracouien-
 sis controuertens. Nos cum Consiliariis
 et Iuris peritis nostris auditis Partium præ-
 fatarum controuersis, allegationibus et Defen-
 sis usque probe et mature examinatis
 Sententiam præinser tam Officii Consularis
 Gracouien tanquam legitime prolatam in-
 toto approbandam et confirmandam esse

Dudimus

Duximus, prout approbamus et confirmamus
etq; pro Publicatione presentis Decreti Nostri
partes ad illud idem Officium Consulare Craco-
uiense in termino dum pars partem additauerit
peremptorie remittimus. In quorum Actis
Varsaviae feria secunda post Festum Visitationis
Beatae Virginis proxima die scilicet Sta-
tensis Julij Anno Domini 1683. Regni vero No-
stri Anno X.

(Locus sigilli) Relatio Illustissimi Domini Joann-
nis Comitis in Praslawa Natus
et Zueri Cuiuspoli huiuspremi
Cancellarii Regni & c. Quod eius-
modi Decretum prout in Actis Me-
trici Regni reperitur nos fideliter
descripti, et Parti postulati extra-
di permisi. In quorum fidem
gens sigillum Regni est appres-
sum et datum Varsaviae feria
Quinta post die Exaltationis S^ci
Crucis scilicet 13. Julij 1725.
Regni vero nostri XXXIX Anno.

Ygne Ten Dekret wyrażony w Roku 1683 którym
Ani Cechowi stuzý, ani Jan: to teraz Cech Introligatorski chce Bibliopolow
dyciarzom pomocny dla nade zruinowac; a ten był y jest Otrzymany subdole
purzycych Circumstancýjy ut et subreptitię pruzę dawne stare do Najasny-
Seguitur szych Monarchow Królów Polskich nadane Pra-
wa Przywileje Statuta approbowane, przez ro-
zne Constitucyje Koronne Concilia Lateranensia
Trydentynskie oraz Synody Prowincyalne
Generalne y Partykularne w Królestwie Polskim
roznych czasow odprawuące, takze Canonij,
Bullie, Edykta Królewskie y Dekreta zakazu-
ce tożelkim Osobom, etiam portronnym Bibli-
polom przyezozaiącym: Quatenus eorum Ar-
tes attingunt obtemperaturos neq; ad sua artis
ministerium quemquam scien ter admittunt
quod si inter Bibliopolas et Typographos insi-
gnes

Insignes ac eruditi reperiuntur fidem etiam
Catholicam iuxta formam a Pio IV. praescriptam
profiteri tenentur: ut iurejurando respondeant
In Concilio Tridentino vide ante iudicem
librorum prohibitorum.

Koronne Prawa w Statutach wyrażają
Zdrady od Kupców, aby nie były pod tytułem
Studentów Ławow List Rektora Universita-
tis Graecorum ma być pokazany vide sta-
tuta et Instrumentum Privilegii Almae
Academiae Graecouensis.

Privilegia talis Academiae amittit si mer-
caturam edoceat vel aliud Officium quod
cum studio nihil commune habet. Vide Doning
Limnaeus Senensis de Jure priore libro Octa-
uo: Hic Bibliopola, et Typographi digni
sunt Privilegiis studio eorum merces
in Gallia, et in aliis Regionibus vectigali-
bus non subiaceant.

vide Glerehun siue
in Registro Limnai.

A za co ci dawa Tandy ciarze Krakowskiej
Fialkowicz et Cechu nulla causa juris
habita Procepować się mogli z Introligato-
rami w Interpretach Bibliopolorum, Drukarzom.

Kiedy ani Miasta niemożę, ani potężny w-
dawac się, ani Prawo, y Przywilejów uznawac
w decyzyach finalnych, ponieważż Ładne-
Miasto w Narodach Bibliopolorum, Drukarzom
ani Prawa, ani Przywilejy, ani Censury, ani
approbacy, ani Licenty, ani facultatem, ani
Revizyi, ani Inhibicy, ani Dekretu narządna
Księgę dacy uorynić niemożę, gdyż to jest
Brachium Regale, et spirituale a potestatem
nullo jure wdato się ferując pierwszy raz Dekret
y promouując. A ztąd Ładnemu apparet
Zawziętość na Bibliopolium सुरातोलियेन-
Księg, a nie wiedząc to o tym że etiam by nappo-
mniejszy Kalendarzyki, y ten cum scitu, et cum
Gratia et Privilegio S. C. M. t. Sacra Regia
Alta

Z. gne

Mtis wychodzi. Czemu niepociągają do Juris
dykcyj Dysydentow Kupcow, napoiędzynek
Towary przedawających oraz Rzemieśni:
kow Rzemioł rożnych Dysydentow także str:
chytektow, Sztukatorow, Tapicerow, Malarzow,
Mularzow, Snycerzow, Muzykantow y tamda:
lej Innych, przy sposobie rożnych Ludzi Kondy:
cyj, tak Religij Katolickiej, iako y Luter:
skiej.

A. 10.

A za tym przystępujemy ad Constitutiones
Prouinciales Synodales.

Ad Constitutiones Cam Louianaset 1578

Ad Constitutiones Prouy Węzy Louianas. 1634.

Ad Constitutiones inderenis Synodales sub Mus:

strysimis et Reuerendissimis Dominis Georgio

Cardinali Radziwiłł

Bernardo Maciejowski

Petro Tylicki.

Martino Szyrzkowski

Petro Gembicki.

Episcopis Graecouensis in Ecclesia Archi:
presbyterali Anno Domini 1643.

vide Felio 101 Capis LVI.

De Bibliopolarum et Impresorum

in Diocesi Graecouensis.

B. 10.

Et Saecrorum Canonum Autoritas
et Jura specialia Regni, et a serenissimo
Olīm felici Recordationis Sigismundo Au:
gusto Polonia Rege innouata et Ordini bus
Regni ac Ciuitatum Magistratibus Publicata
a nobis duo Jure capescunt, ut quae statim
in ipso Episcopatus nostri Initio in Bibliopolas
et Impresores constituendo sanemus in hoc
Synodo Diocesana publicamus ad futuram
rei istius memoriam ne autem aliquis dubita:
tioni sit: relictus locus tam Concilii ipsius Late:
ranensi quam Regii Edicti in primis publicamus
formam seu tenorem.

C. 10.

Leo X. in Concilio Lateranensi sess. 10.

Nos ne id quod ad DEI Gloriam et Dei

augmōy

augmentum, ac bonarum artium propagati-
onem salubriter est inventum, in contrarium
ac Christi fidelium Saluti detrimentum
pariat. Super Librorum impressione curam
nostram habendam fore dudimus. Ne de cetero
cum bonis Seminibus spinæ coalescant,
vel medicinis venena intermiscuantur &c.
Statuimus, et ordinamus &c. quia item
Secus præsumperit, ultra Librorum impressio-
rum amissionem, et illorum Publicam combu-
stionem ac Centumducentorum fabrica Prin-
cipis Apostolorum de Urbe sine spe remissio-
nis solutionem, ac Annu centum annis exerciti
impressionis suspensionem, eadem munici-
palis Sententiâ innodatus edictat, ac de-
mum ingrauescente contumacia taliter
per Episcopum suum, vel vicarium nostrum
respectiue per omnia iura remedia casti-
getur, quod alii eius exemplo simili mi-
nime attentare præsumant.

Hoc Decretum Concilii Lateranensis in-
nouatum et reasumptum est in sacro Con-
cilio Tridentini sessione quarta.

Edictum Sigismundi Augusti

D. Iome

Sigismundus Augustus DEI Gratia Rex
Polonie &c. Universis et singulis Palatinis,
Castellanis, Capitaneis, artium et aliorum &c.
Vide Folio Sub Litera.

Ad Executionem, tam Concilii, quam Edicti E. Iome
Regalis procedentes particularia Decreta
inter Partes ex speciali Procepsu fecimus, et ju-
dicata Executioni mandauimus, pro ut in ac-
tis continentur et occasione ex particularibus
Causis, et sententiis definitiuis accepta Gene-
ralis Ordinationes pro Impressionibus et Biblio-
pulis Civitatis Cracoviensis reformandis,
quas tamen pro Bibliopulis et Impressionibus
in Diocesi nostro Cracoviensis quæ quæ sunt

erunt

eruntve in posterum valere possumus, in iur. Con-
stitutionis seu verius Declarationis / Publica-
uimus infrascriptas et presenti Decreto synodali
publicamus pro futuris Impressoribus et Bibliopo-
lis vniuersis.

F 10mo **D**ecretum inter Instigatorem et Bibliopo-
las, ac Impressores Gracouens.

Coram Illustrissimo et Reuerendissimo Domino
Martino Szyszkowski D.E. Gratia Episcopo Gracou
Duce seu iudice in causa et actione inter Instiga-
torem Curie et Bibliopolas Gracouens mota et
vertente Illustrissimus sententiam tulit his veri-
bus Christi nomine inuocato de iuris peritorum
Consilio deliberatione matura prehabita, inter
Instigatorem Curie ex una et Bibliopolas atq;
Impressores parte ex altera in Contumaciam non
comparentium per hanc nostram sententiam defini-
tiuam quam in scriptis ferimus, pronunciamus, In-
stigatorem Causarum Curie bene et sufficienter
ac legitime intentionem suam probasse, multos
videlicet, Libros, et Libellos contra fidem Catholi-
cam, et bonos mores Bibliopolas diuendisse
in quibus specialiter fuerunt Libelli sic intitulati
Szkatula Cupidinis frant et Obrota Listow Tbo-
runkich quibus quidem Bibliopolas tales Libros
et Impressores vendere, prout nec Impressoribus
imprimere licuit, nec licebit unquam de co-
terro: ideoq; condemnandos esse prout condemnamus
ad amissionem omnium huiusmodi Librorum,
et Libellorum ex nunc sub excommunicationis
et quadraginta aureorum poena Locis Pias ar-
bitrio nostro applicanda Mandantes omnibus
et singulis Bibliopolis presentibus et absenti-
bus, ut Libellos supra specificatos, et si quos ali-
os similes in suis Tabernis seu Officiis habeant.
Ad nos seu Auditorem nostrum Generalem, et
in absentia nostra ad officialem Generalem de-
ferant

in Civitate Cracoviensi, et Civitati adhaerenti-
bus seu annexis ad imprimendum suscipiant
nisi prius a Deputatis revideantur, et licentias
imprimendi ab eisdem in scriptis obtineantur
et subscribatur a seniore deputato idque gratis
et sine dilatione. Qui libet Impressor contra fa-
ciens, libros seu scripturas amittat et libri isti
comburantur, et centum aureorum in auro vel
aliam arbitrariam poenam solvat. Cuius poenae
dimidium Consules pro Hospitalibus Civitatis
indue Regimine Constitutis accipiant dimidium
sit involuntate Episcopi. Præterea si ipse Im-
pressor per totum annum sit privatus exercitio
Impressionis et subsidium excommunicatio-
nis sententiam incurrat, quam officialis Cra-
coviensis in Episcopi absentia publicare prius
declaratam. Consulare autem officium eode-
qui teneatur: ac demum in graescente contu-
matia Capitaneale vel Regale Brachium
invocetur, ac si ne hoc quidem Brachium
vellet exequi Episcopus. Ut anteriorem executio-
nem promovebit ad delationem deputatorum
presentibus etiam Reverendis Dominis Stanislao
Skarszewski Scholastico Cracoviensi Francisco
Zajerski I. V. Doct. Cathedralium Lucevicensi
Proposito Plocensi Canonico Collegiarum Sen-
domiriensium Archidiacone Pultoviensi Decano
et Curia Illustissimi et Reverendissimi Domini
Episcopi Casuarum Auditore Generali et Iudice
Stanislao Garwacki Decano Plocensi Pultovi-
ensi Canonico. Ioanne Kraghowski Plocensi Ca-
nonico, Ioanne Krasnicki S. Theol. et I. V. Do-
ct. Custode Scarbimiriensis et Ecclesiae Megia-
tae S. Michaelis Plocensis Canonico, et medamus-
le Kalina I. V. Doctore Actorum Curia sua Illu-
strissimi Celitudinis Notario.

Publicatio a Sacra Sede Apostolica

G 10me

nunciatura. Ioannes Baptista Gn:
celottus D. S. I. et Sacrae Sedis Apostolicae
Gratia Episcopus Nollatus neenon San:
ctissimi in Christo Patris et Domini nostri
Domini Gregorii Divina Providentia Papa
XV. Prelatus Domesticus, et in Capella eius
dem assistens, ac pro eodem sanctissime ac
eius. Sanctae Sedis Apostolicae ad Serenissi:
mum Sigismundum Tertium Poloniae et
Sueciae Regem totumque Poloniae Regnum ac
Magnum Ducatum Lithuaniae & Cum fa:
cultatibus Legati de Latere Nuntius.

Universis et Singulis has nostras Litteras
visuris, Lecturis, Legiq; audituris salutem
in Domino, Praesentibusq; nostris imo veri
us Apostolicis firmiter obedire mandatis
& Quamvis enim in super magnacum
nostra omniumq; in veritate Deum timen:
tium consolatione cognoverimus Dues Illu:
strissimos et Reverendissimos Dominum
Martinum Szyrzkowski Graecuiens Ducem
Seueriensem et Illustrissimum, et Reveren:
dissimum Dominum de Brin Epalinski Po:
snaniens pro singulari eorum in Pastoralis
Officio vigilantia &c &c. Ut si quis praem
pressor Hareticus quidpiam tale contra Ordina:
tionem huiusmodi nostram impreperit, talis
Hareticus sit ab omni Catholicorum apud
eundem ex Libris, seu aliis Impressionibus etiam
licitis quidpiam seu saeculari, siue Regulari
Presbytero nisi a nobis ipsis seu ab eo, cui hoc
specialiter commiserimus in foro poli seu
conscientiae absolvendus, et nisi hominus
pari multa centum aureorum fisco Regis
persolvenda sit obnoxius. Et quia pari iure
cum Impressionibus etiam Bibliopola sunt
et

et esse debent sub potestate, et Jurisdictione
 Episcoporum, et Episcopaliū Officialium, ideo
 et Bibliopolas Monitos esse volumus, ut quidem
 per Literas prentes Statutis iam antea auctori-
 tate Regia promulgatis in hæc modo manemus
 Ne Libros Hæreticorum impressos Gracouiam
 et in Diocesim Gracouensem importent nec hucusque
 importatos habere, retinere, vel vendere eadem
 uti talia d. 89. Omnipotentis Patris et filii
 et spiritus sancti, sanctissime, et indiuidue
 Trinitatis nomine sacro sanctaq; Sede Apo-
 stolice Auctoritate quo fungimur damnamus
 Omniaq; exempla siue impressa, siue manuscri-
 pta omnemque eorundem impressionem vendi-
 tionem, Donationem, descriptionem, Retentionem,
 Lectionem, Compactionem, sub pena excommu-
 nicationis lata Sententia ipso facto incur-
 renda prohibemus, non solum in Civitatibus,
 et Diocesibus Gracouensibus et Bornanensibus eorum-
 que Locis quibusvis etiam exemptorum, sed per
 totum etiam Nobile Polonia Regnum, et Pro-
 uincias omnes eidem annexas vel subiectas
 ad quas se Nostra extendit potestas, locaque
 quibus exempta in eis existentia volumus
 autem ut harum presentium transumptis
 manualibus Notarii Publici subscriptis, etiam
 impressis, sigillo alicuius personæ indignita-
 te Ecclesiastica constituta munitis, eadem
 prorsus fides, in Iudicio, et extra ubicunq;
 habeatur, quæ ipsis presentibus Originali-
 bus Literis adhiberetur, si essent exhibitæ
 et ostensæ. In quorum Omnium, et sin-
 gularum fidem, has prentes fieri per infracri-
 ptum Curia Nostra Notarium subscribi, sigil-
 lig Nostris quo in similibus utimur iussimus
 et fecimus

et fecimus impressione Communiti. Da:
tum Varsoviae ex aedibus nostris Anno a Na:
tuitate Domini nostri IESU Christi 1623.
Indictione Sexta die vero 20 mensis Julii
Pontificatus autem praebati Domini No:
stri Domini Gregorii Papae XV Anno.

J. B. Lancellothus Episcopus Nolanus
Nuntius Apostolicus Emilius Alte:
rius Auditor Philipus Nuttinus No:
tarius Actorum.

Tego Wiedku Roku Panskiego 1717. Dnia **H 10mo**

zas Cetorkowego Ormezo Mieniąca Czer:
wea. Tu Warszawie stanęło Dekret Publi:
kowany, y do Valuas Księstwa Kollegiaty
se Jana Baptisty przybiły to jest nadwie
Księstwo pod Tytułem Zarzą Księstwa
Albo Facecy Thorunskie między Księstwem znay:
duisego Patronie Janie Nepomucenie
co jest między faceciami Ludi bium in gulo
opus hoc existit y nadrugie Epus Mazara:
niego Kardynała Księstwa Francuskiego
izwydanych.

Coram Officio Actisq. Presentibus Consistorii
Varsoviens Constitutus personaliter Nobilis
Andreas Makowski Principalis tenens et
habens suis in manibus infra scriptum origi:
nale instrumentum authenticum sanum
saluum et illesum nullog. vitio aut suspicionis
nota carens petens illud Actisq. Presentibus ad
omnem meliorem effectum inscribi et ingresa
ri, quod eum Acta Publica nemini illicitis
sunt deneganda Obtrinit. p. curus quidem
Instrumenti tenor sequitur et est eius modi:

Christophorus Antonius de Stupow Szembela
O.B.I. et Apostolice Sedis Gratia Episcopus Po:
snaniensis Sonantibus semper ex Actis Apo:
stolens.

Apostolorum cap. 20. verbis in auribus nostris attendite vobis et universo Gregi, in quo vos Spiritus Sanctus posuit Episcopos regere Ecclesiam Dei, quam acquirit sanguine suo cura et vigilantis Pastoralis sollicitudinis nostra est doctrinae opportunitate et veritate in forma sanare, disrupta consolidare, depravata corrigere. Cum igitur intra Diocesim nostram per manus hominum volitant libri Thorunni Polonico Idiomate impressi, quibus Titulus Facie moralne, continentes plurima falsa et quod peius Obscena, ac lasciva mores Catholicos deprauantia cum sectione talium talium facile corrumpi soleant. Ideo auctoritate nostra prefatos libros necnon Libellum sub falso nomine ac si Cardinalis Nazareni editum et in Polonicum idioma transportatum intitulatum Breuiarium Cardinalis Nazareni inter prohibitos declaramus, prohibemusque tam Bibliopoliis sub pena Centum Imperialium eorum venditionem quam omnibus aliis iam venditorum sectionem in casu autem transgressionis reservamus Nobis presentem casum in ordine ad absolutionem sacramentalem obtinendam Inquerum fidem & Datum Varavia die 8. Mensis Junii Anno 1717.

(Locus sigilli) Christopherus Antonius Szembek Episcopus Posnaniensis

Post cuius quidem instrumenti ingrossationem supra scriptus offerens Originale ipsum ad se recepit, et de recepto si bique restituto Cancellariam presentem quietavit quietataque per presentes Praesentibus Cancellariae Notarius.

Ex Prothocello Actorum Consistorii Varaviensis Extractum, et sub Sigillo Perillu- stris et Reverendissimi Domini Michaelis

Węzeł

Łężyk Archidiaconi Vicarii in spirituali:
bus, et officialis Varaviaensis, ac per Duca-
tum Masoviae Generalis. extraditum

Andreas Antonius Moranti actoris

Consistorii Varaviaensis Notarius.

Te Inqizki tytulowane Facecje moralne
y Breviarium Cardinalis Mazareni Dekre-
tami sq. za kazane ktore postponunt, Gdy Se-
chue Introligator księgo Magistrowie maiąc
stwarz ty handel z księgami przedarą. Jak
roku 1725. terz Facecje moralne, y Brevia-
rium Politicorum Cardinalis Mazareni pre-
dahi, y nie tylko te, ale y Luterską Theologią
sub titulo Exatensio Theologiae Technicae
Heinrico, Reinecio Typi Francofurti et Lips-
iae Anno 1700. in 12m talis to prezentuję
my, y podpis re. księgo do dokument.

I. Tome

Biblia Polska Niemieckim Charakterem
w Gdansku drukowana in 8uo Majori Zaka-
zuęca Synodami Kościoła Polskiego Cio-
bliwie aequalnym Synodem Prouincyalnym od-
prawienym w Kościele Collegiaty s. Jana Krza-
ciela Warszawie dnia 13. Novem bra Roku Pan-
skiego 1634. Zakazując pominięcia Biblię
mieć, trzymać, y przedawać niedbając nato
Pan Kazimierz Gałęczyka Introligator Warszaw-
ski, miał, trzymał, y przedawał wczym Inqui-
zycye zaoręte, y a parte wyprowadzone pod
przysięgą zeznając w Consistorzu Warszaw-
skim de Anno 1729. czyniąc to ad perpetuam
memoriam, a ta Biblia przedrukowana jest
świeżo tych czasow w Lipsku, takim ze da-
mym Primm y Charakterem in 8uo Majori
na kładu czyniąc 5000. Exemplarzow, a to
wzruszko narazie Kościoła Polskiego.

Vide Decretum contra Hæreticos
Ducale in Actis Ducalibus quæ circa Castren-
sia Varsoviensia habentur contentum.

A Cum Varsoviæ Feria Quintâ ante Domini-
cam oculi Conuentionem continuando proxima
Anno Domini 1525. In presentia Illustrissimi
Domini, Domini Janusii D. G. Gratia Ducis Ma-
souiæ, Rusiæ & Nec non Magnificorum Ve-
nerabilium et Generosorum Felici Brzeski
Palatini Masouiæ Capitanei Gecchanouensis
Laurentii de Przenois Gernensis, Joannis Ro-
ski de Ciesla Chynouska Viennensis, Petri Ko-
pytkowski Varsoviensis Alexii de Rabki Wyso-
grodienensis, Joannis de Krysko Zaczocimonsis,
Joannis de Obory Gecchanouensis, Michaelis
de Ladruæ Gvenensis Castellatorum, Nicelai
Lukowski Propositi Ecclesiæ Collegiatae Var-
soviensis et Ducatus Masouiæ Succamerari,
Alberti de Popielzino Canonici Varsoviensis
et Ducatus Masouiæ Succamerari, Pauli de
Trabki Archidiaconi eiusdem Ecclesiæ Colle-
giatae Varsoviensis Thomæ Sokotowski De-
cretorum Doctoris et Custodis, Stanislai de
Strzelce Scholastici, Pauli de Popielzino Ca-
nonicorum eiusdem Ecclesiæ Collegiatae
Varsoviensis, Bartholomæi Radzimirski
de Miaszdowo Gernensis, Rudeli de Naguassino
Wyssogrodienensis, Erasmi de Kselnicki Gecchan-
ouensis, Joannis Byczaneus Gvenensis Pincerna-
rum Seraphini de Obory de Zalesie Gernensis
Nicelai Cierzbieta Varsoviensis Petri de Ky-
charu Wyssogrodien Varsoviensis Stanislai de
Czoystauice Gvenensis, Jacobi de Jelenia Kuren-
sis Andreæ Kierielnicki de Boguszyce Komzen-
sis Iudicum Nicelai Oborski de Galeszice Ger-
nensis Stephani de Coodynie Varsoviensis

Adnam

Adriani de Solimino Wyssogrodienſis Joannis
 Gierzkowski Zakrocimienſis, Joannis Cielicki
 Ciechanowienſis Crystini de Subra Viſnienſis
 Bealliferorum, Jacobi Gierzkowski Czernon
 ſis, Stanisłai Kounacki Viſnienſis, Petri
 Targoma Zakrocimienſis, Pauli Brzeski Ge
 chanowienſis Succamerariorum, Nicolai de
 Kunowo Czernienſis, Jacobi de Łozniewo Wy
 ſogrodienſis Martini de Czernota Zakro
 cimienſis Dapiſiferorum, Joannis de Nurſka
 Czernienſis Pauli Smieſki Zakrocymienſis
 Theſaurariorum, Gregorii Uliniecki Czernon
 ſis Pincernae, Stiborii de Młacz Czernienſis
 Matthiae de Suracie Varſawienſis, Alexi Ciſbul
 ſki Wyssogrodienſis Michaeli de Czernice
 Ciechanowienſis, Stiborii de Michatowa Nui
 renſis ſubjudicium et aliorum fide dignorum.
 Illuſtriſſimus Dominus Princeps cum toto
 Conſilio ſuo volens ſectam Lutherianorum
 et eius falſum dogma in Ducatu ſuo ab
 omnibus ſubditis ſuis penitus eradicari
 et ne hoc falſo errore et dogmate ſubdi
 ti ſui a fide Orthodoxa et ſancto ritu Romanae
 Eccleſiae ſeducantur, ea officio ſuo et au
 thoritate Ducali, ut verus Chriſtianae Re
 ligionis et fidei Princeps providere tempeſti
 ve cupiens ita decrevit, conſtituit, et conclu
 ſit ut nullus in toto Ducatu Maſoviae, tam
 in ſuita tibus, Oppidis, quam eorum in villa
 autus cunq. Conditionis et ſtatus exiſtat, pre
 ſertim in ſuitate Varſawienſis Libros et falſam
 Doctrinam Lutheri in quocunq. ſermone, ſive
 latino, ſive Almanico, aut quovis alio tenore
 re apud ſe, et in domibus ſuis habere, legere
 ac ipſum falſum dogma Lutherianorum
 profiteri, ſectam portare tueri, et aliis eandem
 perſuadere praſumant, ita tamen ut quicun
 q. de hac ſecta legitime convictus et probatq.
 fuerit.

fuerit, totalis vitā priuari debeat, et bona
eius omnia, quaecumq; habet mobilia et immo-
bilia confiscari, et ad Thesaurum Ducalem re-
cipi debeant. Quod Decretum Dominus sua
mandavit in omnibus districtibus, et Capitaneali-
bus publicari, et diligenter per omnes officiales
execuari. (Locus sigilli)

Ex Metrica Ducali sub sigillo
Terrestri Varsaviensi rescriptum
Stanislaus Smiecinus de Terrestribus
Varsaviensis Notarius.

(Correxit Smiecinus de imp.)

K. 10

Sto akcja nieprzystojna gdy Sejmistrz Jan
Jan Tłucz kiewicz Sechu Introligatorskiego Ka-
lendarze przedał Kramarzom w Krakowie Litewskiego
wziawszy Bierną z fide bona zapakował na
których różnych lat pozostałych Kalendarzy Kar-
tki, przyszły Rok wyraził i lepił. Cezym szukał,
i ludzi donapasał, i bicia z niewag przyprowadził.
Cezym się zalem serdecznym zechawszy tu przed
nami Bibliopolami solennie Protestował narzu-
niając, że wactaw z Grodna Kramarz y zostawił prodo-
cumento dwa podejrzane Kalendarze te pokaze-
waliśmy

L. 10me

Z Krakowa Kalendarze od Authorow posytai-
ce przez formanow Bibliopolom Introligatorom
zabierani, y na usilną requizycyą Listow pokazani-
cych obelzac niechcieli, przez co wozzerbek y Szko-
da, bo ci mając przez zabranie przedawali, a Biblio-
pole oze kując niewczesnego powrotnego przesta-
nia, od pytających confundować się musieli, nied-
balstwo nam przypisując. Vide Listy do Mathema-
tykow z Krakowa NB. Nie tylko Kalendarze, ale
y inoze Sexterna nienależące Introligatorom za-
bierani.

Mnie wielce ma Panie Rozyczki

Mojej Ciesze ma Panie y Bracie.

Od Kalku niedziel wystał stał Kalendarze Pan-

Pozi

Jdźci różnych Anthorow, prawie na ten sam
 czas gdy Comma Pan Litere do mnie Ordynował
 Cerec uwiadomiłem Comma Panu gdzie by
 ztorone były, to jest u P. Tłuczkiwicza Introli-
 gatora tamczernego, w tam to tedy miejsce dałem
 Ordynans i Asygnacyi moiej azeby Comma Panu
 udzielono co Comma Pan będzie potrzebował, tak
 trzymam, że do tych czas mogły Comma Pan doise,
 a za tym innych ta Oskarżia nieposyłam. Bo ich
 teraz niemaż nazbyt wolemy dla daremnego ksz-
 tu, azeby ich nie dostawalo, aniżeli by z bywalo.
 Chyba zeby Comma Pan nie chciał się referowac
 do Panow Introligatorow dla terazniejszej Kto-
 rni, to bym iuz staralsię o iaką Oskarżia azeby im
 dogodził affektacyi Comma Pana teraz jestem
 Cracowa 10 Wn Comma Panu Zyorkiuy Brat
 w Dni 1725. y Tugao.

M. Ignacy Michatowski M. O.

R. K. m. p. n. d.

P. S. Cenajmitem przed tym Comma Panu iako
 Tabellarii seu Bibliopola directe należa do
 Jurisdycyi Akademicy Krakowskiej.

Na pokazanie Krtu, y na usilną requisitię Pana
 Rozyckiego, P. Tłuczkiwicz niechciał uerznić, ani
 żadnego Kalendarza wydac, przez co profit upadł
 dla iedney z łosci Introligatora.

NB. Drugi List od kogo inszego Paczkę przestana
 Panu Rozyckiemu, ten ze Cechmistrz Pan Tłucz-
 kiwicz zagrabił, y oddac niechciał, lubo reka
 wstana List Pana Jdźiego Polkowskiego prezen-
 towany mu był, az gdy iuz areztowac chciałem
 tego oddawce Paczki za ledwo dał Exemplarzy Trzy
 dziesięć do którego nic cale nie należało wrzucić
 50. Sobie Exemplarzy. Vide List.

Mnie Cerece Mli Panie Rozycki

moj Cerece Mli Panie.

Zdrojcie dobre nauwam Comma Panu y do
 bródz, którego zjore do Pana Boga, iako najdłu-
 zey

Postatem tam list przez Formana Wojciecha, y
 Zolendarz mi P. Szaltizeuwoza Cielich 150.
 prawda ze on do Lwowa iechał, ale nadz tam by
 dzie w Warszawie, w ten Tydzien, o com tam pisał
 to Cielici uprasam Comma Pana Dobrego mojego
 w tym Liscie, takze y. Regestry k postatem wysyt
 diego com postat Saturnkow. Postatem tam na Gale-
 rie Paorkę, w ktorej Paccie iest 80. Regula Junis
 a g 18. Stargowatem ja u Pana Wenderskiego za-
 nie uczyni Zlotych 48. Zaczyn iezeli oddana na
 galerze byta ta Paorka Pana Januszkieuwoza
 gdzie Ciapno bylo, to gdzie ja oddano prozieniech
 ja Pan Januszkieuwoz odbierze y do rąk Comma Pana
 Odda 66 g. Co cyrazniejszy zostane. Comma Pana
 y Dobrodzieciu

Wajniczszym Stuga nazawsze

Idzi Polkowski. Drukarz Akade-
 miej.

P. Niech Pan Januszkieuwoz ja do niego pisze
 te kigorki po odbiera.

Alboz to tylke te pokazane do kumentem, tak
 wiele innych listow z Paorkami seaternow Inbro-
 ligatorowie pozabierali Bibliopolom, nawet listy
 z Poczty zabierali, Sktonych sie z Regestrudopytac-
 niemogli, co sie niegodziło. Interessa Cyrene-
 dziec, a wszystko to przekleta Zloscy zawie-
 tosi, na zgube y ruine Dziato sie Bibliopolom.

M 10.

Z Publicznych Gazet informacya Zmado-
 morci ostawnym Procepiu Akademiej Paryskiej
 ziedney a Bibliopolami; Zdrugiej strony R. 1725.
 Die 21. Abns Sub N. 105.

Novelles extraordinaires.

Le Fameux Proces qui a dure plus de 100. Ans
 entre l'universite de Cile Ville de Paris, et Les
 Marchands Libraires fut enfin juge hier au
 Conseil d'Etat en faueur de l'universite et
 par

Et par cete decision, Les Libraires et Imprimeurs ne pourront et ne receus dans leurs Corps de metier qu'apres avoir ére examinez par les Professeurs commis a cet effet. Breslau den 3. Januarii 1726. Der grosse Proceß so zwischen den hiesigen Universität und Buchhändlern schon über Hundert Jahre geführt worden ist nummr zuende und fermögedes im Staats Rath gefallten urtheil müssen sich ins Rüstige die Buchführer Buchdrucker durch die herren Professores von gedachter universitet zuer examiniren lassen ihr die erlernte Profession treiben dörfen.

Po Polsku tak

Proces stawny ktory między tuteczną Akademią Paryską y Bibliopolami wiecej niż sto lat agitował się, teraz się skonczył y według dekretu muszą się naprzysiężne czasy Bibliopole y drukarze przez profesorów tutey szey Akademii dać examinaować niżli swoje profesory a mogą exercytować. Tę samą wprosture Polskim, oddawno: się czasu lat dzieie się, jako się opisało w punktach wyżej wyrażonych.

Choćby nie mieli innych dokumentów dowodów raczey Bibliopole desćby było kazdemu cześdzie, wzięwszy przed się tę uwagę, uczynić refleksyę a Magni Theatri vitae humanae rerum diuinarum Humanarumque Authore Laurentio Bejerlinek editione Lugdunae Anno Dni. MDCLXXIX.

N lomo

In Tomo Primo Folio 959.

Biblia, Bibliopola, Bibliotheca
Bibliopola sunt qui vendunt Libros cleri
Biblion quod Librum significat, et

et Liber quod est polo vendendo Bibliopola
 Librarius

Bibliotheca quæ et Libraria

Bibliotheca quæ et Libraria

O. 10 Ten zas co kriegi opracowie nazwany
 jest.

Glutinator

Bibliopegus.

• Compactor Librorum

Intro — ligator.

Est vox barbara, ut Garbarz, Slusarz

Vide Thesaurum Georgii Cnapii
 in folio primo folio. 25. 333.

334. 1297.

Koncze piszac to.

Ad Perpetuam Dei eiusque
 Sacrae Religionis Gloriam
 Tantorumque Dogmatum et Pri-
 vilegiorum Piorumque Re-
 gum Antistitum et
 Optimorum Civium
 Academicorum
 ad.

Aeternam

memoriam.

P. 10me

Niedbajac Compactores Librorum seu
Introligatores na tak wielki Proces kie-
dy ani na Dekreta, ani na Inhibicje, ani
na Mandaty Jo & Mei Pana Naszego Mi-
losciwego Sąd lite pendente Drukują
z Praw y Przywilegiów od Najasniej-
szych Królów. Szczodro bliwej Łaski
Drukarniom nadanym gatuński Księg
przedrukować wiedząc: in vi suspendium
o wadach tak wielkich sum zatoro-
nych y Confiscacyej Księg wazyli się y
wazą Drukować różne Księgi, o co
Mandat ieden y drugi od C. C. O. C.
Scholarum Piarum, y Pana Domani-
skiego.

Actum. Varavia FERIA Quartā
post Dominicam Iudica Passionis
Quadragesimalem proxima, die De-
cima mensis Aprilis Anno Domini
Millesimo, Septingentesimo, Vigesimo
Sex to.

Ad Officium et Acta presentia Consula-
ria Civitatis Antiquae Varaviae personali-
ter Veniens Prouidus Ioannes Drobnecki
Ministerialis Regni Generalis Officii pen-
tis Famulus, de extradi to Mandato ad gu-
dicia Sacrae Regiae Majestatis ex Instantia
Nobilis Ioannis Domanski Seruitoris Biblio-
polae et Typographi Sa Rechstis emanat Rel-
ationem fecit cuius Originale die hodierna
in actu contenta in Mansionem Famati Ioannis
Stoczkieuicz Librorum Compactoris Cuius Vari-
saviensis penes Familiam Domesticam reli-
quit, de quo in eodem relicto praefato Famato
Stoczkieuicz in formice tunc existenti noti-
fica

notificavit. Terminumque comparendi
in iisdem iudiciis S^a R^e Majestatis Affresona
libus prout in eodem mandato continetur
proficit, et assignavit. peremptorium de quo
frens est curus Relatio Porro Mandati Tenor
est sequens.

Augustus secundus D^e G^ratia Rex Poloniae
Magnus Dux Lithuaniae Russiae, Prussiae, Ma
sovia &c. Nec non Hereditarius Dux Saxoniae
Princeps, et Elector

Tibi Famati Joanni Tloczkievior Librorum
Compactori Curiae Varaviae uti Principali, tum et
aliis in anterioribus Citationibus expressis tuis
adherentibus quorum Nomina et Cognomina
et ad frens hic per expressum habere volumus
de Personis causa infrascripta Bonig^z Vestris ge
neraliter omnibus mandamus, ut Gram Nobis
iudicium nostris Affresonalibus Varaviae aut
ubi tunc cum Curia Nostra feliciter constituti
fuerimus, a data et portione presentis Mandati
nostri recte in iudicio, seu tum dum, et quando
Causa frens ea publico Vocandarum Causarum
Registro ad iudicandum acclamata, acciderit per
sonaliter legitime ac peremptorie compareatis.
Ad Instantiam Generosi Instigatoris Regni
erique Delatoris Nobilis Joannis Domanski
Seruitoris Typographi et Bibliopolarum Nostrorum
uilegiati, suo ac pro Intere aliorum Biblio
polarum in Regno nostro et hic Varaviae con
sistentium ad Causam infrascriptam interve
nientium, agens Actoris. Qui vos in haerendo
Protestationibus, tam anterioribus, quam et
nunc recentissime contra vos Offensae factis
citatis seu potius simul et semel hac unica ac
peremptoria Citationem ad Citat^z fogs pro eo. Quia
vos praesertim tu Principalis Fammat^z Tlocz
kievior

Jamatq; Thoor kiewiczum per optime Seruieris
 cum aliis tuis adherentibus hic Varrauiæ
 Consistentibus Compactorum, et actu Merca-
 turam Librorum exercentibus de Priuilegiis
 à Serenissimis Antecessoribus Nostri Nobi-
 li olim Christophoro Domanski benigniter
 Collatis, et per nos confirmatis consequenter
 Successoribus illius respectu modernæ acto-
 ri seruieris quibus sub Vadis Mille aureorum
 Hungaricorum ex nunc et irremissibiliter
 soluendorum atque Confiscatione Omnium
 Librorum iuxta Catalogum in iisdem Priuile-
 giis per nos sub tempore Comitiõrum Generali
 die 14 Mensis Julii Anno Domini 1701 ap-
 probatis et confirmatis cautum et prohibitum
 sit, ne quisq; Typographus et Bibliopola tan-
 to magis Compactor et Reuenditor ubius loco-
 rum tam Cracouiæ, Varrauiæ, quam et in alijs
 quibuscunq; Regni Nostri et Dominiorum No-
 strorum, maioribus, et minoribus Citta-
 tibus, Oppidis, et Vniuersis alijs Locis, tam sub
 presentia, quam extra Residentiam nostram
 tempore Comitiõrum, Nundinarum, Ut pote
Szafarni Obrok Duchowny, Roza biata, Koro-
na Niebieska, Palatium seu Pandochium,
Kantyczki &c. taliter intitulatis atq; Histo-
ria Varias tam latine, quam Polono Idioma-
te in 4to impressas & alias quouis Authoris
approbatorum &c. Libros quouis pretextuali
Titulo imprimere, aut reimprimere per se
aut per alias subordinatas Personas impedi-
re, nee aliquod prejudicium facere intendat
et presumat, secus in casum contraven- tio-
nis prememoratum Vadum adluere, et penas
contra Conuulsores Priuilegiõrum Nostriõrum
in Lege Regni Sanctas irremissibiliter subire
 debeat,

Debeat, Insuper adhuc cum extiteris cum Actore
 moderno, ac aliis Interuenientibus in lite stante
 nihil per te, vel per alios innovandum proceden-
 dum liceat. Nihilominus vos, Tu quoque et si-
 gnanter Jamalg Flozkieuicz his omnibus premi-
 sis postpositis, et vilipensis in summum prejudicium
 Actoris, ac aliorum Bibliopolarum Priuilegiis
 procedendo Priuilegii Inhibitiones conuellendo,
 et iisdem contraueniendo non contenti existentes
 Vestro Opificio Labore et Manufactura Non solum
 Mercaturam Librorum diuersi generis et speciei
 etiam a Catholicorum Constitutionibus Regni
 et Synodali bus prohibitorum exerceuisti et exer-
 ces verum et predictis specialibus Libris sequen-
 ti modo intitulatis videlicet. Palatium, Kantijer
xi, partim per te excusos taliter dictos Libros in
 instituta Libraria diuendisti et diuendis partim
 imprimi, seu reimprimi curas et non desistis,
 eadem summum prejudicium, eidem ut supra
 Actori intulisti et inferis damnum Notabile
 causasti ac summo pere eundem injurias tunc
 non Priuilegiis et Inhibitioni Nostrae in iisdem
 expressae contrauenisti, Vadrum supra mentiona-
 tum succubitus in Te traaxisti a Catholicos
 Libros Constitutionibus Regni, et Synodali bus
 Decretis prohibitos: quorum vestigia haberi
 tur: venundasti et defacto venundas atten-
 tata, attentatis adclidisti Litisq pendentiam
 Nostram Regiam conuulisti pro quibus pra-
 missis penas iam succubitas in Legibus Re-
 gni eo nomine satis seuerè sancitas tanto
 magis adpens succubuisti, ac in damnalitis
 quae expensas longe notabiliores, tam Acto-
 rem, quam et alios Interuenientes superini-
 dudisti. Litis igitur ad videndum nimirum
 et audiendum Te cum aliis tuis adhaerentibus
 pro praemissis, expressis, praesertim ratione con-
 traue-

Contraventionis Inhibitioni et Privilegiorum
 Conuersionisq; Litis pendentie Nostra Regie
 tumqueque attentatorum, innovatorum rigoro
 rissimis penis puniri. De super mentionatum
 vadium irremissibiliter succubus preadine:
 niri Libros in prejudicium actoris excusos
 aut excusendos, tum et alios per Synodales
 Constitutiones prohibitos, partim fisco Nostrum,
 partim actori, et ad eandem causam interue
 nientium applicari et adiudicari ac sub penis
 longe rigorosioribus quibuscumq; Compactorib;
 ubi vis locorum consistentibus et hic Varra:
 uice commemorantibus serio inhiberi et inter
 dici, Actorem vero modernum et interuenientem
 Circa Privilegia eorum antiquissima conser
 uari et manuteneri, ac alia contra Te uti
 Principalem in aduenienti Terminis dici, sta
 tuti, et ordinari in damnis Litisq; expensis teme
 re in antecessum per vos et Te precipue recen
 ter causatis, et causandis. Condemnari.
 Præterea Inhibentes ac serio tibi interdicens
 ne a positione presentis mandati Nostrum Libros
 Lantyczki siue Cantilenas sic vocitatos et
 intitulatos siue alios in Privilegiis expressos
 tam per te, quam et aliquas alias Personas
 imprimere, aut reimprimere siue eodemiam
 in casum excusos, in aliquo alio pretextu et
 modo in fraudem eo prejudicium Actoris face
 re cum Tuis aliis adherentibus adptens
 et in antecessum Citatis audeas et presumas,
 Idq; sub pena mille Quingentorum Hungari
 calium per quem libet Vestri, in casum Contra
 uentionis presentis Mandato Nostrum ea tendens
 irremissibiliterq; fisco Nostrum, et Parti iniuria
 te per medium exoluenda, et applicanda,
 aliisque grauioribus penis super Te ac
 aliis irrogand et decernend si personaliter
 cum

cum Tuis adherentibus ad causam eandem
ut conneam pariturus Terminum eundem
attentaturus et Judicialiter ad premissa et alia,
que contra Te, ac alios Tuos adherentes latius
ac uberius proponentur, et deducuntur respon-
surus. Datum in Cancellaria Majori Regni,
Feria Tertia post Dominicam Iudica Passio-
nis Quadragesimalem proximam Anno Domi-
ni 1726. (Locus sigilli)

Ex Prothocollo actus Offi Consule Curia-
tis Antiquae Varaviae Extraditio

Antonius Zieloniewicz S^c R^e
M^{aj}is Scriba Offi Consule Curia-
tis Antiquae Varaviae Notarius

Sprawa Bibliopolowa, a Introligatorow
ex Arresto przed S^{ąd} J. W. Jm^o Pana Kancelerza
Cierel Diego Heronnego w Roku 1730. in mense
Junio przypadająca. Bedąc ubezpieczeni Bibli-
pole Orobliwie Pan Mikołaj Hebanowski i Sto-
ry zechawszy tu umysłnie do Warszawy dla tej
Sprawy a bedąc assekurowany przez Introliga-
torow, ze ta sprawa między dwiema Stronami
pod ten czas bydz niemże, leczym ubezpieczo-
ny bedąc odiechał do Lublina wziwzły z sobą
swoje Przywileja y inne do Lumenta: a z cotył-
kie odiechał, Sprawa była przywołana. Cierel Bi-
bliopole dla odiażdzu Pana Hebanowskiego,
dali się zdac, y za aresztowali, iako curit Pra-
xis, a tym nic nie zgrzeszyli, bo Bibliopolom
pierwszy raz sluzyl Termin. Lecz Introligato-
rowie z łosci zarywszy czego nigdy niepowinni
byli czynić pokazali z Okazyi taki. Antoni
Slaziewski Towarzysz, a terminator 8 m letni
Pana Storkiewicz a Introligatora odprawu-
jąc się cnotliwie, a niemając kandydacyi u Behowyci

Nagim

Magistrow, ządali miejsca u Pana Rzyckiego:
go Bibliopoli, y przyjęty był, będąc Niedziel
kilką, Cech Introligatorski zazywzj Ratu:
sznych Pachotkow, y sami będąc presentes,
sine scitu Pana Rzyckiego narli na Rzyden:
cyę, y wszystkie jego kęty zrewidowawszy Rzu:
kając pod pretekstem Czeladnika Introligator
skiego przerzucali, nawet poscieli nieprzepu:
scili, bo y tę rozrzucał, tumult, chałas, zmie:
wagi, do grażania, wywołania, stow, roznych
iako tacy ludzie popiwszy się zwykli czynić
Zone Pana Rzyckiego znieważali, popychali,
podniebity nosić samego Pana w Domu, a gdy
pod wieczor z Biblioteki swojej powrócił,
pytał się Domowych, z kąd taka okazja
nascia, y nastania Jmci Pana Prezydenta Pa:
chotkow z Cechem Introligatorskim do opta:
cania cpo koiniego miejsca wzięta się, y więcej
niemogąc wiedzieć tylko zracji trzymania
Czeladnika, do którego iezeli Cech miał iadki
interes, godziło się by to requirować, albo
iadkim skutkiem sposobem obestąć, y sam Jmć
Pan Prezydent, mogł to karać byt uerzynie
bez tumultu tak wielkiego, bo ten Czeladnik
zostający wychodził, y przechodził Publiczne
mi ulicami, chodził mówię nie strzegąc się
bo rniwczym Cechu temu nie był winny, y
mieli czas chodzącego z tapac, ponieważ z tego
usiłowali, ale to na konfuzję, Ochydę, han:
bę, y nawstret inszy Czeladzi u czynili dla
tego naybardziej aby żadnego ozłowieka do
usług roboty niemogłem mieć, y swoich wła:
snych chłopcow utrzymać, których zabrali,
trzymali, y trzymając dawzj pierwz edukac:
cyę, y chudeńki, y inoze necessaria szkody
dość

dońe narobiwszy na ostatek wyśtali go do Krakowa
 do Magistra Cechu Introligatorskiego nazwa-
 nego Łukasza Łazdiewicza zapisanego u Pana
 Rzyckiego na Łat Siędm z podpisem Matki Jego
 samego, y Przyjaciół, a to wszystko zanic, uchodu-
 im to, iest na to Protestacja Solennie ucyżniona
 w Grodzie Warszawskim sub actu Fenię Seatę
 post Festum S. Luca Evangelista Anno 1728.
 Co zas de akcyi tumultu, ledwo się co przerwizy
 uspokoił w ten ze sam dzień, przed samym wie-
 czorem powtornie, tacz sama Sienkarza Pana
 Grabowskiego Introligatora ktora Pachelkew
 do mieszkaniamego sprowadziła, będąc ordyno-
 wana znouu na cpięgi, do Izby Pana Rzyckiego
 weszła slakuiąc iezeli iest u siebie ta examino-
 wana będąc czege ządą: Cierc na iey charde odpo-
 wiedzi wzięta kilkarazy lancugiem po plecach
 spodziewaiąc się z tąd Okazy, Cech Introligator-
 ski, y będąc na to gotowy, iadesz w ten sam czas,
 y moment, zadaniem zna ku u Okna wotaniachur-
 mem, y tumultem wodzem będąc Pan Grabowski
 Introligator zopaloną patką prudziz kłiami na-
 siekanemi, przy asystencyi Parobków, Chłopców,
 Czeladzi Introligatorski, Loni, y Cyki, na gore po-
 schodach biegli, co postrzekszy Pan Rzycki niedo-
 puszczaiąc uczynił represalia, y dalej pomyślać
 się im nie dopuścił, y gdy się trachę reytowali na-
 mowisz się powtornie tentuiąc szturmowali,
 a ze skrać nie niemogli, na zad ustąpili, nietylko
 to Pana Rzyckiego nachodzili, ale rożnych Łat-
 rżym Bibliopolom toż samo czynili, iado Prote-
 stacye Obszernie uczynione, co zas w ten czas,
 zadalszy tumult czynili, y iako Bibliothecke
 odbiwszy zrabowali Panu Ludwиковi Lipiensk-
 mu, y samego na Ulicy ztapawszy zbili, wradzil
 iest

jest osobny iego Aktorab, z tym sechem Intro:
 ligators kim w sebach, Janie Wielmym Ime Adza
 Lancterza Wielkiego Koronnego.

Protestatia

Actum Varsoviae. Feria Secunda
 in Crastino Festi Sanctissimi Sepulchris
 Beatissimae Mariae Virginis, die 17. mensis
 Iulii Anno Domini. 1730.

Ad Officium, & etragentia Advocatiae:
 lia, et Scabina lia Civitatis Antiquae Var:
 saviae personaliter veniens Nobilis Christo:
 phorus Rozycki, Sae Ræ Mti Secretarius
 Bibliopola Juratus Cracoviensis Varsovien:
 sis solenniter, et graui cum quarela, ac
 ingenti animi sui perturbatione eidem
 Officio, Actisq; gens. In et contra Famatos
 Balthasarum Grabowski, Joannem Stocz:
 kiewicz, Casimirum Galezda, Stanislaum
 Stouinski, Dominicum Siarkowski, Jose:
 phum Koperski Compactores Librorum tor:
 tumq; Contubernium Principalium et com:
 principalium eorum sue, ac Consortis sue
 nomine agens questus, Protestatus, et
 Manifestatus est, in et de cluper eo. Quia illi
 transgrediendo Legem positivam, Constitutio:
 nes Regni, quibus cauetur, et prohibetur ne
 unusquisq; sibi dicat, post quantum
 tantum Contubernium Compactorum pro:
 curarunt. Bibliopolas Personas Privilegia:
 tas ab omni prorsus Iurisdictione Quili:
 Privilegiis gratiosè a Serenissimis Regnan:
 tibus Poloniae concessis eamend Obsequi:
 a sua per Procuratorem Librorum Rei:
 publicae impendens contra omne fas, et aequu

prosequi, residentias ipsorum invadere nullo adminiculante, hoc in passu ipsis, et temeritate ducti, ut suo hoc progressu illicito, et temerario Bibliopolas suppresserent, prout et defacto nonnulli iam ea facto illorum de palperati suppressi sunt, et quidem primo Nobilem Hebanowski Sa. R. & M. Bibliopola in vaserunt violentias, et alia praejudicia in residentia prius intulerunt prout super hoc fuit Protestatio Coram Actis Consularibus Varsoviensibus. Idem per olim Nobilem Hebanowski facta obloquitur, et licet postquam super hoc facto et progressu illicito deusoluta esset causa ad Officium Consulare Civitatis Varsoviensis eaq. Causa fuerit ad Iudicia Sacra Regiae Majestatis ea quo agebatur de cognitione Privilegorum remissa, et interim studens paci, et securitati Publicae ne partes quidquam attentent ad decisionem Litis per idem Officium pena sedaginta Marcarum imposita est, subseguenter priuata, et propria Auctoritate Nobilem Annam Hebanowska N. S. Olim et Andream Hebanowski, Bibliopola Sa. R. & M. Secretarij Consortem de relictam viduam assumptis Abi. licentiosis hominibus in residentia eius propria invaserunt, Famulum Casimirum Kaszynski concupserunt, et concuti mandarunt, violententer de domo extraerunt, prout etiam super hoc fuit constat Protestatio, His non contenti peiora, peioribus accumulans in Anno Milleesimo Septingentesimo, Decimo quinto. Nobilem Rozycski iidem Compactores Librorum videlicet F. F. Baltasar Grabowski, et Olim Repelewicz similiter licentiose procedens invaserunt verbis contumeliosis bonam famam Protestans

prosciendens affecerunt, et contemptu arunt
 prout eo Nomine facta edocet Protestatio
 et Procepsus. Similes continuans progressus,
 non parcens etiam residentiæ Nobilitatis
 Curiam Magnifici Domini. Siens huiusmodi
 serunt Famat Josephum Kryczkowski et
 Bodurkiewicz Siens Varrauiens sumptu
 Nobilis N. Rozycski Creator ex residentiæ
 dictæ Curie vi et violenter extraxerunt,
 ad Lepideam Famat Siens aduocant
 runt, ac ibidem baculis, fustibus, graui ter
 concusserunt, et conuerberarunt pedibus
 protruserunt, et conculcarunt. Per quem
 progressum Nlem Christophorum Rozycski
 capediens post Varrauiam prefatos concussos
 sine, ut tantum factum et ausus Prote:
 statorum occultetur. apud quos Prote:
 stans habuit certam pecuniã, et libros
 varios damnicarunt. Hi adhuc non con:
 tens ulterius prosequens Protestans, et in
 fortuna damnicans Pueros duos sumptu
 Nlis Rozycski educatos a Protestans abduce:
 runt, nec eodem requisiti restituere volue:
 runt denique anno 1729. in licentiosis
 suis persistentibus postquam N. Ro:
 zycski in lecto agri tudinis decubuerit
 Protestans Famulos respectiue Famat
 Siens aduocant Protestans super
 miserunt, qui taliter inuadent residentia
 dicti Protestans Nobilem Lipinski apud se
 Protestans in seruitio eadentem Verbis in:
 iuriis non parcens debilitati Protestans
 affecerunt, tumultus excitant. Denique
 in Anno 1718. postquam N. Alabanowski
 Se Regi Mitis Bibliopola iter arripuit Lubli:
 num

Famat^{us} Compactores Librorum respectue
 Famat^{us} Sateczka et Stouinski Obliti panam^m
 quas luerunt pro similibus excepi^{bus} Noctur
 nis et invasionibus sub tempus Iurisdictionis
 Mareschalci^{us} Regni insidias pro Nbli Heban
 ski, postquam aduenerit prope Ecclesiam San
 ctæ Crucis de tempore iam Nocturno Violenter
 et manu armata cum asseculis complicibus
 primo Famulum irruerunt, concusserunt,
 necem causare voluerunt et de facto causas
 sent ni clamore magno N Hebanowski auxili
 um implorant Nobiles inre adentia hospitant Fam^{us}
 Bartholomæ Stuzynski Chirurgi et Quis Var
 sauiens^{is} permoti eaduiserunt, et eudem defendis
 sent Securitatem publicam violarunt, aliag^{ue} præ
 judicia furus in Protestatione enarrata intule
 runt, Nondum hic illicitis Scandalosis Deo, Homi
 nibus Legibus aominabilibus factis, eiusmodi
 Licentiasis ausibus satiabi maiora maiorib^{us},
 ac peiora peioribus, accumulans facta factis
 prætergrediens Leges Publicas, et Priuatas, uni
 cuiq^{ue} Personæ securitatem providens inconuul
 sion^{is} Litis pendentiæ post Quam Sæ Ræ M^{ajestatis}
 et Lesione, atq^{ue} uti pensionem Authoritatis
 Regiæ, licet optime sciuerint, et scire tenean
 tur, quod pendente Lite in Iudiciis Sæ Ræ M^{ajestatis}
 nihil perquamquam cit inno uan aut attentan
 sciuerint q^{uod} Decretum inter Nbles Bibliopo
 las Regni, et Compactores Librorum in Iudiciis Sæ
 Ræ M^{ajestatis} interceperit, quo median^{te} dicti Bibliopo
 la circa Iura immunitates, et Priuilegia sunt
 conseruati, Protestati pro suis ausibus puniti
 et ne posterum eodem Bibliopolas persequi
 impediti audeant sub panis gravissimis inhibi
 ti, nihilominus ipsi rebelles existens et transgre
 sores

Legis publicæ, et Decreti Iudiciorum Sæ Ræ
 Mitis, et quod magis licet et nuper mediè
 in Iudiciis Sæ Ræ Mitis causa incidit,
 Contumacia Obtena fuerit, actusq; Cum
 Iudiciis Sæ Ræ Mitis pendeat sub tempus
 quorum Iudiciorum celebrationem, vel ma:
 xime modestia, et securitas observari debeat,
 Protestati hiis omnibus postpositis licentia et
 et more hostico procedens die scilicet 15ta
 mensis et anni græns hora septima circiter
 pro meridiana dum ad huc protestans infor:
 nice esset, Famulus Casimirus Sateczka, Sta:
 nislaus Stowinski, Dominicus Siarkowski,
 Iosephus Xeperski, cum Familia Prætoriana
 armata manu residentiam prædicti Nils
 Rzycki hominis quieti, et pacis amanti non
 convicti, neq; aliquo Processu innodati sub
 prætextu famuli in servitiis Protestans
 existens quasi alicuius excessus, et criminis
 rei et ædificii non esset sufficiens pro eo ad res:
 pondens Protestans captivationis violentè
 invaserunt, hypocautum seorsium apertue:
 runt, hoc patrato facto, non contenti his violen:
 tiis postquam redierit Domum Protestans non
 dumq; factum in Domo sua à familia dome:
 stica id referens exaudierit, missa denique fu:
 mularia ad residentiam, et Hypocaustum Pro:
 stantis pro Notitia habens utrum Domum iam re:
 periretur Protestans, ac sumpta Notitia, de cau:
 stentia eiusdem mox Famulus Grabois de:
 cum Consorte Filia, Parobeco, Cocciis Artis compa:
 ctore cum prægrandibus baculis, alias et pat:
 ram: nariè Kanem: denique Nblem Rzycku in
 sua Residentia quiete sedentem, et factum
 immediatum tumultuatim, et turmatim
 cum clamoribus, et confirationibus invadere
 percutere, velle, et de facto percuterent, necem

iisdem vociferationibus minant causare, si
 resistere Protestans, eandem necem causa-
 rent, tranquillitatem, et securitatem publicam
 violare, suorum per Plateas Protestans persequi
 et captivare, mandare, aliaque praeiudicia futu-
 ro in Terminis suis enarrant et inquisitione
 ne probant inferre, et patrare ausi sunt, et
 presumpserunt, ratione quorum Omnium
 saepe dictus Protestans iterum atque iterum
 solennissime protestatur, et manifestatur.
 Offerens de cum iisdem Compactoribus Libro-
 rum ratione Omnium quorum, et singu-
 lorum iure acturum ac eadem iniurias et
 damna vindicaturum salus eiusdem Protes-
 tationis additionis, meliorationis pleno
 robore permanens. Omnia &c.

Christophorus Rozylucki de Reim
 Secretarius, Bibliopola Juratus

(Locus) Ex Prothocollo Actorum Advocati Scabini
 (Sigilli) Civitatis Antiquae Varaviae Extraditum.

Antonius, Ioannes Geozewicz Scabini
 Nuncij Apodictici ac Iudicij Advocati
 et Scabini Civitatis Antiquae Varaviae
 Notarius. n. p.

Po uczynionej Protestacyi wydan jest
 Mandat do Sadow J. K. M. L. Z dwornych.

Actum Varaviae Feria Quinta ante
 festum Beatisimae Mariae Virginis
 ad Nives proxima die Tertia Mensis Au-
 gusti Anno Domini 1730.

Ad Officium & Acta Sententia Advocatialis
 et Scabinalia Civitatis Antiquae Varaviae
 personaliter veniens Proculus Casimirus
 Skaradynski Ministerialis Regni Generalis
 in eum auct, ac fidelis Relationis recognovit
 presentibus

presentibusque recognoscit. Quia ille
 Literarum Mandati Sacrae Regiae Majestatis
 e Cancellaria Regni ad Instantiam N^{ob}is
 Christophori Rozyccki Bibliopelae Varsoviensis
 et eius consortis Actor editas et emanatas
 die hodierna in actu contenta exportavit.
 Quarum Originale Nobili et Spectabili
 Proconsuli Civitatis Antiquae Varsoviae
 in Praetorio Civitatis Antiquae Varsoviae
 in Praetorio eiusdem Civitatis circa familiam
 Praetorianam reliquit, copiam vere unam
 Jamaty Balthasaro Grabowski Librorum
 Compactori. Qui Varsoviensis ad manus tra-
 didit et Terminum comparens coram Iudiciis
 Sacrae Regiae M^{ajestatis} Assecurationalibus prout in
 iisdem Liten^{is} Mandati continetur praeficit, et
 assignavit peremptorium, de quo P^{ro}curator faciens
 relationem, alteram copiam exportatarum
 Literarum Mandati ad Cancellariam Officii
 praesentem reproducit in tenore sequens.

Augustus Secundus DEI Gratia Rex Ro-
 loniae, Magnus Dux Lithuaniae, Ruspiae,
 Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Livoniae, Vol-
 hyniae, Podoliae, Podlachiae, Livoniae, Smolen-
 sciae, Czerniechoviae. Nec non Hereditari-
 us Dux Saxoniae, et Princeps Elector.

Vobis Nobilibus et Spectabilibus Proconsu-
 li, Consulibus, atq^{ue} Jamaty Balthasaro Gra-
 bowski Joanni Tloczkiewicz, Casimiro Galt-
 czka, Stanislas Slowinski, Dominico Nar-
 kowski, Josepho Koperski, Compactoribus
 Librorum, totiq^{ue} Con tubernis Civitatis Nostrae
 Antiquae Varsoviae, de Officiis Personis Causa in
 fra scripta, bonisq^{ue} vestris generaliter omni-
 bus mandamus, ut coram Nobis Iudiciisq^{ue} Nostris
 Assecurationalibus Varsoviae, aut ubi tunc cum.

cum Curia Nostra feliciter Constituti fueri-
 mus, hinc in Triduo à positione Præsentis Man-
 dati Nostræ, seu tum dum et quando Causa Præsen-
 ex Registro vocata, et acclamata incidit per-
 sonaliter, legitime ac peremptorie Comparea-
 tis. Ad Instantiam Generoni Instigatoris Re-
 gni, eiusque Delatoris Nobilis Christophori Ro-
 zyski Secretarii Nostræ Bibliopole jurati Fra-
 couensis, Varravienensis atque eiusdem Consortis.
 Qui vos in hærendo Protestationi suæ Fens
 secundæ in Crastino Festi Sacratissimi Scia-
 pularis Beatissimæ Mariæ Virginis die de-
 cima septima mensis Julii Anno furens Cera-
 officio et Actis Advocatualibus et Scabinali-
 bus Antiquæ Varsaviæ factæ, recognita tam-
 coniunctim, quam diuisim citant, et adcertant,
 pro eo. Quia vos & quidem Famati Compacto-
 res Librorum licet optime scueritis, et scire
 debeatis, quod pendens Litis in Iudiciis Nostris
 Appresorialibus nihil perquam sit atten-
 dandæ et innouandæ non contenti anterioribus
 suis factis illicitis progressibus contra Legem
 positiuam publicam attentatis Convulsionibus
 Litis pendentiæ et Lenonis Authoritatis Nostræ
 Regiæ, Majora prioribus, ac peiora peioribus
 accumulans tamensi sciueritis quod Decretum
 inter Bibliopolas Regni et Compactores Libro-
 rum In Iudiciis Nostris Appresorialibus in-
 tercepserit quos mediante dicti Bibliopole circa
 Jura, Immunitates et Priuilegia, à Nobis et de-
 renissimis Antecessoribus Nostris gratiose con-
 cessæ sunt conseruati, vos pro ausibus vestris
 puniti, et ne in posterum similes ausus atten-
 tare presumatis sub pœnis inhibiti fueritis,
 nihilominus vos rebelles existens, et transgre-
 sors Legis publicæ ac Decreti Iudiciorum No-
 strorum

Nostrorum asessorialium, et quod prius li-
 cet, si nuper in iudiciis Nostri Asessoriali-
 bus causa inciderit, contumacia Obtentis
 fuerit, actusq; Lis pendeat in iudiciis Nostri,
 sub tempus quorum iudiciorum, vel maxime
 modestia, et securitas servari debeat, Vos
 his omnibus postpositis licentiores, et more
 hostes procedendi die scilicet X^{ma} quinta
 Julii Anno gentis hora septima circiter po-
 meridiana, dum adhuc Actor in fornice esset,
 videlicet Casimirus Gateczka, Stanislaus
 Stowinski, Dominicus Stankowski, Josephus
 Koperski cum Familia Pretoriana, armata
 manu residentiam Actoris, quasi aliter
 criminis Obnoxi, sub preteatu Captivatio-
 nis famuli in servitio Actoris existentes, qua-
 si aliter exceptis, et ac si Actor, si natus
 reus esset, non fuisset pro eo capax ad respon-
 dendu, violenter invadere hypocaustum deor-
 suum aperire pulvinaria discere, et omnes
 angulos residentiae penetrare, his adhuc pa-
 tratis violentis non satiati, postquam redie-
 rit Domum Actor, nondumque factum in
 domo sua, a familia domestica hoc referen-
 te edaudiverit, missi adenus famula ad
 residentiam et hypocaustum Actoris pro
 notitia dumen, utrum domi iam repenire-
 tur Actor, ac habita de existentia eius noti-
 tia, mox famulus Grabowski cum Consorte
 sua Filia, Parobee, Sociis artis compacto-
 re, cum grandibus baculis alias et pal-
 lina si Kanemi denus Actorem in sua do-
 mo quiete sedent tumultuatim, et turmatim
 cum clamoribus, et vociferationibus inva-
 dere, percutere, velle necem causare minari,

Secundo

Securitate et tranquillitatem publicam vio-
 lare, puerum per Plateas Actoris persequi, et
 captiuari mandare, Actorem verbis laedere,
 et bonam famam praeiudicium variis in locis
 ledere, et afficere, aliisque praeiudicia, damna et
 iniurias Inquisitione probant, et deducunt infer-
 re, auri estis, et presumptis. Tu quoque N. Pro-
 consul non habita prius informatione ad quem
 finem peteretur familia Pratoriana eandem
 Citatis concessisti, ac taliter occasionem tumult-
 uibus et violationis securitatis, et tranquillita-
 tis publicae dedisti, et praebuisti. Quoad Offitio
 Proconsulare, et Consulare Civitatis Antiquae
 Varsaviae licet Actor sit ad Iudicium Vrum
 in causa connexa pendens in Iudiciis Nostri
 aspersonaliibus Secretariatum et Seruitora-
 tum Nrum Regium, quod ad Iurisdictione ve-
 stra eamque ac Decretum Iudiciorum Nostri
 aspersonaliuum produxerit, de Litis pendentia
 in Iudiciis Nostri aspersonaliibus docuerit,
 ac forum Iudicii Vestri exceperit. Vos nihilominus
 Iudices graua minosi conuellendo
 Privilegia Nostri et Litis pendentiam reiectis
 exceptionibus Actoris in causa praemissa respon-
 dere mandastis nec appellationem ad Iudi-
 cia Nostri et aspersonalia interpositam admi-
 sistis, imo eandem denegastis, et taliter Litis
 pendentiam conuulsistis aut horitatem No-
 stram Regiam laesistis, penas Legum pro vobis
 tradastis pro quibus sitamini, nec non audi-
 endum et audiendum vos ratione missorum
 attentatorum puniri vosque pariter Compactores
 Librorum penas Legum contra Violatores
 Privilegiorum Nostri securitatis et tran-
 quillitatis publicae, atque conuulsos Litis pen-
 dentiae

pendentiae invasores domorum alienando
 Sancitas succubuisse, et incurrisse declarari,
 in damnis et expensis liti condemnari, cetera
 que, quae de Jure venerint contra vos statui,
 decerni, et sententiarum, inhibemus praeterea
 vobis ne vos praefatum Actorem ultionis
 pendens lite et causa in iudicio nostris as-
 sessoria libus persequi, invadere, causam in
 officio Proconsulis et Consulis Civitatis Anti-
 quae Varaviae continuare, vos quoque Iudices
 eandem judicare audeatis, et praesumat
 sub pena centum aureorum Hungaricis
 per vos irremissibiliter in casu contra ven-
 tionis easolvere talis arbitrarius liti itaq;
 parituri, Terminum eundem, attentaturi,
 & ad praemissa, judicialiter responsuri.
 Datum Varaviae in Cancellaria Regni Tonia
 Tertia post Festum Sanctae Annae proxima
 Anno Domini 1730.

(Locus sigilli) A. F. C. S. R. M. S. *ap. r.*

Ex Prothocollo Actoris Advocat. et Scabinalis
 Civit. Antiquae Varaviae extractum

Antonius, Ioannes Geozewicz Schutty
 Aplice Publicae ac Iudic. Advocat. et Scabini
 Civitatis Antiquae Varaviae. Notarius *ap. r.*

240

64 1 99

